

AS LHV Group
Konsolideeritud aastaaruanne 2021

Konsolideeritud aastaaruanne 01.01.2021 – 31.12.2021

Ärinimi	AS LHV Group
Äriregistri number	11098261
Aadress	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn
Telefon	(372) 6800400
Faks	(372) 6800410
E-post	lhv@lhv.ee
Põhitegevusalad	Valdusfirma tegevus Pangandus Väärtpaberite maaklerlus Finantsalane nõustamine Kapitalirent ja muu laenuandmine
Majandusaasta	1. jaanuar – 31. detsember
Juhatus	Madis Toomsalu
Nõukogu	Rain Lõhmus Andres Viisemann Tiina Mõis Heldur Meerits Raivo Hein Tauno Tats Sten Tamkivi
Aktsiad	Noteeritud Nasdaq Tallinna Börsil
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

Ühingu konsolideeritud majandusaasta aruanne .pdf formaadis Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvormingu (ESEF) märgistusega. Originaaldokument on esitatud masinloetavas .xhtml formaadis Nasdaq Tallinna börsile ja allkirjastatud digitaalselt (Link: <https://nasdaqbaltic.com/statistics/et/instrument/EE3100073644/reports>)

**Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvormingu (ESEF)
põhitaksonoomia kohustuslikud elemendid**

Aruandva üksuse nimi või muud identifitseerimiseks vajalikud andmed	AS LHV Group
Muutused aruandva üksuse nimes või muudes identifitseerimiseks vajalikes andmetes võrreldes eelmise aruandeperioodi lõpuga	Muutusi pole
Üksuse alaline asukoht	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti Vabariik
Üksuse õiguslik vorm	Aktsiaselts
Asutamiskohajärgne riik	Eesti Vabariik
Üksuse registreeritud asukoha aadress	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti Vabariik
Peamine tegevuskoht	Eesti Vabariik
Üksuse äritegevuse ja põhitegevusvaldkondade laadi kirjeldus	Pangandus, kapitalirent ja muu laenuandmine, finantsalane nõustamine, väärtpaberite maaklerlus, valdusfirma tegevus
Emaettevõtja nimi	AS LHV Group
Kontserni lõplikku kontrolli omava emaettevõtja nimi	AS LHV Group

Sisukord

Lühikokkuvõte	5
Tegevusaruanne	6
Tegevjuhi pöördumine	6
2021. aasta ülevaade	7
Tegevuskeskkond	9
Tegevusaruanne	11
Strateegia ja finantsplaan	12
LHV Groupi juhtimine	15
Jätkusuutlikkuse aruanne	20
Ühingujuhtimise aruanne	47
Finantstulemused	58
Grupi tütarettevõtete 2021. aasta ülevaade	65
Tasustamisaruanne	71
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	73
Riskijuhtimine	73
Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne	119
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	120
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	121
Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne	122
Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	123
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	137
LISA 1 Üldine informatsioon	137
LISA 2 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	137
LISA 3 Varade ja kohustiste saldeerimine	138
LISA 4 Finantsvarade ja -kohustiste õiglane väärtus	139
LISA 5 Tegevussegmendid	141
LISA 6 Tütarettevõtted ja firmaväärtus	143
LISA 7 Neto intressitulu	145
LISA 8 Neto komisjoni- ja teenustasutulu	146
LISA 9 Tegevuskulud	147
LISA 10 Nõuded keskpankadele, krediidasutustele ja investeerimisühingutele	147
LISA 11 Investeeringud võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse	148
LISA 12 Laenud ja nõuded klientidele	149
LISA 13 Muud nõuded klientidele	150
LISA 14 Muud varad	150
LISA 15 Materiaalne ja immateriaalne põhivara	151
LISA 16 Klientide hoiused ja saadud laenud	152
LISA 17 Võlad hankijatele ja muud kohustised	153
LISA 18 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised	154
LISA 19 Allutatud kohustised	154
LISA 20 Omakapital aktsiaseltsis	155
LISA 21 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad	157
LISA 22 Tingimuslikud varad ja kohustised	157
LISA 23 Tehingud seotud osapooltega	159
LISA 24 Tava- ja lahustatud kasum aktsia kohta	160
LISA 25 Tulumaksukulu	160
LISA 26 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded	161
Juhatuse allkirjad konsolideeritud majandusaasta aruandele	164
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	165
Nõukogu allkirjad aastaaruandele	172
Tulude jaotus vastavalt EMTAK-ile	173

Lühikokkuvõte

Meie visioon on, et inimesed ja ettevõtted julgeksid suurelt mõelda ja ette võtta.

Meie missioon on parem juurdepääs finantsteenustele ja kapitalile.

Meie pikaajaliseks sihiks on luua tugevad suhted oma partneritega, olles:

- klientidele parima teenindusega finantsteenuste pakkuja,
- rahvusvahelistele finantsvahendajatele kaasamõtlevaim finantsteenuste pakkuja,
- töötajatele suurt rahulolu ning häid arengu- ja eneseteostusvõimalusi pakkuv atraktiivne tööandja,
- investoritele läbipaistev ettevõtte, mille omakapitali tootlus on 20% aastas,
- ühiskonnale parimate juhtimispraktikate, positiivsete sotsiaalsete mõjude ja kliimaeesmärkidega ettevõtte.

Aasta 2021 arvudes

- LHV aktsia hind kasvas 43,2 euroni, mis tõi aktsionäridele üle 728 miljoni euro lisaväärtust.
- Hoiuste maht ületas 5,8 miljardit eurot, millest 2,2 miljardit eurot kuulub finantsvahendajatele. Hoiused kasvasid aastaga 1,7 miljardi euro võrra.
- Laenuportfell suurenes 468 miljoni euro võrra 2,7 miljardi euroni.
- Hallatavate fondide varad kahanesid 188 miljoni euro võrra 1,3 miljardi euroni.
- Hallatavate kontode maht suurenes 1,8 miljardi euro võrra 3,9 miljardi euroni.
- Rekordiline kasum 60,3 miljonit eurot; kasv eelmise aastaga võrreldes 20,5 miljonit eurot.

Riskide vaade

- LHV kui traditsioonilise pangandusgrupi suurim risk on krediidirisk, millega on seotud 91,7% kõigist LHV Groupi riskiga kaalutud varadest. Krediidirisk tuleneb peamiselt laenudega seotud tegevusest.
- Teisel kohal on operatsioonirisk, millega on seotud 7,9% kõigist riskiga kaalutud varadest. Operatsioonirisk on kahju saamise oht ebapiisavate või mittetoimivate sisemiste protsesside, inimeste tegevuse, puudulike infosüsteemide või väliste sündmuste tõttu.
- Tururiskiga on seotud 0,3% kõigist LHV Groupi riskiga kaalutud varadest. Tururisk tuleneb LHV positsioonidest, mida mõjutavad intressimäärade, valuutakursside ja väärtpapierihindade muutused.
- LHV on endiselt hästi kapitaliseeritud, eelkõige kasumlikkust silmas pidades. Siiski kavatseb Grupp järgmistel aastatel kapitaliseeritust suurendada.
- LHV hoiab väga kõrget likviidsuse taset, kuna osa kliendibaasist on volatiilsem.

Tegevjuhi pöördumine

Kahtlemata oli 2021. aasta vastuoluline aasta. Ühelt poolt süvenesid trendid, mis olid alguse saanud juba varem. Riikide eelarvedefitsiidid kasvasid ning keskpangad olid valmis puudujääke finantseerima. Teisalt sai Eesti sellises keskkonnas majanduslikult hästi hakkama, kui hinnata headuse mõõdupuuks Euroopa ühte väikseimat majanduslangust, seejärel ühte kiireimat taastumist, kehtvat tugevat tööhõivet ning toimivate teenustega ühiskonda.

Vastuolud siiski veel ei lõpe, sest esile on kerkinud kindlad majandussektorid, mille taastumine on olnud muu majandusega võrreldes aeglasem. Paljusid ettevõtteid puudutavad teravalt tööjõupuudus ja tarneprobleemid, kogu majandust aga energiahindade kasv koos üldise hinnatõusuga. Taustale saab lisada iduettevõtete suurimad rahakaasamised, Euroopa Keskpanka liberaalse rahapoliitika, krüptovarade esiletõusu ning pensionireformi.

2022. aasta töötab tulla samuti vastuoluline, kuivõrd enamus mainitud teemadest on veel lahenduseta. Koroonaviiruse erinevad tüved on tekitamas uusi ja uusi laineid, varem tegemata investeeringud energiavarustuse mitmekesistamiseks koos kaupade tarneraskustega on tekitanud kahe talvega suurema hinnatõusu kui rahapoliitika abil on suudetud enam kui kümne aastaga.

Energiahindadest alanud inflatsioon mõjutab kõiki tarbijaid ettevõtetest eraisikuteni ning kõiki inflatsiooni peamisi komponente teenustest igapäeva- ja kehtvuskapadeni. Energiahindadest tulenevat inflatsiooni on rahapoliitiliselt palju keerulisem juhtida ja sellepärast on Euroopa Keskpanka sõnumid olnud uinutava iseloomuga, viidates elukalliduse kasvu lühiajalisusele.

Paljusid viimaste aastate sündmusi oleks varem defineeritud nn musta luige sündmustena. Üks asi, mis aga oma nähtavuses mustaks luigeks ei kvalifitseeru, aga mille lõplikku mõju veel keegi ei tea, on keskpankade tegevus. Rahaturgude, börside, pankade ja kaudselt juba ka järjest rohkem ettevõtete ja eraisikute käekäik on tsentraliseeritud paari kohta – Föderaalreservi ja Euroopa Keskpanka.

Vaadates 2022. aasta prognoose, siis Euroopa Liidule tervikuna ja seal hulgas suurematele riikidele prognoositakse täiesti mõistlikku majanduskasvu ja inflatsiooni. Sealjuures ei räägi me aga intressimäärade tõstmisest, vaid alles rahapakkumise vähendamisest. See sõnum on hästi huvitav tingimustes, kus Inglise keskpank on intressimäärasid juba tõstnud ning USA puhul oodatakse tõusu 2022. aastal. Euroopa puhul räägitakse aga aastast 2024.

Samas räägime praegu ikkagi numbritest nulli ümber ja intressimäärade optimaalse taseme muutusest. Plahvatuslikku inflatsiooni ilmselt Euroopa tasemel siiski ootama ei peaks, sest keskpankadel on praegu võimalik varahindadest inflatsioon välja saada, vähendades keskpanga bilanssi, varem soetatud finantsvarasid turule tagasi müües või neid mitte ostes. Kui varahinnad langevad, siis osaliselt langeb ka investorite kindlustunne. Ootused ja kindlustunne mõjutavad inflatsiooni tihti rohkem kui intressimäärapoliitika.

Vastuolulisest keskkonnast hoolimata oli 2021 LHV jaoks õnnestunud aasta. Oleme jätkanud Eesti majanduse finantseerimist, teinud edusamme Ühendkuningriigi panga loomisel, suurendanud hoogsalt klientide arvu, tugevdanud veelgi oma investeerimisteenuste pakkumist ning saanud taaskord parima teenindusega panga tunnustuse. Laenuportfellid kasvasid, laenuvõlgnevuste maht püsis madal ning pandeemia ajal antud maksepuhkused lõppesid üldjuhul ootuspäraselt.

16. august oli päev, mil täitsime neli aastat tagasi kirja pandud finantsvisiooni – jõudsime LHV turuväärtusega ühe miljardi euroni. Nagu aastaid tagasi lubatud, on ettevõtte väärtuse kasv tuginenud nii äri kasvule Eestis, finantstehnoloogiale ekspordile, erakorralistele tehingutele kui ka uute äriühingute arendamisele. Olulise eesmärgi täitmine väärrib märkimist kahel põhjusel.

Esiteks olen tänulik kõikidele klientidele, kes oma rahaasjad meie hoolde on usaldanud, samuti aktsionäridele, kes on LHV-sse uskunud ja omalt poolt ettevõtte kasvule öla alla pannud. Kõige enam on see aga tunnustus LHV-s töötatava enam kui 650 inimese igapäevase töö väärtuslikkusest. Kõigil neil on olnud oma oluline roll ettevõtte kasvus.

Teiseks aitab varasemate eesmärkide täitmine suhestuda uutega. Meie ambitsioonid on ainult suurenenud, mistõttu oleme järjest kasvatamas oma rahvusvahelist äritegevust. Jätakuvalt on võimalik täiustada finantstavahendajate suunatud tootevalikut ning seeläbi kõnetada laiemat hulka kliente erinevates Euroopa riikides. Eestis oleme eesmärgiks seadnud kasvada kümne aastaga Eesti suurimaks ja kasumlikemaks pangaks ning viie aastaga jõuda suuruselt teiseks.

Madis Toomsalu

2021. aasta ülevaade

LHV-le tõi 2021. aasta kiire kasvu jätkumise ja klientide varasemate aastatega võrreldes suurema aktiivsuse.

Grupi konsolideeritud varade maht kasvas 2021. aasta lõpuks 6,84 miljardi euron. Konsolideeritud hoiused suurenesid aasta varasemaga võrreldes 41% ehk 1,69 miljardi euro võrra, jõudes 5,81 miljardi euron. Seejuures kasvasid tavaklientide hoiused 705 miljoni euro võrra (25%), finantsvahendajate hoiused 1,19 miljardi euro võrra (+113%) ning platvormidelt kaasatud hoiused kahanesid 209 miljoni euro võrra (-97%).

Konsolideeritud laenuportfell suurenes 2021. aastal 21% ehk 468 miljoni euro võrra 2,68 miljardi euron. Jaelaenu kasvasid aastaga 181 miljoni euro võrra (+18%) ja ettevõtete laenu 287 miljoni euro võrra (+24%). Nagu 2020. aastalgi, jätkas LHV klientide rahastamist ka mitmesuguste piirangute ajal. Varem antud maksepuhkused lõppesid peamiselt ettenähtud kuupäevaks. Kogu aasta jooksul jäi krediitkvaliteet kõrgeks.

LHV valitsetavate fondide maht vähenes 2021. aastal pensionireformi tõttu 12% ehk 188 miljoni euro võrra, langedes aasta lõpuks 1,35 miljardi euron. Seejuures kahanesid II pensionisamba fondid 211 miljoni euro võrra (-14%).

Finantsvahendajatega seotud töödeldud maksete arv oli 2021. aastal 27,4 miljonit, st 11,3 miljonit makset rohkem kui 2020. aastal (kasv 70%).

Panga klientide arv kasvas 2021. aastal 63 000 võrra ehk 24%. Seejuures kasvas arveldavate klientide hulk ligi 28 000 võrra (+24%) ja investeerimislepinguga klientide arv koguni 46 000 võrra (+64%). Sügisel toetasid klientide juurdevoolu mitme ettevõtte avalikud aktsiapakkumised ja suur uute investorite lisandumine. LHV suutis oma turuliidri rolli Eesti investeerimisteenuste turul suurendada ning sellele aitas kaasa keskendumine täieliku teenusevaliku pakkumisele.

Aasta alguses vähendasime oma klientidele oluliselt välisaktsiate teenustasusid. Pärast pensionireformi asusime esimesena pakkuma klientidele pensioni investeerimiskonto (PIK) võimalust. Aasta lõpuks oli PIK-i valinud 3900 klienti. Sügisel tõime klientideni ka krüptovaraga kauplemise võimaluse panga mobiilirakenduses, aasta lõpuks jõudis klientide krüptovarade maht 7,6 miljoni euron. Aktiivselt kasutati kasvukontot. Sellele tootele lisandus ka kodulaenu sissemakse kogumise võimalus. Lisaks jäi suve lõppu ka investeerimisteenuste pakkumisel üleminek uuele välismaaklerile ja Nasdaq Baltic Awardsi Balti turgude parima maaklerfirma tiitel.

LHV kliendiks saamine on tehtud lihtsaks, septembrist avanes ka ettevõtetele võimalus LHV Pangas konto avamiseks elektroonilisel teel.

Teistest olulistest arengutest jätkas pank maksevahendite arendamist. Pangakaartide vanusepiirangu langetasime seitsmelt aastalt kuuele. Klientide pangakaartidele lisandus võimalus näha oma PIN-koodi digitaalselt, teatud kaartide reisikindlustusele lisandus COVID-19 kaitse võimalus ja püsiannetuse funktsioon, mis võimaldab iga kaardi-maksega panustada heategevusse.

LHV Finance'i toodetele lisandus refinantseerimislaen, mis võimaldab klientidel mugavalt liita mitu tarbimislaenu üheks laenuks.

LHV Varahalduse tulemusi mõjutas 2021. aasta alguses jõustunud ja septembris esmakordselt ettevõtte tulemustes kajastunud pensionireform. Klientide võimalus II sambast väljuda vähendas fondide mahtu ning II pensionisamba klientide arv kahanes aasta lõpuks 42 tuhande võrra 138 tuhande kliendini. Reformi negatiivne mõju jäi siiski eeldatust tagasihoidlikumaks. Septembri alguses taastusid riigipoolsed maksed II sambas jätkavatele klientidele.

2021. aasta kujunes kõikide tasude järel pensionifondide M, L ja XL tootluseks vastavalt 5,3%, 9% ja 10%. Laiapõhjalise aktsiariskiga pensionifondi Indeks osaku väärtus kasvas 22,8%. Rohelise pensionifondi jaoks oli aasta 2021 pärast sellele eelnenud tormilist kasvuaastat mõnevõrra tagasihoidlikum: aastatootluseks kujunes 2,9%. Ka kõik LHV III samba fondid saavutasid positiivse tulemuse.

LHV aktiivselt juhitud fondid on ees ootavateks väljakutseteks hästi positsioneerunud. Fondides M, L ja XL on alternatiivsete varade osakaal viidud optimaalseks.

2021. aastasse jäi LHV Kindlustuse tegevuse algus, kui aasta esimeses kvartalis võeti üle Euronicsi tehnika-seadmete müügiga seotud pikendatud garantii kindlustuslepingud ja sõlmiti esimesed kodukindlustuse lepingud. Mais toodi klientideni laiemalt nii LHV kodukindlustus, liikluskindlustus kui ka kaskokindlustus. Hiljem täienes tootevalik eluruumi kindlustusega äriklientide jaoks ja reisikindlustusega.

Samal ajal on jätkunud kindlustusseltsi meeskonna tugevdamine ning selts on valmis pakkuma tugevat alternatiivi seni valdavalt väliskapitali poolt hõivatud kindlustusturul. Kindlustusäri maht on järjekindlalt suurenenud, klientide arv kasvanud 143 000-ni ja klientide rahulolu kahjukäsitletusega püsis aasta vältel kõrge.

2021. aasta veebruaris asutati LHV Groupi uus tütar-ettevõtte LHV UK Limited, millest on plaanis kujundada eraldiseisev pank Ühendkuningriigis, eeldusel et järelevalveasutus annab selleks loa. Aasta jooksul tegeles ettevõtte võtmetöötajate värbamisega ning pangaliitsentsi saamiseks vajalike ettevalmistustega. LHV meeskond Londonis kolis juulis uude kontorisse.

Aasta jooksul juurutas ja arendas LHV keskkonnale, sotsiaalsetele aspektidele ja juhtimisele (ESG) suunatud tegevusi. 2021. aastal töötas ettevõtte välja uue grupiülese ESG poliitika, avalikustas vastutustundliku panganduse põhimõtetele vastava tegevuste ülevaate ja liitus aasta lõpus ka finantssektori süsinikuheite aruandluse (PCAF) partnerlusega. LHV Tallinna kontorile omistati rahvusvaheline BREEAM-i keskkonnasertifikaat. Aasta jooksul on parandatud roheliste toodete (nt liising, kodulaen) tingimusi ja toodud turule ka uued lahendused (kindlustus). Lisaks sõlmis LHV augustis koostöölepingu iduettevõttega eAgronom, kelle abil LHV edaspidi korvab kontoritegevuse vältimatuid negatiivseid keskkonnamõjusid.

LHV-d tunnustati 2021. aastal suurepärase tööandajana: CV-Online'i uuringus tunnistas LHV finantssektori parimaks tööandjaks; Kantar Emori igakevadise Eesti tööandjate maineuuringust selgus aga, et LHV Pank tõusis töötavate inimeste eelistuste pingereas 5. kohale ja tudengite silmis kõige hinnatumaks tööandjaks.

Tunnustust on leidnud ka LHV klienditeenindus: uuringufirma DIVE analüüsi järgi oli LHV järjekordselt Eesti parima teenindusega pank, samas kui LHV internetipank paigutus Kantar Emori soovitusindeksi uuringus Eesti veebikeskkondade teeninduskogemuse edetabelis esikohale. Eesti elanike lemmikbrändi uuringus jõudis LHV esmakordselt esikümnesse.

Lisaks kohalikule tunnustusele nimetas rahvusvaheline juhtiv majandusajakiri Euromoney LHV Panga juba neljandat

aastat järjest Eesti parimaks pangaks. The Banker nimetas LHV kolmandat aastat järjest parimaks pangaks Eestis.

Reitinguagentuur Moody's Investors Service kinnitas mai alguses varasemat LHV Panga investeerimisjärgu tasemel krediidiireitingut Baa1 ja muutis panga pikaajaliste hoiuste reitingu väljavaate varasema stabiilse väljavaate asemel positiivseks. Reitinguagentuur väljastas AS-i LHV Group pikaajalistele kohalikus valuutas kohustustele emitendi reitingu Baa3 positiivse väljavaatega.

Grupi jaoks olulise sündmusena viis LHV Group augustis lõpule investeringu Ühendkuningriigi panka Bank North, omandades ettevõttes 9,9% osaluse.

Septembri lõpus kaasas LHV Group 25,3 miljoni euro ulatuses uut aktsiakapitali, mis võimaldab tagada edasist kasvu nii rahvusvaheliselt kui ka Eestis. Aasta lõpuks kasvas LHV aktsionäride koguarv 20 404 investorini.

Tegevuskeskkond

Globaalse majandusaktiivsuse kasv pidurdus sügisel. Viiruse kiirem levik sundis Aasias taas paljusid tehaseid oma tööd seiskama ning ajutiselt suleti ka mitmed kaubasadamad. Arenenud riikides, kus vaktsineerituse tase on kõrgem ning majandusele kehtestatud piirangud leebemad, püsis nõudlus küll tugev, kuid üleilmsete tarneprobleemide tõttu on ka seal edasine areng ohustatud. Lisaks on üha enam hakanud majanduse arengut pärssima kiirenenud inflatsioon, mis saab peamiselt tuge jätkuvast energia- ja toormehindade kallinemisest.

Euroopa majandus kasvas aastavõrdluses esimese üheksa kuu jooksul 5,3%. Kvartalivõrdluses püsis kasv teises ja kolmandas kvartalis 2% juures. Sellega saavutati sisuliselt kriisieelne majanduse maht ehk kriisist taastumine on olnud kiire. Eesti peamistel kaubanduspartneritel on läinud keskmisest paremini, sest nii Soomes ja Rootsis kui ka Lätis on kriisieelne majanduse maht juba paari protsendiga ületatud, Leedus isegi rohkem. See on loonud head välja-vaated ka Eesti majandusele, mis on taastumise tempo poolest olnud Euroopas esirinnas.

Ka tööturu taastumine on olnud märkimisväärne. Aasta viimastel kuudel langes tööpuudus Euroopa Liidus 6,7% juurde, millest madalam näit on ajalooliselt registreeritud vaid vahetult enne pandeemia puhkemist 2019. aasta lõpus ning 2020. aasta alguses. Aasta jooksul on uuesti töö leidnud 1,3 miljonit inimest, kriisi põhjaga võrreldes aga ligikaudu 2,1 miljonit. Riikide lõikes on arengud olnud erinevad – enamikus riikides (sh Eestis) on tööpuudus hetkel veel pisut kõrgem kui oli enne pandeemiat, kuid näiteks Kreekas ja Itaalias, mis on ühed suurima tööpuudusega riigid Euroopas, on see langenud juba allapoole kriisieelset taset.

Inflatsioon on aasta jooksul kõikjal Euroopas kiirenenud ja jõudis novembris euroalal 4,9%-ni. Riikide lõikes on hinnakasv olnud kiireim Eestis ja Leedus, kus see ulatus aasta lõpus 9% lähedale, samas Maltas, Portugalis ja Šveitsis on hinnakasv püsinud maksimaalselt 2–3% juures. Inflatsioon tugineb ennekõike kiiresti kasvavatele gaasi- ja elektrihindadele, mille taga on osalt ebasoodsad ilmastikutõrjumused, osalt halb õnn ja osalt ka poliitika. Kiiret lahendust hinnataseme normaliseerumiseks ei ole, mistõttu tuleb kõrgete energiahindadega leppida ka järgmiste kvartalite jooksul. Viimastel kuudel on hinnakasvu üha enam panustanud toiduainete kallinemine, mis kandub samuti üle 2022. aastasse.

Kiire inflatsiooni tingimustes on Euroopa Keskpank hakanud tasapisi muutma ka rahapoliitikat. Detsembris toimunud keskpanga nõukogu istungil otsustati pandeemia

majandusmõjude ohjeldamise erakorralise varaostukava (PEPP) raames tehtavaid varaoste 2022. aasta esimeses kvartalis olulisel määral vähendada ning lõpetada need ostud märtsi lõpus. PEPP-i seiskamise tasakaalustamiseks suurendatakse alates teisest kvartalist ajutiselt mõnevõrra üldise varaostukava (APP) raames tehtavaid varaoste, kuid ostude kogumaht jääb praegusega võrreldes ligikaudu poole väiksemaks (ca 40 miljardit kuus). Alates oktoobrist 2022 vähendatakse oste veelgi (ca 20 miljardit kuus), kuniks hakatakse tõstma baasintressimäärasid.

Intressimäärade tõstmise osas pole EKP selget ajalist raami esitanud ning turgude ootused on selles osas muutlikud. Kui detsembri algul oodati pigem esimesi intressitõuse 2022. aasta lõpu poole, siis viimaselt nõukogu istungilt kõlanud sõnumite valguses on need ootused pigem aasta võrra edasi lükkunud. Seda peegeldab ka Euribori määr, mis kukkus detsembri keskel rekordmadalale tasemele (3k Euribor -0,6%). Teoreetiliselt on varasem intressitõus siiski veel võimalik. EKP sõnumi kohaselt hakatakse intresse tõstma peale varaostude lõpetamist, mis võib praeguse teabe alusel juhtuda ka 2022. aasta lõpus.

Eesti majandus kasvas esimese üheksa kuuga aastavõrdluses 8,5%. Sellega on Eesti hetkel üks kiiremini taastunud majandusega riike Euroopas ületades kriisieelset majanduse mahtu juba ligikaudu 5%-ga. Tegevusaladest on kasvu vedanud kindlasti IT, tööstus ja ehitus, kuid osaliselt on kiire kasv tingitud ka valitsuse otsustest, mille tõttu on maksude laekumine aastate vahel veidi ümber jaotunud ja paisutanud 2021. aasta näitajaid. Aasta teises pooles näitasid tugevat kasvu ka kinnisvara- ja transpordisektor. Olukord on jõudsalt paranenud ka kriisis enim kannatada saanud majutuse ja toitlustuse sektoris, kuigi pandeemiaeelsele tasemele jääb sealne kogutoodang veel alla.

Kiire majanduskasvu taga on tugev nõudlus nii kodumaal kui ka kaubanduspartnerite juures. Majanduse taasavamine kasvatas inimeste nõudlust kaupade ja teenuste järgi, teisalt toetas tarbimist lockdown'ide ajal suurenenud pangahoiuste maht. Sügisel andis lisahoogu II pensionisamba rahade väljamaksmine, millega jagati inimestele kätte veidi üle miljardi euro. Majandusse tehtud investee-ringud on olnud tavapärasest volatiilsemad, kasvades esimesel poolaastal üle 50%, kuid aasta teises pooles kasvuhoo rauges. Mõlemal juhul on dünaamikat juhtinud ühe ettevõtte poolt tehtud tarkvarainvesteeringud, mille mastaap on Eesti kontekstis olnud enneolematult suur. Nende investeeringute tegelik mõju majandusele avaldub alles tulevastel aastatel. Muud ettevõtete investeeringud transpordivahenditesse ja tootmisseadmetesse on

kogu aasta jooksul stabiilselt suurenenud, mis näitab, et ettevõtte suurendavad tootmisvõimekust, mille piiratus on viimastel aastatel majandusarengut takistama hakanud.

Kui tavapärastelt on Eesti ekspordikasvu vedanud töötlev tööstus, siis 2021. aastal panustas sellesse märkimisväärselt ka IT-sektor, mille eksport kasvas 9 kuu kokkuvõttes aasta varasemaga võrreldes ligikaudu 75%. Kokkuvõttes ongi teenuste ekspordi kasv olnud kiirem ning ka laiapõhjalisem kui kaupade väljavedu, mis on peamiselt toetunud mineraalsete kütuste ekspordile. Samas oli paljude teenuseliikide puhul eelmisest aastast ees väga madal võrdlusbaas. Ekspordikasvu on toetanud ka ekspordihindade ligikaudu 20% kallinemine.

Inflatsioon on Eestis jälginud peamisi regionaalseid trende ja reageerinud harjumuspäraselt keskmisest tugevamalt. See tähendab, et ka Eestis on viimaste kvartalite jooksul hinnakasvu kujundanud energiahindade kallinemine, kuid hinnakoikumised on olnud suuremad kui Euroopas keskmiselt. Kui aasta esimeses pooles jäi hinnakasv 2% lähedusse, siis alates juulist on inflatsioon ületanud 5% piiri ning pidevalt kiirenenud. Viimase vaatluse kohaselt kasvasid

novembris tarbijahinnad aasta varasemaga võrreldes suisa 8,8%. Üle poole hinnakasvust saab panna energia arvele, mis avaldub kõrgemates elektri-, gaasi- ja mootorikütuste hindades. Teistest kaupadest ja teenustest rohkem on kallinenud ka toit ja vaba aja teenused. Ettevaates ongi oodata inflatsiooni muutumist järjest laiapõhjalisemaks, sest suuremad energiakulud hakkavad üha rohkem jõudma ka teiste toodete ja teenuste lõpphindadesse. 2022. aasta esimeses pooles jääb hinnakasv kiireks, kuid peaks seejärel järk-järgult taanduma hakkama.

Erinevad prognoosid näitavad, et 2021. aasta majanduskasv võis kokkuvõttes jääda 8–9% juurde. Ettevaates kasv kindlasti aeglustub, sest ees on varasemast selgelt tugevam võrdlusbaas ning sisemist kasvuvõimekust pärssib vaba tööjõu ning olemasolevate tootmisressursside piiratus. Taustal kammitsevad nii tootjaid kui ka tarbijaid jätkuvalt kõrged energiahinnad. Eesti Panga hinnangul võib majanduskasv ulatuda 2022. aastal 2,8%-ni ning tarbijahinnad tõusta seejuures 6,9%. Palgakasv jääb inflatsioonist kiiremaks, mis tähendab, et inimeste reaalne sissetulek suureneb ka alanud aastal.

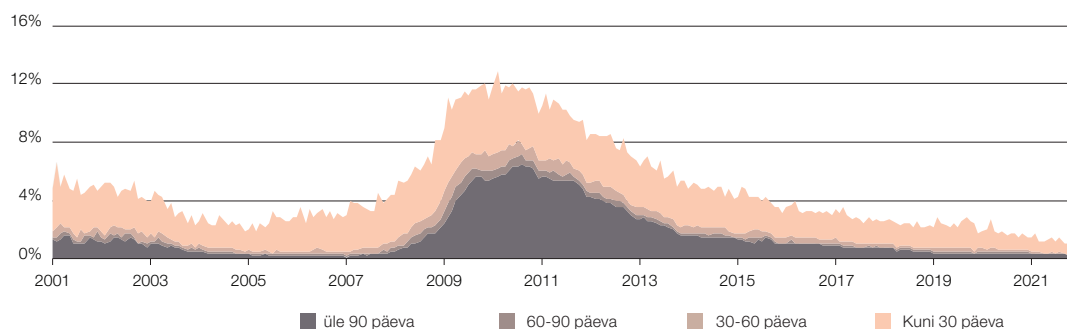
Eesti peamised majandusnäitajad*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021P	2022P	2023P	2024P
Nominaalne SKP (miljardites eurodes)	20,63	21,75	23,83	25,82	27,73	26,83	30,37	33,02	35,48	37,82
SKP maht**	1,9%	3,2%	5,8%	4,1%	4,1%	-3,0%	8,0%	2,8%	3,9%	2,9%
Eratarbimine***	4,9%	4,5%	2,5%	4,3%	4,1%	-2,5%	7,3%	4,0%	3,6%	3,9%
Valitsussektori tarbimine	3,1%	2,5%	1,9%	1,0%	3,0%	3,0%	4,8%	-0,9%	-1,3%	0,1%
Kapitali kogumahutus põhivarasse	-3,2%	5,1%	13,9%	-0,1%	6,1%	19,9%	7,4%	-14,5%	6,9%	1,2%
Ekspord	-1,5%	4,8%	4,8%	3,9%	6,5%	-5,0%	15,2%	4,9%	4,8%	3,4%
Import	-1,9%	6,5%	4,0%	5,7%	3,8%	0,9%	19,5%	-0,9%	4,8%	2,8%
Tarbijahinnaindeks	-0,5%	0,1%	3,4%	3,4%	2,3%	-0,4%	4,4%	6,9%	3,0%	2,6%
Töötuse määr (% tööjõust)	6,2%	6,8%	5,8%	5,4%	4,4%	6,9%	6,2%	5,5%	5,3%	4,7%
Jooksevkonto saldo (% SKP-st)	2,2%	1,9%	3,3%	1,8%	2,0%	-0,3%	-3,2%	0,0%	-0,2%	0,4%
Eelarvetasakaal (% SKP-st)****	0,1%	-0,3%	-0,4%	-0,5%	0,1%	-5,6%	-3,6%	-2,0%	-1,6%	-0,7%

* Näitajad on esitatud aastase muutusena protsentides, kui pole märgitud teisiti. ** SKP ja selle komponendid on esitatud aheldatud väärtustena. *** Sisaldab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta institutsioone. **** Eelarvetasakaalu prognoosis on arvesse võetud üksnes neid näitajaid, mille kohta oli prognoosikuupäeval kättesaadav piisav teave.

Allikad: Eesti Pank, Statistikaamet

Tähtajaks tasumata laenu osakaal laenuportfellis

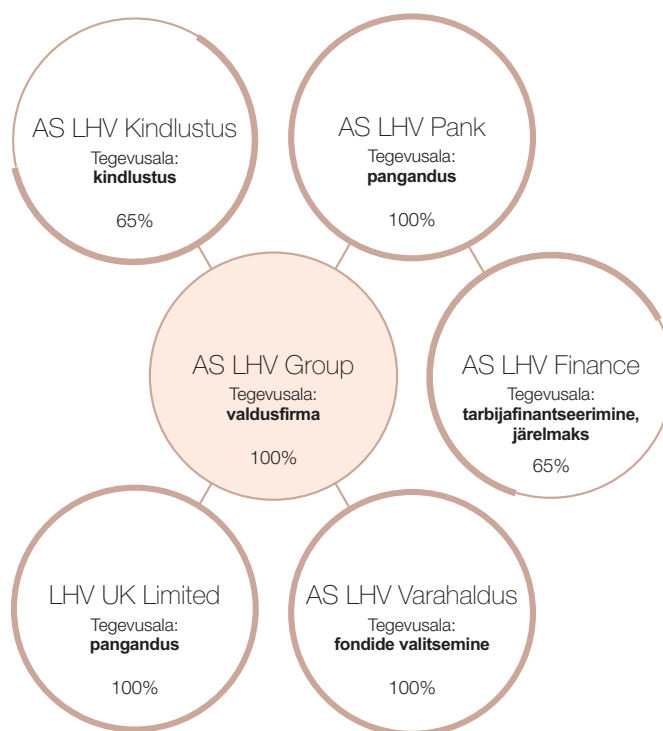

Allikas: Eesti Pank

Tegevusaruanne

AS LHV Group (edaspidi ka: Grupp või LHV) on suurim kodumaine finantsgrupp ja kapitali pakkuja Eestis. AS-i LHV Group peamised tütarettevõtted on AS LHV Pank (edaspidi ka: pank) ja AS LHV Varahaldus (edaspidi: LHV Varahaldus). LHV asutasid 1999. aastal pikaajalise investeerimis- ja

ettevõtluskogemusega inimesed. LHV klienditeenindus-kontorid asuvad Tallinnas ja Tartus ning 2018. aastal avati kontor ka Londonis. LHV-s töötab üle 650 inimese. LHV pangateenuseid kasutab üle 321 000 kliendi ja LHV pensionifondidel on üle 170 000 kliendi.

Tegevuspõhimõtted

LHV missioon on parandada finantsteenuste ja kapitali kättesaadavust.

LHV keskendub ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Eraklientidele pakub LHV kõrge kvaliteediga universaalpanganduse teenuseid. Äriklientidele pakub LHV paindlikku ja sobivat finantseerimist ning igapäevaste rahaasjade korraldamist.

LHV tooted ja teenused on lihtsad, läbipaistvad ning asjakohased. Kliendisuhtlus käib peamiselt läbi kaasaegsete elektrooniliste suhtluskanalite. Kokkuhoitud kulud jõuavad LHV klientideni igapäevaste teenuste taskukohaste hindade kaudu.

LHV loodi partnerlusena ja partnerlus on LHV äri kasvatamise keskne viis. Uued algatused saavad kiiremini ja edukamalt ellu viidud siis, kui osapooltel on samad huvid ja teineteise pikaajaline tugi.

LHV on avalik ettevõtte, mille aktsiad on alates 2016. aasta maist noteeritud Tallinna Börsil, nii et kõik LHV kliendid ja partnerid võivad olla LHV omanikeks.

Olulisemad sündmused 2021. aastal

LHV Pank

Aasta jooksul kasvasid kõik näitajad: klientide arv, hoiused, laenud, klientide aktiivsus, finantsvahendajate valdkond, tulud. See on olnud üldine kasvuaasta ja mitmeski valdkonnas on kasv olnud kiirem kui ootasime.

LHV Varahaldus

2021. aasta kõige olulisem teema oli II samba pensionireform, mis võimaldas inimestel pensionisüsteemist lahkuda. Seda võimalust kasutas umbes 21% klientidest, mida oli eeldatust vähem.

LHV Kindlustus

Keskendusime toodete turuletoomisele. Aasta lõpuks olid juurutatud kõik suuremad tooterühmad.

LHV UK Ltd

Tütarettevõtte asutati 2021. aasta alguses ja taotleb praegu Ühendkuningriigis pangaliitsentsi. Muud äritegevust pole ettevõttes toimunud.

Strateegia ja finantsplaan

1. Strateegia ja tulevik

LHV koduturgudeks on Eesti ja Ühendkuningriik. Strateegiliselt ühendab mõlemat turgu meie võime ehitada tehnoloogilisi lahendusi olenemata kliendist ja asukohast. Meie eesmärk on maksimeerida kasvu, juhindudes kindlaks määratud riskidest ja 20% suurusest omakapitali tootlusest. See tähendab, et hoolimata jõulistest ambitsioonidest ei soovi me kasvada kasumlikkuse ja riskide arvelt.

Näeme LHV Groupi rahvusvahelise finantsgrupina, mis pakub parimat teenindust kliendigrupist või kanalist olenemata, mobiilipangast pangakontorini. Plaanide täitumisel kuulub Gruppi neli peamist ettevõtet: lisaks pangale ja Varahaldusele ka kindlustusettevõtte ja eraldi-seisev krediitiasutus Ühendkuningriigis.

Oleme pingutanud, et kasvu tagamiseks oleks LHV Pangal võimalikult tugev pakkumine. Eestis suudame täna finantseerida sisuliselt kõiki Eesti ettevõtteid, meie otsused tehakse kiiresti ja kohapeal. Kodulaenusid oleme suutelised väljastama üle Eesti, tehes otsuseid kiiresti ja kliendile sobivate lisatingimustega. Lisaks pakume tasuta makseid, kõige terviklikumat investeerimisteenust, krüptovaradesse investeerimise võimalust, ettevõtetele maksete kogumise teenust, kindlustuslahendusi ning kõrge pikaajalise tootlusega pensionifonde. Suurt osa oma teenustest, sh väärtpaberitega kauplemist ning eraisikute laenude taotlemist koos laenulepingute sõlmimisega suudame pakkuda mobiilirakenduse kaudu.

Eraisikute puhul paneme rõhu kliendibaasi kasvatamisele ja klientide aktiivsuse suurendamisele. Keskendume Eesti linnadele, kus soovime kõnetada aktiivset ja elektroonilisi kanaleid esikohale seadvat klienti. Samal ajal avame oma kolmanda kontori Pärnus. Soovime arvelavat klienti, kelle palk laekub LHV Panka ning kes kasutab igapäevaste rahaasjade ajamiseks LHV pangakaarti. Keskendume kodulaenu turuosa kasvatamisele.

Ettevõtete puhul keskendume laenuportfelli kasvatamisele. Soovime kliente, kellele on oluline nende äritegevuse sisuline mõistmine ning sellel põhinev finantseerimise struktuur. Jätkame üheastmelise otsustustasemega, mis tähendab kõigi otsuste tegemist kohapeal, kiirelt ja paindlikult. Samuti jätkame sisereitingutel põhineva kapitaliarvestuse mitmeaastase projektiga, eesmärgiks läbi efektiivse kapitali jaotamise parandada omakapitali tootlust.

Finantsvahendajate ärisuunal keskendumine ettevalmistustele Ühendkuningriigis panga loomiseks. Finantsvahendajatest klientidele pakume reaajas euro- ja naelamakseid meie rakendusliidese LHV Connect kaudu. Ühtlasi jätkame erinevate kontode, maksete tegemise ja vastuvõtmise ning valuutateenuste pakkumisega. Uute toodetena toome turule euro- ja naelamaksete otsekorraldused. Meil on küll Londonis kontor, aga finantsvahendajate tegevus on tihti piiriülene, mistõttu otsime kliente ka teistest riikidest.

LHV Kindlustuse eesmärk on korrata panga edu. LHV Kindlustus on kodumaisel kapitalil põhinev kindlustuspakkuja, mille tooted on lihtsad, innovaatilised ja kliendisõbralikud ning mis suudab neid pakkuda erinevate kanalite kaudu.

LHV Varahalduse valitsetavates pensionifondides on esikohal tugeva pikaajalise tootluse saavutamine. Jätkame oma muutunud investeerimisstrateegia elluviimist, keskendudes senisest enam börsiväliste erakapitali ja kinnisvara investeringute leidmisele:

Meie pikaajaliseks sihiks on luua tugevad suhted oma partneritega, olles:

- klientidele parima teenindusega finantsteenuste pakkuja;
- rahvusvahelistele finantsvahendajatele kaasamõtlevalim finantsteenuste pakkuja;
- töötajatele suurt rahulolu ning häid arengu- ja eneseteostusvõimalusi pakkuv atraktiivne tööandja;
- investoritele läbipaistev ettevõtte, mille omakapitali aastane tootlus ulatub 20%-ni;
- ühiskondlikult parimate juhtimispraktikate, positiivsete sotsiaalsete mõjude ja kliimaeesmärkidega ettevõtte.

2. Finantsplaan

Ühena väga vähestest börsiettevõtetest avaldab LHV viieaastast finantsplaan. Kuna prognoosiperiood on pikk, siis tuleb siduvalt vaadelda vaid esimest aastat; ülejäänud neli aastat aga on suunisteks selle kohta, mis suunas LHV näeb oma tegevuse arenemist.

2.1 Finantsplaani eeldused

Suurim eeldus on seotud makromajandusliku olukorraga, mille suhtes me teadlikult ei plaani suuremaid muudatusi, et kirjeldada LHV tegelikku arengut ilma olulise majanduskeskkonna mõjuta.

2021. aastat mõjutas COVID-19 ja pandeemia mõju kandub ka järgmistesse aastatesse. Majanduskasv on 2022. aastal aeglasem ja mõnele sektorile avaldub negatiivne mõju. Siiski usume, et tagasihoidlik majanduskasv jätkub ja krediidirisk ilmneb mõne üksiku vastaspoole kaudu.

Lisaks arvame, et konkurents jääb praeguse olukorraga sarnaseks. Kaks suurimat muudatust, mida on arvesse

võetud: juba teadaolevad õigusaktide muudatused ja turu seisukohad intressimäärade osas. Õigusaktides ei ole suuremaid muudatusi ette näha, kuid suundumus on sellele, et veelgi enam hakatakse panema rõhku keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisküsimustele (ESG) ja pankade suuremale kapitaliseeritusele.

Intressimäärade poolelt näeme, et need püsivad kogu prognoosiperioodi vältel negatiivsena, muutudes perioodi lõpuks 2026. aastal positiivseks.

Finantsplaanis on jätkuvalt arvestatud LHV nelja ärivaldkonnaga, millest Eesti pangandus ja varahaldus on juba praegu tugevad ning finantsvahendajate äriin eraldatakse täielikult Eesti pangandusüksusest ja kindlustuse ärivaldkond suureneb. Plaani juures ei ole arvesse võetud võimalikku tulu Ühendkuningriiki rajada kavatsetavast pangast.

LHV vaatab finantsplaan läbi, kui tegelikud tulemused ja jooksev prognoos erinevad esialgsest plaanist enam kui 10% võrra.

Kasumiaruanne

(miljonites eurodes)	2022	2023	2024	2025	2026
Neto intressitulu	110	127	147	171	198
Neto teenustasutulu	55	71	83	99	111
Muud tulud	1	2	2	3	3
Tulud kokku	167	200	232	273	312
Tegevuskulud kokku	77	86	94	99	108
Kulum	7	8	9	8	8
Laenude allahindluse kulu	9	13	15	17	19
Kasum enne tulumaksu	74	93	114	148	178
Tulumaksukulu	2	2	2	2	2
Avansiline tulumaksukulu	10	12	14	18	21
Puhaskasum	61	79	98	128	156
Puhaskasum / vähemusosaluse osa	2	3	4	6	8
Puhaskasum / Grupi aktsionäride osa	59	76	94	122	148

Finantsseisundi aruanne

(miljonites eurodes)	2022	2023	2024	2025	2026
Raha ja raha ekvivalendid	3 980	4 277	4 614	4 916	5 052
Finantsvarad õiglasest väärtuses	141	145	147	152	158
Antud laenud (neto)	3 097	3 674	4 296	4 905	5 520
Pikaajalised finantsinvesteeringud	13	14	14	15	15
Muud varad	44	49	50	51	58
Varad kokku	7 276	8 159	9 121	10 038	10 803
Klientide hoiused	6 109	6 841	7 504	8 301	8 912
Saadud laenud	546	610	810	835	835
Allutatud laenud	131	136	136	101	101
Muud kohustised	86	95	103	113	127
Kohustised kokku	6 871	7 682	8 553	9 349	9 975
Omakapital	404	477	568	689	828
Kohustised ja omakapital kokku	7 276	8 159	9 121	10 038	10 803

Suhtarvud ja näitajad	2022	2023	2024	2025	2026
ROE aktsionäridele kuuluvalt kasumilt	16,7%	17,8%	18,5%	20,1%	20,2%
ROE aktsionäridele kuuluvalt maksueelselt kasumilt	19,4%	20,2%	20,8%	22,3%	22,3%
C/I	50,3%	47,2%	44,3%	39,5%	36,9%
L/D	50,7%	53,7%	57,2%	59,1%	61,9%
Laenukahjude suhtarv	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
EPS (eurodes)	1,90	2,41	2,93	3,79	4,55
Dividend (tuhandetes eurodes)	11 946	12 444	15 466	19 199	24 915
DPS (eurodes)	0,40	0,40	0,49	0,60	0,77
CET1	14,8%	14,6%	15,0%	16,1%	17,3%
T1	16,3%	15,9%	16,2%	17,1%	18,2%
CAD	20,5%	19,7%	19,4%	19,0%	19,8%

LHV Groupi juhtimine

Nõukogu

Rain Lõhmus on LHV asutaja ja AS-i LHV Group nõukogu esimees ning AS-i LHV Pank nõukogu liige. Ta kuulub Kodumaja AS-i ja Thermory AS-i nõukogudesse. Ta on ka AS-i Lõhmus Holding, Lohmus Capital OÜ ja LHV CAPITAL I PTE. LTD omanik ja juhatuse liige ning OÜ Merona Systems ja Kõrberebane OÜ omanik. Ühtlasi on ta Zerospotnrg OÜ ja Umblu Records OÜ juhatuse liige ja üks omanikest. Rain Lõhmus on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli (TalTech) ja Harvard Business School'i juhtimisprogrammi. Rain Lõhmusele ja temaga seotud isikutele (Lõhmus Holdings OÜ, OÜ Merona Systems) kuulub kokku 6 772 331 aktsiat, mis moodustab 22,68% kõikidest AS-i LHV Group aktsiatest.

Raivo Hein on AS-i LHV Group ja AS-i LHV Pank nõukogu liige. Ta kuulub ka AS-i Puumarket nõukogusse. Ta on OÜ Kakssada Kaksikümmend Volti omanik ja juhatuse liige, samuti OÜ Saarte Sillad, Zerospotnrg OÜ, E-FINANCE OÜ, Lame Maakera OÜ ja Põhjala Kellad OÜ juhatuse liige. Raivo Hein on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli (TalTech). Raivo Hein ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. Temaga seotud isikutele OÜ Kakssada Kaksikümmend Volti, Lame Maakera OÜ ja Astrum OÜ kuulub kokku 550 430 AS-i LHV Group aktsiat.

Heldur Meerits on AS-i LHV-Group ja AS-i LHV Pank nõukogu liige. Ühtlasi kuulub ta äriühingu Kodumaja AS ja sihtasutuste SA Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Toetusfond ja Audentese Koolide SA nõukogusse. Heldur Meerits on ka enda majanduslike erahuvide haldamisega tegelevate ettevõtete AS Amalfi, AS Altamira ning SIA Valdemara Group omanik ja juhatuse liige ning fondi Castra Hiberna vara säilimist tagav ja kontrolliv isik. Ta on lõpetanud Tartu Ülikooli majandusteaduskonna. Heldur Meerits ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. AS Amalfi omab 1 061 390 AS-i LHV Group aktsiat.

Tiina Mõis on AS-i LHV Group ja AS-i LHV Pank nõukogu liige. Täiendavalt kuulub ta Rocca al Mare Kooli SA nõukogusse. Ta on ka AS-i Genteel omanik ja juhatuse liige ning üks Nine Lives OÜ omanikest ja juhatuse liige. Tiina Mõis on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli (TalTech). Tiina Mõis ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. AS Genteel omab 1 110 744 AS-i LHV Group aktsiat.

Sten Tamkivi on AS-i LHV Group nõukogu liige. Täiendavalt kuulub ta ettevõtete ASI Private Equity AS, Salv Technologies OÜ ja Kistler-Ritso Eesti SA nõukogusse. Ta on ka Seikatsu OÜ ja Osaluste Hellalt Hoidmise OÜ omanik ja juhatuse liige, lisaks Topia OÜ, Kaigun OÜ, TBD Holdco OÜ ja Asutajad MTÜ juhatuse liige. Ta on ka üks osaühingu E-laen omanikest. Sten Tamkivi on lõpetanud Stanford University Graduate School of Business'i. Sten Tamkivile ja temaga seotud isikule Seikatsu OÜ kuulub kokku 15 976 AS-i LHV Group aktsiat.

Tauno Tats on AS-i LHV Group nõukogu liige. Ühtlasi kuulub ta EFTEN Kinnisvarafond AS-i, AS-i Ecomet Invest ja OÜ Eesti Killustik nõukogusse ning Ammende Hotell OÜ ja MTÜ Plate torn juhatusse. Ta on ka Ambient Sound Investments OÜ juhatuse liige ja üks omanikest ning samuti eespool mainitud ettevõtete investeeringute juhtimiseks asutatud ettevõtete juhatuse liige. Ta on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli (TalTech). Tauno Tats ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. Ambient Sound Investments OÜ omab 1 697 993 AS-i LHV Group aktsiat.

Andres Viisemann on üks LHV asutajaid ja LHV pensionifondide juht. Ta on AS-i LHV Group, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu liige. Ühtlasi kuulub ta AS-i Fertilitas ja Rocca al Mare Kooli SA nõukogusse. Ta on ka Viisemann Holdings OÜ omanik ja juhatuse liige ja Viisemann Investments AG omanik. Andres Viisemann on lõpetanud Tartu Ülikooli ja omandanud magistrikraadi INSEAD-is rahvusvahelise ärijuhtimise erialal. Andres Viisemannile ja temaga seotud isikutele (Viisemann Investments AG, Viisemann Holdings OÜ) kuulub kokku 2 790 762 AS-i LHV Group aktsiat. Tulenevalt Andres Viisemanni tegutsemisest LHV pensionifondide juhina on Andres Viisemanniil võimalik 2019., 2020. ja 2021. aastal väljastatud optsoonide eest kokku saada 13 438 AS-i LHV Group aktsiat.

Juhatus

Madis Toomsalu on AS-i LHV Group juhatuse liige ning AS-i LHV Pank, AS-i LHV Kindlustus ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu esimees ning AS-i LHV Finance nõukogu liige, LHV UK Limited juhtorgani esimees ja Bank Northi juhtorgani liige. Ta on ka MTÜ FinanceEstonia juhatuse liige. Madis Toomsalu on lõpetanud 2009. aastal ärikorralduse bakalaureuseõppe Tallinna Tehnikaülikoolis (TalTech) ja omandanud samas 2011. aastal magistrikraadi avaliku sektori rahanduse erialal. Madis Toomsalule ja temaga seotud isikutele kuulub 67 513 AS-i LHV Group aktsiat. Madis Toomsalul on võimalik 2019., 2020. ja 2021. aastal väljastatud optsoonide eest kokku saada 104 419 AS-i LHV Group aktsiat.

Nõukogu tasemel moodustatud komiteed

Auditikomitee

Kristel Aarna töötab 2011. aastast AS-i TV Play Baltics finantsjuhina ning oli enne seda Swedbanki Balti panganduse peakontroller. Varasemalt on ta olnud KPMG Baltics AS-i finantsnõustamise teenuste juht ning töötanud ka Eesti Pangas ja CVS Caremark Corporation'is. Ta on ka IKA Konsult OÜ omanik ja juhatuse liige. Kristel Aarna on omandanud bakalaureusekraadi Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas ja ärijuhtimise magistrikraadi finantsjuhtimises Bentley University Graduate School of Business'is. Kristel Aarna ei oma AS-i LHV Group aktsiaid.

Urmas Peiker oli 2013. aasta maist kuni oktoobrini 2014. aastal AS-i LHV Pank vastavuskontrolli juht. Varem on Urmas Peiker töötanud ka Eesti päritolu iduettevõtte Funderbeam äriarenduse juhina, Finantsinspektsiooni turujärelevalve osakonna juhatajana ning ka Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas ja Morgan Stanleys. Urmas Peiker on OÜ Vesilind, OÜ PT Arendus, OÜ Bintous, OÜ Pioneer Engineering Group ja OÜ Estcap omanik ja juhatuse liige ning kuulub ka FBM SPV1 OÜ ja MTÜ Tööstuse Ekspordi ja Innovatsiooni Klaster juhatusse. Ta on omandanud bakalaureusekraadi Tartu Ülikoolis ja magistrikraadi Duke'i Ülikooli õigusteaduskonnas USA-s. Urmas Peiker ei oma AS-i LHV Group aktsiaid.

Tauno Tats
(AS-i LHV Group nõukogu liige)

Töötasukomitee

Madis Toomsalu
(AS-i LHV Group juhatuse liige, AS-i LHV Pank, AS-i LHV Varahaldus ja AS-i LHV Kindlustus nõukogu esimees, AS-i LHV Finance nõukogu liige ja LHV UK Limited juhtorgani esimees)

Rain Lõhmus
(AS-i LHV Group nõukogu esimees, AS-i LHV Pank nõukogu liige)

Andres Viisemann
(AS-i LHV Group, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu liige)

Riski- ja kapitalikomitee (AS LHV Pank)**Rain Lõhmus**

(AS-i LHV Group nõukogu esimees ja AS-i LHV Pank nõukogu liige)

Andres Viisemann

(AS-i LHV Group, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu liige)

Tiina Mõis

(AS-i LHV Group ja AS-i LHV Pank nõukogu liige)

Madis Toomsalu

(AS-i LHV Group juhatuse liige, AS-i LHV Pank, AS-i LHV Varahaldus ja AS-i LHV Kindlustus nõukogu esimees ja AS-i LHV Finance nõukogu liige ja LHV UK Limited juhtorgani esimees)

Nimetamiskomitee**Madis Toomsalu**

(AS-i LHV Group juhatuse liige, AS-i LHV Pank, AS-i LHV Varahaldus ja AS-i LHV Kindlustus nõukogu esimees ja AS-i LHV Finance nõukogu liige ja LHV UK Limited juhtorgani esimees)

Rain Lõhmus

(AS-i LHV Group nõukogu esimees ja AS-i LHV Pank nõukogu liige)

Andres Viisemann

(AS-i LHV Group, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu liige)

Tütaretevõtete nõukogu ja juhatus

AS LHV Pank

Nõukogu: Madis Toomsalu (esimees; kuni 31.03.2026), Rain Lõhmus (kuni 31.12.2024), Andres Viisemann (kuni 20.09.2022), Tiina Mõis (kuni 31.12.2024), Heldur Meerits (kuni 31.03.2026), Raivo Hein (kuni 20.09.2022)

Juhatus: Kadri Kiisel (esimees; kuni 20.09.2022), Indrek Nuume (kuni 20.09.2022), Jüri Heero (kuni 20.09.2022), Andres Kitter (kuni 20.09.2022), Meelis Paakspuu (kuni 20.09.2022), Martti Singi (kuni 20.09.2022)

AS LHV Finance

Nõukogu: Kadri Kiisel (esimees kuni 29.01.2026), Madis Toomsalu (kuni 26.06.2025), Veiko Poolgas (kuni 24.08.2023), Jaan Koppel (kuni 24.08.2023)

Juhatus: Mari-Liis Stalde (kuni 29.01.2026)

AS LHV Varahaldus

Nõukogu: Madis Toomsalu (esimees; kuni 31.03.2026), Erki Kilu (kuni 28.04.2022), Andres Viisemann (kuni 28.04.2022)

Juhatus: Vahur Vallistu (esimees; kuni 05.06.2024), Joel Kukemelk (kuni 09.10.2022)

AS LHV Kindlustus

Nõukogu: Madis Toomsalu (esimees, kuni 06.05.2025), Erki Kilu (kuni 06.05.2025), Veiko Poolgas (kuni 06.05.2025), Jaan Koppel (kuni 06.05.2025)

Juhatus: Jaanus Seppa (esimees, kuni 01.09.2025), Tarmo Koll (kuni 06.05.2025)

LHV UK Limited

Juhtorgan (Board of Directors): Erki Kilu (ametisse nimetatud 04.02.2021), Andres Kitter (ametisse nimetatud 04.02.2021), Madis Toomsalu (ametisse nimetatud 04.02.2021), Gary Lewis Sher (ametisse nimetatud 05.07.2021), Paul Horner (ametisse nimetatud 04.01.2022)

Jätkusuutlikkuse aruanne

1. Jätkusuutlikkus LHV-s

1.1 Jätkusuutlikkuse missioon

Jätkusuutlikkus on pidevat õppimist eeldav protsess, kuhu kaasame sidusrühmi ja väliseksperthe, kes aitavad meil paremini mõista oma otsuste tagajärgi ja luua pikaajalist väärtust. Meie eesmärk on strateegiliselt suurendada ettevõttesisest pädevust, arendada jätkusuutlikke finants-tooteid ja -teenuseid, tõhustada äriprotsesse ning arendada vastutustundlikuma äritegevuse nimel kogu sektorit hõlmavat koostööd.

- Mõistame, kui ulatuslikult meie majandustegevusega seotud otsused ühiskonda ja keskkonda mõjutavad, ning keskendume seetõttu just nende mõjude haldamisele.
- Meie eesmärk on olla finantsmaailma kestliku arengu eestvedajaks. Selleks püüame alata süsteemseid muutusi ning luua võimalusi uuenduslike ja keskkonnanahoidlike lahenduste väljatöötamiseks, et suunata ühiskonda säästva arengu suunas.
- Viime oma tegevuse kooskõlla ÜRO säästva arengu eesmärkide ja Pariisi kliimakokkuleppega.
- Tegutseme läbipaistvalt ning anname oma edusammudest ja komistuskividest erinevate jätkusuutlikkuse aruannete ja ettevõtte suhtluskanalite kaudu avalikult aru. Uuendame pidevalt oskusteavet jätkusuutlikkuse aruandluse standardite kohta ja selle kohta, kuidas oma aastaaruandeid ulatuslikumalt siduda globaalse aruandlusalgatusega (GRI).
- Oleme võtnud endale kohustuse luua vajalikud tingimused oma jätkusuutlikkuse strateegia järgimiseks. Seda on võimalik saavutada sisemise suutlikkuse suurendamise ja keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisaspektide (ESG) lõimimisega äriprotsessidesse.

1.2 Tegevjuhi ülevaade jätkusuutlikkusest

Elame praegu erakordsetes tingimustes ja seisame silmitsi probleemidega, mida paljud meist ei oleks kunagi võimalikuks pidanud. Muutused meie igapäevaelus, nii looduskeskkonnas kui ka majanduses, ei ole mitte üksnes märgatavad, vaid neist ei ole enam võimalik mööda vaadata. Meeleheitlik aeg võib nõuda meeleheitlikke samme, kuid erakordsel ajal vajame ennekõike uuendusmeelsust, positiivset muutust, koostööd ja loovust. Selline aeg teritab pilku ja sunnib meid keskenduma kõige tähtsamale: oma töötajatele, klientidele ja aktsionäridele, aga ka oma tervisele ja heaolule ning ümbritseva maailma olukorrale.

LHV on alati pööranud palju tähelepanu juhtimise ja sotsiaalsete riskidega seotud mõjudele ja saavutanud Eestis ühe parima töökoha kuulsuse. Viimastel aastatel

oleme võtnud tugevalt fookusesse ka keskkonnaga seotud riskid. 2021. aastal tõusid kliimamuutused ja muud ökoloogilised probleemid tugevalt esile ja ei ole üllatav, et ka finantssektor muretseb aina enam kestliku arengu pärast ja mõistab nende küsimuste tõsidust.

Nende teravate probleemide kõrval seostus 2021. aasta paljude jaoks ilmselgelt ka piirangutega, mis kammitsesid nii meie isiklikku kui ka tööelu, äritegevust, liikumisvõimalusi ning isegi loovust ja innovatsiooni.

Tegurid, mis piiravad inimesi üksikisikutena, piiravad meid ka organisatsiooni, riigi, kogukonna ja majandusena. Meie pidev soov pöörduda tagasi normaalse elu juurde võib pärssida meie loovust ja takistada meid täielikult kohanemast praeguse olukorraga, mis võiks aga sobivate asjaolude korral aidata meil liikuda kestlikuma ja majanduslikult tulusama tuleviku poole. Sobivate asjaolude korral võivad ootamatud muutused olla katalüsaatoriks innovatsioonile, loovusele ja panna meid veelgi innukamalt ja operatiivsemalt tegutsema. Ent tegutsemine üksi, ilma koostööta, ei valla alati kollektiivse aju potentsiaali määral, mis on globaalsete eesmärkide saavutamiseks vajalik.

Kui vaadata erakordseid inimesi ajaloost, näeme, et just koostöö võib olla edu aluseks. Võtame näiteks suure leiutaja ja kunstniku Leonardo Da Vinci. Ühest tema paljudest märkmeraamatutest – see on pärit 1490. aastatest – leiame tegevuste nimekirja, millele ta on pealkirjaks pannud „Asjad, mida on kasulik pidevalt vaadelda ja tähele panna ja mille üle tuleb mõtiskleda“. Huvitav on märkida, et üle poole selles loetletud tegevustest on seotud suhtlemisega teiste inimestega, kes õpetavad talle uusi asju ja juhivad teda õigesse suunda. Asjad, mida see kõigi aegade geniaalseimaid inimesi enda jaoks tähtsaks pidas, keskendusid suuresti koostööle. Võib-olla peituski just selles tema edu vöti.

Vaatlemine, tähele panemine ja mõtisklemine on oskused, millele tänapäeva maailmas, kus edukus võrdub tegutsemisega, ei pöörata piisavalt tähelepanu. Allpool kirjeldame põhjalikult LHV tegevusi ja teekonda kaasavama ja rohelisema majanduse poole. 2022. aastal jätkame seda tööd, liikudes oma eesmärkide saavutamise suunas ja seades endale veelgi nõudlikumaid sihte. Pöörame oma põhiotsustades ja strateegia väljatöötamisel veelgi suuremat tähelepanu jätkusuutlikkusele. Me tegutseme operatiivselt. Samuti keskendume veelgi enam sellele, et teha kestlikkuse alal tihedamat koostööd oma klientide ja valdkonna ekspertidega ning suurendada tunduvalt oma sisemist suutlikkust ja teadmisi selles vallas. Nii et me suudame sama operatiivselt ka vaadelda, tähele panna ja mõtiskleda ning teha seda viisil, mis aitab kõigil meie sidusrühmadel kogeda midagi erakordset – seda isegi ilmsete piirangute ja katsumuste taustal.

2. Globaalsed jätkusuutlikkuse raamistikud

2.1 ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatuse (UNEPFI) vastutustundliku panganduse põhimõtted

ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtted annavad pankadele raamistiku jätkusuutlikuks toimimiseks ja

sätetavad suunised ühiskonnaelu edendamiseks. Ühinesime algatusega, et näidata oma pühendumust ÜRO kestliku arengu eesmärkidele ja viia oma tegevus vastavusse Pariisi kliimaleppe eesmärkidega. Osaleme finantssektori rahvusvahelises koostöös ja heade tavade jagamises.

1. põhimõte Kooskõlla viimine

Viime oma äristrateegia kooskõlla üksikisikute vajaduste ja ühiskonna eesmärkidega, mis kajastuvad säästva arengu eesmärkides, Pariisi kliimaleppes ning asjakohastes riiklikes ja piirkondlikes raamistikutes, ning toetame nende eesmärkide saavutamist.

2. põhimõte Mõju ja eesmärkide seadmine

Suurendame pidevalt oma positiivset mõju, vähendades samal ajal oma tegevusest, toodetest ja teenustest tulenevaid negatiivseid mõjusid inimestele ja keskkonnale ning maandades vastavaid riske. Selle saavutamiseks seame ja avaldame eesmärgid valdkondades, kus meie mõju võiks olla kõige märkimisväärsim.

3. põhimõte Kliendid

Teeme vastutustundlikult koostööd oma klientidega, et julgustada jätkusuutlike tavade rakendamist ja võimaldada majandustegevust, mis loob ühist heaolu praegustele ja tulevastele põlvedele.

4. põhimõte Sidusrühmad

Ühiskonna eesmärkide saavutamiseks konsulteerime ja suhtleme ennetavalt ja vastutustundlikult asjaomaste sidusrühmadega ning teeme nendega koostööd.

5. põhimõte Juhtimine ja kultuur

Täidame kõnealustest põhimõtetest tulenevaid kohustusi, tagades tõhusa juhtimise ja vastutustundliku panganduskultuuri.

6. põhimõte Läbipaistvus ja vastutus

Analüüsime korrapäraselt kõnealuste põhimõtete individuaalset ja kollektiivset rakendamist ning tegutseme läbipaistvalt ja vastutavalt oma positiivse ja negatiivse mõju ning panuse eest ühiskonna eesmärkide saavutamisse.

2.3 Finantsasutuste süsinikuheite aruandluse partnerlus (PCAF)

2021. aasta lõpus ühinesime finantsasutuste süsinikuheite aruandluse partnerluse (Partnership for Carbon Accounting Financials e PCAF) algatusega. Oleme mõõtnud oma tegevustes 1., 2. ja 3. valdkonna heidet, kuid meile on valmistanud raskusi parima tava leidmine 3. valdkonna heite mõõtmiseks kategoorias 15 (investeeringud). PCAF-i standardiga ühinemine aitab meil avalikustada andmeid ka 3. valdkonna heite (kategooria 5 – investeeringud) kohta, mis on olulised, kuid mida pole seni arvatud.

Selle standardiga, mida vaadatakse läbi kasvuhoonegaaside protokollis raames, on välja töötatud järjepidev meetodika selliste heitkoguste mõõtmiseks ja avalikustamiseks, mis on seotud ettevõtetelaenude, ärikinnisvara- ja eluasemelaenude, sõidukilaenude ja projektide rahastamisega ning isegi omakapitaliinstrumentide ja võlakirjaposisioonidega pankade bilansis.

See mõõdik on lähtepunktiks, mis võimaldab hinnata ja avalikustada kliimaga seotud andmeid, seada teaduspõhiseid eesmärgi, kasutades heitkogustel põhinevaid

meetodeid, mis on välja töötatud näiteks teaduspõhiste eesmärkide algatuse raames, ja määrata heitkoguste lähtetaset, et seada Pariisi kliimakokkuleppe kohaseid sihte. See aitab meil mõista oma mõju ja hinnata oma kliente ning teha nendega keskkonnamõju vähendamiseks koostööd.

2.4 Globaalne aruandlusalgatus (GRI)

Püüdleme ESG ja jätkusuutlikkuse küsimustes suurema läbipaistvuse ja terviklikuma aruandluse poole ning meie eesmärk on avaldada vastavat teavet korrektselt.

Sel aastal oleme oma keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalase tegevuse aruande (ESG aruande) viinud esimest korda vastavusse globaalse aruandlusalgatuse GRI standarditega. Aruanne on koostatud GRI standardite põhioote (Core Option) kohaselt. Aruande lõpus on GRI sisujuht. GRI aruandlusstandardid võimaldavad meil esitada oma tegevuse ja mõju kohta veelgi selgema ülesehitusega aruandeid ja suurendada läbipaistvust oma sidusrühmade ja avalikkuse jaoks.

Oleme püüdnud järgida kõiki GRI standardite aruandluspõhimõtteid (GRI 101):

- sidusrühmade kaasamine, kestlikkuse kontekst, olulisus ja täielikkus, et määratleda aruande ulatus;
- täpsus, tasakaal, selgus, võrreldavus, usaldusväärsus ja ajakohasus, et tagada kvaliteetne sisu.

Siiski mõistame ka seda, et meie aruandlusmeetod võiks olla veelgi parem. Töötame igal aastal selle nimel, et paremaks saada, ja tervitame märkusi, tagasisidet ja ettepanekuid. Püüdleme ESG ja jätkusuutlikkuse küsimustes suurema läbipaistvuse ja terviklikuma aruandluse poole ning meie eesmärk on avaldada vastavat teavet korrektselt.

3. ESG strateegia ja olulisus

3.1 ESG ja jätkusuutlikkuse olulised aspektid

Soovime, et meie kestlikkusala tegevus aitaks olukorda päriselt paremaks muuta. Selleks on vaja piisavaid teadmisi selle kohta, millised ESG ja kestlikkusega seotud aspektid on LHV jaoks kõige olulisemad. Ennekõike soovime suunata ressursse just nendesse keskkonna, ühiskonna ja majandusliku kestlikkusega seotud valdkondadesse, mida meie äriotsused kõige enam mõjutavad ja kus saame aidata leevendada tõsisemaid sotsiaalseid probleeme.

Koostöös ESG-alase nõustamisega tegeleva sõltumatu välisfirmaga viisime 2020. aastal esimest korda läbi põhjaliku olulisuse analüüsimise protsessi. Toetusime analüüsis peamiselt UNEP FI portfelli mõju analüüsi töövahendile. Olulisuse analüüsis lähtusime järgmistest kaalutlustest:

- LHV Panga portfelli jaotusega kaasnev potentsiaalne positiivne ja negatiivne keskkonna- ja sotsiaalne mõju, mida analüüsitakse UNEP FI portfelli mõju analüüsi töövahendi abil;
- väliste sidusrühmade (sotsiaalse ja keskkonnamõju eksperdid, kliendid ja partnerid) ootused;
- sisemiste sidusrühmade (LHV juhtkond, võtmeisikud ja töötajad) arvamused;
- sobiv ESG juhtimise meetod, mis vastab valdkonna standarditele ja raamistikele ja turul valitsevatele tavadele.

Olulisuse hindamise protsess ja portfelli mõjuanalüüs

2020. aastal viisime läbi põhjaliku portfelli mõjuanalüüsi protsessi, mis on meie olulisuse hindamise protsessi tuumaks. Tuginesime analüüsis UNEP FI portfelli mõju analüüsi töövahendile. Analüüsiprotsess hõlmas järgmist:

- analüüsi kõiki peamisi tegevusi (äripangandust, ettevõtete pangandust ja jaepangandust, v.a varahaldust) ja LHV teenuseid panga peamises tegevuskohas (Eestis) (välja jäi Ühendkuningriik, kus LHV oli analüüsi toimumise ajal alles äsja turule tulnud);
- portfelli jagunemise põhjal tehti kindlaks kõige olulisemad majandusharud, millele LHV teenused avaldavad kõige suuremat mõju (lähtudes eri majandusharude osakaalust portfellis);
- tehti kindlaks, mis on tegutsemisriigis (Eestis) kõige teravamad kestliku arenguga seotud sotsiaalsed, majanduslikud ja keskkonnaprobleemid. Allikaks olid UNEP FI töövahendi suured üleilmsed andmekogud (nt ÜRO, OECD, WHO, ILO, FAO, Maailmapank jne), mida täiendasid parimad asukohakesksed andmed, mis kaardistati koostöös kohalike tippteadlastega (kui üleilmsetest andmetest kohaliku olukorra kirjeldamiseks ei piisanud);
- kokku hinnati 22 keskkonna, ühiskonna ja majandusega seotud aspekti (nelja punkti skaalal);
- analüüsi tulemusi arutati, need kinnitati ja neid täiendati koos väliseksperdi ja sidusrühmadega, võttes arvesse klientide ja partnerite ootusi (moodustati kaks komisjoni, millest üks tegeles keskkonna- ja teine sotsiaalsete küsimustega);
- mõjuanalüüs viidi läbi koostöös jätkusuutlikkuse valdkonna sõltumatute välisnõustajatega.

2022. aastal võtame aluseks praeguse analüüsi tulemused ja laiendame analüüsi ka LHV Varahaldusele.

Olulisus ja mõjuanalüüsi tulemused

Protsessi viis lõpule ja selle tulemused kinnitas juhtkond ESG-strateegia väljatöötamise protsessi käigus. Tegime kindlaks kaks kõige olulisemat keskkonnamõju ja kaks kõige olulisemat sotsiaal-majandusliku mõju valdkonda, kus LHV võiks oma põhitegevusega kogu väärtusahela ja portfelli ulatuses kestlikku arengut kõige enam mõjutada:

- kliima ja elurikkus
- ringmajandus
- kaasav ja sidus majandus
- finantskirjaoskus ja majanduslik kindlustunne

Lisaks nendele neljale valdkonnale tehti kindlaks ka viies, mis on eriti oluline organisatsioonisiselt: aus ja läbipaistev organisatsioonikultuur (mis hõlmab nii töötajatega seotud sotsiaalseid küsimusi kui ka ettevõtte üldjuhtimist).

Need 4+1 mõjuvaldkonda on lähtepunktiks LHV jätkusuutlikkuse strateegiale, millest lähtutakse strateegiliste suundade ja põhiliste tulemusnäitajate määramisel, sihtide

seadmisel ning roheliste toodete ja teenuste väljatöötamisel, ja 2021.–2023. aasta tegevuskavale, milles tehakse kindlaks strateegilised ärivõimalused ja millega suurendatakse positiivset mõju.

Kõiki neid fookusvaldkondi juhitakse kolmel tasandil:

- LHV tegevuse positiivse ja negatiivse mõju valdkonnad (nt finantsotsuste mõju keskkonnale ja ühiskonnale);
- LHV kui organisatsioon (st juhtimis- ja organisatsioonilised mõjud, nt „kord majja“-tegevused);
- LHV laiema mõju ühiskonnas (tegevused, mis toetavad ja suunavad üldisemat süsteemset muutust Eesti ühiskonnas).

Käesolevas aruandes antakse ülevaade meie praegusest olukorrast ja esialgsetest sammudest, mis aitavad juhtida neid mõjuvaldkondi varasemast süstemaatilisemalt.

3.2 Panus kestlikku arengusse

Meie peamised ESG ja jätkusuutlikkusega seotud mõjud aitavad selgelt kaasa probleemide lahendamisele ühiskonnas. Meile annab kindlust see, et oluliste mõjuvaldkondade väljaselgitamisel võtsime põhjalikult arvesse üleilmset ja kohalikku statistikat praeguse olukorra ja vajaduste kohta seoses mitmesuguste keskkonna- ja sotsiaalsete küsimustega. Nägime, et saame oma äritegevusega leevendada ühiskonnas mitut valupunkti.

See annab meile hea lähtekoha, et siduda oma ESG ja jätkusuutlikkuse strateegia ÜRO kestliku arengu eesmärkides esile tõstetud ühiskonna arenguvajadustega. Oleme võtnud kohustuse viia oma tegevus vastavusse ÜRO kestliku arengu eesmärkidega.

Meie töö meie kõige olulisemates kestlikkusega seotud valdkondades aitab saavutada järgmisi ÜRO kestliku arengu eesmärgi ja nende alameesmärgi.

Kestliku arengu eesmärk (SDG)	Kitsam SDG-eesmärk, mille saavutamisele LHV kaasa aitab	Milline on LHV panus?
1. eesmärk Kaotada kõikjal vaesus mis tahes kujul	1.2. Vähendada 2030. aastaks vähemalt poole võrra nende igas vanuses meeste, naiste ja laste osakaalu, kes kannatavad vaesust mis tahes mõttes vastavalt riiklikule määratlusele 1.4. Tagada 2030. aastaks, et meestel ja naistel, eelkõige vaestel ja ebasoodsas olukorras olevatel inimestel, oleksid ühesugused õigused majanduslikele ressurssidele, kaasa arvatud juurdepääs põhiteenustele, õigus omada ja kontrollida maad ja muud vara, õigus pärida, õigus loodusressurssidele, uuele tehnoloogiale ja finantsteenustele, sh mikrorahastusele	- Arvestame oma põhitegevustes sotsiaalsete ja keskkonnakaalutlustega - Investeeringe finantskirjaoskuse kasvu
8. eesmärk Edendada püsivat, kaasavat ja kestlikku majanduskasvu, täielikku ja tootlikku tööhõivet ning inimväärse töö tagamist kõigile	8.3. Propageerida arengule suunatud tegevuspoliitika, et toetada viljakaid tegevusi, inimväärsete töökohtade loomist, ettevõtlust, loovust ja innovatsiooni ning ergutada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja kasvu, tehes muu hulgas kättesaadavaks finantsteenused 8.10. Tugevdada riikide finantseerimisasutuste suutlikkust soodustada panga-, kindlustus- ja finantsteenuste kasutamist ning tagada nende teenuste kättesaadavus kõigile	Edendame kestlikku kasvu, loome töökohti, toetame ettevõtlikkust ja innovatsiooni
7. eesmärk Tagadataskukohane, usaldusväärne, kestlik ja kaasaegne energia kõigile	7.1. Tagada 2030. aastaks taskukohane, usaldusväärne ja kaasaegne energia kõigile 7.2. Suurendada 2030. aastaks oluliselt taastuvenergia osakaalu ülemaailmselt toodetavas energias	- Pakume kliendile võimalust valida rohelisi finantsteenuseid - Kontrollime hoolsamalt äriklientide ja partnerite tegevuse vastavust ESG nõuetele
12. eesmärk Tagada kestlikud tarbimis- ja tootmisviisid	12.2. Saavutada 2030. aastaks loodusvarade kestlik majandamine ja tõhus kasutamine 12.6. Stimuleerida ettevõtteid, eelkõige suurettevõtteid ja rahvusvahelisi kontserne, tegutsema kestlikult ning lisama kestlikkust käsitlevat teavet oma aruannetesse	- Võtame äriotsustes arvesse keskkonnategureid - Edendame vastutustundlikku laenamist ja tarbimist
13. eesmärk Tegutseda kiirelt ja otsustavalt kliimamuutuste ja nende mõjuga võitlemiseks	13.2. Lülitada kliimamuutustega võitlemise meetmed riiklikesse tegevuspoliitikatesse, tegevuskavadesse ja planeerimisse 13.3. Täiustada haridust, teadlikkuse suurendamist ning inimeste ja asutuste suutlikkust kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise, nende mõju vähendamise ja nende eest varase hoiatamise valdkonnas	Toetame finantssektori kestlikku arengut, kutsudes üles võtma kasutusele keskkonnasäästlikke äritavasid nii finantssektoris kui ka riigi tasandil

3.3 Koostöö sidusrühmadega

Usume LHV-s, et jätkusuutlikkus on pidev õpiprotsess. Küsime pidevalt endilt ja oma sidusrühmadelt, kuidas saaksime oma tegevusega kõige enam mõju avaldada. Kaasame sidusrühmi ja väliseksperthe, et paremini mõista kestlikkuse laiemat tausta, probleeme ja suundumusi, ühiskonnaliikmete ootusi meile ja meie otsuste laiemaid tagajärgi.

Meie jaoks on sidusrühmad need rühmad ja üksikisikud, keda LHV oma tegevusega mõjutab ja kes võivad omakorda pikemas või lühemas perspektiivis mõjutada LHV tegevust.

Peame pidevat dialoogi nende sidusrühmadega, kellega meil on kõige vahetumad suhted ja kellega koostööd tehes saaks LHV oma mõju ühiskonnas suurendada. Ent peame sidet ka nende sidusrühmadega, kes kujundavad finantsturu suundumusi ja kehtestavad nõudeid.

Sidusrühmade kaasamine

Meie peamised sidusrühmad, nende kaasamine ja nende peamised ootused LHV-le:

	Kuidas me kaasame	Peamised ootused ja tõstatatud teemad
Kliendid	Aktiivne kommunikatsioon ja arutelud, ESG-küsimustik laenu taotlemisel, rohelised tooted ja teenused	Kaasamine, teadmiste suurendamine
Töötajad	Iga-aastane uuring, individuaalse arengu ja tulemuste ülevaated, seminarid kestlikkuse teemal	Tagasiside, kaasamine, organisatsioonisisese suutlikkuse suurendamine
Aksionärid	Aksionäride üldkoosolek, aktiivne kommunikatsioon, ESG-aruandlus	Kasumlikkus, kaasamine, tagasiside
Poliitikakujundajaid, reguleerijad	Liikmesus riigi kestlikkusalasest töörühmades, vahetu kommunikatsioon riigiametnikega	Sisend poliitikakujundamisse ja teave EL-i kestlikkus- ja aruandlusala oigusaktide kohta
Ärivoõrgustikud, finantssektor	Aktiivne osalemine Eesti Pangaliidus, algatuses FinanceEstonia ja koostööplatvormil Rohetiiger	Juhtroll ESG edendamisel
Tarnijad, koostööpartnerid	Vahetu kommunikatsioon	Jätkusuutlikkuse kaasamine väärtusahelasse
Kestlikkuse valdkonna organisatsioonid	Aktiivne liikmesus kestlikkust käsitlevates algatuses ja organisatsioonides, ESG toimkonna juhtimine Eesti Pangaliidus, UNEP FI PRB liikmesus	Kestliku arengu rahastamine, rohepöörde võimaldamine
Laiem avalikkus ja ühiskond	Aktiivne kommunikatsioon, avalikud üritused ja konverentsid, ülikoolid, ajakirjandus ja muu meedia	Läbipaistvus, õiglasus ja eetilised äritavad

Sidusrühmade kaasamine ESG ja jätkusuutlikkuse olulisuse analüüsi ja strateegiaprotsessi

Meie ESG olulisuse analüüsi tulemuste kontrollimisse ning LHV ESG strateegia ja tegevuskava koostamisse olid kaasatud Eesti tippeksperdid sotsiaalsete ja keskkonnamõjude hindamise valdkonnas.

Mitme seminari käigus töötasid LHV strateegilise tegevuskavaga umbes 20 eksperti (teadlased, avaliku sektori esindajad, koostöövoõrgustikud ja valitsusvälised organisatsioonid, ettevõtjad). Saadud sisendit võeti arvesse LHV Grupi sotsiaalsete ja keskkonnamõjude juhtimise praeguste tegevuste hindamisel ja strateegiliste tegevuste kavandamisel.

Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis

- LHV on ühinenud ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatuse (UNEP FI) vastutustundliku panganduse põhimõtetega ja osaleb aktiivselt mitmes selle algatuse töörühmas. Oleme selles võrgustikus, mis esindab peaaegu poolt maailma pangavaradest, ainuke Eesti pank.
- Juhime Eesti pankasid esindava Eesti Pangaliidu jätkusuutliku panganduse toimkonda, mis tegeleb ESG rakendamise küsimustega.
- FinanceEstonia (organisatsioon, mis toetab Eestis finantssektori arengut, innovatsiooni ja teenuste eksporti) ja selle ESG töörühma aktiivse liikmena anname oma panuse kestliku panganduse põhimõtete levitamisse kogu finantssektoris.
- Oleme üks Rohetiigri asutajaliikmeid: see on Eesti algatus, mille eesmärk on tõsta kohalike organisatsioonide keskkonnateadlikkust, teha koostööd riigiga ja koolitada ettevõtteid, et nad teeksid oma organisatsioonis parimaid keskkonna huvides olevaid muudatusi ja nõuaksid seda ka oma tarnijatelt.
- Teeme jätkusuutlikkuse algatustes koostööd teiste organisatsioonidega ja jagame oma ESG teekonnal saadud kogemusi regulaarselt teiste ettevõtetega. Meie juhtkonna ja ESG töörühma liikmed räägivad konverentsidel ja seminaridel meie ESG kogemustest ja sellest, kui tähtis on liikuda rohelisema majanduse ja kaasavama ühiskonna poole.
- Teeme koostööd ülikoolidega, et levitada teadmisi finantssektori kestlikkusest ja juhtida tähelepanu vajadusele suurendada akadeemilistes ringkondades suutlikkust ettevõtete ESG küsimustega seotud teemadel.
- Oma ESG projekti paremaks rakendamiseks ja parima tava uurimiseks teeme pidevalt koostööd väliseksperptidega.
- Suhtleme regulaarselt mittetulundusühenduste ja avaliku sektoriga (eriti ESG valdkonna regulatsiooni küsimustes).
- Esineme regulaarselt riiklikel konverentsidel ja üritustel, mis käsitlevad ESG-d ja kestliku rahanduse teemasid.
- Korraldame seminare teiste ettevõtete ja organisatsioonidega, kus räägime oma edusammudest, ettevõtte tegevuse kestlikkuse tähtsusest ja rohelise rahanduse tulevikust.

4. ESG juhtimine

2020. aasta lõpus võtsime vastu grupiülese ESG poliitika, milles on kehtestatud kestlikkusalased sihid, eesmärgid ja toimeviisid Grupi kõigi tütarettevõtete jaoks.

Samal ajal kinnitasime ka ESG põhiliste tulemusnäitajate tegevuskava aastateks 2021–2023, mis aitab meil rakendada mõõdetavat kestlikkuse juhtimist ja saavutada meie SMART-eesmärke. Tegevuskava ajakohastatakse igal aastal, pidades silmas, et andmevajadused ja andmete kättesaadavus muutuvad pidevalt.

ESG poliitikaga on kindlaks määratud ka Grupi ESG kõrgema juhtimistasandi struktuur ja ülesanded. ESG juht vastutab kõigi igapäevaste ESG küsimuste eest, Grupi tegevjuht juhtorgani liikmena kannab lõppvastutust ESG järelevalve eest, kõik tütarettevõtete juhid vastutavad igapäevaste ESG küsimuste järelevalve eest oma ettevõttes ning kommunikatsioonijuht vastutab keskkonna- ja sotsiaalsete küsimustega seotud väliskommunikatsiooni eest ja on kontaktisikuks kõigile avalikult tulevatele kestlikkusega seotud päringutele. Alates 2020. aastast on meil ka ESG küsimustele keskenduv töörühm, kes allub otseselt panga tegevjuhile. 2021. aastal hakkasime tõsiselt tegelema organisatsioonisese ESG-alase pädevuse suurendamisega, mille tulemusena on kasvanud meie ESG töörühm ja vastavuskontrolli, krediidi- ja riskijuhtimise ning varahalduse osakondades on nüüd ESG valdkonnale keskendunud spetsialistid.

ESG grupiülese juhtimise peamine eesmärk on jätkusuutlikkuse põhimõtete sujuv integreerimine kõigisse asjakohastes tegevustes, protsessidesse, strateegia väljatöötamisse ja riskijuhtimisse.

4.1 ESG juhtkomitee

2021. aasta märtsis alustas tegevust ESG juhtkomitee, mis on LHV Grupi ESG küsimustega tegelev kõrgetasemeline juhtorgan. Komitee järgib LHV Grupi nõukogu vastu võetud ESG poliitikat ja see asutati eesmärgiga tagada mitmesuguste ESG projektide ja protsesside väljatöötamine ja rakendamine kogu Grupis, et suudaksime saavutada kõik oma eesmärgid. Komitee koordineerib ka ESG projektidest, õigusaktidest ja ESG arengutest tulenevat infovoogu ja nõustab LHV tütarettevõtete juhtkondade liikmeid ESG-ga seotud tegevustes, et need viidaks ellu kooskõlas LHV äristrateegia, väärtuste, strateegiliste ESG eesmärkide ja ESG juhtimise parima tavaga. Praegu on käimas LHV-s nõuetekohase ESG juhtimissüsteemi loomise protsess, mille eesmärk on integreerida ESG ja kestlikkuse küsimused kõigisse ärifunktsioonidesse ja -protsessidesse, kus vastavaid põhimõtteid on võimalik rakendada, ja kaasata kõik juhid vastavates äriüksustes. Oleme analüüsinud

finantsettevõtete parimaid ESG juhtimise tavaid kogu maailmas ja teeme tööd meie enda ESG juhtimisstruktuuri ja -tavade parandamisega, et need aitaksid meil tõhusamalt rakendada vastutustundliku panganduse põhimõtteid ja saavutada jätkusuutlikkuse eesmärgi.

Komitee kohtub kord kuus ja sellesse kuuluvad Grupi tegevjuht, LHV Panga juhatuse esimees, LHV Panga riskijuht, LHV Panga finantsjuht, LHV Kindlustuse juhatuse esimees, LHV Varahalduse juhatuse esimees ja ESG juht.

4.2 Kooskõla muude tegevuspoliitikate ja menetlustega

Lisaks LHV-s vastu võetud ESG poliitikale ja põhiliste tulemusnäitajate tegevuskavale oleme oluliselt parandanud ja täiendanud oma laenupoliitikat (muu hulgas oleme koostanud välistamisnimekirja tegevustest, mida me ei rahasta) ning personali- ja tasustamispoliitikat, samuti eetikapoliitikat, et toetada jätkusuutlikkuse põhimõtete rakendamist ja meie ESG eesmärkide elluviimist. LHV Varahaldus on eraldi vastu võtnud pensionifondide juhtimise vastutustundliku investeerimispoliitika ja rakendab seda. Samuti vaatame praegu läbi ja uuendame oma riskipoliitikat, ajakohastades seda ESG valdkonnas, ning 2021. aastal uuendasime ka Grupi eetikakoodeksi, et muuta oma tegevus ja organisatsioonikultuur veelgi kaasavamaks ja suurendada mitmekesisust.

Alates 2021. aasta juunist oleme oma äriklientide laenuaotluse protsessi lisanud ka ESG küsimustiku. LHV Groupis on praegu töös umbes 10 ESG projekti eesmärgiga rakendada meie tegevustes vastutustundliku panganduse ja ESG põhimõtteid. Need projektid hõlmavad poliitika rakendamist, andmeid ja põhilisi tulemusnäitajaid, ESG juhtimisstruktuuri, kommunikatsiooni, ESG aruandlusstandardeid, organisatsioonisisese suutlikkuse suurendamist, laenuandmisprotsesse, ESG nõuetele vastavuse kontrolli ja regulatiivse lõhe analüüsi, portfelli ja klientide hindamist ESG seisukohast ja ESG riskide juhtimise raamistiku loomist. 2022. aastal kavatseme ajakohastada portfelli mõjuanalüüsi, laiendades seda varahaldusele. Meie eesmärk on oma mõju regulaarselt ümber hinnata ja jälgida, et meie strateegiline jätkusuutlikkuse alane tegevus oleks kooskõlas portfelli analüüsi uusimate tulemustega.

4.3 ESG riskide juhtimine

Mõistame vajadust hinnata ESG-ga seotud riske ning suurendada oma otsustusprotsessides läbipaistvust ja vastutustunnet. Jätkusuutlikkuse ja vastutustundlikkuse põhimõtetest lähtudes oleme koostanud ja avaldanud loetelu ärivaldkondadest, mis on vastuolus meie laenupoliitika ja jätkusuutlikkuse eesmärkidega.

Mõistame ka seda, et piisav ESG riskide juhtimise raamistik on vastutustundlike kliendisuhete alus ja ülimalt tähtis selleks, et saaksime toetada oma kliente nende kestlikkuse suurendamise teekonnal ja vähendada ESG-ga seotud riske. Seepärast jätkame tööd jätkusuutlikkuse põhimõtete integreerimisega oma riskijuhtimistavadesse ja -poliitikasse ning kavatseme edaspidi luua eraldi ESG riskide juhtimise raamistiku.

Peale selle tutvume põhjalikult seadusandlike algatustega, mis mõjutavad meie edasist tööd jätkusuutlikkuse valdkonnas. Üks selline algatus on EL-i taksonoomia. Taksonoomia rakendamine ja oma tegevuse sellega kooskõlla viimine on samuti üks meie praeguseid prioriteete ja on aluseks meie ESG hindamiskriteeriumide ja -meetodite väljatöötamisele. Taksonoomia rakendamine ei ole meile toeks mitte üksnes meie ESG andmete analüüsimisel ja hindamismeetodite ja -protsesside väljatöötamisel, vaid on ka sillaks meie ja meie äriklientide vahel, aidates neil oma jätkusuutlikkusalast tegevust läbipaistvamaks muuta ja suurendades nende teadlikkust ESG riskide juhtimisest ja aruandlusest.

4.4 Vastutustundlikud investeeringud

Vastutustundlike investeeringute põhimõtted ja ESG tegurite analüüs on LHV-s lahutamatu osa investeringute analüüsimise protsessist. Tänu sellele on analüüs terviklik, võttes arvesse nii ESG-d kui ka traditsioonilisi investeeringute analüüsi tegureid, nagu põhinäitajad ja väärtuse hindamine. ESG aspektide hindamine analüüsi osana lähtub olemasolevate ja potentsiaalsete investeeringute jaotusest sektori- ja vajaduspõhistesse alarühmadesse (võttes arvesse konkreetse ettevõtte peamisi ESG riske). Meie eesmärk on koostada asjakohaste sektorite jaoks loetelu ESG-alastest põhiprobleemidest. ESG teabe allikaks on avalik teave, sh finantsaruanded, ESG ja jätkusuutlikkuse aruanded, pressiteated, ettevõtete juhtkonna koosolekud ja muu sobiv teabematerjal. LHV teerajaja rolli näitab ka see, et LHV Varahaldus asutas 2020. aastal Eesti esimese rohelise pensionifondi ja suurendame pidevalt oma klientide ja avalikkuse teadlikkust roheliste investeeringute potentsiaalsetest eelistest ja tulevikust. Usume, et investeerimises kestlikkuspõhimõtete järgimine ja nende propageerimine klientidele teenib kõige paremini meie klientide pikaajalisi huve.

5. Mõjuvaldkondade juhtimine

5.1 Keskkond

Mõistame, et ettevõtete tegevuseks ja majanduse arenguks kuulub sageli loodusvarasid. Ent tunnistame ka seda, et kasvada ja väärtust luua saab ka teistmoodi, jätkusuutlikumal viisil. Finantsasutused saavad oma tegevuse ja toodetega teha palju ära selleks, et kutsuda esile positiivseid muutusi ning edendada innovatsiooni, loovuse ja ettevõtlikkuse abil jätkusuutlikke äritavasid. LHV soovib tegutseda jätkusuutlikult ja Eesti ettevõtteks tahame aidata Eesti majandusel kohaneda, et saavutada kliimaeesmärgid.

Selleks LHV:

- aitab kaasa Pariisi kliimaleppe eesmärkide saavutamisele;
- toetab Eesti eesmärki jõuda aastaks 2050 kliimaneutraalse majanduseni;
- on avatud uue majanduse pakutavatele võimalustele;
- teeb positiivsemate muutuste saavutamiseks koostööd ettevõtteväliste sidusrühmadega (nt Eesti Pangaliit, väliskonsultandid ja -organisatsioonid, et suurendada suutlikkust);
- järgib rohelise kontori põhimõtteid ja jälgib oma iga-aastast ökoloogilist jalajälge, et saada 2022. aastaks CO₂-neutraalseks ettevõtteks.

Finantsasutuse jätkusuutlik äritegevus tähendab, et tootepakkumisse ja -arendusse on järjepidevalt kaasatud tavad, mis toetavad ESG-eesmärkide saavutamist. Tänapäevase oleme välja töötanud spetsiaalsed laenupakkumised, mis motiveerivad kliente tegema keskkonnasäästlikke tarbimisotsuseid. Oleme koostanud ja avalikustanud ka välistatavate tegevuste nimekirja – need on tegevused, mis ei ole kooskõlas meie laenupoliitika ning jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtetega.

5.1.1 Rohelise kontori tegevused

LHV rohelise kontori projekti idee sai alguse 2019. aastal. See kasvas välja töötajatele suunatud häkatonist. Lisaks muudele keskkonnategevustele pidasime oluliseks hoolitseda oma kontori eest. Meie jaoks oli esmatähtis muuta oma kontorite tegevus puhtaks ja keskkonnasõbralikuks. Soovisime kaasata sellesse protsessi ka töötajad, et suurendada nende teadlikkust.

Projekti esimeseks oluliseks sammuks oli luua vundament, mis oleks aluseks tulevastele tegevustele. Kutsusime kokku rohelise kontori töörühma, kelle abiga koostasime alusdokumendid: rohelise kontori põhimõtted, meelepea ja tegevuskava.

LHV rohelise kontori projektil algab juba kolmas tegevusaasta. Selle aja jooksul oleme nii mõndagi saavutanud. 2020. aastal saadud rohelise kontori sertifikaat, parima rohelise kontori auhind ning meile 2021. aastal antud

BREEAM-i sertifikaat innustavad meid seda tegevust jätkama.

Väikeste igapäevategevuste kõrval oleme viinud ellu suuremaid projekte, mis on pälvinud rohkem tähelepanu. Näiteks jälgime väga hoolikalt jäätmekogumist. LHV on töötanud välja tahkete jäätmete sortimise korra. Oleme loobunud prügikastidest ja paigaldanud köökidesse jäätmete liigiti kogumise konteinerid. Biojäätmekogumise suunamine koostöös Nutriloopiga ise ringlusesse: kasutame neid kontorihoone rõdudel taimede kasvatamiseks. Korraldame kampaaniaid, kus töötajad saavad tuua seisma jäänud rõivaid või ohtlikke jäätmeid kontoris kogumiskastidesse.

Iga aasta lõpus mõeldame oma süsinikujalajälge. Kogume andmeid tööreiside, kontorihoonete kasutamise, tellitud paberi, puuviljade jms kohta. Tulemusi saame võrrelda varasemate aastatega ja viia sellest lähtudes rohelise kontori tegevuskavasse sisse uusi punkte, et oma keskkonnanajalajälge veelgi vähendada.

Teist aastat järjest korraldame töötajate teadlikkuse suurendamiseks infohommikuid teemal „Mis on päriselt tähtis?“. Need on igas kuus toimuvad üritused, kuhu kutsume alati kaks väliskülalist, kes räägivad mõnel olulisel teemal. Vestlust juhivad LHV töötajad.

LHV rohelise kontori teekond on olnud lühike, kuid mitmekülgne. Meie senised saavutused sellel teel innustavad meid edasi liikuma, et kõik meie kontorid töötaksid nii keskkonnasõbralikult kui üldse võimalik. Samal ajal ei unusta me ka oma töötajaid, kellele pakume häid võimalusi algatuses osaleda ja omandada uusi teadmisi.

Oma tarneahelas kaalume mitte üksnes tavapäraseid kriteeriume (nt kvaliteet või hind), aga ka keskkonnakriteeriume. Sellise tegevuse põhieesmärk on vähendada toodete ja teenuste maksumust ning tootmisest, kasutamisest ja kõrvaldamisest (st kogu toote/teenuse elutsüklist) tulenevat keskkonnamõju. Nii saame vähendada riske inimeste tervisele ja keskkonnale. Muid olulisi muutusi tarneahelas ei toimunud.

Ehkki meie suurim keskkonnamõju tuleneb finantseerimis- ja investeerimistegevusest, pole vähem tähtis see, kuidas me igapäevaselt oma äritegevust haldame. Sellepärast tahtsime kindlad olla, et meie oma tarbimine on jätkusuutlik, meil on kord majas ja me oleme kliimaeesmärkide saavutamise püüdlustes teistele igal rindel eeskujuks.

LHV on otsustanud astuda samme keskkonnasõbralikumate tegevuste suunas. Seda on tehtud kontorikeskkonna parandamise ja töötajate kaasamisega rohelise kontori protsessi nende teadlikkuse tõstmise kaudu. 2020. aastal pälvis LHV Tallinna kontor rohelise kontori sertifikaadi, mis kinnitab, et kontor tegutseb keskkonnasäästlikult. 2020. aasta detsembris pälvis LHV Tallinna kontor Eesti Keskkonnamõju Assotsiatsioonilt aasta parima rohelise kontori auhinna.

5.1.2 Meie CO₂ jalajälg

Kliimamuutuste halvimate tagajärgede vältimiseks tuleb kasvuhoonegaaside heitkoguseid märkimisväärselt vähendada. Ka meie kontorid tekitavad heidet – nii otseselt kui ka kaudselt, enamasti kütte ja elektrienergia kasutamise ning töötajate kodu ja töö vahel liikumise ja töölähetuste tõttu.

Mida oleme juba saavutanud?

2020. aasta alguses hakkasime esmakordselt koguma heitkoguste kohta andmeid ja tegime ettevõtte süsinikdioksiidi heitkoguste arvutused 2019. aasta kohta. 2022. aasta alguses tegime sama ka 2021. aasta kohta. 2020. aastal oli LHV kontoritegevuse süsinikujalajälg 865 tonni CO₂ ekvivalenti, mis teeb töötaja kohta 1,7 tonni (arvutuste tegemise aja seisuga). 2021. aasta tulemus oli 1447 tonni, mis teeb 2,2 tonni töötaja kohta. Meie tegevustasandi CO₂ jalajälg on seega suurenenud ja suurenemise peamine põhjus on andmekogumise suurenenud spetsiifilisus. 2021. aastal lisasime tegevustasandil arvutustesse mitu kategooriat. Üks peamine täiendus on kodukontori arvutuste lisamine meie 3. valdkonna arvutustesse. Kuna COVID-19 pandeemia suurendas kaugtöö vajadust, mõistsime, et peame arvesse võtma ka kodukontoreid.

Veel ühe olulise täiendusena lisasime mõõtmisse IT-serverid ja IT-tegevused. Need on peamised põhjused, miks meie CO₂ jalajälg on 2021. aastal märgatavalt suurenenud.

Meie eesmärk on saavutada võimalikult väike süsiniku jalajälg, kuid samas peame mõistma, et mõõtmisüsteemi täiustades lisandub aina uusi kategooriaid ja seega suureneb ka meie CO₂ jalajälg.

LHV ajavahemiku 1. jaanuar – 31. detsember 2021 kliimamõju arvutamisel lähtusime kasvuhoonegaaside protokollide ettevõtete arvestus- ja aruandlusstandardist, mis on rahvusvaheliselt tunnustatud ja kõige laialdasemalt kasutatav kasvuhoonegaaside arvestusstandard. Standard hõlmab seitset liiki kasvuhoonegaaside heiteid: süsinikdioksiid (CO₂), metaan (CH₄), diämmastikoksiid (N₂O), fluorosüsivesinik (HFC), perfluorosüsivesinik (PFC), väävelheksafluoriid (SF₆) ja lämmastiktrifluoriid (NF₃).

Tulemused on väljendatud CO₂ ekvivalentina, mis on universaalne kasvuhoonegaaside mõõtühik ja näitab nende erinevat potentsiaali globaalse soojenemise tekitamisel. Globaalse soojenemise potentsiaali peegeldavad väärtused

põhinevad ÜRO valitsustevahelise kliimamuutuste nõukogu (IPCC) aruannetel ja võtavad arvesse kasvuhoonegaaside mõju atmosfääris 100-aastase perioodi jooksul.

Heitekoefitsientide kindlaksmääramiseks kasutati spetsiaalseid tunnustatud andmebaase (nt Ecoinvent v3), rahvusvaheliste uuringute aruandeid ja teaduskirjandust, valitsuste kasvuhoonegaaside inventuuriaruandeid, andmeid tarnijate kohta ja muid asjakohaseid allikaid.

Analüüs hõlmas järgmisi 3. valdkonna kategooriaid: 1. ostetud kaubad ja teenused (paber, veetarbimine, serverimajutus, kliendimeened, toit ja mitmesugused tooted), 2. kapitalikaubad (kontorisüstus ja -tehnik), 3. kütuse ja energiaga seotud mõju (mis ei ole hõlmatud 1. ja 2. valdkonnaga), 5. tegevuse käigus tekitatud jäätmed, 6. tööreisid (lennu-, rongi-, bussi- ja laevareisid, sõidud metroo, takso ja isikliku autoga), 7. töötajate sõidud kodust tööle ja töölt koju.

Töötajate tööle- ja koju sõitude mõju hindamiseks korraldati töötajate veebiküsitlus, kus küsiti töökoha ja kodu vahemaa (otsetee ilma võimalike vahepeatusteta) ja tavaliselt kasutatava transpordivahendi kohta. Kokku vastas 67% töötajatest ja tulemused ekstrapoleeriti ettevõtte töötajate arvule.

Erinevused 2021. ja 2020. aasta analüüsi vahel:

- 2021. aastal hõlmas analüüs teatavaid ostetud kaupu ja teenuseid ning kapitalikaupu täiendavate heiteallikatenä;
- kütuse ja energiaga seotud mõju, mis varem sisaldus 2. valdkonna heidetes, on nüüd 3. valdkonna all ning lisatud on võrgukadude mõju lähtuvalt täpsematest Eesti-põhistest heitekoefitsientidest;
- soojus- ja elektrienergia koefitsiente täiustati Eesti-põhiste andmete alusel.

Analüüs hõlmas LHV Groupi Tallinna ja Tartu kontorite tegevust. Sarnaselt varasemate aastate analüüsiga ei võetud 2021. aasta analüüsis arvesse LHV Ühendkuningriigi kontorit (kuna andmeid saada oleks keeruline). Londoni esinduse kontori väikseuse tõttu ei eeldata, et sel on oluline mõju LHV kui terviku CO₂ jalajäljele.

Et leida CO₂ jalajälje intensiivsus töötaja kohta, jagati koondtulemus LHV Groupi töötajate arvuga aruandeaasta lõpus.

Heited

(GRI 305:2016)

	2021	2020
Otsene (1. valdkond) kasvuhoonegaaside heide	0	0
Kaudne (2. valdkond) kasvuhoonegaaside heide (energia)	445 t/CO ₂ e	572,7 t/CO ₂ e
Muu kaudne (3. valdkond) kasvuhoonegaaside heide	983 t/CO ₂ e	292,5 t/CO ₂ e
Kasvuhoonegaaside heitemahukus	1 428 t/CO ₂ e	865,2 t/CO ₂ e
Jäätmete	16 t/CO ₂ e	24,6 t/CO ₂ e
Veetarbimine	1,0 t/CO ₂ e	2,6 t/CO ₂ e

		2021		2020	
1. valdkond	Liik	tCO ₂ e	Osakaal %	tCO ₂ e	Osakaal %
1 – otsene heide		-	-	-	-
1. valdkond kokku		-	-	-	-
2 – kaudne heide, mis on seotud ostetud elektri ja soojusega	Elekter (taastuvatest allikatest): Tallinna kontor	0	0	7	0
	Elekter (taastumatutest allikatest): Tallinna kontor	-	-	82	9
	Elekter kokku: Tallinna kontor	0	-	89	-
	Elekter (taastumatutest allikatest): Tartu kontor	78	5	52	6
	Soojusenergia: Tallinna kontor	357	25	407	47
	Soojusenergia: Tartu kontor	9	1	24	3
2. valdkond kokku		445	31	572	66
3 – kõik muud kaudsed heited väärtusahelas	*Sisseostetud materjalid (kauplemisvarade kohta)	25	2	-	-
	*Toodete turundusmaterjalid klientidele	3	0	-	-
	*Kontorimööbel	29	2	-	-
	*Kontoritehnika	238	17	-	-
	Jäätmeteke	16	1	26	3
	Veetarbimine	1	0	3	0
	Töõreisid: lennuk	54	4	22	3
	Töõreisid: rong	1	0	1	0
	Töõreisid: buss	1	0	2	0
	Töõreisid: takso	1	0	0	0
	Töõreisid: isiklik auto	10	1	6	1
	Sõidud töökoha ja kodu vahel: 2021 (634 töötajat)	308	22	234	27
	Kaudsed energia- ja kütusemõjud				
	*Elektrienergia võrgukaod	5	0	-	-
	*Soojusenergia võrgukaod	56	4	-	-
	*Soojatootmisega seotud kaudsed mõjud	237	17	-	-
	Kodukontor	19	1	-	-
3. valdkond kokku		1 002		293	
Kokku		1 447		865	

Jätkusuutlikumaks toimimiseks ja oma negatiivse keskkonnamõju vähendamiseks oleme koostanud kliimaneutraalsuse saavutamise kava. 2020. aastal läksime üle rohelise energia sertifikaadiga elektri tarbimisele, mis on vähendanud heitkoguseid 30%. Lisaks oleme rohelise kontori põhimõtete nimel töötades mõistagi vähendanud ka heitkoguseid. Samuti valmistame ette kohalikku ja eetilist süsinikuheite tasakaalustamise projekti, millega saame aidata tasakaalustada sellise süsinikuheite koguse, mida me oma igapäevase tööga saavutada ei saa. Arvutasime oma jalajälje rahvusvaheliselt tunnustatud kasvuhoonegaaside protokollil alusel. Teeme igal aastal uue arvutuse ja täiustame arvutusmeetodit. Püüame saada täielikumat pilti, lähtudes sellest, millistes täiendavates kategooriates saame usaldusväärseid andmeid koguda.

5.1.3 Süsinikujalajälje korvamine kohaliku innovaatilise lahendusega

2021. aastal käivitasime koostöös oma partneri eAgromiga kohaliku pilootprojekti. eAgronom on põllumajanduse valdkonna iduettevõtte, kelle rakendatavad meetodid on veel Verra poolt sertifitseerimisel, aga kes pakub meile kohalikku lahendust, mis võimaldab meil saavutada oma esimese süsinikuheitega seotud eesmärgi: muuta oma kontoritegevus 2022. aastaks kliimaneutraalseks. Ehkki meil on eesmärgi saavutamiseks aega veel terve aasta ja saame oma kontoritegevusest pärinevat heidet veel vähemalt 15% vähendada, näeme ka seda, et järjest suureneb vajadus usaldusväärsete korvamisprojektide järele.

Koostöö eAgronomiga aitab meil saada palju parema ettekujutuse süsinikuheite korvamise süsteemidest, saame aidata parandada kohaliku mulla kvaliteeti, rikastada mulda toitaineid ja parandada mulla veepidavust, toetades samal ajal kohalikke põllumehi uue meetodi kasutuselevõtul, mida eAgronom aitab neil igapäevases põlluharimises rakendada.

Kasutame eAgronomi välja arendatud uut lahendust, mis võimaldab osta süsinikukrediiti Eesti põllumajandusettevõtjatelt, kes seovad süsinikdioksiidi õhust mulda ja parandavad seega oma põldude mulla kvaliteeti. Esimesed CO₂ arvestusühikud saame eAgronomilt 2022. aasta oktoobris ja seejärel saame kinnitada, et oleme kontoritegevuses saavutanud kliimaneutraalsuse.

5.1.4 Rohelised tooted ja teenused

LHV mõju Eesti finantssektoris kasvab. Ühiskonna jaoks elutähtsa sektori osana mõjutame ümbritsevat nii otseselt kui ka kaudselt ning anname oma olulisima panuse investeringute ja rahastamise kaudu. Seetõttu oleme otsustanud suunata põhitegevuse rahavood kooskõlastatult tegevustesse, mis toetavad üleminekut kliimaneutraalsele ja jätkusuutlikule majandusele.

Oleme välja töötanud ainulaadsed rohelised tooted, mis motiveerivad kliente tegema võimalikult keskkonnasäästlikke igapäevaseid tarbimis- ja investeerimisotsuseid. Sel viisil anname oma panuse majanduskasvu toetamisse, aidates samal ajal vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid, reostust ja jäätmete teket.

Roheline kodulaen

Üks olulisemaid tarbimisotsuseid, mis inimene eales vastu võtab – nii finantskulu kui ka keskkonnamõju mõttes – on seotud oma kodu ostmisega. Kolmandik keskmise Eesti elaniku aastasest süsinikdioksiidi jalajäljest on seotud tema koduga – enamasti tuleneb see kütteks kasutatavast energiast ja majapidamises kasutatava elektrienergiaga seotud heitkogustest. Kuna soovime edendada kõige energiatõhusamate kodude ehitamist ja ostmist, pakume oma klientidele võimalust kasutada Eesti esimest rohelist kodulaenu.

Roheline autoliising

Meie eesmärk on propageerida energiatõhusate sõidukite ostmist. Kõige energiasäästlikum sõiduk on täiselektriline auto. Ent selleks, et saaksite olla kindel auto jätkusuutlikkuses, peab energia tulema üksnes taastuvatest allikatest.

Alates 2026. aastast loetakse keskkonnasõbralikeks sõidukiteks ainult selliseid sõidukeid, mille süsinikdioksiidi heide kilomeetri kohta on null. Sellele standardile vastavad ainult elektri- ja vesinikusõidukid. Seetõttu pakume autoliisingut uute tavakasutuseks ostetavate täiselektriliste sõidukite ostuks. Kooskõlas pikemaajalise strateegiaga ja sooviga anda panus Eesti kliimaeesmärkide saavutamisse, on LHV Pank otsustanud, et alates 2030. aastast ei rahasta LHV enam uute diiselkütusega sõiduautode ostu.

Roheline järelmaks

Taastuvad energiaallikad on vaieldamatult investeering tulevikk. Päikesepaneelide kasutamine elektri tootmiseks ning kodude kütmine ja majapidamisvee soojendamine maasoojusenergia abil on arukas valik. Soovime, et meie kliendid kasutaksid fossiilkütustel töötavate sõidukite asemel sagedamini ühe- või kahe rattalisi elektrisõidukeid. Soovime lihtsustada energiasäästlike valikute tegemist.

Roheline investeerimislaen ettevõtetele

Eesti majandus on väga süsinikdioksiidimahukas. Seetõttu on investeerimine energiatarbimise vähendamisse, taastuenergia tootmisse või igapäevasesse ressursitõhususse väga tulus ja annab igale ettevõttele suurema konkurentsieelse.

Roheline elamuarenduslaen

Et inimestel oleksid energiatõhusad korterid, peab keegi need ehitama. Seetõttu pakume arendajatele A-energiaklassi elamute ehitamiseks investeerimislaene tavapärasest madalama intressimääraga.

Pensionifond Roheline (kogumispensioni II samm)

2020. aasta märtsis käivitasime Eesti esimese keskkonnasäästliku pensionifondi. Töötasime selle kallal täpselt aasta. LHV pensionifond Roheline on mõeldud kõigile, kes hoolivad kasvõi pisutki rohelistest töekspidamistest ja usuvad, et kapitaliinvesteeringud peaksid olema pikemas plaanis kasumlikud ning samuti keskkonnasäästlikud ja jätkusuutlikud. Fond investeerib alati 75–100% omakapitali. Vähemalt pool portfelist investeeritakse investeerimisfondidesse, mis järgivad jätkusuutlikkuse põhimõtteid või millel on keskkonnateemalisi projekte.

Pensionifond Roheline Pluss (kogumispensioni III samm)

2020. aasta detsembris asutas LHV pensionifondi Roheline Pluss, mis on Eesti esimese keskkonnasäästlike investeeringuid tegeva teise samba pensionifondi sõsarfond. Esimese keskkonnasäästliku kolmanda samba pensionifondi investeerimisportfell koosneb sotsiaalselt vastutustundlikest, jätkusuutlikest ja keskkonnasõbralikest varadest. Fondiga võetav aktsiarisk jääb alati vahemikku 75–100%. Kogumispensioni teise ja kolmanda samba rohelised fondid on kõigi nende jaoks, kes hoolivad rohelisest mõtteviisist ja usuvad, et investeeringud peavad olema pikemas plaanis tootlikud ning keskkonnasõbralikud ja jätkusuutlikud.

5.2 Sotsiaalvaldkond

Kuigi pankadel ja finantsinstitutsioonidel on ühiskonnas majanduskasvu edendamises oluline roll, on neil ka võime mõjutada inimeste elu ja ühiskonna üldist heaolu. Teeme oma tööd alati ausalt, läbipaistvalt ja eetilise ning paneme ülimat rõhku õiglase tehingu põhimõtete järgimisele ning partnerite, klientide ja töötajate austamisele.

Tunnistades oma rolli ja ühiskondlikku mõju kohalikul tasandil,

- eraldame raha muusika ja kunsti, hariduse, spordi ja kogukonnaürituste toetamiseks;
- võime toetada välisliikumisi ja -partnereid kohalike kogukondade kultuurilise ja majandusliku arengu edendamiseks;
- seisame majanduses tegutsevate inimeste ja ettevõtete võrdsete võimaluste eest;
- tõstame klientide usaldust LHV kui mittediskrimineeriva finantsteenuste pakkuja vastu;
- edendame finantskirjaoskust ja majandusteadmiste jagamist;

- suurendame pidevalt oma pädevust keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisvaldkonnas, et ühiskonna sidusust veelgi enam edendada.

Meie inimeste edu ja heaolu on meie äritegevuse tuum. Mõistame, et häid majandustulemusi ja kasvu ei saavutata ilma inimesteta, kes loovad väärtust, kelle eest hoolitsetakse hästi, kes täidavad südamega oma isiklike ja kollektiivseid ülesandeid ning tunnevad end kõrgelt hinnatuna.

5.2.1 Sotsiaalne vastutus

LHV kasvades muutume üha teadlikumaks ka oma kasvavast rollist Eesti majanduses ja ühiskonnas laiemalt. Oma missioonist lähtuvalt toetame tegevusi, mis võimaldavad Eesti inimestel ja ettevõtetel julgelt tulevikule mõelda ja oma plaane teoks teha. Peame oluliseks majandusliku kindlustunde suurendamist ja majanduskeskkonna sidusumaks muutmist. Ühiskonnas laiemalt toetame eelkõige neid ettevõtmisi, mis muudavad Eesti suuremaks ja toetavad meie kogukondade võimekust. Lisaks investorite harimisele ja ettevõtjate tunnustamisele on meil mitmeid pikaajalisemaid ja uuemaid koostööprojekte, mis aitavad nimetatud eesmärgi saavutada.

5.2.2 Finantskirjaoskus

Asutamisest alates on LHV olnud Eesti investorite kogukonna osa. Investeermisteenuste turuliidrina ja börsil noteeritud ettevõttena, mis samal ajal väärtustab suhteid investoritega, aitame aktiivselt kaasa investorite harimisele. Suhetes oma enam kui 10 000 aktsionäriaga oleme avatud, läbipaistvad ja kaasavad.

- Korraldame investeermiskooli raames tasuta seminare, kus 2021. aastal osales üle 8200 inimese (2020. aastal oli osalejate arv 7400). Sel aastal toimusid enamik seminare veebis.
- Igal aastal korraldame ka aktsiamängu Börsihai. Sel aastal jõudis osalejate arv 9387-ni (2020: 6576).
- Kolmandat aastat järjest korraldasime finantskirjasokuse reklaamikampaania, mis aga seekord oli suunatud ennekõike vene keelt rääkivatele Eesti noortele. Näitasime oma sotsiaalmeediakanalites õpetlikke videoklippe sellest, kuidas rahaga ümber käia.
- Koostöös Tartu Ülikooliga valmistasime ette vabaaine „Kaasaegse pangandusettevõtte toimimine LHV Panga näitel”; loengusarjale registreerus 39 üliõpilast.
- Osalesime Eesti Pangaliidu korraldatud finantskirjaoskuse edendamise projektides.
- Toetasime Äripäeva korraldatud Investor Toomase konverentsi, Investeermisklubi läbi viidud investeermisfestivali, Naiste Investeermisklubi ja aktsiakoolitust.

5.2.3 Sponsorlus

Võimaluste piires toetab LHV ettevõtmisi ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Eelistame sponsorprojektide puhul pikaajalist sisulist koostööd.

Eesti kultuur ja ühiskond

- Eesti muusika päevad – juba kuus aastat oleme toetanud Eesti uue heliloomingu autasu väljaandmist, mille 2021. aastal pälvis Rasmus Puur.
- Enn Soosaare Sihtasutus – toetame eetilise esseistika auhinna väljaandmist. 2021. aastal pälvis auhinna Jüri Saar.
- Muusikafestivalid Sõru Saund ja Mägede Hääl – üritused, mis toovad muusikat väikestesse kohtadesse.
- Toetusprogrammi „Kes teeb ära?” konkursile esitati 53 kogukondlikku projekti. Põhitoetuse sai Järva-Jaani Tuletõrje Selts kohaliku komandohoone renoveerimiseks.
- Lisasime LHV pangakaartidele annetusfunktsiooni, mille abil kliendid saavad iga kord, kui nad kaarti kasutavad, mugavalt annetada enda valitud heategevusorganisatsioonile. Aasta lõpuks olid kliendid annetanud 12 organisatsioonile kokku 64 000 eurot.

Sport ja tervislik eluviis

- Eesti Jalgpalli Liit – LHV Pank on olnud Eesti Jalgpalli Liidu ja Eesti rahvuskoondise peatoetaja 2010. aastast alates. Lisaks oleme loonud LHV jalgpallikaardi tugisüsteemi, mille kaudu 2021. aastal toetasime Eesti jalgpalliklubisid 90 502 euroga.
- Eesti Optimist Klassi Liit – toetame Eesti purjespordi arengut.
- Rally Estonia – teist aastat järjest toetasime autoralli maailmameistrivõistluste etappi Eestis.
- Simple Session – kolmandat aastat oli LHV aasta ekstreemspordi tippsündmuse üks peatoetaja.
- Eesti Laskesuusatamise Föderatsioon – sõlmisime lepingu Eesti laskesuusatamise toetamiseks olümpiaaastal, kui Eestis toimub laskesuusatamise MK-etapp.
- Korraldame ettevõtetevahelist jalgpalliturniiri LHV Cup, mis 2021. aastal toimus viiendat korda.

Eesti majandus ja ettevõtlus

- EY Eesti aasta ettevõtja konkurss – oleme alates 2012. aastast Eesti aasta ettevõtja konkursi üks peatoetaja. 2021. aastal nimetati aasta ettevõtjaks Priit Kallas.
- Noore ettevõtja preemia – koostöös Eesti Kaubandus-Tööstuskajaga andsime välja preemia silmapaistvale ja innovatiivse mõtlemisega noorele ettevõtjale. Sel aastal pälvis preemia Martin Vares.
- Äriplaani konverents, investeermisfestival, Investor Toomase konverents – koostöös Äripäevaga toetasime Eesti suurimate äri- ja investeermiskonverentside korraldamist.

Toetame oma teadmiste, LHV-teemaliste kingituste, nõuannete ja oma inimeste esinemisega ka väiksemaid kohalikke algatusi. Teeme koostööd ülikoolidega. Oleme Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu, Eesti Kaubandus-Tööstuskajaga ning Eesti Tööstus- ja Kaubandus- ja Tööstuskajaga liige. Peame oluliseks aidata Eesti tootjaid ja ettevõtjaid, tarbides teadlikult nende tooteid ja teenuseid.

5.2.4 Sotsiaalne mõju müügi ja kanalite kaudu

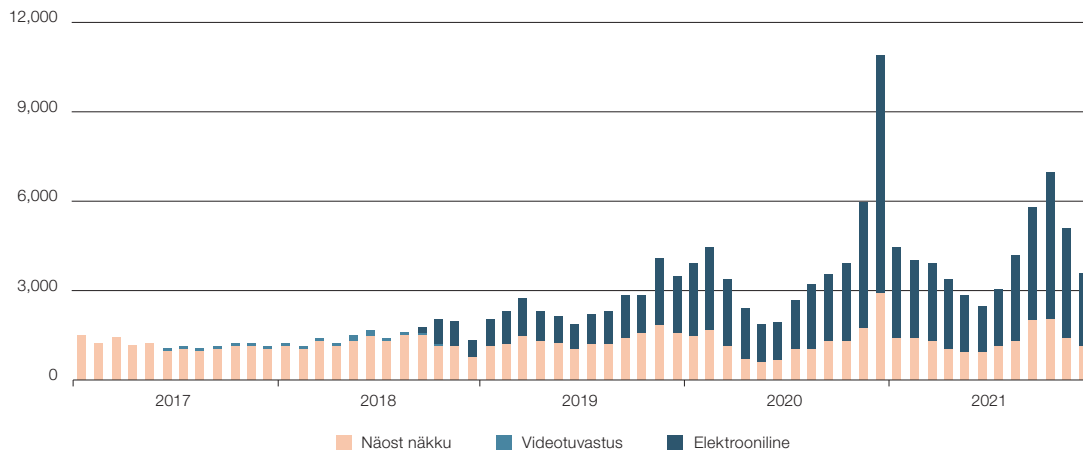
Meie eesmärk on aidata kliendil kasutada meie tooteid ja teenuseid võimalikult hästi ja hõlpsalt. 2020. ja 2021. aasta olid COVID-19 tõttu erilised, kuna sotsiaalse distantseerimise vajadus suurendas elektrooniliste kanalite tähtsust äritegevuses ja ühiskonnas veelgi. See näitab selgelt, et keskendumine digitaalsetele kanalitele on õige tee meie teenuste kõigile kättesaadavaks tegemisel.

Eesti parimad elektroonilised kanalid

LHV jaoks on jätkuvalt tähtis elektrooniliste kanalite arendamine, et meie internetipank ja mobiilirakendus toetaksid kõigi meie teenuste kättesaadavust. Viimaste aastate jooksul oleme põhitähelepanu pööranud erakliendile suunatud teenustele, kuid arusaadavalt soovime samasugust kogemust pakkuda ka ärikliendile.

2021. aastal saime igas kuus juurde umbes 3000–5000 uut klienti. Üle poole meie uutest klientidest avavad pangakontod meie elektroonilise kanali kaudu. Oleme kasvutendentsi täheldanud varasematelgi aastatel, kuid 2021. aasta on näidanud, et enamik kliente saab meie teenuseid kasutada eemalt ja võrgus.

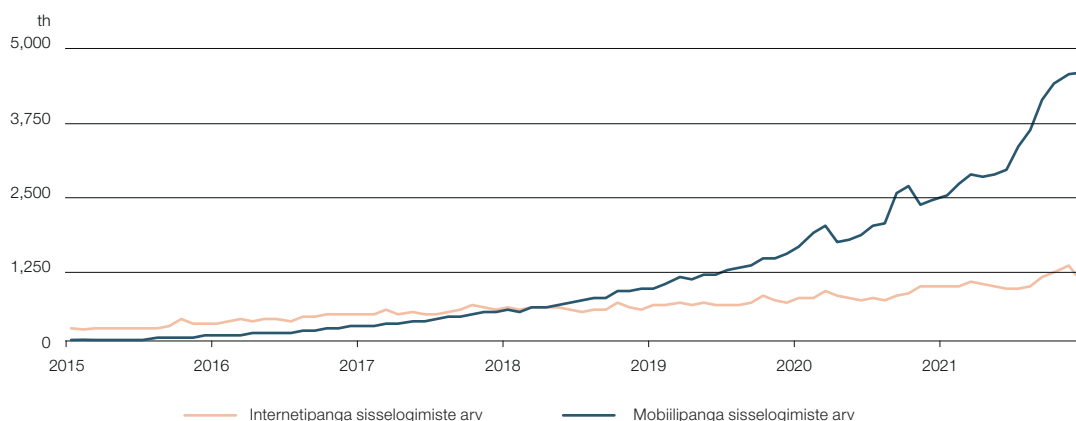
Kliendi tuvastamine kliendisuhte loomisel (erakliendid)

Mobiilipanga rakendus kogub kiiresti populaarsust ja järgmisel aastal täiendame ka oma internetipanga kasutajaliidest, suurendades selle kasutusmugavust. Kliendid kasutavad elektroonilisi kanaleid iga aastaga rohkem ja teeme jätkuvalt palju tööd selleks, et nende kanalite kasutajakogemus oleks võimalikult sujuv.

Internetipanga ja mobiilirakendusse sisselogijate arv kasvas möödunud aastal vastavalt 40% ja 82%. See tähendab, et kliendid kasutavad elektroonilisi kanaleid veelgi rohkem kui varem.

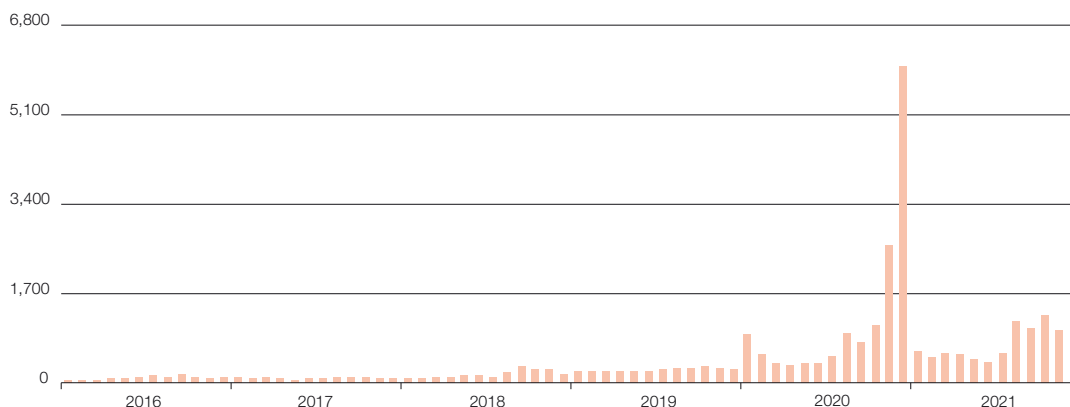
LHV internetipanga ja mobiilipanga kasutamise aktiivsus

LHV-s on võimalik internetipanga või mobiilirakenduse kaudu avada kiiresti ja sujuvalt konto ka alaealistele lastele. Konto avamiseks on vajalik ainult lapsele Eestis väljastatud ID-kaart, pass või elamisloakaart. Oleme näinud kasvusuundumust, mis näitab, et lastele pangakontode avamine muutub aina populaarsemaks.

LHV on ka esimene pank maailmas, mis pakub mobiilirakenduse kaudu virtuaalse ISIC-üliõpilaspileti tellimise võimalust. Virtuaalne üliõpilaspilet tähendab seda, et õpilased ei vaja enam oma staatuse tõendamiseks või rahvusvaheliste allahindluste saamiseks plastkaarti. Kõik meie pangakaarte omavad kliendid näevad meie

Uued lapsekontod

mobiliirakenduse abil oma kaardi PIN-koodi. See tähendab, et oleme märkimisväärselt vähendanud tavaliselt posti teel saadetavate teadete arvu. Kliendid saavad oma mobiilirakenduses kasutada ka ApplePay ja Google Pay digirahakotti – seega pole neil vaja plastkaarte kaasas kanda.

Kogu meie tegevus toetub kliendisegmentidele ja nende segmentide ainulaadsetele vajadustele.

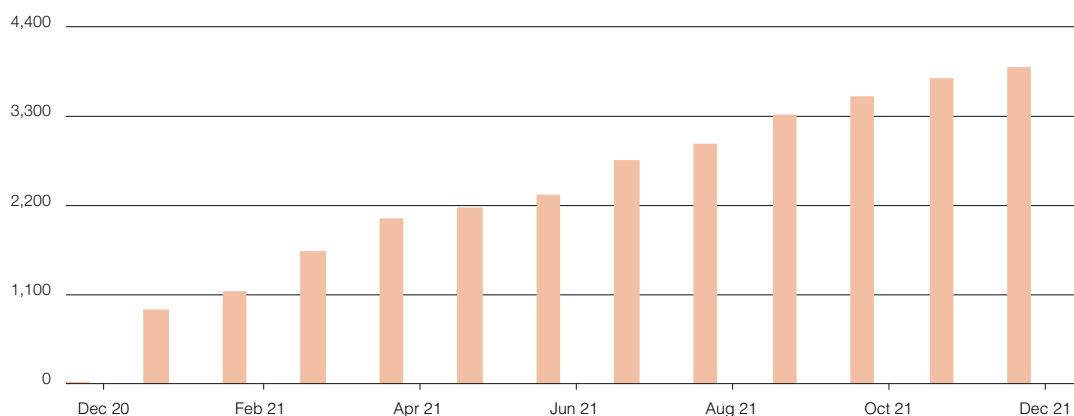
Meie eesmärk on pakkuda kõiki oma tooteid ja teenuseid veebis ning positiivse kliendikogemuse toetamiseks müügi-tegevust segmentide kaupa veelgi paremini planeerida.

Pensioni investeerimiskonto

Alates 2021. aastast on meie klientidel võimalik investeerida oma raha pensioni investeerimiskonto kaudu. See tähendab, et kliendid saavad oma pensioniraha eest ise hoolitseda ja investeerida seda pensionifondides hoidmise asemel otse börsile. See aitab klientidel suurendada finants-tarkust ka pensioni vallas, mida paljud peavad eksikombel liiga kaugeks tulevikuks.

2021. aastal hakkas LHV pakkuma kindlustusteenuseid – nüüd saavad kliendid LHV kaudu kindlustada oma kodusid, autosid, reise ja paljut muud. Kõik kindlustustootlused ja kahjuteated esitatakse meie veebisaidi kaudu, et hoida keskkonnajalajalg minimaalsena.

PIK klientide arv

Oleme lihtsustanud oma äriklientide elu sellega, et oleme teinud pangakonto avamise mobiilipanga kaudu väga mugavaks. Tänu sellele on meie klientidel rohkem aega tegeleda asjadega, mis aitavad kaasa nende äri õnnestumisele.

Keskendumine kliendikogemusele

Positiivne kliendikogemus on iga ettevõtte jätkusuutliku kasvu jaoks väga oluline ja see on ka meie jaoks ülitähtis. Positiivne kliendikogemus soodustab lojaalsust, aitab meil kliente hoida ja julgustab neid brändi propageerima. Seetõttu oleme oma kanalite arendamisel arvestanud ka

nägemispuudega inimeste vajadustega.

Nagu eelmistel aastatel, keskendume ka nüüd finantskirjaoskuse edendamisele. Seetõttu töötame oma e-kanali jaoks välja eelarveplaneerimist hõlbustavat programmi, mis aitab klientidel veelgi targemaid finantsotsuseid langetada. Järgmisel aastal on meil eesmärgiks töötada välja protsess, mis innustab kliente raha säästma ja samal ajal mõistma investeerimise tähtsust.

Oleme alati oma müügi- ja turunduskampaaniate kavan-damisel ning kliendile parimat võimalikku lahendust pakkudes vastutustundlikud. Püüame arvestada võimalikult

palju oma klientide arvamuste ja eelistustega. Kogu meie tegevus toetub kliendisegmentidele ja nende segmentide ainulaadsetele vajadustele. Meie eesmärk on pakkuda kõiki oma tooteid ja teenuseid veebis ning positiivse kliendikogemuse toetamiseks müügitegevust segmentide kaupa veelgi paremini planeerida.

5.2.5 Meie ühiskondlik mõju tööandjana

Suure tööandja ja ühiskonnas silmapaistvat rolli täitva ettevõttena vastutab LHV oma tegude, sõnade ja töömeetodite eest. LHV kasutab oma mõjukust selleks, et edendada kõrgeid eetilisi standardeid ja kaasavat lähenemist kõigis suhetes klientide, investorite ja töötajatega. Meie eesmärk on olla vastutustundlik organisatsioon, kuid samuti loodame anda oma panuse üleüldisesse süstemaatilisse muutusesse kestlikuma suhtumise ja kaasavama ühiskonna poole.

Eeldame samu väärtusi ka oma töötajatelt ning lähtume sellisest mõtteviisist ka organisatsioonisiselt kõigis oma igapäevategevustes ja protsessides. Korraldame oma töötajate hulgas nende tööelu erinevates etappides – näiteks töölt lahkumisel ja katseaja lõpus korraldatavate vestluste käigus – mitmesuguseid küsitlusi, et hinnata, millisena näevad meid töötajad ja kuidas saaksime ennast parandada. Igas kvartalis toimub tööühmade juhtidele parimate tavade seminar, kus paljud neist jagavad oma kogemusi ja ideid töökoha paremaks muutmise kohta.

2020. aastal võtsime kasutusele uue töötajate kaasatuse uuringu: Gallup Q12. See on rahvusvaheline uuringuformaad, mille eesmärk on mõõta töötajate kaasatust. Uuring koosneb 12 küsimusest, mis kõik mõeldavad töötajate rahulolu mõjutavaid tegureid. See formaad on andnud rahvusvaheliselt häid tulemusi, suurendades töö tulemuslikkust ja aidates parandada töötajate ja juhtide vahelist kommunikatsiooni. Sel aastal viisime läbi kaks uuringut, mais ja oktoobris. Tulemused olid väga kõrged, mais 4,6 (5 punkti skaalal) ja oktoobris 4,5.

Samuti oleme näinud, et tänu Q12 formaadi raames toimuvatele vestlustele on paranenud meeskondades töökliima ja omavaheline suhtlemine tähtsates küsimustes.

Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine

LHV on võrdõiguslikkusest lähtuv õiglane ja kaasav tööandja, kes edendab ja järgib alati mittediskrimineerivaid äri- ja personalitavasid. Juhtimis- ja värbamisprotsessis juhindume kõige kõrgematest eetikastandarditest, inimõigustest ja võrdsete võimaluste poliitikast. Oma personalipoliitikas lähtume kõigis värbamis- ja edutamisotsustes sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt võrdsetel alustel põhinevatest ja mõõdetavatest omadustest, nagu haridus, oskused ja kogemused, ning vajaduse korral õigusaktidest tulenevatest nõuetest.

LHV peab tähtsaks, et puuetega inimesi ei diskrimineeritaks. Värbamisprotsessis valime töötajaid selle järgi, kes sobib vastavaid tööülesandeid täitma kõige paremini, ega lase nende võimalikel puuetel oma otsuseid mõjutada. Kui inimene mõnele töökohale sobib, ei mängi muu rolli. Kahjuks ei ole meie füüsiline kontor praegu veel valmis kõigi füüsiliste puuete puhul töökohaks sobiv, aga alternatiivina pakume kaugtöö võimalust.

LHV ei ole tundnud vajadust rakendada mõnd konkreetset mitmekesisus- või võrdsuspoliitikat, vaid lähtub erinevates sisedokumentides esitatud suunistest. 2021. aastal lisati töökorralduse eeskirjadesse alapeatükk „Töösuhet“, milles on kindlaks määratud rikkumistest teatamise (nn vilepühumise) kord. Sel aastal ei ole LHV-s teatatud ühestki rikkumisest. Ei olnud töövaidlusi, diskrimineerimisjuhtumeid ega inimõiguste rikkumisi. Peale selle ajakohastati 2021. aastal eetikakoodeksit võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise alaste suunistega.

Tasustamispoliitika näeb ette suunised, millest tuleb töötasu kindlaksmääramisel lähtuda. Otsused peavad olema objektiivsed ja töötaja isikust sõltumatud. Vajadusel kontrollitakse töötasu vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele. 2021. aastal kehtestas LHV võrdse töötasu arvutamise protsessi. Kasutame Fontese loodud ja välja töötatud ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni soovitel põhinevat analüütilist ametikohtade hindamise meetodit. Seda kasutatakse turu võrdlusanalüüsiks kõigis kolmes Balti riigis. LHV on iga-aastaselt hindamisel kasutanud Fontese 2011. aasta võrdlusanalüüsi meetodit, mille kohaselt hinnatakse ametikohti vajaliku hariduse ja töökogemuste, töö laadi ja sellega kaasneva vastutuse põhjal. Analüütiline ametikohtade hindamise meetod on universaalne ning seda saab kasutada igas organisatsioonis ja kõigi ametikohtade puhul. Fontese analüütilist ametikohtade hindamise skaalat saab ühildada tööperede klassifitseerimise skaalaga. Nii saame sarnase väärtusega ametikohti omavahel võrrelda.

Analüüs näitas, et spetsialistide kategooriates, kus ametikohale esitatavaid nõudeid ja tööd on lihtsam võrrelda, oli naiste ja meeste töötasu suhe 0,97st 0,80ni tippspetsialistide kategoorias. Juhtide kategoorias olid erinevused veidi suuremad: 0,98–0,74, kuid need ametikohad on tihti spetsiifilisemad ja neid on omavahel võrrelda raskem. Analüüsi käigus ilmnunud probleeme võeti siiski arvesse ja paigas on edasised sammud.

Ettevõtte töötajatest oli seisuga 31. detsember 2021 naisi 60% (388 töötajat) ja mehi 40% (263 töötajat).

Vanusegrupp	Naised (%)	Mehed (%)	Kokku
19-25	63 (64,3%)	35 (35,7%)	98
26-40	233 (57,5%)	172 (42,5%)	405
41-55	87 (61,7%)	54 (38,3%)	141
56-...	5 (71,4%)	2 (28,6%)	7
Kokku	388 (60%)	263 (40%)	651

	Töötajate arv kokku (vs 2020)	Tallinna kontor (EE)	Tartu kontor (EE)	Londoni kontor (UK)
Töötajaid kokku	651 (+134)	571	64	16
Osaajaga töötavad naised	6,2%			
Osaajaga töötavad mehed	3,8%			
Lepingulised töötajad (kellest IT osakonnas)	23 (88%)			
Uued töötajad (kellest praktikante)	229 (27)			
Vabatahtlik tööjõu volavus	8,6%			
Tööjõu volavus kokku	13,7%			

Sooline palgalõhe 2021. aasta juuni seisuga:

	Naiste töötasu suhe meeste töötasusse	Naiste osakaal
Töötajad		
Administratiivsed ja kontoriteenused – tööväärtuspunktid 91–159	0,97	82,40%
Spetsialistid 1 – tööväärtuspunktid 160–210	0,91	85,00%
Spetsialistid 2 – tööväärtuspunktid 211–260	0,83	67,70%
Tippspetsialistid 1 – tööväärtuspunktid 311–370	0,92	61,10%
Tippspetsialistid 2 – tööväärtuspunktid 371–492	0,8	20,90%
Juhid		
Esmatasandi juhid 1 – tööväärtuspunktid 184–250	N/A	100,00%
Esmatasandi juhid – tööväärtuspunktid 251–310	0,76	71,40%
Esmatasandi juhid – tööväärtuspunktid 311–380	0,74	75,00%
Keskastmejuhid 1 – tööväärtuspunktid 381–440	0,79	33,30%
Keskastmejuhid 2 – tööväärtuspunktid 441–500	0,98	45,50%
Funktsiooni-/valdkonnajuhi 1 – tööväärtuspunktid 501–700	0,97	45,80%
Funktsiooni-/valdkonnajuhi 2 – tööväärtuspunkte üle 701	0,91	20,00%

LHV kasutab Fontese loodud ja välja töötatud ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni soovitusel põhinevat analüütilist ametikohtade hindamise meetodit, mida kasutatakse kõigis kolmes Balti riigis. Ametikohti hinnatakse vajaliku hariduse ja töökogemuste, töö laadi ja sellega kaasneva vastutuse põhjal. Analüütiline ametikohtade hindamise meetod on universaalne ning seda saab kasutada igas organisatsioonis ja kõigi ametikohtade puhul. Fontese analüütilist ametikohtade hindamise skaalat saab ühildada tööperede klassifitseerimise skaalaga.

Kaasav töökoht

Meie jaoks on oluline, et meie töötajate ideid, mõtteid ja arvamusi avaldusi võetaks kuulda. Usume, et suurepärase tulemuste saavutamiseks on vaja koostööd ja „kollektiivset aju“. Seepärast on tähtis, et töötajad tunnevad, et neil on sõnaõigust, ja et töötajate arvamused jõuavad tippjuhtkonnani. LHV on kaasanud kõik töötajad töörühmadele eesmärkide seadmise protsessi. Eesmärgid sünnivad meeskonnatöös.

Ehkki sõna sekka ütlemiseks ja oma mõtete väljendmiseks on töötajatel võimalusi iga päev, võetakse see teema eriti tähelepanelikult fookusesse vähemalt kaks

korda aastas meie kaasatusuuringu Q12 ajal. Küsimustiku seitsmendas punktis küsitakse töötajate nõusolekut väitega „Mulle tundub, et minu arvamus tööloeb“. Nii mais kui ka oktoobris hinnati seda küsimust viie punkti skaalal keskmiselt hinnanguga 4,6. Uuringu formaat näeb ette ka iga meeskonnaliikme neljasilmavestluse oma juhiga, kus seda teemat samuti arutatakse, ja otsustatakse, milliseid samme astuda, kui midagi vajab parandamist. Lisaks on LHV algatanud informatiivsed ja kaasavad „kohvihommikud“: parimate tavade infohommikud kõigile töörühmade juhtidele ja infohommikud teemal „Mis on päriselt tähtis?“ kõigile töötajatele.

LHV töötajatel ei ole kollektiivlepinguid, kuna see ei ole Eesti finantssektoris kuigi tavaline praktika, ent oleme Eesti Tööandjate Keskliidu liige.

Töötajate arendamine

Tööalane ja isiklik areng on osa LHV kultuurist. Pingutame selle nimel, et olla innovaatilisemad ja pakkuda oma klientidele nutikamaid lahendusi. Kuna nende lahenduste ideed tulevad meie töötajatelt, on oskuste arendamine lahutamatu osa meie igapäevasest tööst. Meie koolituspoliitika lähtub töötaja vajadustest, motivatsioonist ja eesmärkidest,

samuti tööalase arengu regulatiivsetest suunistest. Lisaks kutsealastele koolitustele soosime meeskonnakoolitust, mille eesmärk on parandada meeskondade koostööd. Oleme pööranud rohkem tähelepanu ka juhtimisoskuste arendamisele ja töötanud välja spetsiaalse juhtimisalase koolitusprogrammi.

Järgmisena on meil kavas töö tugevate külgede arendamisega ja organisatsioonisisese karjääriarengu kavadega.

Lisaks isiklikule ja tööalasele arengule suunatud koolitustele oleme käivitunud infohommikud, kus käsitletakse mitmesuguseid kestlikkusteemasid, nagu ringmajandus, transport ja mobiilsus, loodusvarad ja keskkond, energiatarbimine ja teadlik tarbimine.

Oma töötajate kaasatuse uuringus mõeldame töötajate rahuolu oma arenguga. Uuringus on kolm arengule keskenduvat küsimust. Esiteks küsitakse, kas tööil on kedagi, kes innustab töötajat ennast arendama, teiseks, kas keegi on töötajaga rääkinud tema arengust ja edasiminekest, ja kolmandaks, kas töötajal on viimase aasta jooksul olnud õppimis- ja arenemisvõimalusi. Kõigile nendele küsimustele antud vastustes on näha keskmise tulemuse kasvu; 2021. aasta oktoobri uuringus andis 95% töötajatest viimasele küsimusele vastuseks 4 või 5.

Töö- ja eraelu tasakaal

Tööandjana peame väga tähtsaks, et meie töötajate töö- ja eraelu oleks tasakaalus. Selle tasakaalu puudumine mõjutab nii eraelu kui ka tööd. Sellepärast ei soosi LHV ületundide tegemist ja võimaldab töötajatele paindlikku tööaega. Ka ettevõtte üldine kultuur toetab töö- ja eraelu tasakaalu. Pandeemia ajal täiustasime hübriidtöö lahendusi, kuid seejuures ei sulgenud me oma kontorit: kui keegi tundis, et saab teha oma tööd kontoris paremini, oli tal see võimalus alati olemas. Sel aastal viisime läbi uue hindamise Sotsiaalministeeriumi peresõbraliku tööandja programmi raames. 2019. aastal saavutasime programmi kuldtaseme ja suutsime seda säilitada ka 2021. aastal. Sertifikaadi andmisel hinnatakse kõiki töö- ja eraelu tasakaalu valdkondi ning see näitab, et LHV toetab oma töötajaid nende igas eluetapis. Me ei ole lisanud oma motivatsioonipaketti uusi hüvesid, kuna paljud neist on meil juba kasutusel: näiteks pakume osaaajatööd ja paindlikku tööaega üliõpilastele, väikeste laste vanematele ja kõigile, kes tunnevad, et neil on vaja töötada osaaajaga; pakume toetust lapse sünni ja koolimineku puhul. Võimaldame töötajatele vabu päevi, et nad saaksid osaleda oma lapse koolimineku ja koolilõpu aktustel; samuti võib töötaja töötada lühendatud tööajaga lapse sünnipäeval. Töötaja saab kasutada kolme lisapuhkepäeva isiklikul äranägemisel ja kolme lisapuhkepäeva pulmadeks või lähedase matuse korraldamiseks. Samuti pakume toetust selleks, et töötaja saaks vajadusel kasutada vaimse tervise spetsialisti abi.

Selle toetuse kasutamine on aasta-aastalt kasvanud, kuna töötajad on hakanud julgemalt otsima professionaalset abi ka eraelu probleemide korral.

Töötajate tervise edendamine

Et meie töötajad oleksid terved, pakub LHV neile mitmekülgset tervishoiupaketti. Edendame töötajate füüsilist ja vaimset tervist. Lisaks töö- ja eraelu tasakaalule peame oluliseks tagada toetav vaimne ja füüsiline töökeskkond. LHV pakub töötajatele kontoris tervislikke suupisteid, soosib füüsilist tegevust tööpäeva jooksul ning pakub spordi- ja tervisetootust. Meie töötajad on seda toetust aktiivselt kasutanud: 74% LHV Panga; 83% LHV Varahalduse; 71% LHV Finance'i ja 57% LHV Kindlustuse töötajatest. Lisaks kohustuslikule tervishoiukontrollile pakub LHV üle 40-aastastele töötajatele põhjalikku terviseauditit, mis on osutunud väga populaarseks: selle kasutusprotsent on üle 90%.

Tunnustatud tööandja

Atraktiivse tööandja auhind pole meie jaoks kunagi olnud eesmärk omaette, aga see on väga tore tunnustus. Viimastel aastatel on LHV maine hea tööandjana järjest kasvanud. Meie eesmärk on olnud pakkuda oma töötajatele enesetäiendusvõimalusi ja inspireerivat õhkkonda. Sel aastal on meil olnud palju võimalusi jagada oma kogemusi ja tutvustada oma juhtimiskultuuri taskuhäältingutes, konverentsidel, koolides ja ülikoolides. See kõik on aidanud meil esile tõusta. CV-Online'i Top Tööandja konkursil valiti meid finantssektori parimaks tööandjaks. CV Keskuse ihaldusväärsima tööandja konkursil saime teise koha. Meid tunnustasid atraktiivse tööandjana ka üliõpilased ja kogenud töötajad Instari uuringus.

Selline tunnustus on väga oluline selleks, et ettevõttesse uusi talente leida, eriti arvestades tööjõuturul praegu valitsevat väga tihedat konkurentsi. Sel aastal on meil olnud võimalus suhelda peaaegu 5000 kandidaadiga, kellest oleme tööle võtnud 4,4%. Lisaks tööpakkumistele oleme jätkanud praktikaprogrammiga ning edendanud töövarjutamist ja rotatsiooni.

5.3 Juhtimine

LHV on võtnud endale kohustuse tegutseda alati ausalt ja heauskselt ning tagada, et meie juhtimispõhimõtted, töömehhanismid ja struktuurid oleksid läbipaistvad ning kajastaksid vastutust, võrdõiguslikkust ja kõrgeimaid eetikastandardeid. Me tegeleme hoolikalt kõigi võimalike huvide konfliktidega ning väldime altkäemaksu, rahapesu, ebaseaduslikku käitumist ja korruptsiooni. Jätkusuutliku mõtteviisi edendamiseks kõigil juhtimistasanditel ja kogu organisatsioonis:

- oleme loonud ülesehituselt lameda ja mittehierarhilise organisatsioonistruktuuri, et rõhutada töötajate individuaalse vastutuse võtmise tähtsust;
- tõhustame pidevalt keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimistegurite lõimimist oma igapäevatoos, juhtimisstiili, värbamisprotsessidesse ja strateegiate väljatöötamisse;
- keskendume kaasamisele ja koostööle;
- tunnustame keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimistegurite lõimimist oma äriprotsessidesse kui muutuste juhtimist ning mõistame koostöö tähtsust seatud eesmärkide saavutamiseks;
- parandame oma keskkonna-, sotsiaalse ja juhtimistegevuse ja arengu analüüsi ja aruandlust ning teeme oma mõõdikud ja saavutused nõuetekohaselt teatavaks reguleerivatele asutustele, partneritele ja avalikkusele;
- läbipaistva juhtimiskultuuri tagamiseks järgime Finantsinspektsiooni ja Nasdaq Tallinna börsi soovitatud ühingujuhtimise häid tavasid.
- esitame regulaarselt aruandeid ÜRO Keskkonna-programmi finantsalgatuse (UNEP FI) vastutustundliku panganduse põhimõtete rakendamise kohta;
- oleme integreerinud ESG-eesmärkide täitmise tippjuhtide tasustamise programmi.

5.3.1 Vastutustundlik juhtimiskultuur

Vastutus ja avatus juhtimises on meie tööpõhimõtete alustalad, mis on kindlalt juurdunud meie missioonis ja väärtustes. Usume kindlalt, et meie kõrged eetikastandardid ja kõigi sidusrühmadega arvestamine, kõrgel tasemel riskijuhtimine ja õiguspärane tegevus on pikas plaanis meie edu jaoks üliolulised. Kõik LHV juhid ja töötajad peavad käituma eetilisel ja vastutustundlikult ning eetikapõhimõtete järgimine on kohustuslik. LHV eetikapõhimõtetele toetuvad LHV eri valdkondade poliitikad, ka ettevõtte juhtimise poliitika, sise-eeskirjad ja korrad, mis reguleerivad nende põhimõtete täpsemat järgimist, mida ajakohastati 2021. aastal. 2020. aastal töötasime välja ja avaldasime ka oma esimese keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisküsimuste (ESG) poliitika, kus on selgelt kirjeldatud ja selgitatud meie vastutust sotsiaalsetes ja keskkonnaküsimustes ja sellega seoses võetud kohustusi. Peamiselt tuginevad õiguspärasele käitumisele, parimatele tavadele ja tervemõistlikule suhtumisele, tehes oma tööd vastutustundlikult, läbipaistvalt ja juhindudes keskest põhimõttest „Ära tee kahju!“. Grupi nõukogu tööd toetavad mitu komiteed: töötasukomitee, nimetamiskomitee, auditikomitee ning riski- ja kapitali komitee. LHV juhtimise alustest anname põhjalikumalt aru ühingujuhtimise aruandes.

LHV juhtimisstruktuur on korraldatud lihtsasti mõistetavalt ja sisaldab selgeid vastutusliine. Vastutustundliku juhtimise oluline element on hoolikas riskijuhtimine ja oma tegevuse kriitiline analüüs. LHV võtab krediidi-, likviidsus-, turu-, kuritegevus- ja operatsiooniriskide väljaselgitamist ja maandamist väga tõsiselt.

Riskide kontrollimiseks ja juhtimiseks on kolm kaitseliini.

Sisekontrolliraamistik hõlmab nii hästitöötavat iseseisvat riskijuhtimist ja vastavuskontrolli kui ka audititülesandeid täitvaid töötajaid. Oleme loonud komiteed, mis on vajalikud riskide juhtimise teemal nõu andmiseks. Riskidest anname põhjaliku ülevaate iga-aastases AS LHV Groupi riski ja kapitali aruandes.

5.3.2 Investorsuhted

LHV aitab aktiivselt kaasa heade suhete arendamisele investorite kogukonnaga. Oleme kehtestanud endale kõrged nõuded avatuse ja läbipaistvuse ning investorite teadlikkuse tõstmise osas. Meil on investoritele suunatud veebileht, kus ühingujuhtimise hea tava kohaselt ja õigusaktidest tulenevate nõuete alusel tehakse aktsionäridele kättesaadavaks kõik dokumendid ja andmed. LHV kohtleb kõiki aktsionäre võrdselt ja teavitab neid kõigist asjakohastest olulistest asjaoludest. LHV tagab neile võrdse ja kiire juurdepääsu vastavale teabele ning on valmis küsimustele vastama. Informatsiooni jagamisel järgitakse avalikele ettevõtetele kehtestatud reegleid.

5.3.3 Läbipaistvus jätkusuutlikkuse aruandluse abil

Oleme võtnud eesmärgiks parandada lähiaastatel jätkusuutlikkuse aruandlust ning mittefinantsteabe avalikustamise tavasid ja oskusteavet. 2020. aastal hakkasime parandama oskusteavet keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimismõõdikute alase aruandluse vallas ning aitasime kaasa ka mitmele vabatahtlikule mittefinantsteabe avalikustamise algatusele, näiteks Nasdaq keskkonna- ja sotsiaalvaldkonna teabe avalikustamise vorm ning Eesti pangandussektorile suunatud ESG-teabe avalikustamise projekt, mida juhib Eesti vabaühendus Estwatch. Jätkasime seda ka 2021. aastal, mis oli esimene aasta, kui esitasime aruande UNEP FI-le oma edusammude kohta vastutustundliku panganduse põhimõtete rakendamisel. Alates 2021. aastast on meie ESG aruandlus kooskõlastatud globaalse aruandlusalgatuse (GRI) nõuetega ja Nasdaq ESG aruandluse suunistega Põhja- ja Baltimaade turu jaoks. Samuti jätkame regulaarset aruandlust ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtete rakendamise kohta, nagu kõnealuse algatuse raames on nõutud. Mõistame, et aruandlustavade vastavusse viimine rahvusvaheliste standarditega tähendab ka suurema hulga mittefinantsteabe avalikustamist kui seni. Selleks panustame palju rohkem ESG-andmete kogumisse ja analüüsimisse, ESG-alasesse suhtlusse ja teavitamisse

ja sisemiste protsesside tõhustamisse, koostades ja avaldades jätkusuutlikkusega seotud materjale ja aruandeid ning suurendades ettevõttesisest suutlikkust ülemaailmselt tunnustatud ESG-aruandlusstandardite nõudeid täita.

5.3.4 ESG juhtimine ja mõõdikud

Mõistame, et kestliku äritegevuse arengu eesmärkide saavutamiseks peame tõhustama ESG juhtimist ja mõõtma täpsemalt oma mõju ning määrama kestlikkuseesmärkidele põhilised tulemusnäitajad. Et saaksime oma mõju juhtida, peame oskama seda mõõta. Selleks tuleb meil edaspidi investeerida veelgi rohkem aega ja jõupingutusi ESG juhtimise struktuuride täiustamisse ning suurendada ka organisatsioonisisest suutlikkust oma edusammude paremaks mõõtmiseks. Oleme praeguseks kindlaks määranud kõigi oma mõjuvaldkondade põhinäitajad ja töötanud välja plaani selle kohta, missuguseid andmeid peame lähiaastatel koguma ja mõõtma, et mõista ja saavutada oma eesmärged. Oleme välja töötanud ka ESG tegevuskava aastateks 2021–2023, mis aitab meil oma eesmärkide saavutamisele läbimõeldumalt lähemale jõuda. ESG eesmärkide arvestamine kõigis meie majandustegevusega seotud otsustes ja ärivaldkondades peab toimuma käsikäes meie üldise mõju mõõtmise terviklike mehhanismidega ja nõuetekohase aruandlusega mõju ulatusekohta. Sellest saab LHV jaoks edasises tegevuses ESG valdkonnas üks peamisi eesmärged. 2022. aasta ja järgmiste aastate sihtiks on töötada nende mõõdikute jaoks välja konkreetsem eesmärkide püstitamise kava ja alustada ettevõttepõhiste ESG-eesmärkide määratlemisega; need peavad olema konkreetset ja vastama nii meie ambitsioonikatele plaanidele kui ka globaalsetele eesmärkidele.

Allpool GRI registris esitame teavet ka nii GRI kui ka vabatahtlike ESG näitajate kohta.

5.3.5. Taksonoomia aruandlus

Vastavalt taksonoomiamääruse artiklile 8 peab iga ettevõtja, kellel on direktiivi 2013/34/EL artikli 19a või 29a kohaselt kohustus avaldada muud kui finantsteavet, esitama oma muud kui finantsteavet kajastavas aruandes või konsolideeritud aruandes teabe selle kohta, kuidas ja millises ulatuses on ettevõtja tegevus seotud majandustegevusega, mis on taksonoomiamääruse artiklite 3 ja 9 alusel liigitatud keskkonnasäästlikuks.

Artikli 8 kohast avalikustamist on selgitatud komisjoni delegeeritud määruses 2021/2178 (delegeeritud määrus). Siinkohal on oluline märkida, et delegeeritud määrus jõustub mitmes etapis aastatel 2022–2026.

LHV Panga tegevuse seotus EL-i taksonoomias käsitletud majandustegevusega

Kuna panka käsitatakse delegeeritud määruse alusel finantsettevõtjana, peab pank aastatel 2022–2023 avalikustama järgmise teabe (artikli 10 lõige 3):

- taksonoomias käsitlemata ja taksonoomias käsitletud majandustegevusega seotud riskipositsioonide osakaal tema koguvaras;
- delegeeritud määruse artikli 7 lõigetes 1 ja 2 osutatud riskipositsioonide osakaal tema koguvaras (riskipositsioonid keskvalitsuste, keskpangade ja riigiüleste emitentide suhtes ning tuletisinstrumentid);
- delegeeritud määruse artikli 7 lõikes 3 osutatud riskipositsioonide osakaal tema koguvaras (riskipositsioonid ettevõtjate suhtes, kes ei ole kohustatud avaldama muud kui finantsteavet vastavalt direktiivi 2013/34/EL artiklile 19a või 29a);
- delegeeritud määruse XI lisas osutatud kvalitatiivne teave.

Mis puudutab portfelli haldust, siis portfelliid ei sisaldu koguvaras delegeeritud määruse artikli 10 lõike 3 tähenduses. Seepärast ei tule nende varade kohta selles etapis andmeid avalikustada.

Ehkki vastutustundlik investeerimistegevus ja ESG tegurite hindamine on osa portfelli halduse protsessi käigus tehtavast investeringute analüüsimisest, ei lähtu pank praegu EL-i keskkonnasäästliku majandustegevuse kriteeriumitest.

Allpool tabelis on esitatud ülevaade meie portfelli vastavusest EL-i taksonoomia keskkonnanäesmärkidele, mis on seotud kliimamuutuste leevendamisega ja nendega kohanemisega.

			Taksonoomias käsitletud	Taksonoomias käsitlemata	Hõlmatus, %
Art 10	3a	Koguvarad	889 035	5 955 898	13,0%
		sh kauplemisportfell ja pankadevahelised nõudelaenu koguvardes	-	113 026	1,7%
	3b	Valitsused ja keskpangad	-	3 874 284	56,6%
		Tuletisinstrumentide koguriskipositsioon	-	-	0,0%
		Selliste ettevõtete koguriskipositsioon, kelle suhtes ei kohaldata NFRD direktiivi nõudeid	-	12 380	0,2%

Grupi tasand

LHV Group liigitab ennast mittefinantsettevõtjaks ja peab seega vastavalt delegeeritud määruse artikli 10 lõikele 2 avalikustama üksnes taksonoomias käsitletud ja taksonoomias käsitlemata majandustegevuse osakaalu oma kogukäibes ning kapitalikulude ja tegevuskulude kogusummas ja I lisa punktis 1.2 osutatud kvalitatiivse teabe, mis on avalikustamise seisukohast asjakohane.

LHV Grupi tütarettevõtted LHV Varahaldus ja LHV Kindlustus omaette ei kuulu direktiivi 2013/34/EL artiklite 19a ja 29a kohaldamisalasse. Sellepärast esitavad nad delegeeritud määruse artikli 10 lõikega 2 ette nähtud vajaliku aruandluse Grupi tasandil.

LHV Varahalduse tegevuse seotus EL-i taksonoomias käsitletud majandustegevusega

LHV Varahalduse taksonoomiaga hõlmatud majandustegevuse osa on 0%. Seejuures on võetud arvesse mõiste „taksonoomias käsitletud majandustegevus“ määratlust delegeeritud määruses. Määratluses osutatakse sõelumiskriteeriumidele, mis on praegu avaldatud üksnes kahe keskkonnaeesmärgi kohta: kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine. Nende sõelumiskriteeriumide kontekstis ei ole varahaldusteenuseid kirjeldatud. Kuna ülejäänud nelja keskkonnaeesmärgi sõelumiskriteeriumid ei ole veel jõustunud, ei saa LHV Varahaldus veel nende alusel oma tegevust hinnata.

Kuna fonde ja muid finantsinvesteeringuid ei ole arvesse võetud, tuleks kõnealusel avalikustamisel kajastada üksnes LHV Varahalduse teenustasutulu. LHV Varahalduse fondide varade investeerimisel võetakse siiski arvesse ESG põhimõtteid sel määral ja sellisel viisil, nagu on ette nähtud vastutustundliku investeerimise põhimõtetega.

LHV Kindlustuse tegevuse seotus EL-i taksonoomias käsitletud majandustegevusega

	Müügitulu	Osakaal	Kapitalinõuded	Osakaal	Kulud	Osakaal
Maismaasõidukite kindlustus	1 552 051	23,00%	921 840	22,80%	462 130	23,00%
Tule- ja muu varakahju kindlustus	1 283 003	19,00%	1 308 213	32,40%	382 020	19,00%
Muud kindlustusliigid kokku	3 911 677	58,00%	1 810 710	44,80%	1 164 720	58,00%
Kokku	6 746 731	100,00%	4 040 763	100,00%	2 008 871	100,00%

Käive on määratletud jõustunud kindlustuslepingute kindlustuspreemiate mahuna. Kapitalinõuete arvutamisel on kasutatud Solventsus II standardvalemeid. Ettevõtte kulud (sh püsikulud ja teenustasud) on jagatud käibega.

5.3.6 GRI sisujuht ja ESG mõõdikud

Aruanne on koostatud kooskõlas globaalse aruandlusalgatuse GRI standardite põhinõuetega (Core Option). Kuna GRI ei sisalda piisavalt finantssektoripõhiseid näitajaid, mis võimaldaksid portfelli mõjudest ülevaate anda, oleme lisaks kasutanud mitmesuguseid GRI-väliseid näitajaid. Viimased on jaotatud oluliste teemade järgi ja esitatud järgnevas GRI sisujuhis, et anda terviklik ülevaade kõigist peamistest aruandes käsitletud ESG ja jätkusuutlikkuse näitajatest.

GRI standard	Nr	Avalikustamine	Asukoht aruandes ja/või selgitus Vt osad:
Alus (GRI 101: 2016)			
Üldine avalikustamine (GRI 102:2016)			
Organisatsiooni profiil			
	102-1	Organisatsiooni nimi	• Ärinimi • Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-2	Tegevused, kaubamärgid, tooted ja teenused	• Tegevusaruanne • Lisa 1 „Üldine informatsioon“ • „Ärivaldkondade tegevused“
	102-3	Peakontori asukoht	• Aadress • Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-4	Tegevuse asukoht	• Aadress • Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-5	Omanikusuhete iseloom ja õiguslik vorm	• Õiguslik vorm, „Üldkoosolek“ • Omanikusuhted, „LHV emiteeritud aktsiad ja võlakirjad“ • Õiguslik vorm, lisa 1 „Üldine informatsioon“ • Lisa 6 „Tütarettevõtted ja firmaväärtus“
	102-6	Teenindatavad turud	• Strateegia • Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-7	Organisatsiooni suurus	• Strateegia • Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-8	Teave töötajate ja muude töötajate kohta	• Strateegia • Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-9	Tarneahel	• „Rohelise kontori tegevused“
	102-10	Ettevõtte ja selle tarneahela olulised muutused	• „Rohelise kontori tegevused“
	102-11	Ettevaatuspõhimõte	• „Krediidiriski mõjutavad ESG riskid“
	102-12	Välised algatused	• „Globaalsed jätkusuutlikkuse raamistikud“ • „Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis“
	102-13	Ühingute liikmesus	• „Globaalsed jätkusuutlikkuse raamistikud“ • „Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis“
Strateegia			
	102-14	Kõrgema juhtkonna avaldus	• Tegevjuhi pöördumine • Tegevjuhi ülevaade jätkusuutlikkusest
Eetika ja ausus			
	102-16	Väärtused, põhimõtted, standardid ja käitumishormid	• „LHV Grupi juhtimine“
	102-17	Nõustamine eetikaküsimustes ja eetikaprobleemide käsitlemine	• „Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine“

Juhtimine

102-18	Juhtimisstruktuur	• Lisa 1 „Üldine informatsioon“
--------	-------------------	---

Sidusrühmade kaasamine

102-40	Sidusrühmade loetelu	• „Koostöö sidusrühmadega“ • „Sidusrühmade kaasamine“
102-41	Kollektiivlepingud	• „Kaasav töökoht“
102-42	Sidusrühmade tuvastamine ja valimine	• „Koostöö sidusrühmadega“
102-43	Sidusrühmade kaasamise viisid	
102-44	Põhiteemad ja tõstatatud probleemid	

Aruandlustava

102-45	Konsolideeritud finantsaruandes hõlmatud ettevõtted	• Lisa 1 „Üldine informatsioon“
102-46	Aruande sisu määratlemine ja teema piiritlemine	• „ESG ja jätkusuutlikkuse olulised aspektid“ • GRI
102-47	Oluliste teemade loetelu	• „ESG strateegia ja olulisus“
102-49	Muudatused aruandluses	• Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest. Koostamise alused
102-50	Aruandeperiood	01.2021-12.2021
102-51	Eelmise aruande kuupäev	17.02.2021
102-52	Aruandlustersüklid	Aastane
102-53	Kontaktandmed aruande kohta küsimuste esitamiseks	info@lhv.ee
102-54	GRI standarditele vastava aruandluse nõuded	• „Globaalsed jätkusuutlikkuse raamistikud – GRI“ • GRI sisujuht
102-55	GRI sisujuht	• GRI sisujuht ja ESG mõõdikud
102-56	Väline kinnitus	• Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Olulise mõju valdkonnad**1. Kliima ja elurikkus****Portfellimõju kliimale ja elurikkusele (GRI-väline avalikustamine)**

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		Vt osad:
			• „ESG strateegia ja olulisus“ • „Panus kehtlikku arengusse“ • „Sidusrühmade kaasamine. Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis“ • „ESG juhtimine“ • „Mõjuvaldkondade juhtimine. Keskkond“

Heited (GRI 305: 2016)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		• „Meie CO2 jalajälg“
	305-1	Otsene (1. valdkond) kasvuhoonegaaside heide	
	305-2	Kaudne (2. valdkond) kasvuhoonegaaside heide (energia)	
	305-3	Muu kaudne (3. valdkond) kasvuhoonegaaside heide	Piiratud kontoritegevusega
	305-4	Kasvuhoonegaaside heitemahukus	Piiratud kontoritegevusega

Jäätmed (GRI 306:2020)

Juhtimisviis (GRI 103:2016)	103-1 kuni 103-3		• „Meie CO2 jalajälg“
	306-3	Jäätmete teke	

Vesi ja heitveed (GRI 303: 2018)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		• „Meie CO2 jalajälg“
	303-5	Veetarbimine	

2. Ringmajandus**Portfelli mõju ringmajandusele (GRI-väline avalikustamine)**

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		• „Panus kehtlikku arengusse“ • „ESG juhtimine“ • „Mõjuvaldkondade juhtimine. Keskkond“
---------------------------------	------------------	--	---

3. Kaasav ja sidus majandus**Kaudsed majanduslikud mõjud (GRI 203: 2016)**

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		• „ESG strateegia ja olulisus“ • „Panus kehtlikku arengusse“ • „Sidusrühmade kaasamine. Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis“ • „ESG juhtimine“ • „Mõjuvaldkondade juhtimine. Sotsiaalvaldkond“
	203-2	Olulised kaudsed majanduslikud mõjud	• „Sotsiaalne vastutus“ • „Finantskirjaoskus“ • „Sponsorlus“ • „Sotsiaalne mõju müügi ja kanalite kaudu“

4. Finantskirjaoskus ja majanduslik kindlustunne

Kaudsed majanduslikud mõjud (GRI 203: 2016)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		„ESG strateegia ja olulisus“ „Panus kestlikku arengusse“ „Sidusrühmade kaasamine. Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis“ „ESG juhtimine“ „Mõjuvaldkondade juhtimine. Sotsiaalvaldkond“
	203-2	Olulised kaudsed majanduslikud mõjud	„Sotsiaalne vastutus“ „Finantskirjaoskus“ „Sponsorlus“ „Sotsiaalne mõju müügi ja kanalite kaudu“

5. Aus ja läbipaistev organisatsioonikultuur

Korruptsioonivastane võitlus (GRI 205:206)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		• GRI sisujuht
	205-3	Kinnitatud korruptsioonijuhtumid ja võetud meetmed	0

Sotsiaalmajanduslik nõuetelevastavus (GRI 419: 2016)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		„ESG juhtimine“ „Mõjuvaldkondade juhtimine. Juhtimine“ „Mõjuvaldkondade juhtimine. Sotsiaalvaldkond“ „Juhtimine. Vastutustundlik juhtimiskultuur“ „Ühingujuhtimise aruanne“
	419-1	Mittevastavus sotsiaal- ja majandusvaldkonna õigusaktidele	Puudub

Mitmekesisus ja võrdsed võimalused (GRI 405: 2016)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		„ESG juhtimine“ „Mõjuvaldkondade juhtimine. Sotsiaalvaldkond“ „Meie ühiskondlik mõju tööandjana. Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine“
	405-1	Mitmekesisus juhtorganite liikmete ja töötajate seas	„Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine“ - GRI sisujuht ja ESG mõõdikud
	405-2	Naiste ja meeste põhipalga ja töötasu suhe	„Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine“ - GRI sisujuht ja ESG mõõdikud

Sidusrühmade kaasamine (GRI-väline avalikustamine)

Juhtimisviis (GRI 103:2016)	103-1 kuni 103-3		„ESG strateegia ja olulisus. Koostöö sidusrühmadega“ „Sidusrühmade kaasamine“ „Sidusrühmade kaasamine ESG ja jätkusuutlikkuse olulisuse analüüsi ja strateegiaprotsessi“ „ESG juhtimine“
--------------------------------	------------------	--	---

ESG Peamised tulemusnäitajad**1. Kliima ja elurikkus**

Diiselmootoriga autode liisingu osakaal sõidukiliisingu portfellis (€)	38,39%	46,18%
Rohelise autoliisingu osakaal sõidukiliisingu portfellis (€)	2,77%	1,73%
Keskmine CO2 ekvivalent autoliisingu portfellis (gCO2/km)	134,86	140,83
FSC sertifikaadiga klientide osakaal	0,8%	0,8%
A ja kõrgema energiaklassiga hoonete ja passiivmajade osakaal kindlustusportfellis	3%	-
Kodulaenuportfell energiaklasside kaupa (uued müügid alates 2021. aasta juulist)	C	-
Energiaklassi osakaal kodulaenuportfellis (alates 2021. aasta juulist)	5,9%	-
A energiaklassi osakaal kodulaenuportfellis (uued müügid alates 2021. aasta juulist)	12,9%	-
Hoonete renoveerimiseks antud kodulaenude osakaal	4,85%	3,29%
Hoonete renoveerimiseks antud eralaenude osakaal	8,18%	8,67%
Hoonete renoveerimiseks antud mikrolaenude osakaal	3,12%	2,66%
Hoonete renoveerimiseks antud VKE-de laenude osakaal	10,26%	7,68%
Kodulaenud väljaspool Harjumaad	32,5%	32,9%
Roheliste kodulaenude osakaal kodulaenude koguportfellis	2,1%	-
Biometaanitööstusele antud laenude osakaal ettevõttepanganduse laenuportfellis	0,35%	1,25%
Päikeseenergiatööstusele antud laenude osakaal ettevõttepanganduse krediidiportfellis	2,34%	2%
Tuuleenergiatööstusele antud laenude osakaal ettevõttepanganduse krediidiportfellis	0,27%	-
Taastuvenergia tootmise osakaal ettevõttepanganduse portfellis	2,96%	-
Taastuvenergia laenude osakaal VKE-de portfellis	4,8%	5,6%
Päikeseparkide laenude osakaal VKE-de portfellis	4,8%	5,5%
EMAS-i sertifikaatide osakaal	2,7%	3,4%
Keskkonnamõju juhtimise sertifikaadiga (EMAS, ISO) klientide osakaal	2,7% (EMAS)	-
Põllumajandusprojektide osakaal ettevõttepanganduse laenuportfellis	3,9%	5,6%
Rohelise kodukindlustuse osakaal kogu kindlustusportfellis	2,24%	-
Rohelise kaskokindlustuse osakaal kogu kindlustusportfellis	2,14%	-

2. Kaasav ja sidus majandus

Digitaalsete kanalite kasutamine erinevates kliendigruppides	64,48%	60,28%
Väljaspool Harju maakonda registreeritud ettevõtetele antud laenude maht	38,6%	43,8%
Väljaspool suurlinnu (Tallinn, Pärnu, Tartu) asuva jaekliendibaasi maht	32,1%	31,3%
Taotluste heakskiitmise määr	52,94%	55,13%
Väljaspool suurlinnu (Tallinn, Pärnu, Tartu) antud jaelaenude maht	21,8%	21,5%
Haridus- ja avaliku halduse projektide osakaal ettevõttepanganduse laenuportfellis	6,2%	10,3%
Kohalike omavalitsuste osakaal ettevõttepanganduse laenuportfellis	5,9%	9,0%

3. Finantskirjaoskus ja majanduslik kindlustunne

Noorte (kuni 26aastaste) hõlmatus investeerimistoodete lepingutega	45,7%	29,8%
Selliste klientide osakaal, kelle emakeel ei ole eesti keel	15,3%	13,9%
Investeerimistoodete kasutamise osakaal klientide hulgas, kelle emakeel ei ole eesti keel	22,8%	17,8%
Investeermisteenuste lepinguga erakliendid	41,1%	30,8%
Kasvukonto lepinguga erakliendid	14,9%	10,1%
Investeermiskooli osalejate koguarv	12 000	7 420
II pensionisammast omavate klientide arv	138 443	-
III pensionisammast omavate klientide arv	30 297	-
Mikrolaenude arv	1 001	948

4. Aus ja läbipaistev organisatsioonikultuur

Kinnitatud korruptsioonijuhtumid ja võetud meetmed	0	0
Kliendirahuolu indeks	95,8%	94,9%
Äriühingu vastu käimas olevate kohtumenetluste arv aasta lõpu seisuga	1	0
Naistöötajate osakaal LHV Groupis	63%	60%
Naiste osakaal juhtivatel ametikohtadel	46,1%	44,8%
Tegevjuhi palga suhe LHV täistööajaga töötaja mediaanpalka	5,26	5,26
Töötajate rahuloluindeks	4,5	4,6

Ühingujuhtimise aruanne

Käesolev aruanne, mis on koostatud kooskõlas Eesti raamatupidamise seadusega, annab ülevaate AS-i LHV Group (edaspidi LHV) juhtimisest ja juhtimise vastavusest Finantsinspektsiooni ja Nasdaq Tallinna börsi soovituslikule juhendile „Hea ühingujuhtimise tava“. LHV järgib head ühingujuhtimise tava, välja arvatud juhul, kui käesolevas aruandes on märgitud teisiti.

1. Üldkoosolek

LHV on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek on LHV kõrgeim juhtimisorgan, kus aktsionärid teostavad oma õigusi. Üldkoosoleku esmased ülesanded on põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine ja vähendamine, vahetusvõlakirjade väljalaskmise otsustamine, nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine, nõukogu liikmete ennetähtaegne tagasikutsumine, majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine, aktsiaoptsiooniprogrammi kinnitamine, audiitori(te) arvu määramine, audiitori(te) nimetamine ja tagasikutsumine ning muude seaduse ja põhikirjaga üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.

Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud hääletest. Põhikirja muutmise otsus jõustub vastava kande tegemisel äriregistrisse. Äriregistrile esitatavale avaldusele lisatakse üldkoosoleku otsus põhikirja muutmise kohta, üldkoosoleku protokoll ja põhikirja uus tekst.

Igal aktsionäril on õigus osaleda üldkoosolekul, võtta üldkoosolekul sõna päevakorras esitatud teemadel ning esitada põhjendatud küsimusi ja teha ettepanekuid.

Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus. Korraline üldkoosolek, mille päevakorras on majandusaasta aruande kinnitamine, toimub vähemalt üks kord aastas. Juhatus kutsub korralise üldkoosoleku kokku hiljemalt kuue kuu jooksul majandusaasta lõppemisest. Korralise ja erakorralise üldkoosoleku toimumisest teatab juhatus ette vähemalt kolm nädalat.

Üldkoosoleku päevakord, juhatuse ja nõukogu ettepanekud, otsuste eelnõud ja muud asjakohased materjalid tehakse aktsionäridele kättesaadavaks enne üldkoosolekut. Materjalid tehakse kättesaadavaks LHV veebilehel. Aktsionäridele antakse võimalus enne üldkoosoleku toimumise päeva esitada küsimusi päevakorras nimetatud teemade kohta ning hääletada elektrooniliselt üldkoosoleku päevakorras olevate eelnõude üle. Sel juhul tuleb luua aktsionäridele, kes ei soovi isiklikult koosolekul osaleda, võimalus jälgida koosolekut videoülekanDES.

Üldkoosoleku jälgimist ja sellest osavõttu ei ole tehtud võimalikuks sidevahendite kaudu, kuna selleks on puudunud sobilik lahendus. LHV-l on valmisolek tagada aktsionäridele üldkoosolekust osavõtt tehniliselt turvaliste elektrooniliste vahendite abil ilma üldkoosolekul füüsiliselt kohal olemata, olles lisanud sellise võimaluse põhikirja.

Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud aktsionäride ring määratakse aktsiaraamatu alusel seitse päeva enne üldkoosoleku toimumist.

2021. aastal toimus kaks aktsionäride üldkoosolekut. 24. märtsil toimus korraline üldkoosolek, kus kinnitati 2020. aasta majandusaasta aruanne ja jaotati 2020. aasta majandusaasta kasum, sealhulgas otsustati dividendide maksmine. Lisaks anti ülevaade 2021. aasta esimese kahe kuu majandustulemustest, ärikeskkonnast ja viieaastast finantsprognoosist. 23. augustil toimus erakorraline üldkoosolek, kus kiideti heaks aktsiakapitali suurendamine ja anti ülevaade 2021. aasta finantsplaanist.

Mõlemad 2021. aastal toimunud aktsionäride üldkoosolekud toimusid eesti keeles ja koosolekuid juhatas AS-i LHV Pank juriidilise osakonna juht Daniel Haab, kes tutvustas üldkoosoleku läbiviimise protseduuri ja juhatusele ettevõtte tegevuse kohta küsimuste esitamise korda.

Korralisel üldkoosolekul osalesid juhatuse liige Madis Toomsalu ja nõukogu esimees Rain Lõhmus. Nõukogu liige Heldur Meerits oli esindatud volituse alusel ja teised nõukogu liikmed, st Andres Viisemann, Tiina Mõis, Raivo Hein, Sten Tamkivi ja Tauno Tats, hääletasid elektroonselt. Kohal oli ka audiitor Eero Kaup (KPMG).

Erakorralisel üldkoosolekul osalesid juhatuse liige Madis Toomsalu, nõukogu esimees Rain Lõhmus ja nõukogu liige Heldur Meerits. Nõukogu liige Andres Viisemann oli esindatud volituse alusel ning nõukogu liikmed Raivo Hein, Sten Tamkivi ja Tauno Tats hääletasid elektroonselt.

Ühelgi aktsionäril ei ole aktsiaid, mis annaksid neile spetsiifilisi kontrolliõigusi ja hääleõigusi. LHV ei ole teadlik aktsionäride vaheliste kokkulepete olemasolust, mis käsitleksid aktsionäriõiguste kooskõlastatud teostamist.

Ainus olulist osalust omav aktsionär on Rain Lõhmus ja temaga seotud isikud, omades kokku 22,68% aktsiakapitalist.

2. Juhatus

2.1. Juhatus koosseis ja ülesanded

Juhatus on LHV juhtimisorgan, mis esindab ja juhib LHV-d. Juhatus liikmed valib ja kutsub tagasi nõukogu. Juhatus liikme valimiseks on vajalik tema kirjalik nõusolek.

Juhatus liikmeteks valitakse isikud, kellel on juhatuses osalemiseks ja juhatus liikme ülesannete täitmiseks piisavad teadmised ja kogemused ning kes vastavad LHV põhikirjast, juhatus töökorrast ja muudest sise-eeskirjadest ning õigusaktidest tulenevatele nõuetele. Enne ametisse nimetamist hinnatakse isiku sobivust ametikohale vastavalt LHV juhtorgani liikmete ja võtmeisikute hindamise eeskirjale, arvestades LHV tegevuse eripäradega.

Vastavalt LHV põhikirjale koosneb juhatus ühest kuni viiest liikmest. Juhatus liikme volituste tähtaeg on viis aastat, kui nõukogu ei otsusta teisiti. Juhatus liikme ametiaja pikendamist ei või otsustada varem kui üks aasta enne ametiaja kavandavat möödumist ja pikemaks ajaks, kui on seaduses või põhikirjas ettenähtud ametiaja ülemmäär. Juhul, kui LHV juhatusel on üle kahe liikme, määrab nõukogu juhatus esimehe. Juhatus esimees korraldab juhatus tööd. Nõukogu võib juhatus liikme sõltumata põhjusest tagasi kutsuda. Juhatus liige võib juhatus tagasi astuda sõltumata põhjusest, teavitades sellest nõukogu. Juhatus liikmega sõlmitud lepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule.

LHV juhatus on hetkel moodustatud üheliikmelisena ja juhatus liige on Madis Toomsalu. Nõukogu on sõlminud Madis Toomsaluga juhatus liikme lepingu. Nõukogu otsustab juhatus liikmete tasustamise põhimõtted ja kompensatsioonid juhatus liikme lepingu ennetähtaegse lõpetamise puhul. Juhatus liikme ametiaega pikendati 2021. aastal kuni 30. märtsini 2026.

Juhatus teostab igapäevaseid juhtimisotsuseid iseseisvalt, lähtudes LHV ja aktsionäride parimatest huvidest ning jättes kõrvale isiklikud huvid. Juhatus liikme ülesandeks on LHV igapäevane juhtimine ja ettevõtte esindamine, samuti LHV tegutsemise suunamine välisturgudel ja suhtlemine investoritega, LHV strateegia väljatöötamise koordineerimine ja selle rakendamine LHV suuremate tütarettevõtete nõukogu esimehena.

Juhatus tagab LHV tegevusvaldkonnast lähtudes LHV tegevuses sobiva riskijuhtimise ja sisekontrolli toimimise. LHV sisekontrolli süsteem hõlmab kõiki tegevusi, mida viivad ellu LHV nõukogu, juhtkond ja töötajad, et tagada tegevuse tõhusus, adekvaatne riskide juhtimine, nii sise- kui ka välisaruandluse usaldusväärsus ja vastavus tegelikkusele, kõikide õigusaktide tingimusteta täitmine. Sisekontrolli süsteem katab kõiki äri-, tugi- ja kontrolliüksuseid.

LHV riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta ning juhtida. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu.

Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel.

Esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad vastutab riskide võtmise ning igapäevase riskijuhtimise eest.

Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise ja vastavuskontrolli valdkond vastutab riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ja riskiaruandluse eest. Kolmas kaitseliin, st siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet kogu organisatsioonile.

2.2. Juhatus liikmete tasustamise põhimõtted

LHV tasustamise põhimõtete eesmärk on õiglase, motiveeriva, läbipaistva ja seadusega vastavuses oleva tasustamise korraldamine.

Juhatus tasustamise põhimõtete ja töötasude üle on otsustamisõigus nõukogul. Töötasukomitee vaatab kord aastas üle juhatus tasustamise alused. Juhatus tegevuse hindamisel võtab töötasukomitee eelkõige arvesse konkreetse juhatus liikme tööülesandeid ja tegevust, samuti LHV majanduslikku olukorda, äritegevuse hetkeseisu ja tulevikusuundi võrdluses samasse majandussektoris kuuluvate äriühingute samade näitajatega.

Juhatus liikme tasu, kaasa arvatud optsiooniprogramm, peab olema selline, mis motiveerib isikut tegutsema LHV parimates huvides. Juhatus liikmete põhipalk ja tasustamispõhimõtted sätestatakse vastavate isikutega sõlmitud töölepingus või juhatus liikme lepingus. Sisekontrolli ja riskijuhtimist teostavate juhatus liikmete või töötajate tasustamise põhimõtted peavad tagama nende sõltumatus ja objektiivsuse riskijuhtimise/sisekontrolliga seotud ülesannete täitmisel. Nimetatud töötajate tasustamine ei tohi oleneda kontrollitavate valdkondade tulemustest. Seatud eesmärgid peavad olema kirjeldatud üksiktöötaja tasandil.

LHV juhendub tulemuste mõõtmiseks kasutatavate peamiste kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete ning riski hindamise mõõdikute seadmisel järgmistest põhimõtetest:

- LHV poolt väljatöötatud tulemuskriteeriumid ei tohi stimuleerida ülemäära riskide võtmist või ebasobivate toodete müüki.
- Tulemuskriteeriumid ei tohi sisaldada üksnes tegevuse tõhususe näitajaid (näiteks kasum, tulud, tootlikkus, kulud ja mahunäitajad) või turupõhiseid näitajaid (näiteks aktsia hind või võlakirjade tootlus) vaid peavad olema korrigeeritud riskipõhiste näitajatega (näiteks kapitali adekvaatsus, likviidsus).

- Riskide ja tulemuste mõõtmiseks kasutatavad kriteeriumid peavad olema võimalikult tihedalt seotud kindlaksmääratud töötajaga, kelle tulemusi mõõdetakse, tehtavate otsustega ning peaksid tagama, et tasude määramise protsessil on töötajate käitumisele asjakohane mõju.
- Tulemuskriteeriumite väljatöötamisel tuleb kasutada nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid ning samuti absoluutseid ja suhtelisi kriteeriumeid asjakohaselt tasakaalustatuna.
- Kvantitatiivsed kriteeriumid peavad hõlmama ajavahemikku, mis on piisavalt pikk, et võtta arvesse töötajate või äriüksuste võetud riske, ning need peaksid olema riskiga korrigeeritud ja sisaldama majandusliku tõhususe mõõdikuid.
- Kvalitatiivsete kriteeriumide näiteks on strateegiliste eesmärkide täitmine, klientide rahulolu, riskijuhtimispoliitika järgimine, organisatsioonisisestest ja -välisest eeskirjade täitmine, juhtimisoskus, meeskonnatöö, loovus, motivatsioon ning koostöö teiste äriüksuste ja sisekontrolli funktsiooni täitjatega.

LHV rakendab pikaajalist tulemustasude maksamise programmi ehk optsooniprogrammi. Juhatuse liikmete, tippjuhtkonna ja optsooniprogrammi lisatud võtmeisikute (sh juhatuse liikmega võrdsustatud töötajate) põhipalgale lisandub iga-aastane tulemustasu, mille suurus või väljastamine on vastavuses individuaalsete ja LHV eesmärkide täitmise või mittetäitmisega. Tulemustasu alumine piir on 0 eurot ning ülemine piir aktsionäride poolt kinnitatud 200% aastapalgast. Finantsplaani täitmisel väljastatakse reeglina optsoone kahe protsendi ulatuses LHV aktsiate koguarvust. Optsooniprogrammi tulemustasu määramise alused peavad olema objektiivsed ja põhjendatud ning määrama eelnevalt kindlaks ajaperioodi, mille eest tulemustasu makstakse. Tulemustasu instrumendiks on 100% aktsiaoptioonid.

Juhatuse liikme lahkumishüvitis on seotud tema varasemate töötulemustega. Lahkumishüvitist juhatuse liikmele ei maksta, kui sellega kahjustatakse LHV huve. Lahkumishüvitise suurus peab peegeldama aja jooksul saavutatud tulemusi ja olema vastavuses töötasu suurusega.

LHV juhatuse on hetkel moodustatud üheliikmelisena ja juhatuse liikmele Madis Toomsalule on juhatuse liikme lepingu kohaselt 2021. aastal makstud kuutasu 13 tuhat eurot ning aastatasu kogusummas 156 tuhat eurot. Tulemustasuna on LHV juhatuse liikmel Madis Toomsalu võimalik 2019., 2020. ja 2021. aastal väljastatud optsoonide eest kokku saada 104 419 AS-i LHV Group aktsiat, täiendavaid boonuseid ja soodustusi LHV juhatuse liikmel ei ole. LHV kõikide ettevõtete (ka LHV Groupi) juhtkonnale on

makstud palka ja muid kompensatsioone koos maksudega kogusummas 2101 tuhat eurot (2020: 1768 tuhat eurot). LHV tütarettevõtete juhatuse liikmete töötasu/palgad ja kompensatsioonid on ülaltoodud kogusummas kajastatud.

2021. aasta lõpu seisuga oli AS-i LHV Pank juhatuse kuueliikmeline, AS-i LHV Finance (AS-i LHV Pank tütarettevõtte) juhatuse üheliikmeline, AS-i LHV Varahaldus juhatuse kaheliikmeline, AS-i LHV Kindlustus juhatuse kaheliikmeline ja LHV UK Limited juhtorgan neljaliikmeline.

2.3. Huvide konfliktid

Juhatus esitab kord aastas majanduslike huvide ja majanduslike huvide konfliktide deklaratsiooni. Huvide konflikte ei ole esinenud, mistõttu pole vastavaid parandusmeetmeid rakendatud.

LHV ja juhatuse, nende lähedaste või nendega seotud isikute vahel toimuvad tehingud ja nende tingimused peavad olema eelnevalt nõukogu poolt heakskiidetud. 2021. aastal ei sõlmitud selliseid tehinguid juhatuse liikme, tema lähedaste või temaga seotud isikute ja LHV vahel, samuti ei ole selliseid kehtivaid lepinguid varasematest perioodidest.

LHV juhatuse liige Madis Toomsalu ei ole teiste emitentide juhatuse ega nõukogu liige. Talle ei ole antud volitusi aktsiaid emitteerida ja tagasi osta.

3. Nõukogu

3.1 Nõukogu koosseis ja ülesanded

Nõukogu on LHV juhtimisorgan, mis planeerib LHV tegevust ja korraldab LHV juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu määrab kindlaks ja vaatab korrapäraselt üle LHV strateegia, üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaearve. Nõukogul on viis kuni seitse liiget. Nõukogu liikmete volituste tähtaeg on kolm aastat. Nõukogu liikmed valivad enda seast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust. Nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine kuulub aktsionäride üldkoosoleku pädevusse.

Nõukogu liikmeteks valitakse isikud, kellel on nõukogus osalemiseks ja nõukogu liikme ülesannete täitmiseks piisavad teadmised ja kogemused ning kes vastavad LHV põhikirjast, nõukogu töökorrast ja muudest sise-eeskirjadest ning õigusaktidest tulenevatele nõuetele. Enne ametisse nimetamist hinnatakse isiku sobivust ametikohale vastavalt LHV juhtorgani liikmete ja võtmeisikute hindamise eeskirjale, arvestades LHV tegevuse eripäradega. LHV nõukogu liikmed on Rain Lõhmus (esimees), Andres Viisemann, Tiina Mõis, Heldur Meerits, Raivo Hein, Tauno Tats ja Sten Tamkivi. Nõukogu liikmete volitused

kehtivad kuni 29. märtsini 2023. aastal. 2021. aastal toimus üksteist korralist nõukogu koosolekut ja neljal korral võeti otsused vastu elektrooniliselt. 2021. aastal osalesid 10 nõukogu koosolekul kõik nõukogu liikmed ja ühelt nõukogu koosolekult puudus Tiina Möis.

Nõukogu on moodustanud neli komiteed, mille ülesandeks on nõustada nõukogu auditi, töötasu, riskide ja juhtkonna liikmete valikuga seotud küsimustes vastavalt käesoleva aruande punktides 3.3 – 3.6 kirjeldatule.

2021. aasta koosolekute raames sai nõukogu regulaarseid ülevaateid LHV ning selle tütarettevõtete tegevus- ja finantstulemustest, seonduvate valdkondade tegevustest, arengutest ja tulemustest. Kvartaalselt vaadati üle riskiaruanded ja siseaudiitori aruanded. Nõukogu kinnitas 2021. aasta esimeses kvartalis 2020. aasta majandusaasta aruande, nõukogu tegevusaruande ning kasumi jaotamise ettepaneku ning tegi ettepaneku maksta dividende netosummas 29 senti aktsia kohta. Kinnitati 2021. aasta finants- ja kapitaliplaan, kapitali eesmärgid, samuti 5 aasta finantsproгноos ja finantskalender. Veebruaris kinnitati optsoonide hinnastamine ja aktsiaoptsoonide väljastamine 2020. aasta tulemuste eest ning optsoonide realiseerimine. Aprillis kiideti heaks LHV aktsiakapitali suurendamine seoses töötajate optsooniprogrammi realiseerimisega ja esitati märkimise tulemused. Märtsis pikendati töötasukomitee liikmete ametiaega ning anti nõusolek investeerida Ühendkuningriigi finantsettevõttesse Bank North ja omandada ettevõttes osalus, mis sai teoks augustis. Mais otsustati lõpetada tütarettevõtte OÜ Cuber Technology tegevus ja algatada likvideerimismenetlus, mis viidi lõpule 2021. aasta lõpus. Juulis tegi nõukogu aktsionäridele ettepaneku suurendada LHV aktsiakapitali ja kutsuda augustis kokku erakorralise üldkoosoleku ning kinnitas hiljem märkimishinna, uute aktsiate märkimistulemused ning emissiooni mahu ja jaotuse. Peale selle ajakohastati augustis 2021. aasta finantsplaani prognoositust parema makromajandusliku olukorra ja klientide suure aktiivsuse tõttu, mis tõi kaasa prognoosi edestavad finantstulemused. Nõukogu tavapärane augustikuine koosolek keskendus LHV ja selle tütarettevõtete strateegia arutelule. Aasta jooksul tehti ka mõned kapitalitehingud, näiteks kinnitas nõukogu jaanuaris ja veebruaris eelisnõudeõiguseta allutamata võlakirjade (ingl *senior non-preferred bonds*) emissiooni ja septembris tagamata allutamata võlakirjade (ingl *senior unsecured bonds*) emissiooni. Oktoobris võeti vastu otsus luua nimetamiskomitee LHV tasandil, mille tingis vajadus hinnata juhtorganite liikmete individuaalset ja kollektiivset sobivust ka LHV tasandil; seejärel hindamine toimus ja nõukogu kinnitas selle tulemused novembris. Novembris pikendas nõukogu ka Madis Toomsalu LHV juhatuse liikme volitusi. 2021. aasta neljandas kvartalis kiideti heaks ka tütarettevõtete AS LHV Pank ja LHV UK Limited aktsiakapitali suurendamine. Aasta jooksul vaadati

läbi, ajakohastati ja kinnitati mitu LHV ja tema tütarettevõtete tegevuskorda, poliitikat ja sise-eeskirja.

3.2 Nõukogu tasustamispõhimõtted ja huvide konfliktid

Nõukogu liikmetele makstava tasu suuruse ja selle maksmise korra otsustab üldkoosolek, arvestades muuhulgas nõukogu tööülesandeid ja nende ulatust, samuti osalemist nõukogu koosolekutel ja nõukogu kui juhtorgani tegevuses. Nõukogu liikmele võidakse määrata täiendav tasu seoses tema osalemisega auditikomitee või muu nõukogu organi tegevuses.

Aktsionäride üldkoosolek on otsustanud määrata nõukogu liikmetele brutotasu 1500 eurot iga nõukogu koosoleku eest, millel liige osaleb. Nõukogu liikmele makstav tasu makstakse välja hiljemalt nõukogu koosolekule järgneval tööpäeval. Eraldi lisa- või tulemustasusid või täiendavaid boonuseid ega soodustusi ei ole kehtestatud.

2021. aastal on makstud LHV nõukogule tasusid kogusummas 114 tuhat eurot (koos kõigi maksudega), millest 10 nõukogu liiget said 16,5 tuhat eurot ja ühelt koosolekult puudunud üks liige sai 15 tuhat eurot.

Selguse mõttes peab LHV oluliseks märkida, et nõukogu liikme Andres Viisemanni puhul rakendab LHV pikaajalist tulemustasude maksmise programmi ehk optsooniprogrammi tulenevalt tema tegutsemisest LHV tütarettevõtte AS LHV Varahaldus pensionifondide juhina. Tulemustasu instrumendiks on 100% aktsiaoptsoonid. Andres Viisemannil on võimalik 2019., 2020. ja 2021. aastal väljastatud optsoonide eest kokku märkida 13 438 AS-i LHV Group aktsiat.

Nõukogu liikmed esitavad kord aastas majanduslike huvide ja majanduslike huvide konfliktide deklaratsiooni. 2021. aastal ei sõlmitud LHV ja nõukogu liikmete, nende lähedaste või nendega seotud isikute vahel olulisi tehinguid, samuti ei ole selliseid kehtivaid lepinguid varasematest perioodidest. Huvide konflikti ei ole esinenud, mistõttu pole vastavaid parandusmeetmeid rakendatud.

3.3 Auditikomitee

Auditikomitee on nõukogu moodustatud nõuandev organ raamatupidamise ja aruandluse (sh eelarve koostamise protsessi), audiitorkontrolli, riski- ja kapitalijuhtimise, sisekontrollisüsteemi ja siseauditi tõhusa toimimise üle järelevalve teostamiseks. Samuti tegevuse seadusandluse nõuetele vastavuse tagamise osas. Auditikomitee lähtub oma tegevuses eelkõige Audiitortegevuse seadusest ja LHV nõukogu kinnitatud töökorra.

Auditikomitee ülesanne on muuhulgas jälgida ja analüüsida protsesse, mis peavad tagama igakuiste aruannete ning aastaaruande korrektse ja efektiivse koostamise, Grupi ettevõtete majandusaasta aruannete audiitorkontrolli protsessi tõhususe ning audiitorettevõtja ja seda seaduse alusel esindava vandeaudiitori sõltumatuse ja tegevuse vastavuse audiitortegevuse seaduse nõuetele.

Auditikomitee kohustus on teha nõukogule ettepanekud ja anda soovitusi audiitorettevõtja nimetamiseks või tagasikutsumiseks, siseaudiitori nimetamiseks või tagasikutsumiseks, probleemide ja ebatõhususe vältimiseks või kõrvaldamiseks organisatsioonis ning tegevuse vastavuse tagamiseks õigusaktidele ja heale tavale.

Auditikomiteesse peab kuuluma vähemalt kolm liiget. Auditikomitee liikmed valitakse nõukogu poolt kolmeks aastaks eesmärgiga saavutada kompetentside mitmekesisus ja liikmete sõltumatus.

Auditikomiteesse valitakse isikud, kes on LHV-st piisavalt sõltumatud, et oma rolli tõhusalt täita ja kellest vähemalt kaks liiget on raamatupidamis-, rahandus- või õiguseksperdid. LHV töötaja, juhatuse liige, siseaudiitor, prokurist või auditeerimisteenuse pakkuja ei tohi olla auditikomitee liikmeks. Auditikomitee liikme ametisse nimetamiseks on nõutav kandidaadi kirjalik nõusolek. Auditikomitee liikmetele makstava tasu suuruse otsustab LHV nõukogu.

Auditikomiteesse kuuluvad Kristel Aarna, Tauno Tats ja Urmas Peiker (esimees). Auditikomitee liikmete volitused kehtivad kuni 31. märtsini 2023. aastal. Täpsem info auditikomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande osas „LHV Grupi juhtimine“. LHV auditikomitee liikmele makstav brutotasu on 500 eurot kuus.

Vastavalt töökorrale on auditikomitee töövormiks vähemalt kvartaalsed koosolekud, kuid 2021. aastal kohtus auditikomitee 11 korral. Lisaks peeti kahel korral arutelusid ja võeti vastu otsuseid elektrooniliselt. Kuuel koosolekul andsid riskijuhtimise valdkonna esindajad auditikomitee liikmetele ülevaate erinevatest riskijuhtimise teemadest, panga ja Grupi riskipositsioonidest ning nende jälgimiseks ja juhtimiseks kasutatavatest mõõdikutest ja meetmetest, muu hulgas krediidiriski juhtimisest, rahapesu tõkestamisest, IT riskide juhtimisest ja vastavuskontrolli tegevustest. Ühel koosolekul (juunis) andis krediidiriski juht ülevaate ajakohastatud teabest COVID-19 kriisi mõjude ja võetud meetmete kohta ning arutati nende mõjusust. Samal koosolekul arutati ka kinnisvaraturu olukorda ja sellega seotud ohtusid ning mõju LHV-le.

Enamikul toimunud koosolekutest käsitleti muude teemade kõrval siseauditi poolt tõstatatud teemasid, eelkõige seoses erinevate auditite aruannetega. Siseaudiitor andis ülevaate valminud siseaudititest. Auditikomitee on tutvunud kõigi siseauditi koostatud aruannetega ja koosolekul arutati

läbi tehtud tähelepanekud ning auditikomitee kujundas oma seisukohad tähelepanekute osas. Aasta esimesel koosolekul kinnitati siseauditi tööplaan 2021. aastaks ja novembris toimunud koosolekul olid arutlusel suunised siseauditi tööplaani kohta 2022. aastaks. Plaan kinnitati 2022. aasta jaanuaris.

Neljal koosolekul osales ka välisaudiitor (KPMG). Veebruaris ja märtsis andis välisaudiitor ülevaate 2020. aasta aastaaruande auditi protsessist ja tehtud tähelepanekutest.

Oktoobris andis KPMG ülevaate 2021. aasta finantsauditi riskihinnangu ja plaani ning meeskonna ja ajakava kohta. Aasta viimasel koosolekul detsembris esitas välisaudiitor ülevaate vaheauditi käigus tehtud tähelepanekutest. Lisaks andis PwC aprillis ülevaate pandikirjade kontrolli protsessidest ja nende tulemustest.

Kuna KPMG volitused välisaudiitorina 2022. aastal lõpevad, korraldas auditikomitee novembris ja detsembris uue hanke, et nõukogu saaks teha 2022. aasta märtsis toimuvale aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku audiitori valimise kohta.

Samuti andis auditikomitee aasta jooksul kinnitusi ja nõusolekuid välisaudiitori poolt spetsiifiliste lisateenuste osutamiseks. Huvide konflikte ei ilmnunud.

3.4 Töötasukomitee

Töötasukomitee on LHV, AS-i LHV Pank, AS-i LHV Finance ja AS-i LHV Kindlustus nõukogu moodustatud organ nimetatud ettevõtete töötajate ning juhatuse liikmete tasustamise strateegia väljatöötamiseks, rakendamiseks ja järelevalve teostamiseks. Töötasukomitee ülesandeks on muuhulgas hinnata tasustamisega seotud otsuste mõju riskijuhtimise, omavahendite ja likviidsuse kohta sätestatud nõuete täitmisele.

Töötasukomitee teeb järelevalvet AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Kindlustus juhatuste liikmete ja töötajate tasustamise üle, hindab tasustamispoliitika rakendamist vähemalt kord aastas, teeb vajadusel ettepanekuid tasustamispoliitika ajakohastamiseks ja koostab nõukogule sellekohaseid otsuste eelnõusid.

Töötasukomitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse AS-i LHV Pank nõukogu liikmete hulgast. Töötasukomitee liikmed nimetab ametisse ja kutsub tagasi LHV nõukogu. Töötasukomitee liige valitakse ametisse kolmeks aastaks. Töötasukomitee liikme tagasivalimise ja volituste pikendamise kordade arv ei ole piiratud. Töötasukomiteesse valitakse isikud, kes omavad piisavalt asjakohaseid teadmisi, asjatundlikkust ja töökogemust tasustamispoliitika ja -tavade, riskijuhtimise ja kontrollitegevuse valdkonnas. Töötasukomitee liikmetele makstava tasu suuruse otsustab LHV nõukogu.

Töötasukomitee liikmed on Madis Toomsalu (esimees), Rain Lõhmus ja Andres Viisemann, kelle volitused kehtivad 11. aprillini 2024. aastal. Täpsem info töötasukomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande osas „LHV juhtimine“. Töötasukomitee liikmetele tasu ei maksta.

Töötasukomitee kohtus 2021. aastal ühel korral jaanuaris, kui vaadati üle tasustamispoliitika ja tasustamise strateegilised põhimõtted, turuvõrdlus, kriitilised ja planeeritud ametikohad 2021. aastaks, ja ühel korral oktoobris võeti otsus vastu elektrooniliselt.

Jaanuaris arutleti ja tehti nõukogule ettepanek 2020. aasta tulemuste eest optsioonide saajate ja suuruste kohta, samuti optsioonide hinnastamise ning lahkunud töötajate optsioonide kohta. Lisaks tutvustati 2021. aastal realiseeritavaid ja 2018. aastal 2017. aasta tulemuste eest väljastatud optsioone. Üle vaadati tasustamissüsteem, sh LHV ja tütarettevõtete juhatuse liikmete eesmärgid ja töötasud ning juhatuse liikmete ja juhatuse liikmetega võrdsustatud isikute tasustamise põhimõtted ja esitati need nõukogule heakskiitmiseks. Oktoobris kinnitati tasustamissüsteemi muudatus ja esitati see nõukogule.

4. Tasustamispoliitika

LHV Grupi ja selle sidusettevõtete (Grupi ettevõtete) tasustamispoliitika on kirjeldatud sise-eeskirjas.

Grupi ettevõtete tasustamispoliitika puuduvad piirkondlikud erinevused. Olulisim erinevus grupisest ettevõtete vahel on see, et AS-is LHV Varahaldus puudub töötasukomitee ja see ettevõtte täidab eraldiseisvaid avalikustamissoovideid ning LHV UK Limited kohaldab oma tegutsemisriigi nõuetest tulenevaid eeskirju.

Grupisest ettevõtete tasustamispoliitika eesmärk on õiglase, motiveeriva, läbipaistva ja seadusega vastavuses oleva tasustamise korraldamine. Tasustamispoliitika laiem eesmärk on strateegia elluviimiseks vajaliku võimekuse, oskuste ja kogemustega töötajate värbamine, töötajate ja aktsionäride huvide ühildamine ning töötajate motiveerimine ja töhuse riskijuhtimise tagamine kasvavaks äritegevuseks. Tasustamissüsteem koosneb põhipalgast, hüvitistest ja töötajatele suunatud soodustustest. Grupisesed ettevõtted ei paku töötajatele turuhinnast madalama hinnaga teenuseid, ei tee tööandja kulul makseid III pensio-nisambasse ega paku selliseid hüvesid nagu tööauto, mobiiltelefon või isiklikuks kasutuseks sülearvuti.

Üldine tasustamise strateegia on tagada pikaajaliste eesmärkide täitmiseks motiveeriv töötasu, luues tugeva seose töötasu ja grupisest ettevõtete tulemuste vahel. Grupisesed ettevõtted juhenduvad tulemuste mõõtmiseks kasutatavate peamiste kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete ning riski hindamise mõõdikute seadmisel järgmistest põhimõtetest:

- Tulemuskriteeriumid on kooskõlas usaldusväärse ja töhuse riskijuhtimise põhimõtete. Väljatöötatud tulemuskriteeriumid peavad silmas pidama grupisest ettevõtete pikaajalisi huve, sh ei tohi need stimuleerida ülemäära riskide võtmist või ebasobivate toodete müüki.
- Tulemuskriteeriumid ei sisalda üksnes tegevuse töhuse näitajaid (näiteks kasum, tulud, tootlikkus, kulud ja mahunäitajad) või turupõhised näitajad (näiteks aktsia hind või võlakirjade tootlus), vaid neid korrigeeritakse riskipõhiste näitajatega (näiteks kapitali adekvaatsus, likviidsus).
- Riskide ja tulemuste mõõtmiseks kasutatavad kriteeriumid on võimalikult tihedalt seotud selle töötaja otsustega, kelle tulemusi hinnatakse, ning tagavad, et tasude määramise protsessil on selle töötaja käitumisele asjakohane mõju. Pikaajalist huvi silmas pidades toimub riskikäitumise hindamine ja kontroll üksik töötaja tasandil.
- Tulemuskriteeriumite väljatöötamisel kasutatakse nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid ning samuti absoluutseid ja suhtelisi kriteeriumeid asjakohaselt tasakaalustatuna.
- Kvantitatiivsed kriteeriumid katavad ajavahemikku, mis on piisavalt pikk, et võtta arvesse töötajate või äriüksuste võetud riske. Kriteeriumeid korrigeeritakse riskiga ja need sisaldavad majandusliku tasuvuse näitajaid.
- Kvalitatiivsete kriteeriumide näiteks on strateegiliste eesmärkide täitmine, klientide rahulolu, riskijuhtimispoliitika järgimine, organisatsioonisisestest ja -välisest eeskirjade täitmine, juhtimisoskus, loovus, motivatsioon ning koostöö teiste äriüksuste ja sisekontrolli funktsiooni täitjatega.

Värbamisstrateegia on leida tööturu parimad tegijad, nad kaasata ja neid hoida. Töötasu määramisel on grupisesed ettevõtted pigem valmis tegema erandeid kui piirama valikuid ametikohast tulenevate rangete töötasuvahe-mikega. Töötajate hoidmiseks kujundavad grupisesed ettevõtted oma soodustused ja hüved koostöös tööta-jatega. Töötasu määramisel võetakse arvesse:

- töötaja pühendumist ja tulemusi,
- töö mahtu,
- vastutust,
- nõutud haridustaset,
- juhtimistasandit,
- töö intensiivsust,
- ametikohal vajalikke teadmisi ja kogemusi,

- lisahüvitiste olemasolu,
- olukorda tööjõuturul,
- geograafilise asukoha palgataset,
- ametikoha kriitilisust.

Töötasu suuruse määramise otsus peab olema objektiivne. Töötasu makstakse vastavalt tööle ja selle väärtusele, mitte lähtuvalt töötaja isikust, soost, vanusest, päritolust vms.

Grupisisestes ettevõtetes kehtib üldine põhimõte, et töötajad ei tohi kasutada isiklike riskimaandamisstrateegiaid või töötasu- ja vastutuskindlustust, mis kahjustaks tasustamispoliitikasse integreeritud riski maandamise mõju.

Tasustamispoliitikat puudutavate otsuste juures arvestatakse grupisiseste ettevõtete finantsseisukorda ja kapitalibaasi jätkusuutlikkust.

Grupisisest ettevõtetes viivad läbi regulaarset enesehindamise protseduuri. Enesehindamise eesmärk on kindlaks määrata kõik töötajad, kelle ametialane tegevus mõjutab või võib mõjutada oluliselt grupisiseste ettevõtete riskiprofiili. Allpool tabelis on loetletud need töötajate grupid koos 2021. aasta muutuv- ja põhitasu komponentide vaheliste suhtarvudega.

Töötajate grupp	Suhtarv 2021. aastal
Kõrgem juhtkond	0,35
Kontrollifunktsiooni täitvad töötajad	0,09
Töötajad, kellel on oluline mõju krediidiriski positsioonile (töötaja tehtud tehingu nimiväärtus moodustab vähemalt 0,5% LHV esimese taseme põhiomavahenditest ning on vähemalt 5 miljoni euro suurune)	0,15

Enesehindamine toimub sagedusega kord aastas majandusaasta alguses. Hindamise ajaline ulatus katab nii möödunud perioodi (sh majandustulemused, riskianalüüs) kui ka võtab arvesse eelseisvat majandusaastat. Enesehindamise käigus kindlaksmääratud LHV töötajad on kohustatud ühe kalendriaasta jooksul alates optsoonide realiseerimisest hoidma optsoonide aluseks olevaid LHV aktsiaid enda omandis ja neid mitte võõrandama ega mistahes kujul koormama (sh pantima). Kindlaksmääratud töötajatel on keelatud aktsiaväärtuse vähenemise riski teisele osapoolele üle kanda näiteks kindlustuse ja teatavat liiki finantsinstrumentide kaudu. Enesehindamist viiakse läbi, võttes arvesse grupisiseste ettevõtete keerukuse astet, tegevusnäitajaid ja struktuuri. Otsustuspädevus on juhatusel, kes viib läbi analüüsi arutelu vormis juhatuse koosolekul. Enesehindamise algatab personaliosakond, protsessi ja tulemuste vastavust hindab vastavuskontrolli

osakond, kelle esindaja viibib ka enesehindamise juures. Töötasukomitee vaatab iga-aastaselt läbi töötajaga seotud kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed kriteeriumid ja enesehindamise protsessi, mille alusel otsuseid tehakse. Enesehindamise tulemuste vaatab sõltumatult läbi siseaudit, tulemused esitatakse kokkuvõtlikult nõukogule.

Aktsiaoptsoonid

LHV aktsionärid on heaks kiitnud kaks 2021. aasta jaoks olulist aktsiaoptsooniprogrammi.

2014. aastal heaks kiidetud juhatuse liikmete ja võtmetöötajate aktsiaoptsooniprogrammi rakendati kuni 2019. aastani; seega olid 2021. aastal realiseeritud aktsiaoptsoonid antud 2018. aastal 2017. aasta tulemuste eest selle optsooniprogrammi alusel. 2020. aastal võeti vastu uus tulemustepõhine aktsiaoptsooniprogramm LHV ja Grupi ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning võtmetöötajatele; programmi rakendatakse aastatel 2020–2024. 2021. aastal 2020. aasta tulemuste eest aktsiaoptsoonide saajate ja suuruste määramisel lähtuti sellest programmist.

Aktsiaoptsoonide väljastamise eesmärk on luua tingimused, kus LHV ja Grupi ettevõtete juhatuse ja nendega võrdsustatud töötajate ja võtmetöötajate pikaajalised eesmärgid ja huvid oleksid kooskõlas LHV aktsionäride pikaajaliste huvidega. Teine eesmärk on pakkuda tööjõuturul konkurentidega võrdväärset tasustamissüsteemi.

Programmi raames lisandub põhipalgale iga-aastane tulemustasu, mille suurus või maksimine on vastavuses individuaalsete ja LHV eesmärkide täitmise või mittetäitmisega. Programmi eesmärgid on:

- konkurentsivõimelise tasustamise tagamine, et olla tööjõuturul atraktiivne;
- võtmeisikute hoidmine ja motiveerimine läbi omanikusuhte loomise;
- aktsionäride ja töötajate huvide ühildamine;
- ettevõtte väärtuse kasvatamine läbi tulemusjuhtimise.

Optsooniprogrammi tulemustasu instrumendiks on 100% aktsiaoptsoonid. Aktsiaoptsoonide tähtaeg on kolm aastat alates optsoonide andmise hetkest. Alates 2018. aastast on juhatuse liikmetele väljastatud optsoonide suhtes kohaldatud täiendavaid tingimusi – neil ei ole lubatud vastavaid aktsiaid pärast optsoonioiguste täitmisele pööramist veel ühe aasta jooksul müüa. Kolmeaastane periood enne aktsiate väljastamist annab võimaluse tulemusi hinnata pikaajaliselt. Optsoone ei saa realiseerida rahas. Aktsiaoptsoone väljastatakse igal aastal

maksimaalselt kuni 2% ulatuses LHV aktsiate koguarvust. LHV-l on õigus keelduda aktsiaoptsioonide realiseerimisest ja aktsiate väljastamisest õigustatud isikule kas osaliselt või tervikuna juhul, kui:

- LHV üldkoosolek või üldkoosoleku otsuse alusel nõukogu ei võta vastu otsust LHV aktsiakapitali suurendamise ja aktsiate emiteerimise kohta;
- optsioonide saamiseks õigustatud isiku juhatuse liikme leping või töösuhe on lõppenud optsioonide saamiseks õigustatud isiku algatusel või vastavalt töölepingu seaduse §-le 88 või kui töölepingu seadust muudetakse, siis analoogsel alusel, kusjuures LHV nõukogu otsuse alusel on võimalik teha käesoleva punkti kohaldatavuse osas erandeid;
- LHV või selle asjakohase tütarettevõtte majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud;
- optsioone saama õigustatud isik ei täida enam tulemuskriteeriume või ei vasta seaduses sätestatud krediidiasutuse/fondivalitseja juhile või töötajale esitatud nõuetele;
- LHV või selle asjakohane tütarettevõtte ei täida enam usaldatavusnormatiive või vastava äriühingu riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega;
- optsioonide andmisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Aktsiaoptsioone on ajavahemikul 2015–2020 väljastatud igal aastal. 2021. aastal realiseeriti 2018. aastal väljastatud optsioonid täies mahus. Järgmine aktsiaoptsioonide väljastamine võib aset leida 2022. aastal vastavalt nõukogu otsusele.

Aktsiaoptsioonide saamine ja suurus sõltusid ettevõtte üldiste ning juhatuse liikmete ja töötajate individuaalsete tegevuseesmärkide edukast täitmisest. 2021. aastal väljastati aktsiaoptsioone 138 inimesele summas 3684 tuhat eurot. 2020. aastal väljastati aktsiaoptsioone 106 inimesele summas 2443 tuhat eurot 2019. aastal väljastati aktsiaoptsioone 86 inimesele summas 2209 tuhat eurot. Aktsiaoptsioonide väljastamiseks sõlmiti juhatuse liikmete ja töötajatega aktsiaoptsioonilepingud kolmeaastase perioodiga.

2019. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2022 – 30. aprill 2022 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 4,9 eurot aktsia kohta. 2020. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2023 – 30. aprill 2023 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 5,96 eurot aktsia kohta. 2021. aastal väljastatud

aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2024 – 30. aprill 2024 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 9,23 eurot aktsia kohta.

3.5 Riski- ja kapitalikomitee

Riski- ja kapitalikomitee, mis on moodustatud AS-i LHV Pank nõukogu tasemel, on funktsionaalne tööorgan, mille ülesandeks on LHV nõukogu ja juhatuse nõustamine riskijuhtimise põhimõtete ja riskitaluvuse alal, hinnata LHV poolt võetavaid riske ning jälgida riskipoliitika rakendamist grupisiseses ettevõttes. Samuti teostab riski- ja kapitalikomitee järelevalvet riskijuhtimise põhimõtete rakendamise üle juhatuse poolt vastavalt nõukogu juhiste, kontrollib tasustamise põhimõtetes riski, kapitali, likviidsuse ning tulude tõenäosuse ja ajastamise arvestamist, ning klientidele kehtestatud tasudes ärimudeli ja riskijuhtimise põhimõtete arvestamist.

Riski- ja kapitalikomiteesse peab kuuluma vähemalt kolm liiget, kes valitakse LHV nõukogu liikmete hulgast, kusjuures komitee koosseisu peab kuuluma teiste seas LHV nõukogu esimees. Riski- ja kapitalikomiteesse valitakse isikud, kellel on vajalikud teadmised, oskused ja kogemused, et mõista ja pidevalt jälgida grupisiseses ettevõttes riskijuhtimise põhimõtteid ja riskitaluvust. Riski- ja kapitalikomitee pädevuse, õigused, tegevuse põhimõtted ja liikmetele makstava tasu suuruse määrab LHV nõukogu.

Riski- ja kapitalikomitee liikmed on Rain Lõhmus (esimees), Andres Viisemann, Madis Toomsalu ja Tiina Mõis, kelle volitused kehtivad 18. detsembrini 2022. aastal. Täpsem info riski- ja kapitalikomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande osas „LHV juhtimine“. Riski- ja kapitalikomitee liikmetele tasu ei maksta.

2021. aastal toimus neli korralist riski- ja kapitalikomitee koosolekut, kus vaadati üle regulaarsed riskiaruanded ja kõrgendatud riskidega laenu. Koosolekutel anti ülevaateid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnast, LHV likviidsusest ja kapitaliseeritusest.

Aasta jooksul keskenduti koroonaviiruse mõjule LHV laenuportfellidele ja suure riskiga kliendisegmentidele, nagu off-shore ja pangandusteenuste kliendid, ja nendega seotud rahapesu tõkestamise meetmetele.

3.6 Nimetamiskomitee

Nimetamiskomitee eesmärk on toetada LHV, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Finance nõukogu valikuprotsessi ja sobivusnõudeid puudutavates küsimustes. Nimetamiskomitee pädevusse kuulub muu hulgas juhtimisorganite liikmete ja võtmetöötajate kandidaatide individuaalse sobivuse hindamine, juhtimisorganite kollektiivse sobivuse hindamine, juhtimisorganite koosseisu, struktuuri ja

tegevuse hindamine, juhtimisorganite otsustusprotsessi pidev jälgimine, saadud riskiteabe sisu, vormi ja sageduse korrapärane ülevaatamine ja otsuste vastu võtmine ning vajadusel riskijuhtimise, vastavuskontrolli, siseauditi ja teiste osakondade juhtide kaasamise tagamine vastavaid valdkondi puudutavates küsimustes.

Komitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse LHV ja AS-i LHV Pank nõukogu samaaegsete liikmete hulga. Komitee liikmetel peavad olema individuaalselt ja kollektiivselt valikuprotsessi ja sobivusnõuete alased teadmised, kogemused ja asjatundlikkus, sealhulgas teadmised EBA ja ESMA suunistes juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta sätestatud nõuetest. Komitee pädevuse, õigused, tegevuspõhimõtted ja liikmetele makstava tasu suuruse määrab LHV nõukogu.

Nimetamiskomitee liikmed on Madis Toomsalu (esimees), Rain Lõhmus ja Andres Viisemann, kelle volitused kehtivad 18. detsembrini 2022. aastal. Täpsem info nimetamiskomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande osas „LHV juhtimine“. Nimetamiskomitee liikmetele tasu ei maksta.

2021. aastal toimus kolm korralist nimetamiskomitee koosolekut, kus viidi läbi LHV, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Finance juhatuse ja nõukogu liikmete ning vajadusel võtmetöötajate individuaalne ja kollektiivne sobivuse hindamine, töötati välja AS-i LHV Finance uue juhatuse liikme ja uue nõukogu liikme valimise kriteeriumid, hinnati nende ametikohtade võimalikke kandidaate ja tehti pädevatele ametisse määramise organitele vastavad ettepanekud.

4. Juhatuse ja nõukogu koostöö

Juhatus ja nõukogu teevad LHV huvide parima kaitsmise eesmärgil tihedat koostööd. Koostöö aluseks on eelkõige avatud arvamustevahetus nii juhatuse ja nõukogu vahel kui ka juhatuse ja nõukogu siseselt.

Juhatus ja nõukogu töötavad ühiselt välja LHV tegevuseesmärgid ja strateegia. Juhatus lähtub LHV juhtimisel nõukogu antud strateegilistest juhistest ning arutab nõukoguga strateegilisi juhtimisküsimusi kindlate ajavahemike tagant ausalt ja avameelselt. Juhatus on kutsutud osalema igakuistel nõukogu koosolekutel.

Juhatus teavitab nõukogu korrapäraselt kõikidest olulistest asjaoludest, mis puudutavad LHV tegevuse planeerimist ja äritegevust, tegevusega seotud riske ning nende riskide juhtimist.

2021. aasta majandusaasta jooksul ei esinenud huvide konflikte, mistõttu pole vastavaid parandusmeetmeid rakendatud.

5. Teabe avaldamine

LHV kohtleb kõiki aktsionäre võrdselt ja teavitab kõiki aktsionäre olulistest asjaoludest võrdselt, võimaldades vastavale informatsioonile kiiresti juurde pääseda ühetaolisel moel. Kogu informatsiooni jagamine toimub vastavalt avalikele ettevõtetele kehtestatud reeglitele.

LHV panustab aktiivselt investorkogukonnaga heade suhete arendamisse ja investorite teadlikkuse kasvatamisse. LHV-l on investoritele suunatud veebileht, kus aktsionäridele tehakse kättesaadavaks kõik dokumendid ja andmed hea ühingujuhtimise tava ja õigusaktidest tulenevate nõuete alusel. LHV on Balti turu suurim ja ainus liige, kes avalikustab nii igakuised finantstulemused kui ka järgmise aasta ja viieaastase finantsprognoosi. Vastavad andmed on avalikustatud ka 2021. aasta kohta ja 2021. aastal. LHV veebilehel on avalikustatud jooksva ja järgmise aasta finantskalender, mis sisaldab majandusaasta aruande ja vahearuannete avalikustamise kuupäevi ning aktsionäride korralise üldkoosoleku toimumise kuupäeva. Avalikustatav teave on kodulehel kättesaadav eesti, inglise ja vene keeles. Börsiteadetena avalikustab LHV muuhulgas aastaplaane ja kuutulemusi.

LHV korraldab kvartaalseid investorkohtumisi ja veebipõhiseid seminare, mille kokkuvõtetega on võimalik tutvuda LHV veebilehe kaudu.

Kohtumisi analüütikutega korraldatakse ning analüütikutele, investoritele või institutsionaalsetele investoritele suunatud esitlusi ja pressikonverentse tehakse täiendavalt vastavalt vajadusele ja huvigruppide soovidele. LHV selgitab veebilehel oma eesmärgi, suundi ja arvamust võimalike trendide, regulatiivse ja ärikeskkonna muutuste osas. Eesmärk on olla avatud küsimustele, läbipaistev ja anda oma tegevusest investoritele aru. 2019. aastal kuulutati LHV võitjaks konkursil Nasdaq Baltic Awards, mis tunnustab Balti parimaid börsiettevõtteid ettevõtete läbipaistvuse, hea ühingujuhtimise ja investorsuhete valdkonnas, põhikategoorias „Parimate investorsuhetega ettevõtte“. 2021. aastal tunnustati AS LHV Pank seitsmendat korda aasta maaklerfirmaks kui ettevõtte, kes panustab kõige aktiivsemalt kapitalituru arendamise algatustesse.

LHV veebilehel on kättesaadav LHV dividendipoliitika, mis sätestab dividendide maksmise põhimõtted, mille kohaselt dividendi maksmise kõige olulisemaks eelduseks on kapitaliga seotud nii välised kui sisemised regulatiivsed normatiivid, mis peavad olema jätkusuutlikult täidetud. LHV võib kasvu- ja/või investeerimisplaanide korral dividendide maksmisest loobuda. LHV maksab eeltingimuste täitmisel dividendideks koos sisalduva tulumaksuga vähemalt 25% LHV aktsionäridele kuuluvast maksueelsest kasumist.

6. Finantsaruandlus ja auditeerimine

LHV avalikustab igal aastal majandusaasta aruande. Majandusaasta aruanne auditeeritakse, selle kiidab heaks nõukogu ning kinnitab lõpuks üldkoosolek.

Audiitorite arvu määrab ja audiitorid nimetab aktsionäride üldkoosolek, kes määrab ka audiitorite tasustamise korra. Audiitori valiku olulisemate kriteeriumitena peab auditikomitee üldkoosolekule audiitori nimetamiseks ettepanekut tehes silmas audiitori varasemat kogemust finants-teenuste valdkonnas ja avaliku huvi üksuste auditeerimisel, meeskonna koostöövalmidust, kompetentsi ja võimekust kaasata eksperte ning oluliste erinevuste korral ka teenuse hinda. Audiitorid nimetatakse ühekordse audiitorikontrolli tegemiseks või teatud tähtjaks.

Audiitor on konsolideerimisgruppi kuuluvatele ettevõtetele 2021. aasta jooksul osutanud lepingujärgseid teenuseid, sealhulgas Grupi ettevõtete majandusaasta aruannete auditid ja kvartaalsete vahearuanne osas kasumi ülevaatused, tõlketeenused ning muud kindlust andvad teenused, mille läbiviimise kohustus tuleneb krediidiasutuste seadusest, väärtpaberituruseadusest ning investeerimisfondide seadusest.

Tehinguid seotud osapooltega on käsitletud raamatupidamise aastaaruande lisas 25.

2019. aastal korraldas juhatus koos auditikomiteega konkursi audiitori valimiseks 2020.–2022. aastate majandusaasta aruannete auditeerimiseks. Konkursi raames küsiti pakumisi neljalt suuremalt rahvusvaheliselt tunnustatud ettevõttelt ja kohtuti nende esindajatega. Audiitori valikul hinnati kandideerijate varasemat praktilist töökogemust, oskusi ja teadmisi, usaldusväärsust, suhtlemise läbipaistvust ning pakutavaid koostöötingimusi võrdluses turutingimustega ja LHV äritegevuse eripäradest tulenevaid kriteeriume. Konkursi raames saadeti kutse kolmele suurimale audiitorbüroole ning pakumise esitanud kahe büroo seast valiti välja KPMG Baltics OÜ, kes nimetati 2019. aastal toimunud aktsionäride korralisel üldkoosolekul Grupi ettevõtete audiitoriks 2020.–2022. aastate majandusaastaks. 2021. aastal audiitori osutatud teenuste eest makstud või tasumisele kuuluvate tasude kogusumma on 210 tuhat eurot, millest 178 tuhat eurot on tasud auditeerimise ja kvartaalsete ülevaatuste eest ning 32 tuhat eurot muude teenuste eest.

7. Vastavuse deklaratsioon

LHV järgib hea ühingujuhtimise tava, välja arvatud järgmised juhised ja soovitusel nimetatud põhjustel:

2.2.1. Juhatusel on enam kui üks (1) liige ning juhatuse liikmete seast valitakse juhatuse esimees.

Juhatus või nõukogu eristab iga juhatuse liikme vastutusvaldkonna, piiritledes iga juhatuse liikme tööülesanded ja volitused võimalikult täpselt. Samuti määratakse kindlaks juhatuse liikmete vahelise koostöö alused.

Nõukogu esimees sõlmib juhatuse liikmega tema ülesannete täitmiseks ametilepingu.

LHV juhatusel on üks liige. LHV puhul on tegemist valdusettevõttega, millel puudub igapäevane äritegevus ja seetõttu on tagatud LHV piisav ja põhjalik juhtimine ühe juhatuse liikmega. LHV suurematel tüarettevõtetel on mitmeliikmelised juhatused.

3.2.2. Vähemalt pooled emitendi nõukogu liikmetest on sõltumatud. Kui nõukogus on paaritu arv liikmeid, siis võib sõltumatuid liikmeid olla 1 liige vähem kui sõltuvaid liikmeid.

LHV nõukogu koosseisus ei ole sõltumatuid liikmeid. LHV on jätkuvalt aktiivse ülesehituse ja kasvu etapis, kus nõukogu liikmetena on eelistatud pikaajalise juhtimis- ja panganduskogemusega inimesed, kes on kujunenud ühtlasi ka LHV suurimateks aktsionärideks. LHV hinnangul on suurimad aktsionärid nõukogu liikmetena enim motiveeritud panustama LHV juhtimisse ja paremasse pikaajasesse arengusse.

Tulenevalt objektiivsetest ja tõendatavatest andmetest on leidnud siiski kinnitust, et olulist osalust omab seitsmest nõukogu liikmest ainult üks nõukogu liige (Rain Lõhmus ja temaga seotud isikud, omades 23,68% aktsiakapitalist) ning ükski nõukogu liikmetest ei oma mistahes viisil õigust määrata enamust LHV juhatuse või nõukogu liikmetest ega teosta muul viisil kontrolli LHV üle, neid ei seo LHV-ga oluline ärihuvi, nad ei ole seotud LHV aktsionäriaga, kes teostab kontrolli LHV üle, nad pole LHV töötajad ega koostööpartnerid või koostööpartneri võtmetöötajad, millest tulenevalt ei pea LHV vajalikuks mistahes parandusmeetmete rakendamist ja hindab LHV nõukogu kollektiivselt sobivaks, sh sõltumatuse osas, olemasolevas koosseisus. Samuti on nõukogu liikmete sõltuvuse hindamisel jõutud järeldusele, et neil on piisavalt julgust, meelekindlust ja tugevust, et hinnata tõhusalt nõukogu teiste liikmete ettepanekuid otsuste kohta ja need tagasi lükata ning nad suudavad vältida liigset üksmeelt.

Raamatupidamisseaduse §24² lg 4 alusel peab suurettevõtja, kelle emiteeritud hääleõigust andvad väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule, ühingujuhtimise aruandes

kirjeldama äriühingu juhatuses ja kõrgemas juhtorganises viidavat mitmekesisuspoliitikat ning selle rakendamise tulemusi aruandeaastal. Kui mitmekesisuspoliitikat aruandeaastal rakendatud ei ole, tuleb selle põhjuseid selgitada ühingujuhtimise aruandes.

LHV ei ole pidanud vajalikuks rakendada mitmekesisuspoliitikat, sest LHV peab oma töötajate ja juhtide valimisel silmas alati LHV parimaid huve ja lähtub seetõttu valiku tegemisel sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt isiku haridusest, oskustest ja varasematest kogemustest ning vajadusel vastavusest õigusaktidest tulenevatele nõuetele.

Tiina Mõis on LHV nõukogu liige ning riski- ja kapitalikomitee liige, Kristel Aarna on auditikomitee liige. LHV Eesti tütarettevõtetes on kokku 102 keskastme juhti, kellest 51 on naised, lisaks on 13 juhatuse liiget, kellest kaks on naised.

Finantstulemused

1. Ärivaldkondade tegevused

Tagasi vaadates saab öelda, et 2021 oli LHV Groupile äärmiselt hea aasta. Saavutasime kõik finantseesmärgid ja meie klientide rahulolu tase oli pangandussektoris kõrgeim. Samas polnud see aasta kaugeltki lihtne. Mainigem vaid mõnda märksõna: COVID-19 pandeemia, MREL-nõuded ja esimene MREL-suhtarvude täitmiseks korraldatud rahvusvaheline võlakirjaemissioon Balti riikides valdusettevõtte tasandil, II pensionisamba reform, LHV UK asutamine, tihe konkurents kohalikul turul ja maksevahendajate valdkonna regulatsiooni muudatused.

Ettevõtete panganduse valdkonnas oli LHV-le tüüpiline aasta: portfelli kasvas aastate võrdluses „ainult“ 24% ja seda vaatamata mitme majandussektori COVID-19-st tingitud katsumustele ja nii mõnegi Skandinaavia omanikele kuuluva panga laenuandmisaktiivsuse kasvule. Seetõttu suurenes meie turuosa ettevõtteleenude turul aasta lõpuks 18%-ni ja ettevõtteleenude portfelli ulatus 1494 miljoni euroni. Laenuportfell on püsinud tugev: tähtaja ületanud laenude osakaal on väga väike.

Jaepanganduses keskendusime kodulaenudele, investeerimisteenuste teadlikkuse tõstmisele ja klientide vajadustele kohandatud teenuste väljatöötamisele. Kodulaenude valdkonnas suunasime peatähelepanu protsesside automatiseerimisele ja võtsime kasutusele täisautomaatse otsuste tegemise süsteemi. Aasta lõpu seisuga ulatus jaelaenude portfelli kokku 1203 miljoni euroni, mis võrdub 12% turuosaga.

Lisaks laenuandmisle on Eestis suurenenud ka investeerimisaktiivsus. See sai alguse sellest, et kaks panka alandasid kohalikele börsidele investeerimise tasusid, ja jätkus II pensionisamba reformiga, mis tõi eraisikute kontodele miljard eurot. 2021. aastal on toimunud kümme uut aktsiate avalikku esmapakkumist (IPO) ja LHV on nendes kõigis aktiivselt osalenud. Üldiselt suudab LHV teenindada 50–70% vastavast jaenõudlusest.

Finantsvahenduse valdkonnas keskendusime uute klientide leidmisele ja tooteportfelli laiendamisele. Tõime turule mitu täiendavat teenust ja jätkasime kliendibaasi loomist. Fintech-ettevõtete turg on väga aktiivne ja nõudlus teenuste järele aina suureneb. Meie äritegevus Ühendkuningriigis on kasumlik ja tulubaas kasvab – teenime tulu peamiselt maksetest, valuutavahetusest, kaardimaksete vahendamisest, krediitteenustest ja hooldustasudest.

LHV Varahalduse hallatavate investeerimisfondide kogumaht ulatus 2021. aastal 1,35 miljardi euroni; aastate võrdluses 14% langus oli tingitud II pensionisamba reformist, mille käigus peaaegu 25% inimestest otsustasid pensionisüsteemist lahkuda. LHV Varahaldus hoiab ligikaudu 26% turuosa. 2021. aastal õnnestus LHV Varahaldusel teist aastat järjest teenida ka edukustasu ja loodame seda teha ka edaspidi. Investeeringuid tehes tuleb pöörata üha enam tähelepanu fondide mahtude võimalikule vähenemisele ja sellest tulenevale likviidsusvajadusele.

miljonites eurodes	2015*	2016*	2017*	2018*	2019	2020	2021
Hoiuste ja saadud laenude maht	633	778	1 543	1 444	2 727	4 588	6 354
sh maksevahendajate hoiused	0	32	607	194	376	1 054	2 246
Laenude netomaht	410	538	732	919	1 687	2 209	2 677
Varade maht	757	935	1 773	1 677	3 032	4 971	6 845
Fondide maht	570	974	1 103	1 214	1 374	1 537	1 349
Hallatavate kontode maht	1 253	1 072	1 287	1 486	1 565	2 066	3 866
Neto intressitulu	23,2	30,0	35,5	39,8	47,3	68,5	97,3
Neto teenustasutulu	14,7	19,2	22,2	26,0	25,7	33,3	42,6
Neto finantstulu	0,4	1,3	1,0	3,4	0,7	1,6	-0,9
Netotulu	38,3	50,5	58,7	70,0	73,8	103,4	140,4
Kulud	24,1	28,9	31,9	33,8	39,3	44,0	65,2
Kasum enne krediidikahjumeid	14,3	21,7	26,6	36,2	34,6	59,6	75,2
Oodatav krediidikahjum	1,4	1,5	3,2	5,3	3,2	10,9	3,9
Tulumaksukulu	0,9	0,3	1,2	3,8	4,2	8,8	11,0
Kasum	14,8	19,9	22,2	27,2	27,1	39,8	60,3
sh emaettevõtte omanikele kuuluv osa	13,7	17,8	19,6	25,2	24,8	38,0	58,3

*sisaldab lõpetatud tegevusi

Grupi maksueelne kasum 2021. aastal oli 71,2 miljonit eurot ja puhaskasum 60,3 miljonit eurot. Maksueelne kasum on 46% suurem kui aasta varem. Neto intressitulu kasvas 42% ja neto teenustasutulu 30%. Grupi netotulud olid 140,4 miljonit eurot ja need kasvasid eelmise aastaga võrreldes 36%. Tegevuskulud moodustasid 65,2 miljonit eurot ja kasvasid aastaga 48%. Suurem osa kulude kasvust on seotud suurenenud ärimahtude ja töötajate arvu kasvuga. Grupp saavutas 2021. aasta alguses avaldatud finantsprognnoosi ja ka 2021. aasta juulis avaldatud ajakohastatud prognoosisid.

Detsembri lõpuks oli Grupi laenuportfelli kogumaht, millest on maha arvatud allahindlused, 2677 miljonit eurot (detsember 2020: 2209 mln eurot). Portfelli maht kasvas aastaga 21%. Laenuportfelli suurima osa moodustavad laenud ettevõtetele, mis kasvasid aastaga 24% ja ulatusid 1493 miljoni euroni (2020: 1204 mln eurot). Jaelaenude portfelli kasvas aastaga 18% ja ulatus 1203 miljoni euroni (2020: 1021 mln eurot).

Grupi hoiuste maht suurenes aastaga 41% ja oli aasta lõpuks kokku 5807 miljonit eurot (2020: 4588 mln eurot). Nõudmiseni hoiuste osakaal kõigis hoiustes suurenes ja ulatus 97%-ni (31.12.2020: 88%), kuna LHV lõpetas hoiuseplatvormide kaudu kallimate hoiuste kaasamise ja maksis tagasi kõik tähtaegunud nõuded.

Suurima äriüksuse AS-i LHV Panga puhaskasum 2021. aastal oli 64,1 miljonit eurot, kasvades eelmise aastaga võrreldes 29,5 miljonit eurot. Laenud klientidele kasvasid 469 miljoni euro võrra ja ulatusid 2677 miljoni euroni. Maksevahendajate hoiused suurenesid aasta jooksul 1194

miljoni euro võrra, samal ajal kui põhipanganduse klientide hoiused kasvasid 514 miljoni euro võrra ja ulatusid aasta lõpuks 5847 miljoni euroni.

2021. aastal teenis LHV Varahaldus puhaskasumit 0,7 miljonit eurot, mida on võrreldes eelmise aastaga 7,6 miljoni euro võrra vähem. Arvude võrdlemisel tuleb arvesse võtta ka õigusaktide muudatusi, mistõttu on LHV Varahalduse ärimudel muutunud. II pensionisamba reformi tõttu toimus ühekordne immateriaalse vara mahakandmine summas 3,5 miljonit eurot. Lisaks teeniti 2021. aastal edukustasu 2,6 miljonit eurot, mida oli vähem kui varasemal aastal, kui edukustasu ulatus 6,2 miljoni euroni. Väiksem edukustasu on peamiselt tingitud palju kõrgemast võrdlusmäärast. LHV Varahaldus maksis dividendide summas 6,5 miljonit eurot (2020: 4,4 mln eurot).

LHV Kindlustuse tegevus on alles algusfaasis ja tooted veel väljatöötamisel. Siiski teenis ettevõtte 2021. aastal brutotulu 1,1 miljonit eurot ja lõpetas aasta kahjumiga summas 823 tuhat eurot.

Ettevõtte LHV UK 2021. aastal käive puudus, kuna ettevõtte tegevus on praegu suunatud pangaliitsentsi saamisele 2022. aasta lõpus. Põhitegevusteks olid töötajate värbamine ja arutelud kohaliku finantsjärelevalveasutusega. Kokku ulatus kahjum 3,0 miljoni euroni.

LHV Group kui eraldi üksus teenis kasumit 8,9 miljonit eurot (2020: 5,7 mln eurot) tulenevalt tütarettevõtete LHV Varahalduse ja LHV Panga dividendide maksmisest LHV Groupile.

2. Võtmenäitajad

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Esimese taseme põhiomavahendite kapitali adekvaatsus %	15,97	15,10	14,02	13,65	12,39	13,26	13,32
Esimese taseme omavahendite kapitali adekvaatsus (Tier 1) %	15,97	15,10	14,02	13,65	13,88	15,56	15,13
Kapitali adekvaatsus %	23,36	20,70	18,30	20,91	17,97	20,50	19,02
Omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL) %	14,49	12,25	7,78	11,43	8,70	6,38	-
MREL-TREA %	-	-	-	-	-	-	24,00
MREL-LRE %	-	-	-	-	-	-	6,90
Finantsvõimenduse suhe %	6,84	6,96	5,01	6,56	6,18	4,40	4,32
Likviidsuse kattekordaja %	271,6	221,5	121,3	148,5	144,8	147,9	142,7
Stabiilne rahastamise suhe (NSFR) %	-	-	140,8	147,6	152,9	152,6	163,4
Omakapitali tootlus (ROE) %*	21,8	20,7	17,6	18,4	14,0	17,3	21,1
Varade tootlus (ROA) %	2,3	2,4	1,6	1,6	1,2	1,0	1,0
Rahavoogude investeeringu tasuvus (CFROI) %	25,9	23,9	22,6	25,4	19,0	26,4	26,4
Kulude ja tulude suhe %	62,8	57,2	54,4	48,3	53,2	42,5	46,4
Neto intressimarginaal (NIM) %	3,62	3,60	2,66	2,34	2,04	1,73	1,66
Hinnavahe (spread) %	3,55	3,52	2,62	2,32	1,99	1,70	1,63
Laenude ja varade suhe %	54,54	57,86	41,61	55,24	55,64	44,43	39,11
Laenude ja hoiuste suhe %	66,91	69,68	48,00	65,14	62,52	53,63	46,10
Aktsiahinna ja puhaskasumi suhe aktsia kohta	-	13,29	13,56	9,75	13,77	14,81	22,14
Dividendi ja puhaskasumi suhe %	-	26,70	21,00	21,60	20,17	13,57	13,87
Dividend aktsia kohta	-	-	0,15	0,16	0,21	0,19	0,29

3. Suhtarvude selgitused

* Omakapitali tootluse suhtarv põhineb AS-i LHV Group omanikele kuuluval kasumil ja omakapitalil ning ei sisalda mittekontrollivaid osalusi.

Kapitali adekvaatsus arvutatakse vastavalt ühise aruandluse (COREP-i) aruandele iga aasta lõpuks.

Omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL) = (omavahendid + kvalifitseeruvad kohustised) / kohustised kokku * 100

Likviidsuse kattekordaja ja stabiilse rahastamise suhe (NSFR) arvutatakse vastavalt ühise aruandluse (COREP-i) aruandele iga aasta lõpuks.

Omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) * 100

Varade tootlus (ROA) = puhaskasum / varad, keskmine *

100. Rahavoogude investeringu tasuvus (CFROI) = kasum äritegevusest / investeringud (keskmine)

Kulude ja tulude suhe = tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Neto intressimarginaal (NIM) = neto intressitulu/intressiriskile avatud varad, keskmine * 100

Hinnavahe (spread) = intressiriskile avatud varade intressitootlus – võõrkapitali hind.

Laenude ja varade suhe % = neto laenud / varad kokku * 100

Laenude ja hoiuste suhe % = neto laenud / hoiused * 100

Aktsiahinna ja puhaskasumi suhe aktsia kohta = aktsia hind / puhaskasum / aktsiate arv (keskmine)

Dividendi ja puhaskasumi suhe = dividend / puhaskasum

Dividendi ja aktsia suhe = dividendi väljamaksed kalendriaastal / aktsiate arv väljamakse hetkel

4. Tundlikkuse analüüsid

LHV-l on kolm peamist ärivaldkonda: universaalpangandus Eestis, maksevahendajate teenindamine Ühendkuningriigis ja varahaldus. Ärivaldkondade tundlikkus riskitegurite suhtes on väga erinev.

Universaalpangandus on selgelt protsükliline, mis tähendab, et makromajanduslik areng mõjutab otseselt selle tulemust. Üldjoontes mõjutavad panga tulemust kolm peamist tegurit:

- intressimäär
- krediitkahjud
- tööjõukulud

Iga 100 baaspunkti suurune intressimäärade tõus suurendab LHV intressitulu 1,5 miljoni euro võrra esimese 12 kuu jooksul. Samas suurusjärgus intressimäärade langus vähendab LHV intressitulu 0,5 miljoni euro võrra.

Krediitkahjud sõltuvad majanduse olukorrast. LHV-s juhitakse krediidiriski asjatundlikult, võimaldamata üheski majandussektoris ülemäärast riski. Jätkuv kiire kasv varjab krediitkahjusid, kuna oluline osa portfelist ei ole veel tähtaegunud. Krediitkahjude tegeliku taseme leidmiseks arvutab LHV lisaks praegusele portfelliga krediidiriski ka 12 kuu vanuse portfelli kohta. LHV-l on olnud ajalooliselt väga vähe maksejõuetuse staatuses nõudeid ja panga ainsad reaalsed krediitkahjud on olnud seotud pigem pettuse, mitte valede krediidiotsustega.

Tööjõukulud on panga suurim kulubaas, moodustades umbes 50% kogukuludest. LHV sisepoliitika näeb töötasupaketites ette lähtumist turutasemest. LHV pakub oma teenuseid peamiselt elektrooniliste kanalite kaudu. Nende teenuste tõhusaks pakkumiseks on LHV teinud otsuse arendada süsteeme majasiseselt. Seetõttu moodustab IT-meeskond peaaegu 25% kogu personalist. Kuna IT-personali palgatase on kasvanud ja näib lähitulevikus kasvavat rohkem kui teiste personalisegmentide puhul, on LHV prognoosinud konkurentidest kiiremat palgakasvu.

Maksevahendajate teenindamine on mahuäri ja makromajanduslike arengute suhtes tundlik, kuid seda täiesti teistmoodi kui pangandus. Üldjuhul mõjutavad maksevahendajate teenindamise äritulemusi kolm peamist tegurit:

- riikidevaheline kauplemistegevus
- valuutakursside volatiilsus
- regulatsioon

Kaks esimest on väga sarnased: enamik maksevahendajaid pakub lühikese aja jooksul teatud valuuta ülekandmist/konverteerimist teise piirkonda/valuutasse. Vajadus sellise äri järele kasvab siis, kui riikide vahel on kas kindlad ärisuhted või kui üks valuuta muutub väga volatiilseks ja ettevõtted peavad oma positsioone kiiresti maandama. Kolmas valdkond on seotud regulatsiooniga. Finantsvahendajate ärimudelid liiguvad suurema reguleerituse suunas, mis mõjutavad enamikku osalejatest.

Varahaldust makromajanduslik areng peaaegu ei mõjuta. Tulemused sõltuvad kahest peamisest tegurist:

- pensionifondide valitsemine
- poliitiline risk

Pensionifondide valitsemine on tulemuste saavutamisel võtmetähtsusega. Alates 2019. aasta IV kvartalist on fondi valitsemistasusid arvestatud edukustasu põhimõttel.

LHV on seadnud eesmärgiks ületada kokkulepitud võrdlusi sindeksi pikema perioodi jooksul, kuid mitte lähiaastatel.

Viimase kümne aasta jooksul oleme edestanud kõiki oma konkurente.

Varahaldust mõjutav teine suur risk on poliitiline risk. Viimase viie aasta jooksul on pensionifondide valitsemistasude arvutamisel igal aastal toimunud muutusi. LHV on nende muutustega edukalt toime tulnud ja suutnud saavutada häid tulemusi vaatamata õigusaktide pidevatele muudatustele.

5. Likviidsus ja rahastamine

Gruppi rahastatakse peamiselt LHV Panga hoiustega. Klientide hoiuseid täiendavad pandikirjad, tagamata võlakirjad ja tagatud rahastamine Euroopa Keskpanga TLTRO operatsioonidest.

2021. aasta juunis sai Grupp Finantsinspeksioonilt omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõude (MREL) otsuse, millega kehtestatakse LHV Groupile konsolideeritud tasandil järgmised MREL-i nõuded:

- MREL-TREA peaks 2022. aasta jaanuaris moodustama vähemalt 19,08% riskiga kaalutud varadest ja 2024. aasta jaanuaris 21,42% riskiga kaalutud varadest;
- MREL-LRE peaks alates 2022. aasta jaanuarist moodustama vähemalt 5,91% koguvaradest.

MREL-i nõuete järkjärguliseks täitmiseks emiteeris LHV Group 2021. aasta septembris allutamata tagamata võlakirju 100 miljoni euro ulatuses. Grupi MREL-TREA ja MREL-LRE suhtarvud olid seisuga 31. detsember 2021 vastavalt 24,00% ja 6,90%.

LHV Pangal oli Moody'se reiting juba varem, kuid enne MREL-i suhtarvude täitmiseks korraldatud võlakirjaemissiooni sai reitingu ka LHV Group. 2021. aasta lõpu seisuga oli LHV Groupil pikaajaliste kohustuste reiting Baa3 positiivse väljavaatega. LHV Pangal oli 2021. aasta lõpu seisuga pikaajaliste hoiuste reiting Baa1 ja reitingu väljavaade muudeti 2021. aasta mais positiivseks. LHV Panga emiteeritud pandikirjade reiting oli Aa1.

LHV Group hoiab konservatiivset likviidsusriski profiili. Peamine Grupi äritegevusest tulenev likviidsusrisk on hoiuste väljavoolu risk LHV Pangast. Grupp jälgib regulaarselt teatavaid sisemiselt kindlaksmääratud ja regulatsiooniga ette nähtud likviidsusriski mõõdikuid. Grupi likviidsuse kattekordaja (LCR) oli detsembri lõpu seisuga 142,7% (31.12.2020: 147,9%), mis ületab regulatiivse nõude (100%) suure varuga. Grupi likviidsed varad (sh raha keskpangas ja muudes krediidiasutustes ning võlakirjaportfellid) moodustasid Grupi koguvaradest 60% (31.12.2020: 55%).

Grupi regulatiivne stabiilne rahastamise suhe (NSFR) oli 2021. aasta detsembri lõpu seisuga 163,4% (31.12.2020: 152,6%).

Grupi laenude ja hoiuste suhe on üsna madal, mis peegeldab asjaolu, et finantsvahendajatelt kogutud hoiused on tagatud likviidsuspuhvriga ja neid laenutegevuseks ei kasutata. 2021. aasta lõpu seisuga oli Grupi laenude ja hoiuste suhe 46% (31.12.2020: 54%).

6. Kapitalijuhtimine

Grupi omavahendite tase seisuga 31. detsember 2021 oli 367,0 miljonit eurot (31.12.2020: 311,3 miljonit eurot). Võrreldes sisemise kapitali adekvaatsuse eesmärgiga, mis on 16,00%, on Grupp aruandeperioodi lõpu seisuga hästi kapitaliseeritud. Kapitali adekvaatsuse tase oli 19,02% (31.12.2020: 20,50%) ning esimese taseme omavahendite suhtarv 15,13% (31.12.2020: 15,56%), oluliselt kõrgemal regulatiivsest määrast, mis on 10,16%.

Grupp kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit. Grupp on aruandeaastal ning sellele eelnenud aastal täitnud kõiki kapitalinõudeid.

Igal aastal viiakse läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Vastavalt Baseli Pangajärelevalve Komitee nõuetele arvutatud finantsvõimenduse määr oli seisuga 31. detsember 2021 4,32% (31.12.2020: 4,75%). Finantsvõimenduse määr on Grupi esimese taseme omavahendite ja Grupi kogu riskipositsiooni (sh riskipositsioon varadelt ja finantsseisundi aruande välistelt kohustistelt) jagatis. Aruandeperioodi lõpu finantsvõimenduse määr on viimase kvartali kuude aritmeetiline keskmine.

Kapitalibaas

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Sissemakstud aktsiakapital	29 864	28 819
Ülekurs	97 361	71 468
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	4 713	4 713
Muud reservid	47	0
Eelmiste aastate jaotamata kasum	121 485	90 434
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-14 473	-18 528
Aruandeperioodi kasum (COREP)	28 868	37 950
Mahaarvamised	-128	-323
Esimese taseme põhiomavahendite (CET 1) elemendid või mahaarvamised	-1 189	-8 358
Selliste finantssektori ettevõtete esimese taseme põhiomavahenditesse (CET 1) kuuluvad instrumendid, kus krediitdiasutusel ei ole olulist investeeringut	-5 236	0
Selliste finantssektori ettevõtete esimese taseme põhiomavahenditesse (CET 1) kuuluvad instrumendid, kus krediitdiasutusel on oluline investeering	-4 328	-4 842
Esimese taseme omavahendid	256 984	201 333
Täiendavad esimese taseme omavahendid	35 000	35 000
Esimese taseme omavahendid kokku	291 984	236 333
Allutatud kohustised	75 000	75 000
Teise taseme omavahendid kokku	75 000	75 000
Piiranguid ületavad allutatud kohustised ja eelisaktsiad	0	0
Neto-omavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	366 984	311 333

Kapitalinõuded

Keskkvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	0	363
Krediitdiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	10 465	8 060
Äriühingud standardmeetodil	1 141 853	865 624
Jaenõuded standardmeetodil	212 860	197 849
Avalik sektor standardmeetodil	6	3 250
Eluasemekinnisvara standardmeetodil	291 338	243 971
Viivituses nõuded standardmeetodil	19 332	13 362
Investeeringufondide aktsiad ja osakud standardmeetodil	190	7 145
Muud varad standardmeetodil	93 939	49 321
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	1 769 983	1 388 945
Valuutariski kapitalinõue standardmeetodil	3 489	3 950
Intressipositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	0	0
Aktsiapositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	2 079	972
Krediidiväärtuse korrigeerimise riski kapitalinõue standardmeetodil	1 211	82
Operatsiooniriski kapitalinõue baasmeetodil	152 778	124 638
Kokku kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks	1 929 540	1 518 587
Kapitali adekvaatsus (%)	19,02	20,50
Esimese taseme kapitali suhtarv (%)	15,13	15,56
Esimese taseme põhikapitali suhtarv (%)	13,32	13,26

6. LHV emiteeritud aktsiad ja võlakirjad

Viimastel aastatel on LHV-d kapitaliseeritud kiiresti kasvava kohaliku jaepangana, millel on selge maksevahendajatele suunatud nišš. LHV tootlus ja investeringud ei väljendu

mitte üksnes aktsiahinnas, vaid ka allutatud võlakirjadega seotud dividendides ja intressides. LHV on emiteerinud mitmeid väärtipabereid:

Nimetus	ISIN-kood	Emitent	Summa	Lunastustähtaeg	Börs
Lihtaktsia	EE3100073644	AS LHV Group	29 864 167	-	Nasdaq Tallinna põhinimekiri
Esimese taseme allutatud võlakiri	EE3300111780	AS LHV Group	20 000 000	tähtajatu	
Esimese taseme allutatud võlakiri	EE3300001668	AS LHV Group	15 000 000	tähtajatu	
Allutatud võlakiri	EE3300001791	AS LHV Group	35 000 000	30.09.2030	Nasdaq Balti võlakirjade nimekiri
Allutatud võlakiri	EE3300111558	AS LHV Group	40 000 000	28.11.2028	Nasdaq Balti võlakirjade nimekiri

LHV on emiteerinud ainult ühe klassi aktsiaid nimiväärtusega 1 euro. Iga aktsia annab ühe hääle. LHV Groupi aktsiatega kaubeldakse NASDAQ Tallinna põhinimekirjas alates 2016. aasta maist.

Aktsionäride arv	20 404
Esindatud riikide arv	44
Eesti residentide osakaal	79,20%
Eesti residentide osakaal koos kahe asutajaga	95,31%
Eraisikute osakaal	26,27%
Juriidiliste isikute osakaal	69,91%
Institutsionaalsete investorite osakaal	1,89%
Esindajakontode osakaal	1,93%
LHV klientide osakaal	84,74%

Aktsionäride geograafiline jaotus

Residentsus	Osakaal
Eesti	79,20%
Šveits	17,03%
Läti	2,38%
USA	0,71%
Ühendkuningriik	0,29%
Portugal	0,14%
Leedu	0,11%
Soome	0,03%
Vene Föderatsioon	0,03%
Saksamaa	0,02%
Muu	0,06%

Kümme suuremat aktsionäri

Aktsionäri nimi	Aktsiate arv	Osakaal
AS Lõhmus Holdings	3 633 625	12,17%
RAIN LÕHMUS	2 544 947	8,52%
Viisemann Investments AG	2 266 829	7,59%
Ambient Sound Investments OÜ	1 697 993	5,69%
Krenno OÜ	1 215 509	4,07%
AS Genteel	1 110 744	3,72%
AS AMALFI	1 061 390	3,55%
SIA KRUGMANS	704 199	2,36%
Bonaares OÜ	654 233	2,19%
OÜ Merona Systems	593 759	1,99%

- 13 908 669 aktsiat (48%) kuulusid nõukogu ja juhatuse liikmetele ja nendega seotud isikutele.
- 14 910 423 aktsiat (52%) kuulusid Eesti ettevõtjatele ja investoritele ja nendega seotud isikutele.

Alates 2021. aastast, kui LHV ja üks teine pank alandasid märkimisväärselt Balti aktsiatega kauplemise hindu, on uute investorite arv kiiresti kasvanud. LHV investorbaas on aastaga peaaegu kahekordistunud.

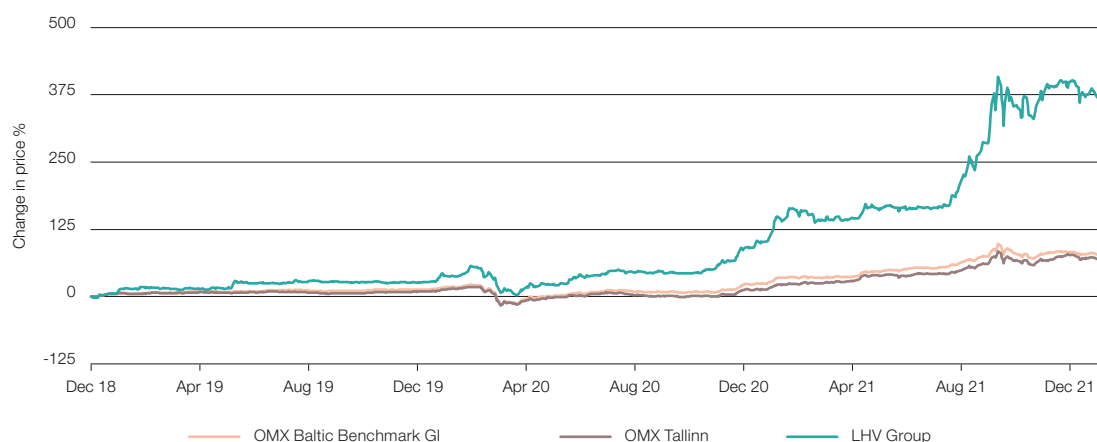
7. Aktsia hind

2021. aasta alguses oli aktsia hind 20 eurot. Aasta jooksul tõusis aktsia hind 121% ja ulatus aasta lõpuks 43,2 euroni, edestades OMX üldindeksit.

Madalaim kaubeldav hind oli 20 eurot ja kõrgeim 48,5 eurot. Kaalutud keskmine hind oli 34,33 eurot. Kokku kaubeldi 2,89 miljoni aktsiaga. Aktsiahinna alusel oli LHV turuväärtus 1 245 miljonit eurot, suurenedes aastaga 683 miljoni euro võrra. Aasta jooksul emiteeris LHV praegustele ja uutele aktsionäridele edukalt 745 tuhat uut aktsiat.

Dividendipoliitikaga püüab LHV saavutada pikaajalist dividendide kasvu, mõjutamata negatiivselt Grupi omavahendite suhtarve. Aastane dividend koos dividendiga seotud maksudega moodustab 25% maksueelsest kasumist. Igal aastal hinnatakse dividendi valitsevate majandusolude, Grupi kasumi, kasvuvõimaluste, regulatiivsete nõuete ja kapitalipositsiooni valguses. Lisaks on LHV võtnud vastu konservatiivse otsuse mitte võtta LHV aktsiatega kauplemispositsioone ega aktsepteerida neid tagatisena. Aktsiaoptsooniprogrammide elluviimisel on aktsionärid delegeerinud volitused uute aktsiate emiteerimiseks nõukogule.

LHV Groupi aktsia hinna muutus

LHV-I on Nasdaq Tallinna Börsil olnud kaks madalama teise taseme allutatud võlakirjade emissiooni mahus 75 miljonit eurot. Esimese võlakirja lõpptähtaeg on 2028. aastal ja teise lõpptähtaeg 2030. aastal. Lisaks nendele on LHV välja andnud veel kaks täiendavate teise taseme omavahendite võlakirja, mis investorbaasi suhtes kehtivate erinõuete tõttu on Nasdaq börsil üksnes registreeritud, kuid mitte noteeritud. Täiendavate esimese taseme omavahendite võlakirja on kokku summas 35 miljonit eurot.

Võlakirjade nimekirjadega seoses soovib LHV märkida, et võlakirjadega kauplemine Nasdaq Balti börsi Balti võlakirjade nimekirjas on väga piiratud, kuna enamik investoreid järgivad strateegiat „investeerida ja hoida“.

2021. aasta lõpuks oli LHV Groupil enam kui 4900 võlakirjaomanikku, kellest üle 1100 investoril oli positsioone mitme võlakirjaga. 81% investoritest on LHV Panga kliendid. Neile järgnesid 13%-ga Swedbanki ja 5%-ga SEB kliendid. 66% võlakirjadest olid juriidiliste isikute omanduses.

LHV võlakirjadesse on investeerinud 16 eri riigi investorid, ent 97% võlakirjadest olid siiski Eesti residentide omanduses.

Grupi tütarettevõtete 2021. aasta ülevaade

1. AS-i LHV Pank konsolideerimisgrupp

LHV missioon on parem juurdepääs finantsteenustele ja kapitalile. LHV visioon on, et inimesed ja ettevõtted julgeksid suurelt mõelda ja ette võtta, seades kõrgeid sihte ja investeerides tulevikku. LHV väärtused on: lihtne, toetav, tulemuslik.

LHV Pank (edaspidi ka: pank) on Eesti suurim kodumaine pank. Pank keskendub ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Eraklientidele pakub pank igapäevaste rahaasjade korraldamist ja eluasemelaene. LHV konkurentsieeliseks on parim kliendikogemus ja klientidele parimate raha kasvatamise võimaluste pakkumine. Äriklientidele pakub pank paindlikku ja sobivat finantseerimist ning igapäevaste rahaasjade korraldamist. Finantsvahendajatele pakub pank ühtset pangateenuste platvormi eurodes ja Briti naelades. Panga tooted ja teenused on lihtsad, läbipaistvad ning asjakohased. Kliendiga suhtleb pank peamiselt kaasaegsete elektrooniliste kanalite kaudu. Kokkuhoitud kulud jõuavad panga klientideni läbi igapäevaste teenuste taskukohaste hindade.

LHV Panga turuosa Eestis ületab 10% nii igapäevapanganduses, hoiustes kui ka ettevõtete laenudes. Igapäevapanganduse ja hoiuste segmendis on pank tõusnud kolmandaks pangaks Eestis. Eesti on panga koduturg ja pank tahab olla siin võimalikult tugev. Panga pikaajaline siht on saada kõige suuremaks ja kasumlikumaks pangaks Eestis. Seejuures keskendutakse kõrgele efektiivsusele, innovatsioonile ja parima teeninduse pakkumisele. Pank mõjutab Eesti ettevõtlust ja inimeste finantskäitumist turu parima tundmise, aktiivsuse ning uuenduslike ja kiireimate teenustega. Pank positsioneerib ennast täisteenust pakkuva kodupangana kliendile, kelle sissetulekud laekuvad LHV Panka ja kes kasutab aktiivselt LHV Panga teenuseid.

Panga esindused asuvad Tallinnas, Tartus ja Londonis. Londoni kontoril on filiaali staatus. 2022. aasta esimeses kvartalis avab pank esinduse Pärnus. Pangas töötab ligi 600 inimest ja panga teenuseid kasutab üle 320 000 kliendi. Panga konsolideeritud raamatupidamise aruanne sisaldab panga ja selle 65% osalusega tütarettevõtte AS LHV Finance (edaspidi: LHV Finance) finantsnäitajaid. AS LHV Finance tegeleb tarbimisfinantseerimisega (edaspidi koos: panga grupp).

1.1 Äritegevus

2021. aastal jätkus panga väga kiire kasv. Panga klientide arv kasvas 63 000 võrra ehk 24%, 321 000 kliendini. Klientide arv ja ärimahud püstitasid uusi rekordeid.

Peamiseks aktiivsuse kasvu mootoriks oli jaeklientide aktiivsem investeerimisteenuste kasutamine.

Panga Ühendkuningriigi filiaali klientide arv kasvas 200 finantsvahendajast kliendini, kellel on omakorda rohkem kui 10 miljonit lõppklienti üle maailma.

Panga hoiused kasvasid 41%, 5847 miljoni euroni. Tavaklientide hoiused kasvasid 25%, 3592 miljoni euroni, ja finantsvahendajate hoiused 113%, 2248 miljoni euroni. Finantsvahendajate hoiuste kasvu taga on viimases kvartalis märkimisväärselt kasvanud virtuaalvääringute hinnad ja klientide suurenev huvi nendesse investeerimise vastu. Hoiuseplatvormidelt kaasatud hoiused kahanesid 7 miljoni euroni. 2021. aastal ei kaasanud pank platvormidelt aktiivselt hoiuseid, kuna selleks puudus vajadus.

Panga laenuportfell kasvas aastaga 21%, 2677 miljoni euroni. Ettevõtete laenud kasvasid 24%, 1479 miljoni euroni, ja jaelaenud 18%, 1199 miljoni euroni. Jaelaenudest moodustasid 74% kodulaenud, 12% liisingud ja 14% muud laenud.

Panga puhaskasum kasvas aastaga 85%, 64,1 miljoni euroni. Panga tulud kasvasid 44%, kulud 36%. Neto intressitulude kasv tulenes peamiselt ettevõtete ja kodulaenude mahtude kasvust ning Danske portfelli laenude lepingute allahindluse varasemast konverteerumisest lepingute muutmisel. Neto teenustasutulude kasv tulenes peamiselt ärimahtude kasvust investeerimisteenuste ja finantsvahendajate valdkonnas. Krediidikahjum kahanes aasta jooksul 7 miljonit eurot. Lisaks kajastavad aasta tulemused kooskõlas IFRS (EL) standarditega (IAS 12.40) arvestada tulevat 2021. aasta edasilükkunud tulumaksu kulu 10,6 miljonit eurot eeldatava tulevikus makstava dividendi pealt. Panga efektiivsusnäitajad olid head. Panga omakapitali tootlus puhaskasumilt (emaettevõtte aktsionäride osa) oli 26,2%, kulu ja tulu suhe 38,6% ning laenukahjumid 0,2%.

2020. aasta aprillist kuni septembri lõpuni kehtis Eestis pankade vahel kokkulepitud ühine maksepuhkuste andmise kord. Kui aprillis oli klientide huvi maksepuhkuse taotlemise vastu suur, siis alates maist hakkas see vähenema ja juuni lõpus oli huvi maksepuhkuste vastu minimaalne. 2020. aasta lõpuks lõppes juba märkimisväärne osa

maksepuhkustest ja 2021. aasta lõpuks oli panga maksepuhkusel olevate laenude kogusumma langenud 30 miljoni euroni. Kuigi mõne kriisist otseselt mõjutatud ettevõtete panganduse laenukliendi krediitdireiting on halvenenud ja see on toonud kaasa mõningase täiendava allahindluse, on panga laenuportfelli kvaliteet tervikuna püsinud väga tugevana ja maksetähtaja ületanud laenude osakaal jätkuvalt väga madalana. Enamik kliente teenindavad oma laene lepingukohaselt ja on hästi vastu pidanud.

Panga finantsseisundi aruande maht kasvas aastaga 38%, 6809 miljoni euroni. Kasvu taga on olnud peamiselt hoiuste kasv. Kasv toimus kõigi kliendigruppide lõikes.

1.2 Arendustegevus

Aasta jooksul toodi turule arvukalt uusi tooteid. Alates aasta algusest on klientidel olnud võimalik aktiveerida internetipangas ja mobiilirakenduses LHV püsiannetuse funktsioon ja teha koos iga maksega heategu. Püsiannetuse võimalus on kõigil eraklientidest deebetkaardi kasutajatel. Märtsist alates saavad kliendid vaadata pangakaardi PIN-koodi LHV mobiilirakenduses ja me ei saada klientidele koode enam postiga ümbrikus. Aprillis toime turule refinantseerimislaenu ja hakkasime klientidele pakkuma LHV kindlustustooteid. Septembrist alates on ka väiksemad ärikliendid saanud avada pangakontosid LHV internetipangas ja mobiilirakenduses ning Kasvukonto investeringuid saab kasutada tasuta kodulaenu sissemakseks.

2021. aastal tugevnes tänu maksetoodetele ja taristu arengule märkimisväärselt LHV pangandusteenuste tooteportfell ja suurenes teenuste ulatus, mida LHV saab pakkuda aina suuremale arvule fintech'i klientidele. Aasta algul võtsime kasutusele uue rahapesuvastase platvormi Salv, mis võimaldab rakendada uusimaid riskijuhtimise ja tehinguseire lahendusi. Oleme käivitanud valuutavahetuse funktsionaalsuse LHV Connecti rakendusliidese kaudu, mis võimaldab meie klientidele täisautomaatset juurdepääsu valuutavahetusteenustele. Laienes maksemeetodite valik, millele on lisandunud SEPA skeemi otsekorraldused ning SEPA otsekorralduste kõrval oleme teinud ettevalmistusi otsekorralduste kasutuselevõtuks Ühendkuningriigis 2022. aastal. Pangakaardid said mitu olulist täiendust: võimaldame nüüd heategevuslikke mikromakseid ja PIN-koodi saamist ja vaatamist internetipanga ja mobiilirakenduse kaudu. Mitu uuendust tehti ka avatud panganduse funktsioonides, millest kõige olulisem on lihtsa tagasimaksete võimaluse pakkumine e-kaubanduse ettevõtetele.

Investeermisteenuste klientidele kaotati 2020. aasta algusest teenustasud Balti aktsiatega tehingute tegemisel. Selle sammuga muutis pank investeermisega alustamise kättesaadavaks kõigile. Panga mobiilirakenduses saab mugavalt avada konto, sõlmida investeermiseks vajaliku lepingu ja sooritada esimesed aktsiatehingud Balti aktsiatega ilma teenustasudeta.

Teenustasude kaotamine ja volatiilsed aktsiaturud suurendasid oluliselt klientide väärtpaberitehingute mahtu ning tõid pangale kokkuvõttes ootusi ületavad teenustasud. 2021. aasta algusest vähendati lisaks välisväärtpaberite hoidmise ja välisaktsiate tehingutasusid 50%.

Seoses kogumispensionide seaduse muudatuse jõustumisega toodi 2021. aasta jaanuarist turule pensioni investeerimiskonto ja alustati selle turunduskampaaniaga. Investeermisteenustes on pank tõusnud turuliidriks ja klientide hallatavate varade maht on jõudnud 3,7 miljardi euroni; 2021. aastal suurenes see 92%. Tehnoloogiasõbraliku ja innovatiivse suhtumisega pangana avasime novembris oma klientidele mobiilirakenduses krüptovaradega kauplemise võimaluse. Kliendid saavad osta ja müüa 10 kõige populaarsemat krüptovara, sh Bitcoin ja Ethereum, soodsate tehingutasudega ja väikestes osades (fraktsioonides). 2022. aasta alguses pakume erainvestoritele mugavat võimalust deklareerida tulu maksuametile koondvormil instrumentide, mitte tehingute kaupa.

Integreerisime oma süsteemidesse uue Eesti tehnoloogia Salv, et tõhustada rahapesu tõkestamist ja maksete jälgimist.

1.3 Organisatsioon

Pank jaotub kuueks valdkonnaks, millel on oma osakonnad. Ärivaldkondadeks on jaepangandus, ettevõtete pangandus ja finantsvahendajad ning toetavateks valdkondadeks infotehnoloogia, finantsjuhtimise ja tugiteenuste ning riskijuhtimise valdkonnad. Pangaulesed tegevused on personali juhtimine, turundus ja kommunikatsioon, vastavuskontroll ning ESG. Finantsvahendajate valdkonna alla kuulub panga Ühendkuningriigi filiaal.

20. jaanuaril 2021 võttis LHV Finance'i nõukogu vastu otsuse, millega kutsuti alates 29. jaanuarist 2021 juhatasest tagasi juhataja Kadri Kiisel ja valiti uueks juhatase liikmeks ja juhatajaks Mari-Liis Stalde. Samal kuupäeval võtsid aktsionärid vastu otsuse, millega kutsuti alates 29. jaanuarist 2021 nõukogust tagasi nõukogu esimees Erki Kilu ja valiti uueks nõukogu liikmeks Kadri Kiisel.

29. jaanuaril 2021 võttis nõukogu vastu otsuse, millega valiti nõukogu esimeheks Kadri Kiisel.

Aastaga kasvas panga töötajate arv 115 inimese võrra 622 töötajani, sh passiivsed ja osaajaga töötajad ning LHV Finance'i 20 töötajat. Täistööaja arvestuse alusel oli aktiivsete töötajate arv kokku 571.

Aasta jooksul sai pank mitme olulise tunnustuse osaliseks. Turundusuuringute ettevõtte Dive uuringus valiti LHV Pank taas parima teenindusega pangaks Eestis.

Tööportaali CVKeskus.ee ihaldusväärsimate tööandjate uuringus saavutas pank teise koha ja portaali CV-Online

korraldatud uuringus tulime finantssektoris esimeseks.

Pangas läbiviidud personali rahulolu-uuringu Q12 tulemused näitasid inimeste väga kõrget rahulolu. City Plaza hoone, kus asub LHV Panga Tallinna kontor, pälvis BREEAM-i sertifikaadi.

Euromoney valis LHV Panga parimaks pangaks Eestis neljandat aastat järjest ja The Financial Times'i ajakiri The Banker kolmandat aastat järjest.

1.4. Jätkusuutlikkus LHV Pangas

Eesti otsusega toetada Euroopa Liidu kliimastrateegiat on võetud eesmärgid, mille saavutamine nõuab kogu ühiskonna ja kõikide sektorite ühist pingutust. Finantssektoril on seejuures mängida keskne roll majanduse kohanemisel – laenuandmise ja investeringute kaudu saavad pangad suunata rahavood jätkusuutlikesse tegevustesse, mis toetavad üleminekut kliimaneutraalsele majandusele.

LHV on võtnud eesmärgiks toetada strateegilist üleminekut jätkusuutlikumale ja kaasavamale majandusele. 2020. aasta märtsis ühines LHV Group ametlikult ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtetega ja koostas tegevuskava antud lubaduste elluviimiseks.

ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtted on maailma pankade ja ÜRO keskkonnaprogrammi finantsalgatuse arendatud ühine jätkusuutliku panganduse raamistik. Põhimõtted sätestavad pangandussektori rolli ja vastutuse kestliku tuleviku kujundamisel ning pangandussektori tegevuse kooskõla ÜRO jätkusuutliku arengu ja Pariisi kliimaleppe eesmärkidega. Nende põhimõtete järgimine võimaldab pankadel toetada jätkusuutlikkust kõigis ärivaldkondades ja selgitada välja, kuidas pank saab anda mõjukaima panuse kestlikusse arengusse. Ühine raamistik aitab pankadel ära kasutada jätkusuutliku majanduse edenemisega esile kerkivaid uusi äri võimalusi.

2021. aastal astus pank suure sammu lähemale oma jätkusuutlikkuse eesmärkide täitmisele, täiendades nii mõõdikuid ja teadmisi vastavast regulatsioonist kui ka ESG juhtimist, krediidiportfelli analüüsi ja riskijuhtimisprotsesse. Kui viimastel aastatel on pank juba hinnanud oma toodete ja teenuste keskkonnamõju, ajakohastanud oma krediidiportfelli ja toonud turule rohelised finantstooted, siis 2021. aastal tegime palju selleks, et jätkusuutlikkuse kaalutlustest saaks meie tegevuse lahutamatu osa. Täiendasime märkimisväärselt ESG andmete kogumise- ja analüüsiprotsessi, parandasime ESG-alast juhtimist, luues grupiülese ESG juhtkomitee ja alustasime ESG aspektide kaasamisega oma krediidiotsuste tegemise protsessi.

2021. aasta suvel lisasime oma krediiditaotlusele jätkusuutlikkuse küsimustiku ja praeguseks oleme jõudnud

lõpule ESG riskide juhtimise raamistiku esimese etapiga ja valminud on krediidivaldkonna ESG riskide hindamise töövahend. See meetod aitab meil teha oma portfellis kindlaks tundlikumaid sektoreid ja hakata tegutsema sektoripõhiselt, hinnates nii oma klientide pingutusi ESG valdkonnas kui ka mõju ja riskitaset. Järgmise sammuna loome oma krediiditegevuse äriiini jaoks põhjaliku ESG hindamissüsteemi.

LHV võtab väga tõsiselt positiivse sotsiaalse mõju saavutamist ja vastutustundlikku käitumist. Oleme endiselt Eestis üks atraktiivsemaid tööandjaid ning pöörame suurt tähelepanu organisatsiooni arengule ja töötajate heaolule, seda ka viimastel aastatel, kui ühiskonnas on suurenenud ebakindlus ja füüsilised piirangud. Võimalusel toetab pank ettevõtteid ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Juhtides kaasava majanduse teemalisi arutelusid ja toetades mitmesuguseid kultuurilisi ja ühiskondlikult tähtsaid ettevõtmisi, panustab LHV innovatiivsete ideede ja projektide arendamisse, mis aitavad elu Eestis paremaks muuta.

Finantstulemused

(miljonites eurodes)	2021	2020	muutus
Neto intressitulu	97,66	69,05	41%
Neto teenustasutulu	31,17	18,38	70%
Netokasum finantsvaradelt	-1,54	0,88	-276%
Neto tegevustulud kokku	127,29	88,31	44%
Muud tulud	0,60	0,21	185%
Tegevuskulud	-49,34	-36,27	36%
Tulumaksukulu	-10,56	-6,75	56%
Laenukahjumid	-3,95	-10,90	-64%
Puhaskasum	64,05	34,60	85%

Ärimahud

(miljonites eurodes)	31.12.2021	31.12.2020	muutus
Laenuportfell	2 677	2 209	21%
Hoiused	5 847	4 141	41%
Omakapital	280	215	30%
Pangaklientide arv (tuhandetes)	321	258	24%

2. AS-i LHV Varahaldus konsolideerimisgrupp

AS LHV Varahaldus on fondivalitseja, kelle tegevuse põhirõhk on aktiivsetel investeerimisstrateegiatel. Hallatavad fondid koosnevad 2021. aasta lõpu seisuga ühest eurofondist ning seitsmest kohustuslikust ja kolmest vabatahtlikust pensionifondist. Investeerimisüksust toetavad riskijuhtimise, operatsioonide ning müügiüksused.

2021. aastal asutas LHV Varahaldus 100% osalusega tütarettevõtte VH Incorporation Entity OÜ. Tütarettevõtte eesmärk on asutada ettevõtteid pensionifondide kinnisvaratehingute jaoks.

2021 oli finantsturgudel hea aasta. Maailma suurimad börsiindeksid kasvasid hoogsalt, kuna negatiivsete intresside keskkond koos oodatust jõudsama majanduskasvuga kindlustas börsiaktisiate korraliku hinnatõusu. MSCI World, S&P500 ja Euro Stoxx 50 näitasid kõik kahekohalisi kasvunumbreid, tõustes eurodesse arvestatult vastavalt 31,1%, 36,2% ja 23,3%.

LHV pakub II pensionisamba klientidele laia valikut investeerimisstrateegiaid, sh passiivselt juhitud indeksfond, üks ESG/roheline fond ja viis aktiivselt juhitud erinevate riskilassidega fondi. Viimastel aastatel on aktiivselt juhitud fondid rohkem keskendunud alternatiivsetele varaklassidele ja börsivälistele väärtipaberitele, kuna usume, et pika investeerimishorisoni korral ületab nende keskmine aastane tootlus avalikult kaubeldavate väärtipaberite oma. Fondide suurus ja regulatsiooni muudatused on lubanud LHV-l suurendada investeringuid kohalikesse börsivälistesse varadesse, nagu kinnisvara, ning pakkuda Eesti ettevõtetele rahastust võlaväärtipaberite kujul. LHV pensionifondid on olnud viimastel aastatel Eestis suurimate ja aktiivseimate institutsionaalsete investorite seas.

Eesti ettevõtetele investeerivatele aktiivselt juhitud pensionifondidele on tulnud kasuks ka majanduskasv ja varade kallinemine kohalikul turul. Eesti majandus taastus 2021. aastal väga jõudsalt: SKP kasvas aastaga ligi 8%. Samuti suurenes märgatavalt huvi kinnisvaraturu vastu, eriti jaesektoris seoses korteritega.

Majanduskasvule ja kinnisvara hinnatõusule aitas osaliselt kaasa ka pensionisüsteemi muutmine: 2021 oli esimene aasta, kui inimesed said langetada valiku varem kohustuslikust teisest pensionsambast lahkuda ja võtta välja kõik sinna kogutud säästud. Peaaegu 150 tuhat inimest ehk veidi alla veerandi koguturust kasutasid seda võimalust ja võtsid septembri alguses oma pensioniraha välja. Kokku võeti pensionifondidest raha välja ligikaudu 1,3 miljardi euro ulatuses, millest 20% tasuti tulumaksuna riigile.

Suurimate konkurentidega võrreldes jäi AS-i LHV Varahaldus klientide väljavool septembris tagasihoidlikumaks, umbes

20% tasemele. Seda oli vähem, kui algul arvatud, kuid see arv oli siiski märkimisväärne ja mõjutas oluliselt nii hallatavaid varasid kui ka kasumlikkust. Suurim vara AS-i LHV Varahaldus bilansis on kliendilepingute väärtus, mis tuli 2021. aastal osaliselt maha kanda: see avaldas tugevalt negatiivset mõju puhaskasumile, ehkki mitte rahavoole. Siiski tuleb märkida, et igas vanuse- ja sissetulekurühmas otsustas klientidest suur enamus jääda teise samba süsteemi edasi.

Ehkki kõigile klientidele kokku teenisime 2021. aastal peaaegu 131 miljonit eurot puhastulu, vähenesid valitsetavad varad 1537 miljonilt eurolt 1349 miljoni euroni. Varade vähenemine oli põhjustatud II pensionisamba fondidest lahkumisest, kuid osaliselt kompenseeris seda olemasolevate klientide investeringute suur tootlus. LHV kolmanda samba fondidele oli 2021 taas hea aasta: valitsetav vara kasvas 31 miljonilt eurolt 51 miljoni euroni.

Kõik suurimad aktiivselt juhitud pensionifondid näitasid 2021. aastal positiivseid tulemusi, ehkki võtsime ettevaatlikuma hoiaku ja vähendasime börsiaktisiate osa. Pensionifondide M, L ja XL puhastootlus olid vastavalt 5,3%, 9,0% ja 10,0%; üksnes rohelisematesse ja jätkusuutlikesse varadesse investeeriva pensionifondi Roheline puhastootlus oli 2,9%, LHV pensionifondi Indeks osakute väärtus kasvas 22,8%.

Pea 140 tuhat inimest on valinud fondivalitsejaks LHV tema seitsme II pensionisamba fondiga. Ettevõtte haldab 25,1% II pensionisamba osaleja sääste ja valitsetavate varade järgi on tema turuosa 28,8%. Aasta lõpu seisuga oli LHV kolmel kolmanda samba pensionifondil üle 30 tuhande kliendi.

LHV Varahalduse puhaskasum oli 2021. aastal 0,7 miljonit eurot. Seda tulemust mõjutas tugevalt suurem amortisatsioonikulu, mis oli tingitud teisest sambast väljumisest. LHV teise samba fondid L ja XL edestasid mõlemad võrdlusindeksit, mis tõi kokku 2,6 miljonit eurot edukustasu.

Finantstulemused

(miljonites eurodes)	2021	2020	muutus
Neto teenustasutulu	11,4	15,0	-24%
Muud finantstulud	0,6	0,6	-6%
Netotulud kokku	12,0	15,6	-23%
Tegevuskulud	-10,0	-6,4	57%
Tulumaksukulu	-1,2	-0,8	47%
Puhaskasum	0,7	8,3	-92%
Valitsetavate varade maht	1 349	1 537	-12%
Pensionifondide klientide arv (tuhandetes)	170	215	-21%

3. AS LHV Kindlustus

AS LHV Kindlustus on 2020. aasta mais asutatud kahju-kindlustusselts. LHV Kindlustuse aktsionärid on LHV Group (65%) ja AS Toveko (35%). Ettevõtte sai Finantsinspektionilt kindlustusandja tegevusloa 29. detsembril 2020 ja hakkas kindlustuspoliise müüma alates 1. jaanuarist 2021. Seega oli 2021. aasta LHV Kindlustuse esimene aktiivse tegevuse aasta.

2021. aastal lõi LHV Kindlustus välja 12 uut toodet. Põhitooted on kaskokindlustus, liikluskindlustus ja pikendatud garantiikindlustus nii eraisikutele kui ka ettevõtetele. Tootevalik hõlmab ka kodukindlustust, reisikindlustust, ostukindlustust ja maksekindlustust eraisikutele ning eluruumikindlustust ettevõtetele. LHV Kindlustus töötab praegu nii era- kui ka äriklientide tootevaliku täiendamisega.

LHV Kindlustus rakendab mitme kanali müügistrateegiat, kasutades veebimüüki, kindlustusvahendajaid, maaklereid ja otsemüüki. Põhiliselt keskendutakse LHV Panga ja Euronicsi toetamisele parimate kindlustuslahendustega.

Seisuga 31. detsember 2021 oli LHV Kindlustusel 211 tuhat kehtivat kindlustuslepingut ja 143 tuhat klienti.

Suurim osa kehtivatest lepingutest ja klientidest on seotud pikendatud garantiikindlustuse portfelliga, millele järgneb LHV krediitkaardi reisi- ja ostukindlustus. Ka muude toodete, eriti sõiduki- ja varakindlustuse osa kasvab kuust kuusse kiiresti.

LHV Kindlustuse aastane brutokindlustusmaksete summa oli 6,7 miljonit eurot. Aasta keskmisena moodustab sellest summast suurima osa pikendatud garantiikindlustus. Sõidukikindlustus moodustab sellest aasta keskmisena 25%, ent selle osakaal on kiiresti suurenemas.

Teenitud netokindlustusmaksed olid 2,3 miljonit eurot.

Esinenud netokahjud olid 1,1 miljonit eurot. 2021. aastal registreeriti 1 310 kahjunõuet, millest 289 menetlemine oli seisuga 31. detsember 2021 veel pooleli. Brutoeraldised kahjunõuete katteks, sh toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis ja jaotamata kahjukäsitluskulud, olid seisuga 31. detsember 2021 0,4 miljonit eurot.

2021. aasta puhaskahjum oli 0,8 miljonit eurot, mis oli esimese tegutsemisaasta kohta ootuspärane tulemus.

4. LHV UK Ltd

LHV UK Limited asutati 2021. aasta veebruaris eesmärgiga luua LHV Groupi sees eraldi ja sõltumatu pank Ühendkuningriigis. Pärast panga asutamist ja sellele seadusega ette nähtud vajalike lubade omandamist kavatakse kogu praegune LHV Panga Ühendkuningriigi filiaali tegevus ettevõttesse LHV UK Limited üle viia.

LHV Group on otsustanud asutada Ühendkuningriigis panga, et eraldada LHV Panga praegune Ühendkuningriigis asuv äritegevus Eestis asuvast äritegevusest. LHV UK Limited keskendub rahvusvaheliste finantstavendajate teenindamisele; sellistele klientidele on sageli tähtis, et nad saavad suhelda kohaliku panga ja kohalike inimestega. Tegevuste eraldamine võimaldab ka paremini täita regulatiivseid ja järelevalvenõudeid. Samuti on eraldiseisvate tegevuste korral lihtsam välja tuua tulemusi ja investoritele loodavat väärtust.

2021. aastal keskendus LHV UK Limited ettevõtte asutamisele ja selle kapitaliseerimisele 10 miljoni Briti naela ulatuses, organisatsiooni ülesehitamisele ja võtmetöötajate värbamisele, kontori kolimisele, infosüsteemide käivitamisele ja IT-taristu eraldamise projektile, uue lepingupartneri leidmisele põhiprotsesse hõlmava pangandusplatvormi pakkumiseks ning dokumentide ettevalmistamisele krediidiasutuse tegevusloa taotlemiseks.

2022. aastal paneb LHV UK Limited rõhku ettevõttesse töötajate värbamisele, selle kapitaliseerimisele, infosüsteemide ja IT-taristu ülesehitamisele ning krediidiasutuse tegevusloa taotlemisele eesmärgiga saada tegevusluba 2022. aasta lõpuks.

LHV UK Limited hakkab pakkuma ühtset pangateenuste platvormi naelades ja eurodes. Ettevõtte LHV UK Limited pikaajaline visioon on kujuneda pangaks, kes on Euroopas üks moodsa panganduse eestvedajaid, ja aidata kaasa piirideta finantsteenuste arendamisele. Ettevõtte positsioneerib ennast uue põlvkonna pangana, kes suudab avatud panganduse kaudu ühendada traditsioonilise panganduse ja uue põlvkonna finantsteenused. Ettevõtte keskendub tihedamale integreerumisele Euroopa pangandustaristuga. Ettevõtte olemasolevad teenused ja tehnoloogiline tase võimaldab pakkuda teenuseid rahvusvahelistele ettevõtetele ja finantstehnoloogia ettevõtetele, sh suurtele makseasutustele.

Ettevõtte tegevuspõhimõtted ja eesmärgid on järgmised.

- Avatud panganduse lipulaev. LHV UK Limited pakub ettevõtetele panganduse täisteenust. LHV Panga filiaal on Ühendkuningriigis oma kindla koha leidnud ja olnud juba aastaid makseteenuste osutajatele usaldusväärne partner, pakkudes maksetaristule juurdepääsu mitmesugustele ettevõtetele, kelle seas on nii finantstehnoloogia üksikarvutid ja digivaraettevõtteid kui ka üleilmse haarde ja tugevate traditsioonidega finantsasutusi. LHV Panga Ühendkuningriigi filiaal on olnud ainus teenuseosutaja, kes suudab pakkuda klientidele otsest juurdepääsu välkmaksetele nii naelades kui ka eurodes. LHV UK Limited näeb ennast innovatiivse sillana ettevõtete ja pangataristu vahel ning usub, et annab head eeskuju selles, kuidas avatud pangandus võib ettevõtteid aidata. LHV Panga Ühendkuningriigi filiaal on kiiresti kujunenud üks suurimaid panganduse kui teenuse valdkonna tegijaid Ühendkuningriigis ja ka Euroopas laiemalt. Järgmise sammuna avab LHV UK Limited oma pangandusteenused kõigile Ühendkuningriigi ettevõtetele.
- Digitaalne. LHV UK Limited on digitaalne pank, kelle teenused on suunatud moodsale digiühiskonnale ja ettevõtetele, kes kasutavad e-kaubanduse lahendusi. Pakume tänapäevast tipp tehnoloogiat, mis võimaldab klientidel luua oma eesmärkidele vastavaid uuenduslikke ja unikaalseid tooteid.
- Rõhk kasutajakogemusel. LHV UK Limited on kliendikeskne ettevõtte, kelle jaoks iga toode algab kliendist ja kelle eesmärk on pakkuda paremat kasutajakogemust. Mõtleme pidevalt sellele, kuidas klienditeeninduse protsessi iga etappi saaks veelgi täiustada. Meiega on lihtne suhelda: ava konto, kasuta seda e-kanalite või API-ühenduse kaudu, ja tee tehinguid!

Tasustamisaruanne

Käesolev tasustamisaruanne, mis on koostatud kooskõlas Eesti väärtpaberituru seadusega, annab ülevaate 2021. aasta majandusaasta tasustamise põhimõtete kohaselt AS-i LHV Group (edaspidi LHV Group) juhile makstud tasudest. Eesti väärtpaberituru seaduse kontekstis on LHV Groupi juht juhatuse liige Madis Toomsalu. LHV Groupi tasustamis põhimõtteid on kirjeldatud LHV Groupi sise-eeskirjas „Tasustamispoliitika“ ja majandusaasta aruande osas „Ühingujuhtimise aruanne“.

1. Juhatuse liikme tasu

1.1 Ülevaade

Juhatuse liikme lepingu tingimuste kohaselt on Madis Toomsalule makstud 2021. aastal igakuist põhitöötasu 13 tuhat eurot ja aastatasu kokku summas 156 tuhat eurot. Juhatuse liikme põhitöötasu suurus ja maksmise kord määratakse kindlaks nõukogu otsusega.

LHV Group rakendab pikaajalist tulemustasude maksmise programmi ehk optsiooniprogrammi, mille on kiitnud heaks aktsionäride üldkoosolek. Madis Toomsalule on kehtivad LHV Groupi 29. aprilli 2015. aasta üldkoosoleku otsusega ja 13. märtsi 2020. aasta üldkoosoleku otsusega kinnitatud optsiooniprogrammid. Nendes optsiooniprogrammides on sätestatud ka tingimused optsioonide vähendamiseks või tühistamiseks.

Eelmainitud optsiooniprogrammide alusel vastu võetud nõukogu otsuste ja sõlmitud optsioonilepingute järgi on LHV Groupi juhatuse liikmel Madis Toomsalul võimalik märkida 2019., 2020. ja 2021. aastal väljastatud optsioonide eest tulemustasuna kokku 104 419 LHV Groupi aktsiat, millest 2021. aastal väljastatud optsioonid moodustavad kokku 34 054 LHV Groupi aktsiat summas 288 tuhat eurot. Optsiooniprogrammist tulenevalt kehtib Madis Toomsalule vähemalt üheaastane kohustuslik hoidmisperiood alates optsioonide realiseerimisest, mille jooksul Madis Toomsalu peab hoidma optsioonide aluseks olevaid LHV Groupi aktsiaid enda omandis ja neid mitte võõrandama ega mistahes kujul koormama.

Arvestades seda, et optsioone antakse eelnenud majandusaasta tulemuste eest, on 2021. aastal väljastatud optsioonid seotud 2020. aasta tulemustega. Kuna optsioonide tähtaeg on vähemalt kolm aastat alates optsioonide andmise kuupäevast, realiseerusid 2017. aasta tulemuste eest 2018. aastal väljastatud optsioonid 2021. aastal. 2021. aastal ei kasutanud aktsionärid optsiooniprogrammis sätestatud optsioonide vähendamise või tühistamise õigust.

Allpool on esitatud ülevaade peamistest tulemusnäitajatest, Madis Toomsalule makstud tasust ja LHV Groupi tulemusnäitajatest viimase viie majandusaasta jooksul. Ülejäänud tulemusnäitajad on avaldatud LHV Groupi konsolideeritud raamatupidamise aruandes:

(tuhandetes eurodes)	2017	2018	2019	2020	2021
Madis Toomsalu põhitöötasu summa aastas kokku	101	136	144	144	156
Madis Toomsalule väljastatud LHV Groupi optsioonid	18 569 optsiooni, kogusummas 80 tuhat eurot	20 555 optsiooni, kogusummas 100 tuhat eurot	33 305 optsiooni, kogusummas 144 tuhat eurot	37 060 optsiooni, kogusummas 200 tuhat eurot	34 054 optsiooni, kogusummas 288 tuhat eurot
Grupi konsolideeritud kasum	22 176	27 190	27 092	39 846	60 263
Omakapitali tootlus (ROE)	17,6%	18,4%	14,0%	17,3%	22,1%

Kuivõrd LHV Grupp ei ole sõlminud ühegi isikuga töölepingut ning ainus ettevõttes ametikohustusi täitev isik on juhatuse liikme lepingu alusel juhatuse liikme ametikohustusi täitev Madis Toomsalu, siis saab analoogiast arvestades lugeda vastava äriühingu täistööajaga töötaja keskmiseks tasuks Madis Toomsalu tasu.

Madis Toomsalule ei ole 2021. aastal tasustamis põhimõtetest erandeid tehtud. Ülesannete täitmise eest LHV Groupis või selle tütarettevõtetes ei võimaldata talle muid rahalisi hüvesid peale käesolevas osas kirjeldatu.

1.2 Tasu vastavus tasustamise põhimõtetele

Juhatuse liikme lepingu kohaselt on LHV Groupi juhatuse liikmele Madis Toomsalule makstud 2021. aastal põhitöötasu 13 tuhat eurot kuus, mis teeb aastaseks põhitöötasuks 156 tuhat eurot. Tulemustasuna on LHV Groupi juhatuse liikmel õigus märkida 2021. väljastatud optsioonide eest kokku 34 054 LHV Groupi aktsiat summas 288 tuhat eurot. 2021. aastal maksti LHV Groupi juhatuse liikmele tulemustasu 2017. aasta majandusaasta tulemuste eest, kusjuures Madis Toomsalu märkis kõik 20 555 optsiooni, mis talle 2018. aastal eelnenud majandusaasta tulemuste eest väljastati, summas 100 tuhat eurot.

Töötasukomitee ettepanekul määras LHV Groupi nõukogu Madis Toomsalu põhitöötasu suuruseks 2021. aastal 13 tuhat eurot kuus, võttes muuhulgas arvesse nimetatud juhatuse liikme pühendumist ja tulemusi, ettevõtlikkust, ülesannete mahtu, vastutust ja töö intensiivsust, olukorda tööjõuturul, geograafilise asukoha palgatasest ja ametikoha kriitilisust, LHV Groupi majanduslikku olukorda, praegusi ja tulevase äritulemusi ja suundumusi võrreldes sama majandussektori ettevõtetega, samuti muutunud ja pidevalt muutuvat keskkonda. Põhitöötasu kehtestamisel arvestati ka põhimõtet, et põhitöötasu peaks moodustama piisavalt suure osa kogu töötasust, et see võimaldaks vajaduse korral mitte määrata või maksta tulemustasu kooskõlas aktsionäride poolt kehtestatud optsiooniprogrammiga. Arvestades, et LHV Group on suurim kodumaine finantssgrupp ja kapitali pakkuja Eestis, ja pidades silmas LHV Groupi strateegilisi suundumusi ja pikaajalisi eesmärke, leidis LHV Groupi nõukogu ühtlasi, et Madis Toomsalule 2021. aastaks määratud igakuine töötasu on selline, mis motiveerib Madis Toomsalu tegutsema LHV Groupi parimates huvides ja hoiduma tegutsemast isiklikes või teiste isikute huvides ning tegutsema õiglaselt, läbipaistvalt ja seadusega vastavuses.

2021. aasta alguses arutas nõukogu tasandil moodustatud töötasukomitee aktiivselt ka LHV Groupi juhatuse liikmele 2020. aastaks seatud eesmärke, et hinnata nende täitmist 2020. aastal ja määrata kindlaks eesmärkide täitmisele vastav tulemustasu.

Aruteludes olid kesksel kohal COVID-19 pandeemia ja selle mõjude leevendamiseks rakendatud erimeetmed, kuna pandeemia mõjutas LHV Groupi äritegevust, finantsseisundit ja äritulemit 2020. aastal ning jäi avaldama mõju 2021. aastal.

Tuginedes eelnevalt kokkulepitud eesmärkide saavutamisele, mis olid Madis Toomsalule individuaalselt määratud, ja tema tulemustele COVID-19-st mõjutatud raskel aastal, otsustas nõukogu töötasukomitee ettepanekul kasutada LHV Groupi aktsionäride heakskiitu tulemustasu määramiseks maksimaalses summas ning kinnitada Madis

Toomsalule 2021. aastal määratavaks tulemustasu suuruseks 200% tema aastasest töötasust 2020. aastal, st 2021. aastal määrati tema tulemustasuks kokku 34 054 optsiooni LHV Groupi aktsiate märkimiseks summas 288 tuhat eurot.

Töötasukomitee arutas ja leidis ühtlasi seoses optsioonide realiseerimisega 2021. aastal, et 2017. aasta finantstulemustes ei ole esinenud hilisemaid muutusi ning tagantjärele ei ole tuvastatud olulisi puudusi, mis heidaksid varju Madis Toomsalu ülesannete nõuetekohasele täitmisele talle seatud eesmärkide saavutamisel. Kuna optsiooniõigustega seotud 2017. aastasse tema poolt antud panuse kohta puudus muu teave, mille tulemusel oleks vajalik vaadata üle 2021. aastal realiseeritavate optsioonide arvu hinnangut ja vähendada väljastatud instrumentide arvu, kinnitas nõukogu LHV Groupi juhatuse liikme 2021. aasta tasu 2017. aasta majandusaasta tulemuste eest ja Madis Toomsalu õiguse märkida kõik 20 555 optsiooni, ning Madis Toomsalu ka kasutas seda õigust.

2021. aastal vaatas tasustamispõhimõtete rakendamise üle ka LHV Groupi töötasukomitee, mille liikmetel on riskijuhtimise ja tasustamise alal piisavad teadmised ja kogemused. Lisaks kontrollisid LHV Groupi siseaudit ja vastavuskontroll sise-eeskirjaga kehtestatud tasustamispoliitika vastavust tasustamisega seotud õigusaktidele ja LHV Groupi muudele sise-eeskirjadele. Mittevastavuste kohta 2021. aastal märkusi ei olnud.

Eeltoodut arvestades vastab Madis Toomsalu LHV Groupi töötasu 2021. aastal LHV Groupi juhtimistasandi tasustamispõhimõtetele, mida on kirjeldatud LHV Groupi sise-eeskirjas „Tasustamispoliitika“ ja majandusaasta aruande osas „Ühingujuhtimise aruanne“.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

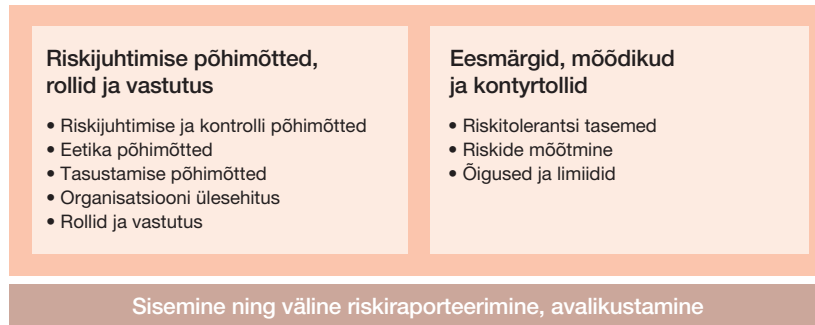
Riskijuhtimine

Riski on defineeritud kui võimalikku negatiivset kõrvalekallet oodatavatest majandustulemustest. Oma igapäevastes toimingutes puutub LHV kokku mitmete riskidega. LHV riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta, juhtida ja neist aru anda. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin vastutab Grupis tugeva riskijuhtimise raamistiku haldamise, selle pideva järelevalve ja rakendamise eest, sh riskijuhtimise poliitikas kindlaks määratud metoodika haldamise eest, ning tagab, et Grupis toimib tõhusalt riskide terviklik tuvastamine, hindamine, mõõtmine, juhtimine, leevendamine ja järelevalve ja riskialane aruandlus.

Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet kogu organisatsioonile. Riskijuhtimise põhimõtteid, nõudeid ning vastutusvaldkondasid on kirjeldatud riskijuhtimise poliitikas. Kapitali juhtimise põhimõtteid ning eesmärgi on kirjeldatud sisedokumentides (kapitali juhtimise poliitika ning kapitali eesmärgid). Detailsemaid riskijuhtimise protsesse on kirjeldatud vastava valdkonna sise-eeskirjades.

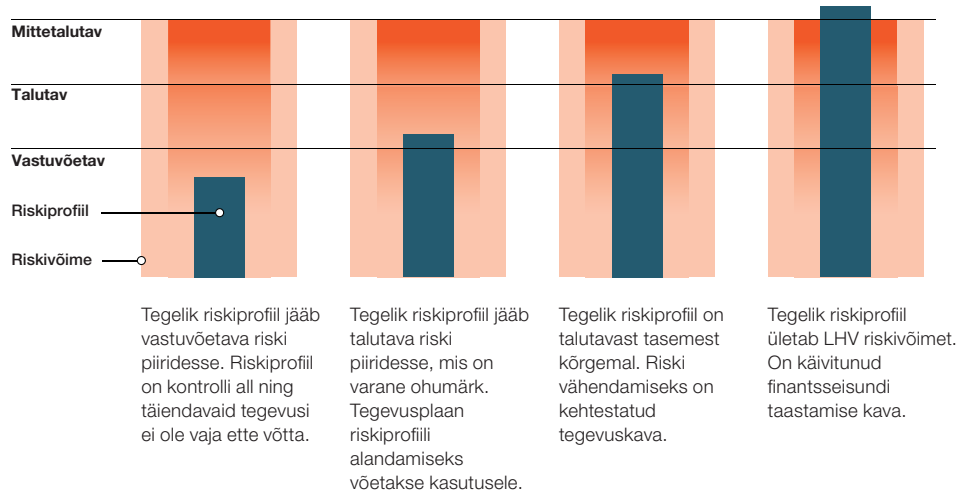
Riskijuhtimise üksuse eestvedamisel on LHV-l välja töötatud grupiülene riskivalmiduse raamistik, mis on kinnitatud nõukogu poolt. Riskivalmidus peegeldab LHV valmisolekut võtta teatavat liiki riske. Mida suurem on riskivalmidus, seda suuremaid riske saab võtta. Riskivalmidus on määratletud nii, et see peegeldab soovitud riskiprofiili, mis kajastab LHV ärimudeli olemust.

Riskiisu raamistik

Riskivalmiduse dokumendis määratletakse riskivalmidus kõikide riskide kohta, millele LHV on olulisel määral avatud. Riskivalmidust kirjeldatakse nii kvalitatiivsete suuniste kui ka kvantitatiivsete piiridena, võttes arvesse järgmisi põhimõtteid.

- Kvalitatiivsed suunised on sõnastatud lihtsas keeles ning lähtudes organisatsioonis ja äriplaanis üldiselt kasutatavast terminoloogiast.
- Riskivalmiduse kvantitatiivsed piirid määratakse kindlaks piisavalt üksikasjalikult, et need hõlmaksid käsitletud riskide peamisi alamkategoriasid, kuid piisavalt üldiselt selleks, et säiliks ülevaade LHV grupiülese riskiprofiili igast olulisest näitajast. Kui riski on võimalik kvantifitseerida, määratakse kindlaks vastuvõetav, talutav ja talumatu riskitase.
- Vastuvõetav riskitase on risk, mida lubatakse tavalistes äritingimustes võtta.
- Talutav risk on riskitase, mis kujutab endast ohumärki: riski suurenemist sellisele tasemele tuleb nõuetekohaselt hinnata ja määrata kindlaks tegevuskava riski vähendamiseks vastuvõetava tasemeni; hinnangu tulemuste ja tegevuskava kohta tuleb esitada aruanne vähemalt LHV juhatusesele.
- Talumatu riski piir näitab sellist riskitaset, millega LHV ei taha mitte mingil juhul nõustuda, mis kujutab endast riskinormide rasket rikkumist ja mille korral tuleb viivitamatult võtta meetmeid, et riski vähendada vähemalt talutavatesse piiridesse; sellisest rikkumisest; hinnangu tulemustest ja tegevuskavast tuleb aru anda LHV nõukogule.

Riskivõime (risk capacity)
– maksimaalne kahju, mida LHV on võimeline taluma, võttes arvesse oma kapitalibaasi, riskijuhtimist ja kontrollivõimekust ning regulatiivseid piiranguid.

Riskiisu (risk appetite)
on soovitatav riskitase, mida LHV plaanib oma plaanide ja eesmärkide elluviimiseks võtta. Riskiisu peegeldab soovitatavat riskiprofiili.

Riskiprofiil (risk profile) – kombinatsioon LHV tegelikest riskidest, mis tulenevad meie tegevuste laadist, ulatusest ja keerulisuse astmest ning tegevuskeskkonnast.

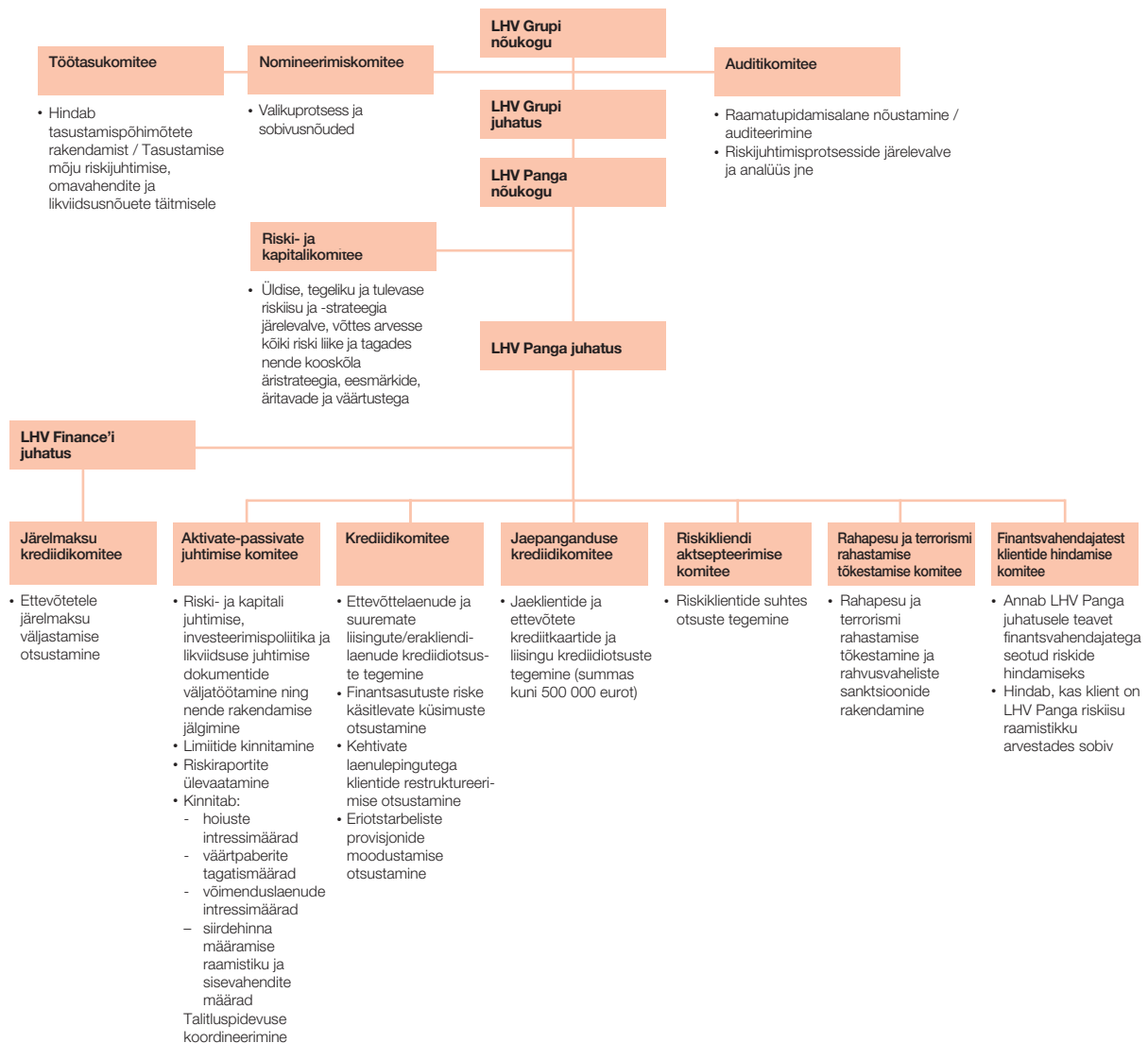
Jooniselt on näha, et kui tegelik riskiprofiil jääb vastuvõetava riski piiridesse, on tegemist ootuspärase olukorraga ning täiendavaid tegevusi ei ole vaja ette võtta. Kui tegelik riskiprofiil jääb talutava riski piiridesse, on see varane ohumärk ja võetakse kasutusele tegevusplaan riskiprofiili alandamiseks. Samuti on sel juhul vaja teavitada juhatust. Kui tegelik riskiprofiil on talutavast tasemest kõrgemal, näitab see, et riskivalmiduse tase on ületatud ja riski vähendamiseks on kehtestatud tegevuskava. Samuti on vajalik informeerida nõukogu. LHV riskiprofiili juhtimise ning

riskivalmiduse piiridesse jäämise eest vastutab esimene kaitseliin, sõltumatu monitooringu ning aruandluse eest aga riskijuhtimise üksus.

Finantsseisundi taastamise kava raames on kehtestatud varajaste hoiatuste tasemed.

Kooskõlas riskijuhtimispoliitikaga tuleb kvantitatiivselt kindlaks määrata riskivõimalduse tasemed vähemalt kapitaliriski, krediidiriski, tururiski, operatsiooniriski, likviidsusriski ning rahapesu tõkestamise riski jaoks. Riskivõimalduse tasemeid on kirjeldatud iga vastava riski poliitikas, mis kinnitatakse nõukogu tasemel. Täpsemaid juhiseid ja suuniseid

on kirjeldatud eeskirjades. LHV s on loodud komiteede ja otsustuspädevuste süsteem. Peamiste komiteede funktsioonid on esitatud järgmisel joonisel:

Osana riskipoliitika raamistikust on LHV välja töötanud riskiaruandluse protsessi. All olev tabel annab ülevaate riskijuhtimisosakonna koostatud peamistest aruannetest, mis esitatakse juhtorganitele, ja aruannete esitamise sagedusest.

Juhtorgan	Liikmed	Raporti nimetus	Raporti sagedus	Riskide kaetus
Grupi nõukogu	Grupi kõik nõukogu liikmed	Riskiaruanne	Kord kvartalis	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Õigusaktide monitooring
		Vastavuskontrolli ülevaade	Kord kuus	Vastavusrisk
		ICAAP raport, ICAAP makrostsenaarium, SREP raport	Kord aastas	Kõik riskid
Panga nõukogu	Panga kõik nõukogu liikmed	Riskiaruanne	Kord kuus	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Õigusaktide monitooring
		Riskijuhtimise valdkonna ülevaated	Kord aastas	Kõik riskid
		ICAAP raport, ICAAP makrostsenaarium, SREP raport	Kord aastas	Kõik riskid
Panga riski- ja kapitalikomitee	Rain Lõhmus, Andres Viisemann, Tiina Mõis Madis Toomsalu	Riskiaruanne	Kord kvartalis	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Õigusaktide monitooring
		Probleemsed laenukliendid	Kord kvartalis	Krediidirisk
Auditikomitee	Kristel Aarna, Urmas Peiker, Tauno Tats	Riskiaruanne	Kord kvartalis	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Vastavusrisk, Õigusaktide monitooring
Grupi tegevjuht, panga nõukogu esimees	Madis Toomsalu	Riskiaruanne	Kord kuus	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Vastavusrisk, Õigusaktide monitooring
Panga varade ja kohustiste komitee	Panga juhatus, Kadri Haldre	Riskiaruanne	Kord kuus	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Vastavusrisk, Õigusaktide monitooring
		Talitluspidevuse testid ja planeerimine	Pärast iga testi	Operatsioonirisk
		Riskide enesehindamine	Pärast hindamist	Operatsioonirisk
Panga juhatus	Panga juhatuse liikmed	Vastavuskontrolli ülevaade	Kord aastas	Vastavusriskid
		Rahapesutõkestamise ülevaade	Kord aastas	Rahapesu riskid
		Õigusaktide monitooring	Kord kuus	Vastavusrisk
		Vastavusauditid	Valmimisel	Vastavusrisk
		ICAAP raport, ICAAP makrostsenaarium, SREP raport	Kord aastas	Kõik riskid

LHV-s on kehtestatud riskijuhtimise poliitika, mis määrab riskijuhtimise raamistiku. Eraldi on kehtestatud oluliste riskikategooriate poliitika. Riske analüüsitakse ja monitooritakse ning nende kohta esitatakse erinevatele tasemetele aruandeid kuise ja kvartaalse regulaarsusega. Riskiaruandes, mida koostatakse igakuiselt, tuuakse välja

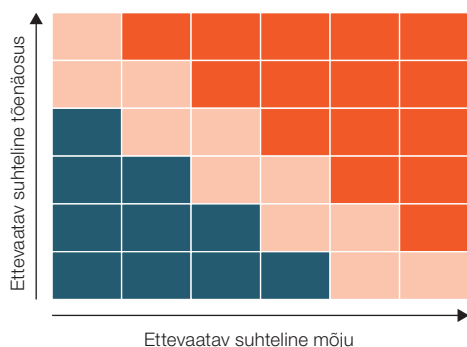
informatsioon riskitüüpide lõikes. Riskiaruanne sisaldab informatsiooni ka kapitali adekvaatsuse kohta. See võimaldab saada regulaarselt tervikliku pildi kõikide oluliste riskide kohta ettevõtte tasandil ja jälgida nende arenguid, tuvastada kitsaskohti ja reageerida operatiivselt.

Üldises riskijuhtimise raamistikus on kehtestatud spetsiaalsed raamistikud eri riskitüüpide haldamiseks. Kuna LHV ärimudel ja väliskeskkond pidevalt muutuvad, muutub pidevalt ka LHV riskipositsioonide laad ja suurus. Seetõttu kohandatakse regulaarselt ka riskijuhtimise raamistikku.

Riskijuhtimise raamistiku koostamisel on ennekõike silmas peetud praeguste ja prognoositavate tulevaste riskipositsioonide suhtelist olulisust, mida on kujutatud kõrval oleval „soojakaardil“. Olulisi riskipositsioone, mille puhul võimalikud kaotused on suured ja selliste kaotuste realiseerumise oht tõenäolisem, juhitakse rangemalt. Riskijuhtimise raamistiku konkreetsed elemendid, sh meetodika, protsessid, töövahendid, inimesed ja kohaldamisulatus, sõltuvad konkreetse riski tüübist.

Raamistikke, millega hallatakse peamisi riskiliike, millele Grupp on olulisemal määral avatud, sh maksevõime risk, krediidirisk, tururisk, likviidsusrisk ja operatsioonirisk, kirjeldatakse üksikasjalikult järgmistes osades.

Üldises riskijuhtimise raamistikus pööratakse omaette tähelepanu ka ESG-alaste riskide juhtimisele, st keskkonna-, sotsiaalsetest ja/või juhtimisalastest teguritest tulenevatest praegustest või tulevastest mõjudest tingitud kahjude riski juhtimisele. LHV tunnistab, et see risk muutub edaspidi järjest olulisemaks, ja tugevdab vastavalt oma riskijuhtimise raamistikku.

Nagu kõigi oluliste riskikategooriate puhul hõlmab see riskivalmiduse määratlemist ja tagamist, et Grupp ei välju kindlaksmääratud riskivalmiduse piiridest.

Võimalusel lisatakse riskijuhtimisraamistiku nendele aspektidele, mis seostuvad otseselt krediidiriskiga, tururiskiga, operatsiooniriskiga, likviidsus-, rahastus- ja strateegilise riskiga, ka ESG-alane vaade. Selle raamistiku tugevdamise ühe osana tuleb määratleda ühine taksonoomia ning võtta arvesse järjest täienevat regulatsiooni ja parimaid tavaid. LHV on koostanud välistamisloetelu tegevusaladest ja tehingute liikidest, mida LHV negatiivse keskkonna- või sotsiaalse mõju tõttu ei rahasta.

1. Kapitali juhtimine

Krediidiasutuse omavahendid peavad igal hetkel olema võrdsed või ületama krediidiasutuste seaduses sätestatud aktsiakapitali minimaalsuurst. Euroopa Liidus kehtib pankade ja investeerimisühingute kapitalile õigusraamistik (CRD IV/CRR), mis põhineb suures osas Baseli pangandusjärelevalve komitees kokkulepitud, nn Basel III raamistikul. Antud reeglistiku eesmärk on tugevdada finantssektori vastupidavust majandusshokkidele ja tagada selle abil majanduse piisav ning jätkusuutlik rahastamine. Oluliste muudatustena näevad selle regulatsiooni uued nõuded krediidiasutustele ette varasemast rohkema ja kvaliteetsema kapitali hoidmist ning ühtlustatud raamistikku likviidsuspühvrite kujundamiseks. Kapitalinõuete direktiivis on määratletud ka makrofinantsjärelevalve meetmed, millega liikmesriigid saavad ohjeldada krediidiasutuste käitumist tsükli võimendamisel ning leevendada turustruktuurist tulenevaid riske. Igal aastal on määrustesse sisse viidud täiendavad väiksemad muudatused. COVID-19 pandeemia tõttu on nende elluviimine osaliselt edasi lükkunud ja täielikult ajakohastatud regulatsioon hakkab kehtima alates 2025. aastast.

Grupi eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada Grupi tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- säilitada tugev kapitalibaas, mis toetab äritegevuse arengut;
- täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorganite poolt.

Grupp käsitleb kapitalina kapitali adekvaatsuse regulatsiooni kohaselt kehtivaid neto-omavahendeid. Seisuga 31. detsember 2021 olid Grupi hallatavad neto-omavahendid 366 984 tuhat eurot (31.12.2020: 311 333 tuhat eurot). Kapitalijuhtimise eesmärkide määramisel lähtutakse nii regulatiivsetest miinimumnõuetest kui ka sisemisest täiendavast pühvrst.

Grupp järgib oma kapitali juhtimisel alljärgnevaid üldpõhimõtteid:

- Grupp peab igal ajal olema piisavalt kapitaliseeritud, omades vajalikku kapitalivaru, mis tagab majandusliku säilimise ja võimaldab finantseerida uusi kasumlikke kasvuvõimalusi;
- kapitali juhtimisel on põhitähelepanu esmase tasandi omavahenditel, sest ainult esimese taseme põhiomavahendeid saab kasutada kahjumi katmiseks. Kõik muud kasutatavad kapitalilihid sõltuvad esimese taseme põhiomavahendite mahust;
- Grupi kapitali saab jagada järgmiselt: 1) reguleeritud miinimumkapital ja 2) Grupi hoitav kapitalipuhver;
- MREL-i suhtarve saab omavahendite asemel täita sobivate kohustistega.

Et täita oma pikaajalisi majanduslikke eesmärke, peab Grupp ühelt poolt püüdma proportsionaalselt vähendada reguleeritud miinimumkapitali (riskide vähendamise ja suure läbipaistvuse kaudu). Teiselt poolt peab Grupp püüdma hoida piisavat ja konservatiivset kapitalivaru, mis tagab majandusliku vastupidavuse ka tõsise negatiivse riskistse-naariumi korral.

Grupi määratud riskivalmidus on oluline sisend kapitalijuh-timise planeerimisele ja kapitali eesmärkide seadmisele. Suurem riskivalmidus eeldab suurema kapitalipuhvri hoidmist.

Omavahendid

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Sissemakstud aktsiakapital	29 864	28 819
Ülekurss	97 361	71 468
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	4 713	4 713
Muud reservid	47	0
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	121 485	90 434
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-14 473	-18 528
Aruandeperioodi kasum (COREP)	28 868	37 950
Mahaarvamised	-128	-323
Esimese taseme põhiomavahendite (CET 1) elemendid või mahaarvamised	-1 189	-8 358
Selliste finantssektori ettevõtete esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvad instrumendid, kus krediidiasutusel ei ole olulist investeringut	-5 236	0
Selliste finantssektori ettevõtete esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvad instrumendid, kus krediidiasutusel on oluline investering	-4 328	-4 842
Esimese taseme omavahendid	256 984	201 333
Täiendav esimese taseme kapital	35 000	35 000
Esimese taseme kapital kokku	291 984	236 333
Allutatud kohustised	75 000	75 000
Teise taseme omavahendid kokku	75 000	75 000
Neto-omavahendid kokku	366 984	311 333

Otsekohalduva määrusega kohustatakse kõiki Euroopa Liidu tegutsevaid krediidiasutusi (ja neid konsolideerivaid valdusettevõtteid) ning investeerimisühinguid hoidma riskivara suhtes 4,5% ulatuses esimese taseme põhiomavahendeid (CET1) ning 6,0% ulatuses esimese taseme omavahendeid (Tier 1 kapitali). Kogu kapitalinõue (CAD), mis sisaldab nii esimese taseme kui ka teise taseme omavahendeid, jääb seni kehtinud 8,0% juurde.

Lisaks ühtsetest reeglitest lähtuvatele põhinõuetele on direktiiviga määratletud kapitalipuhvrite moodustamise põhimõtted. Eestis on lisaks omavahendite baasnõuetele kehtestatud krediidiasutustele kapitali säilitamise ja süsteemse riski puhvrid tasemel 2,5% (kehtestanud Finantsinspeksioon) ja süsteemselt olulise krediidiasutuse puhver

tasemel 1,5% (kehtestanud Eesti Pank). Kaks täiendavat Eesti Panga kehtestatud puhvrit, süsteemse riski puhver ja vastutsükliline kapitalipuhver, on praegu tasemel 0,0% (kehtestab Finantsinspeksioon). Lisaks on muutunud kapitalinõuete rühmitamine ning SREP-i puhvrid viidi kõrgematesse kapitalipuhvritesse, mis tähendab, et pank rikub enne teisi puhvrid kui SREP-i puhvrid. Iga puhvri rikkumine toob endaga kaasa reguleerijate erinevaid meetmeid ja esimese meetmena võib Eesti Pank piirata tehinguid Euroopa Keskpangaga.

LHV sai 2022. aasta alguses SREP-i aruande. Allpool tabelis on esitatud aruandel põhinev ülevaade kapitalinõuetest.

Nõuded

	CET1	Tier 1	CAD
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
Teise samba kapitalinõue	1,54%	2,06%	2,74%
SREP-i kapitalinõuded kokku	6,04%	8,06%	10,74%
Kapitali säilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Süsteemselt olulise krediidiasutuse puhver	1,50%	1,50%	1,50%
Süsteemse riski puhver	0,00%	0,00%	0,00%
Vastutsükliline puhver	0,00%	0,00%	0,00%
Kapitalinõuded kokku	10,04%	12,06%	14,74%

Lisaks kapitalinõudele on Finantsinspeksioon kehtestanud LHV-le teise samba kapitalisuunise: 1,00% iga kapitalitaseme kohta. LHV täidab seda suunist sisemiste puhvrite osana.

LHV on lähenenud kapitalijuhtimisele konservatiivselt ja on hoidnud võrreldes regulatsioonidega täiendavaid sisemisi puhvrid. Kapitalinõudeid on suurendatud peamiselt panga suureneva turuosa tõttu. 2018. aastal käsitati LHV-d ühena Eesti neljast süsteemselt olulisest pangast ja 2021. aastal suurendas Eesti Pank süsteemselt olulise krediitiasutuse puhvrit LHV puhul 1,00%-lt 1,50%-ni.

2022. aastast alates peab LHV konsolideeritud tasandil täitma kahte eraldi MREL-nõuet: riskiga kaalutud varade suhtes ja koguvarade suhtes. Esimene (MREL-TREA) on kehtestatud tasemel 19,08% ja teine tasemel 5,91%. MREL-nõudeid ajakohastab Finantsinspeksioon igal aastal.

Sisemised kapitali adekvaatsuse eesmärgid 2022. aastaks on järgmised:

- Tier 1 põhiomavahendite kapitalinõue 11,50% (2021: 10,40%)
- Tier 1 kapitalinõue 13,50% (2021: 12,10%)
- kogu kapitalinõue 16,50% (2021: 16,00%)
- finantsvõimenduse määr 3,50% (pole muutunud)
- MREL-TREA suhe 19,50% (uus suhtarv, mis hakkab kehtima alates 2022. aastast)
- MREL-LRE suhe 6,20% (uus suhtarv, mis hakkab kehtima alates 2022. aastast)

Grupp kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ja operatsiooniriski kapitalinõude arvutamiseks baasmeetodit. Grupp ja tema tütarettevõtted on aruandeaastal ning varasematel aastatel täitnud kõiki kapitalinõudeid.

Igal aastal kinnitab Grupi nõukogu kapitaliseerituse eesmärgid ja kapitali adekvaatsuse sihttaseme, pidades silmas kiire kasvuga kaasnevaid potentsiaalseid riske. Igal aastal viiakse läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Kapitali adekvaatsust ja regulatiivse kapitali kasutamist juhib finantsosakond, lähtudes järelevalveorganile regulaarselt esitatavast aruandlusest usaldatavusnormatiivide ja kapitalinõuete täitmise kohta. Lisaks LHV Groupile on eraldi regulatiivsed kapitalinõuded kehtestatud mitmele tütarettevõttele: LHV Pangale ettevõtte tasandil, LHV Varahaldusele ja LHV Kindlustusele. Kõik need ettevõtted järgivad igapäevases kapitalijuhtimises nii regulatiivseid nõudeid kui ka Grupi kapitaliseerituse eesmäärke.

2. Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et Grupil võib tekkida rahaline kahju, kui kliendid või vastaspoolde ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi Grupi ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, tuletisinstrumentidest, panga- ja teiste finantsinstitutsioonide deposiitidest, võlakirjadest, peamiselt aga klientidele laenuandmisest, sealhulgas antud laenudest ja garantiidest, muudest nõuetest ning valmisolekulaenudest.

Krediidirisk on üks suuremaid riske Grupi tegevuses, mistõttu juhtkond haldab hoolikalt krediidiriski positsioone. LHV kesksed põhimõtted on, et iga laenudega tegelev äriüksus vastutab täielikult oma krediidiriskide eest, et krediidiotsuste tegemisel juhindutakse krediidiotsustest ja otsused on kooskõlas LHV äri- ja krediidistrateegiaga. Krediidiriski juhtimine ja kontroll põhineb kolme kaitseliini mudelil. Vastutus koondub sõltumatusse krediidiriski juhtimise üksusesse, kes annab regulaarselt aru juhatusele ja nõukogule. Alates 1. jaanuarist 2022 allub krediidiriski juhtimise üksus vahetult LHV Panga tegevjuhile. Krediidiriski juhtimise üksuse ülesannete hulka kuulub võla- ja riskivarade juhtimine, kinnisvaratagatiste hindamine, ettevõtete krediidiriski analüüs (kui LHV riskipositsioon on üle 500 tuhande euro) ning esimese liini krediidikontrolli ja monitoorivad üksused.

Krediidiotsustused sõltub iga laenu suurusest ja laadist: madala riskitasemega laenud kiidetakse heaks kulutõhusama ja kiirema otsustamisega, samas kui kõrgema riskitasemega ja suuremad laenud nõuavad põhjalikumat analüüsi ja krediidiotsustust. Vastavalt sellele teeb laenuotsuseid ka krediidikomitee (kui riskipositsioon ületab 500 tuhat eurot), jaepanganduse krediidikomitee või – madalamal otsustus-tasandil – laenuspetsialist.

Väikelaenu puhul tehakse laenuotsuse täielikult automatiseeritud otsustussüsteemi kaudu. Laenuotsuste puhul kasutatakse kliendi krediidiriski hindamiseks kas reitingu- või skooringsüsteeme (vt alapeatükk 2.1 „Krediidiriski mõõtmine“). Laenuotsuse tegemise protsessis peab LHV tähtsaks arvestamist vastutustundliku laenamise ja jätkusuutlikkuse põhimõtetega, mis hõlmavad keskkonna-, sotsiaalse vastutuse ja ärietiikalaaseid kaalutlusi (vt ka osa „ESG üldpõhimõtted“).

Krediidiriski märgatava suurenemise varaseks kindlaks-tegemiseks toimub pärast laenu väljastamist pidev monitooring. Juriidilistest isikutest laenuklientide (kui LHV riskipositsioon on üle 500 tuhande euro) finantsseisundit kontrollitakse kvartalipõhiselt. Peale selle kasutatakse ka välistest allikatest (krediidiinfobürood, maksuamet ja muud avalikud registrid) saadud teavet. Vähemalt korra aastas vaadatakse individuaalselt läbi kõik juriidilistest isikutest klientide, finantsasutuste ja valitsussektori reitingud.

Kliendid, kellega seotud krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, lisatakse jälgimisnimekirja. Jälgimisnimekirjas olevate klientide finantsseisundit, likviidsust ja tagatise väärtust jälgitakse põhjalikult ja sellest antakse krediidikomiteele igakuine ülevaade. Jaeklientide puhul jälgitakse laenusaaaja maksekäitumist pärast laenu esialgset arvelevõtmist perioodiliselt ja selle põhjal arvutatakse kliendi käitumisskoor. Käitumisskoor võtab arvesse ka kogu muud laenuvõtja kohta teadaolevat infot, mis võib mõjutada tema maksekäitumist, nagu töökohta kaotus ja varasemad maksehäired. Suurenenud krediidiriskiga jaeklientide haldamisel lähtutakse üldiselt kliendi maksekäitumisest.

Grupp kasutab krediidiriski leevendamiseks mitmesuguseid eeskirju ja tavaid. Grupil on sise-eeskirjad konkreetsete tagatisklasside vastuvõetavuse või krediidiriski vähendamise kohta. Tagatise väärtust hindab Grupp laenuaotlusprotsessi käigus ja hinnang vaadatakse perioodiliselt üle. Hinnangud tagatiste turuväärtusele põhinevad konservatiivsusprintsibil, mis võtab arvesse tagatise liiki, asukohta, realiseerimise tõenäosust ja likviidsust. Kinnisasjade hindamisel kasutatakse eksperdihinnanguid. Turuväärtuste ajakohasuse tagamiseks uuendatakse kommertsinnisvara individuaalseid hinnanguid vähemalt üks kord aastas. Elukondliku ning muu homogeenset tüüpi kinnisvara puhul kasutatakse regulaarseks läbivaatamiseks ka statistilisi indekseerimismudeleid. Suurema krediidiriskiga laenude tagatiste väärtus vaadatakse läbi sagedamini.

COVID-19 mõju

2020. aastal alanud koroonaviiruse pandeemia mõjutas ka 2020. aastal oluliselt nii LHV-d kui ka tema kliente. Keskpankade, eelarve- ja reguleerivate asutuste võetud kiired ja kooskõlastatud meetmed on tunduvalt leevendanud potentsiaalset mõju majandusele kui tervikule.

Paljud nendest meetmetest hõlmasid ühel või teisel viisil krediidikohustuste maksemoratoriumi kehtestamist eesmärgiga aidata laenuvõtjatel hakkama saada lühiajaliste tegevus- ja likviidsusprobleemidega.

COVID-19 kriisi alguses pakkus LHV oma klientidele kiiresti ja ennetavalt maksepuhkusi, mis vabastas kliendid otsesest survest ja võimaldas neil koguda vajalikke reserve. Maksepuhkuste kõrgtase saabus 2020. aasta suvel ning hiljem on peaaegu kõik kliendid pöördunud tagasi graafikujärgsete maksete juurde ning see ei ole krediidikvaliteeti halvendanud.

Krediidiriski mõõtmisel kasutas LHV jätkuvalt konservatiivset lähenemist. LHV otsustas mitte kasutada ajutisi meetmeid, mis võimaldavad jätta riskihinnangud muutmata klientide puhul, kellele võimaldati maksepuhkust ühtse maksepuhkuste andmise korra alusel. See tähendab, et enamik selliseid laene liigitati viivislaenuudeks või

makseraskuste tõttu restruktureeritavateks nõueteks, mis suurendas oluliselt IFRS 9 alusel faasi 2 liigitatavate nõuete osakaalu. Hoolimata asjaolust, et peaaegu kõik kliendid on pöördunud tagasi graafikujärgsete maksete juurde ja neil ei ole oma kohustuste teenindamisega raskusi, kohaldatakse selliste nõuete suhtes siiski pärast maksepuhkuse lõppu kaheaastast katseaega, nii et sõltuvalt esialgse maksepuhkuse pikkusest (3–12 kuud) saab neid ümber liigitada kõige varem 2022. või 2023. aastal. Selline otsus tehti sellepärast, et LHV Groupi aktsiad on noteeritud ja muidu olnuks LHV investoritel keerulisem saada ettekujutust tegelikest finantstulemustest.

Krediidiriski mõjutavad ESG riskid

Üha enam on kinnitust leidnud, et krediidiriski saavad mõjutada ka keskkonna-, sotsiaalsed ja juhtimisriskid (ESG riskid) ning sellepärast on ESG kaalutlused panga krediidiriski otsustusprotsessides, sh riskivalmiduse põhimõtetes, poliitikas ja tegevuskordades aina rohkem esile tõusnud.

ESG riskide all mõistetakse selles peatükis igasuguse Grupile avalduva negatiivse finantsmõju riski, mis tuleneb keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisalaste tegurite praegusest või tulevase mõjust Grupi vastaspooltele või investeeritud varadele. Keskkonnariskitegurid liigitatakse füüsilisteks ja üleminekuriskideks.

Füüsilised riskid kujutavad endast kliimamuutustest ja keskkonnaseisundi halvenemisest tulenevat otsest negatiivset mõju, mille tagajärjeks võib olla tootmisvõimsuse vähenemine, toormaterjalikulude kasv, varade väärtuse langus, suurenenud tööjõu- ja kapitalikulud jne. Üleminekuriskid peegeldavad ebakindlust, mis on seotud keskkonda säästvate majandusele üleminekuga kohanemise protsessi ajastuse ja kiirusega. Seda protsessi võivad mõjutada kolm tegurit: poliitika, tehnoloogia ja tarbijate eelistused.

Selles valdkonnas on toimumas kõige suuremad muutused CO₂-mahukates sektorites (nt kliimapoliitika meetmed võivad mõjutada varade hinda). Sotsiaalsed riskid hõlmavad sotsiaalseid tegureid, mis võivad positiivselt või negatiivselt mõjutada vastaspoole finantstulemusi või maksevõimelisust, nt asjaolud, mis on seotud inimeste ja kogukondade õiguste, heaolu ja huvidega, sh (eba)võrdsuse, tervishoiu, kaasamise, töösuhete, töötervishoiu ja -ohutuse, inimkapitali ja kogukondade küsimused.

ESG riskid võivad realiseeruda kahel viisil, mis peegeldab nende võimalikku kahe olulisuse perspektiivi. ESG riskid võivad mõjutada finantsasutusi nende vastaspoolte ja investeeritud varade kaudu (nn sissepoole suunatud perspektiiv). Samuti võivad finantsasutused ja nende vastaspoole mõjutada ESG tegureid (nn väljapoole suunatud perspektiiv). Näiteks võib vastaspoole keskkonda

kahjustav tegevus (negatiivne väljapoole suunatud mõju keskkonnateguritele) suurendada vastaspoole tundlikkust keskkonnaseisundi halvenemise eest kaitsva ülemineku-poliitika rakendamise suhtes (keskkonnategurite negatiivne sissepoole suunatud mõju).

Pidades silmas oma äritegevuse mõju, on LHV seadnud eesmärgiks edendada keskkonda säästvat ja sotsiaalselt jätkusuutlikku ja vastutustundlikku majandust ning kiirendada kõige tõsisematele keskkonna- ja kliimaprobleemidele lahenduste leidmise protsessi, innustades oma kliente tegema oma äritegevuses ja investeerimisotsustes kestlikumaid valikuid.

Tegevusaladel, mis on vastuolus keskkonnavalase ja sotsiaalse vastutuse põhimõtetega, ei paku LHV teadlikult krediittooteid klientidele, kelle tegevuse puhul on selgeid tõendeid inimõiguste rikkumise ja keskkonna tõsise kahjustamise kohta. Lähtudes kestliku ja vastutustundliku tegutsemise põhimõtetest, on krediitpoliitikaga vastuolus selliste klientide krediteerimine, kelle LHV poolt väljastatud krediittoodete maht ületab 500 tuhat eurot ja kelle tegevusala on seotud mõne allpool tabelis välistamisnimekirjas oleva valdkonnaga.

Tegevusala	Kirjeldus
Metsandus	Ebaseaduslik metsaraie
Ohustatud taime- ja loomaliigid, loomade heaolu	- Kauplemine ohustatud või punasesse raamatusse kantud taime ja loomaliikidega - Tegelemine EL-i õigusaktides määratletud ebaseaduslike loomkatsetega - Tegevusalad, mis on seotud partide ja hanede sundsöötisega - Loomapidamine karusnaha tootmise eesmärgil
Relvatööstus	Rahvusvahelise õiguse alusel keelatud relvade või nende komponentide tootmine või levitamine (kobarpommid, jalaväemiinid, bioloogilised ja keemiarelvad, tuumarelvad, laserrelvad, mille eesmärk on põhjustada püsivalt pimedaks jäämist)
Energeetika	- Küttesöe ja põlevkivi kaevandamine ning nendest elektri tootmine - Naftatootmise ahela algaasi tegevused
Ohtlikud ained	- Asbesti kaevandamine ja asbestikiudude ning neid kiudusid sisaldavate toodete ja segude tootmine, turule toomine ja kasutamine; - Elavhõbeda ja elavhõbedaühendite eksport ning paljude elavhõbedat sisaldavate toodete tootmine, eksport ja import
Tubakas	Tubakatoodete või e-sigarettide levitamine, kui see on äriühingu põhitegevusalaks (tulust >50%)
Kalandus	Ökoloogiliselt mittesäästvate kalastusviiside praktiseerimine, nagu triivvõrkudega kalapüük, süvamere põhjatraalimine, kalapüük lõhkeainete või tsüaniidiga
Transport	- Nafta ja muude ohtlike ainete vedu laevades, mis ei vasta Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni nõuetele - Alates 2030. aastast uute diiselmootoriga sõitvate sõiduvahendite finantseerimine

ESG üldpõhimõtted

- kõikide selliste toodete tootmine ja nendega kauplemine, mis on Eesti Vabariigi seaduste, määruste või rahvusvaheliste konventsioonide ja lepingute kohaselt ebaseaduslikud;
- sunnitöö kasutamine või inimõiguste rikkumine;
- prostitutsiooni vahendamine või pornograafilise materjali tootmine;
- keelatud ainete vahendamine ja kaubavahetus ilma nõutavate ekspordi- või impordilitsentsideta;
- tegevused, mis mõjutavad negatiivselt UNESCO maailmapärandi objekte;

- tegevused, mis mõjutavad negatiivselt rahvusparke ja looduskaitsealasid või Ramsari konventsiooniga kaetud märgalasid;
- bioloogilise mitmekesisuse ressursside või kultuuripärandi kaitset käsitlevate Eesti Vabariigi õigusaktide või rahvusvaheliste konventsioonidega keelatud tegevused;
- isikute, rühmade või kogukondade ebaseaduslik sunniviisiline väljasaatmine.

ESG riske võetakse arvesse laenuanalüüsis. Üksikasjalik ESG riskide analüüs tehakse 0,5 miljonit eurot ületavate ettevõttele laenu taotluste korral. Muude klientide puhul tehakse ESG tegurite baashindamine, mis lähtub laenukoost.

liigist ja keerukusest ning kliendi tegevusest. Et tuvastada laenuvõtjaid, kes on otseselt või kaudselt avatud suuremale ESG teguritega seotud riskile, töötati koostöös keskkonna- ja sotsiaalvaldkonna ekspertidega välja individuaalsete majandussektorite (allsektorite) jaoks põhjalik „soojakaart“. Kaardil on kujutatud iga majandussektori keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hinnang, võttes arvesse reitinguagentuuride ja rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide vastavaid riskiklassifikatsioone, kohalikke ja ELi õigusakte ja vajadusel Eesti siseriiklikku mõõdet.

Allpool tabelis on esitatud ülevaade LHV krediidiportfelli vastavalt majandussektorite liigitusele keskkonna- ja sotsiaalsete riskide alusel.

Fookus	Riskitase	2021
Keskkonna ja kliimamuutustega seotud risk	Kõrge	14,4%
	Keskmine	52,7%
	Madal	32,9%
Sotsiaalne	Kõrge	15,2%
	Keskmine	54,8%
	Madal	30,0%

Aasta jooksul töötati pangas välja juriidilistest isikutest klientide ESG analüüsi korda ja töövahendeid ning eeldatavasti jätkub see töö ka järgmisel aastal.

2.1 Krediidiriski mõõtmine ja jaotus

Grupp jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgmistesse olulisematesse kategooriatesse:

- nõuded keskpankadele ja krediidasutustele (tabelites nimetuse „pangad“ all) ja investeerimisühingutele;
- võlakirjad ja tuletisinstrumentid;
- laenud juriidilistele isikutele;
- laenud eraisikutele.

a) Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest, mida hoitakse keskpangas, teistes korrespondentpankades ning investeerimisasutustes, kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. Nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele ei ole tähtaega ületanud ning on tagamata. Grupi vahendid hinnatakse vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele (keskpang on reitinguta). Kui erinevatel agentuuridel on erinevad reitingud, kasutatakse kas keskmist või konservatiivsuse põhimõttel madalamat reitingut.

Kui Eesti krediidasutustel pole välist krediidiireitingut ja need on EL-i suurte pankade tütarettevõtted, on kasutatud

emaettevõtte krediidiireitingut. Juhtkonna hinnangul on krediidasutuste ja investeerimisühingutega seotud oodatava krediidikahju risk ebaoluline, kuna vastaspooltel on kõrge reitingud ja kuna Grupp hoiab nende osapoolte suhtes ainult väga likviidseid positsioone.

b) Võlakirjad ja tuletisinstrumentid

Võlakirjadega seotud krediidiriski võtmisele kehtestatakse krediidikomitees limiidid vastavalt emitendi reitingule.

Võlakirjadest tulenevad põhiosa ja tekkepõhised intressinõuded ei ole tähtaega ületanud. Võlakirjadel puuduvad tagatised.

c) Laenud juriidilistele isikutele

Juriidiliste isikute laenuportfell sisaldab krediiti ettevõtetele, kohalikele omavalitsustele, mittetulundusühingutele (sh korteriühistud) jne, sh järgmisi tooteid:

- ettevõttelaenud (äriklendilaen)
- liising
- arvelduslaen (äriklendilaen)
- kaubanduse rahastamine (äriklendilaen)
- finantsvõimenduslaenud (investeeringute rahastamine)
- krediitkaardid ja järelmaks (tarbimise rahastamine)
- korteriühistute laenud (äriklendilaen)
- akreditiivid (tarbimise rahastamine)

Juriidilistele isikutele antavaid laene (v.a korteriühistute laenud), millega LHV-le kaasneb üle 500 tuhande euro suurune krediidirisk, hinnatakse individuaalselt. Igale kliendile määratakse krediidiireiting vahemikus 1–13, kus 1 tähistab kõige väiksemat maksejõuetuse tõenäosust ja 13 maksejõuetust. Krediidiireitingu määramisel võetakse arvesse nii kliendi finantsseisundit kui ka äririski. Arvesse võetavad konkreetset finantssuhtarvud ja äririskid sõltuvad sellest, missugust reitingumudelit kasutatakse: ettevõtte, kommerts-kinnisvara, elamuehituse, kohaliku omavalitsuse või kaubamudelit. Krediidiireitingu määrab krediidianalüütik ning selle kinnitab krediidi juht, kuid lõplik riskivõtmine otsustatakse krediidikomitees ühehäälsel otsusel. Iga kliendi finantsseisundi järelmonitooringut tehakse pärast laenu väljastamist harilikult vähemalt kord kvartalis. Vähemalt kord aastas vaadatakse üle kõik kliendi hinnangud. Kliendid, kellega seotud krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, võetakse jälgimise alla ning nende finantsseisundit, likviidsust ja tagatiste väärtust jälgitakse põhjalikult ja tihedamini.

Juriidilistele isikutele väljastatavaid alla 500 tuhande euroseid laene ja korteriühistute laene laenusummast sõltumata analüüsitakse kuluefektiivsema skooringu protsessiga. Skooringu teostatakse taotluse hetkel ning on üks kriteeriumitest laenu väljastamiseks. Laenu maksejõuetuse

töenäosuse (PD) leidmiseks kasutatakse ettevõtte finantsandmeid ja informatsiooni maksekäitumise kohta. Arvesse võetakse ettevõtte varade ja kohustiste struktuuri, kasumlikkust ja rahavoo suhtarve.

d) Laenud eraisikutele

Eraisikute laenuportfell sisaldab tagatud ja tagamata krediiditooteid ja eraisikute liisingutooteid, sh järgmised tooted

Toode	Selgitus
hüpoteeklaen (erakliendilaen)	tagatud laen korteri või maja ostmiseks (kodulaen)
eralaan (erakliendilaen)	tagatud laen vabaks kasutuseks (investeerimiseks, renoveerimiseks jne)
tarbimislaen (tarbimise rahastamine)	tagamata tarbijalaen (väljastab tütarettevõtte LHV Finance AS)
järelmaks (tarbimise rahastamine)	tagamata järelmaksutoode, mida pakuvad kaupmehed (krediiti väljastab tütarettevõtte LHV Finance AS)
liising	liising sõidukite ostmiseks
finantsvõimenduslaenu (investeeringute rahastamine)	laen börsil noteeritud väärtipaberite tagatisel
krediitkaardilaen (tarbimise rahastamine)	tagamata krediitkaardilaen
arvelduslaen (erakliendilaen)	tagamata arvelduslaen
õppelaen (erakliendilaen)	riigi garantiiga laen üliõpilastele
kinnisvaraliising (erakliendilaen)	hüpoteeklaen (kinnisvara kuulub LHV-le)

Ka eraisikute laenude puhul rakendatakse kuluefektiivset skooringuotsustust (vt alapeatükk „Krediidiriski skaala“, kus on kirjeldatud eraisikute maksejõuetuse töenäosuse (PD) mudelite sisendeid). Skooringuotsustust tehakse laenu taotluse esitamise ajal ning see on üks laenu väljastamise kriteeriume. Laenuotsustust tehakse jaepanganduse krediidikomitees või madalamal otsustustasandil. Hüpoteeklaenu maksimumsumma määratakse kooskõlas Eesti Panga nõuetega. Tarbimise rahastamise tooteid eraisikutele pakutakse Eestis tütarettevõtte LHV Finance kaudu. Grupp on sõlminud lepingud enamiku tähtsajaga ületanud tarbimis- ja järelmaksulaenu müügiks – üldjuhul toimub see siis, kui laen on olnud vähemalt 79 päeva viivises.

Krediidiriski mõõtmine

Kõikide laenutoodete, v.a. finantsvõimenduslaenu puhul kasutatakse LHV-s kliendi krediidiriski hindamiseks kas reitingu- või skooringsüsteeme, nagu on näidatud allolevas tabelis. Ettevõtete krediidiriiside tegemisel (kui LHV riskipositsioon ületab 500 tuhat eurot), kasutatakse kliendiriteeringut ja jaesektoris PD skoorimudeliteid; olemasolevate laenude jaoks töötatakse välja portfelligaskooringu PD mudelid. Eraldi mudelite alusel leitakse maksejõuetusest tingitud kahju (LGD) ja krediidi ümberhindlustegur. (CCF).

Kliendi tüüp	Segment	Määratlus	PD	LGD	CCF/EAD
Ettevõtted	Ettevõttelaenu	Ettevõtete laenu LHV koguriskipositsiooniga üle 500 tuhande euro	Reitingumudel	Sisemine mudel	Sisemine mudel
Jaeklient	VKE, sh mikroettevõtted	Ettevõtete laenu LHV koguriskipositsiooniga kuni 500 tuhat eurot, korteriühistute laenu sõltumata LHV koguriskipositsioonist	Skooringumudel		
	Eraklientide hüpoteeklaenu	Kõik eraisikute hüpoteeklaenu	Skooringumudel		
	Muud erakliendilaenu	Kõik eraisikute tarbimise rahastamise tooted ja autoliising	Skooringumudel		

Krediidiriski skaala

Grupp kasutab sisemist krediidiriski skaalat, mis peegeldab hinnangut individuaalsete vastaspoolte maksejõuetuse tõenäosusele. Grupi sisemised reitingu- ja skooringu-mudelid on kohandatud vastavalt vastaspoolte kategooriale. Laenuvõtja krediidiriski hindamisel kasutatakse eri liiki krediidiriskipositsioonide puhul eri riskikarakteristikuid:

- 1) võlgniku riski karakteristikud
 - äriklientidega seotud riskipositsioonid: finantsaruanded, majandusharu, emaettevõtte toetus jne;
 - jaeklientidega seotud riskipositsioonid: finantsaruanded või teave isikliku sissetuleku kohta, sotsiaal-demograafiline teave, käitumisalane teave jne;
- 2) tehinguriski karakteristikud – toote liik, tagatise liik jne;
- 3) viiviseseisundi ja võlgnevuste karakteristikud pangasisestest ja -välistest allikatest.

Lisaks sellele võimaldavad mudelid lisada iga vastaspoolte lõplikku sisemisse krediidireitingusse ka krediidiriski juhi eksperdihinnanguid. See võimaldab võtta arvesse teavet, mida ülejäänud andmed ei tarvitse sisaldada.

Krediidiriski klassid on kalibreeritud selliselt, et maksejõuetuse risk suureneb eksponentsiaalselt iga järgneva kõrgema klassi puhul. Näiteks PD erinevus reitinguklasside 4 ja 5 vahel on väiksem kui erinevus klasside 7 ja 8 vahel.

Järgnevalt on Grupi iga portfelli tüübi kohta välja toodud täiendavad kaalutlused.

• Jaelaenud

Jaeportfellis tehakse riskihinnang laenu andnud üksuse tasandil ja skooringu lõpptulemust kõrvutatakse maksejõuetuse tõenäosusega. Pärast esmast arvelevõtmist monitooritakse laenuvõtja maksekäitumist perioodiliselt, et konstrueerida käitumuslik skoor.

Igasugust muud teavet laenuvõtja kohta, mis võib mõjutada tema maksekäitumist (nt töökoha kaotus ja varasemad maksehäired) võetakse antava käitumisskoori juures samuti arvesse.

• Ettevõttelaenud

Ettevõtete reitingud määratakse laenusaaaja tasandil. Krediidianalüütik lisab laenusüsteemi jooksvalt ajakohastatud ja uut informatsiooni ning krediidi hinnanguid. Lisaks sellele uuendab analüütik teavet kliendi maksevõime kohta vähemalt iga aastal näiteks avalike finantsaruannete põhjal. Selle põhjal määratakse uuendatud sisemine krediidireiting ja PD.

• Treasury

Treasury võlakirjaportfellis olevate võlakirjade puhul kasutatakse väliste reitinguagentuuride reitinguid, mida monitooritakse ja ajakohastatakse pidevalt. Iga reitingu PD seotakse LHV reitinguskaalaga.

• Krediidirisk

Grupi ettevõttelaenude PD hindamise meetod koosneb 13 krediidireitingust, kus 1 on madalaima ja 13 kõrgeima krediidiriskiga (maksejõuetus). Reitingud 1 ja 2 omistatakse ainult reitinguagentuuride Fitch, Moody's ja Standard & Poor's keskmise reitingu põhjal. Vastavalt vajadusele viib Grupp läbi finantsanalüüsi.

Seega omistatakse reitingud 1 ja 2 ainult rahvusvahelistele ettevõtetele ja organisatsioonidele ning omavalitsustele ja riikidele, mille maksesuutlikkust on reitinguagentuurid oma investeerimisjärgu reitinguga kinnitanud. Reitinguagentuuride hinnangul põhinevad osaliselt ka reitinguklassid 3 kuni 13, ehkki selles kategoorias on peamiselt rahvusvahelise reitinguta Eesti ettevõtted.

Grupi sisemine reitinguskaala ettevõttelaenudele ja vastavad välised reitingud on toodud alljärgnevas tabelis:

LHV reiting	LHV kirjeldus	PD%	S&P	Moody's
1	Investeerimisjärgu reiting	0,03	AAA	Aaa
2		0,05	AA+	Aa1
3		0,10	AA, AA-	Aa2, Aa3
4		0,20	A+, A, A-	A1, A2, A3
5		0,30	BBB+	Baa1
6		0,40	BBB	Baa2
7		0,50	BBB-	Baa3
8		1,00	BB+, BB	Ba1, Ba2
9		2,50	BB-	Ba3
10	Mitte-investeerimisjärgu reiting	5,00	B+	B1
11	(sh spetsiaalne jälgimine)	10,00	B, B-	B2, B3
12		30,00	CCC/C	Caa
13	Maksejõuetus	100,00	D	C

Reitinguid valideeritakse ja kalibreeritakse ümber igal aastal, et need vastaksid viimastele prognoosidele ja võtaksid arvesse kõiki tegelikult täheldatud makseviivitusi.

Reitingud on jagatud kolme rühma: investeerimisjärgu reiting, spetsiaalne jälgimine ja maksejõuetus. Investeerimisjärgu reiting määratakse, kui laen ei ole aruandekuupäeva seisuga võlas. Spetsiaalse jälgimise staatus määratakse, kui vastaspoole reiting on 10–13. Maksejõuetuse staatus (reiting 13) määratakse lähtuvalt maksejõuetuse definitsioonist.

Tagatised

Grupp rakendab mitmeid eeskirju ja tavaid riskide vähendamiseks. Grupil on sisemised eeskirjad teatava tagatisklassi vastuvõetavuse või krediidiriski vähendamise kohta.

Tagatise väärtust hindab Grupp laenuaotlusprotsessi käigus ja hinnang vaadatakse perioodiliselt üle. Hinnangud tagatiste turuväärtusele põhinevad konservatiivsusprintsiibil, mis võtab arvesse tagatise tüüpi, asukohta, realiseerimise tõenäosust ja likviidsust.

Kinnisasjade hindamisel kasutatakse eksperdi hinnanguid. Turuväärtuste ajakohasuse tagamiseks uuendatakse kommerts-kinnisvara individuaalseid hinnanguid vähemalt üks kord aastas. Elukondliku ning muu homogeenset tüüpi kinnisvara puhul kasutatakse regulaarseks ümberhindamiseks ka statistilisi indekseerimismudeleid.

Põhilised laenude ja ettemaksete tagatiste tüübid on järgmised:

- hüpoteek
- kommerts-pant
- kauba pant
- deposiit
- krediidikindlustus
- kaubeldavad väärtpaberid
- noteerimata väärtpaberid
- nõudeõiguse pant
- KredExi, Maaelu Edendamise Sihtasutuse või Euroopa Investeerimisfondi garantii
- akreditiiv
- era- või juriidilise isiku käendus
- sõidukid, masinad, õhusõidukid, seadmed jne

Eelistatud on sellised tagatised, mille puhul ei ole tugevat korrelatsiooni kliendi makseriski ja tagatise väärtuse vahel. Üldiselt peab panditav vara olema kindlustatud, tagatise eluiga peab olema pikem kui laenu tagastustähtaeg ning tagatise turuväärtus peab ületama laenujääki.

Tagamata laenu väljastatakse eraisikutele teatud summa ulatuses. Juriidilistele isikutele on see lubatud ainult sellisel

juhul, kui rahavoogude prognoos näitab stabiilseid ja märkimisväärselt tugevaid rahavoogusid ja/või kliendi krediidirisk hinnatakse madalaks.

Aruandeperioodi jooksul pole Grupi eeskirjad seoses tagatistega oluliselt muutunud ning samuti pole olnud märkimisväärselt muutust tagatiste üldises kvaliteedis, mis on Grupi valduses olnud eelmisest aruandeperioodist alates.

Finantsvõimenduslaenude tagatise jälgitakse igapäevaselt ja kui tagatise väärtus langeb, võetakse viivitamata meetmeid krediidikahjumi vältimiseks.

Tarbimislaene ja krediitkaardilaene väljastatakse ilma tagatiseta ning riske vähendatakse klientide maksekäitumise pideva jälgimisega. Liising ja hüpoteeklaenu on alati ületagatud. Erasisikutele antud liisingu, järelmaksu, hüpoteeklaenude ja arvelduslaenu kliente, kes maksetähtaega ületavad, jälgib Grupp regulaarselt.

Seoses alatagatud ettevõtelaenudega tuleb arvesse võtta, et Grupp on hinnanud teatavate tagatiste (isiklikud käendused, kommerts-pandid) turuväärtust konservatiivselt. Alatagatud laene käsitatakse kõrgema riskiga laenudena, mille üle Grupp teeb krediidikomitees igakuist monitooringut, et vähendada võimalikku krediidikahjumit.

2.2 Oodatava krediidikahjumi mõõtmine

IFRS 9 kehtestab kolmefaasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediitkvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist:

Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediidiriski tõttu langenud väärtusega, liigitatakse faasi 1 ning Grupp jälgib pidevalt selle krediidiriski.

Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvelevõtmisest, liigitatakse finantsinstrument faasi 2, aga seda ei loeta veel krediidiriski tõttu langenud väärtusega instrumendiks.

Lisainformatsioon selle kohta, kuidas Grupp hindab krediidiriski olulist suurenemist, on esitatud riskide juhtimise osa punktis 2.2.1.

Juhul kui finantsinstrument on krediidiriski tõttu langenud väärtusega, liigitatakse see faasi 3. Lisainformatsiooni selle kohta, kuidas Grupp defineerib krediidiriski tõttu langenud väärtuse ja maksejõuetuse, vaata punkti 2.2.2.

Faasis 1 olevate finantsinstrumente ECL-i mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediidikahjumist. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumendide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumi põhjal. Lisainformatsiooni saamiseks sisendite, eelduste ja hinnangutehnikaga kohta ECL-i arvutamisel vaata punkti 2.2.3.

Läbiv põhimõte ECL-i mõõtmisel IFRS 9 järgi on see, et arvesse tuleb võtta tulevikku vaatavat teavet. Punkt 2.2.4. sisaldab informatsiooni selle kohta, kuidas Grupp on selle lisanud ECL-i mudelisse.

Krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvarad on finantsvarad, mis on esmasel kajastamisel krediidiriski tõttu langenud väärtusega. Nende ECL kajastatakse alati eluea jooksul (faas 3).

Alljärgnev joonis võtab kokku allahindlusvajaduse vastavalt standardile IFRS 9 (v.a krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvarad):

Krediidikvaliteedi muutus pärast esmast kajastamist		
Faas 1	Faas 2	Faas 3
(Esmase kajastamine)	(Krediidiriski oluline suurenemine pärast esmast kajastamist)	(Krediidiriski tõttu langenud väärtusega varad)
12 kuu oodatavad krediidikahjumid	Eluaja oodatavad krediidikahjumid	Eluaja oodatavad krediidikahjumid

Järgnev osa käsitleb Grupi poolt standardi nõuete täitmisel kasutatud peamisi hinnanguid ja eeldusi.

2.2.1 Oluline krediidiriski suurenemine

Grupi hinnangul on finantsinstrumendi krediidirisk oluliselt suurenenud, kui on täidetud üks või mitu järgnevalt välja toodud kvantitatiivsest, kvalitatiivsest või kaitsemeetme (backstop) kriteeriumitest.

Kvantitatiivsed kriteeriumid

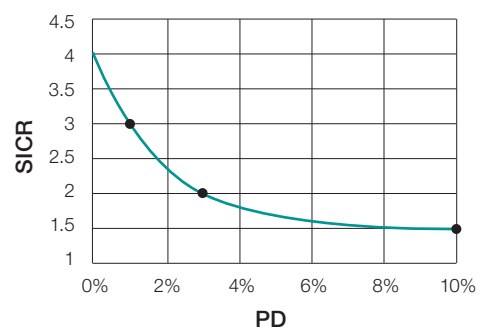
Kvantitatiivseid kriteeriumeid rakendatakse kõigile alates 2018. aastast sõlmitud krediidilepingutele uues portfellis ja ajaloolises ettevõttelaenu portfellis, mille puhul kasutatakse reitingupõhist eluea maksejõuetuse tõenäosust.

Järelejäänud eluea maksejõuetuse tõenäosus (PD) aruandekuupäeva seisuga on võrreldes riskipositsiooni esmase arvelevõtmise aruandekuupäevaga suurenenud, kui see ületab alljärgnevas tabelis toodud piirmäärasid.

Uus portfelli – alates 1. jaanuarist 2018 sõlmitud lepingud

Eluea PD esmasel arvelevõtmisel	Eluea PD suurenemine aruandekuupäeva seisuga, mida hinnatakse oluliseks
X%	≥100 bps
Ja	Kehtiv eluea PD/Esialgne eluea PD > $1,4885 + \exp(0,9549 - 54,173^*)$ Esialgne eluea PD)

Valemi illustreerimiseks on esitatud SICR-i kõver allpool graafikus. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 baaspunkti. SICR-i kõver näitab esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhet (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks.

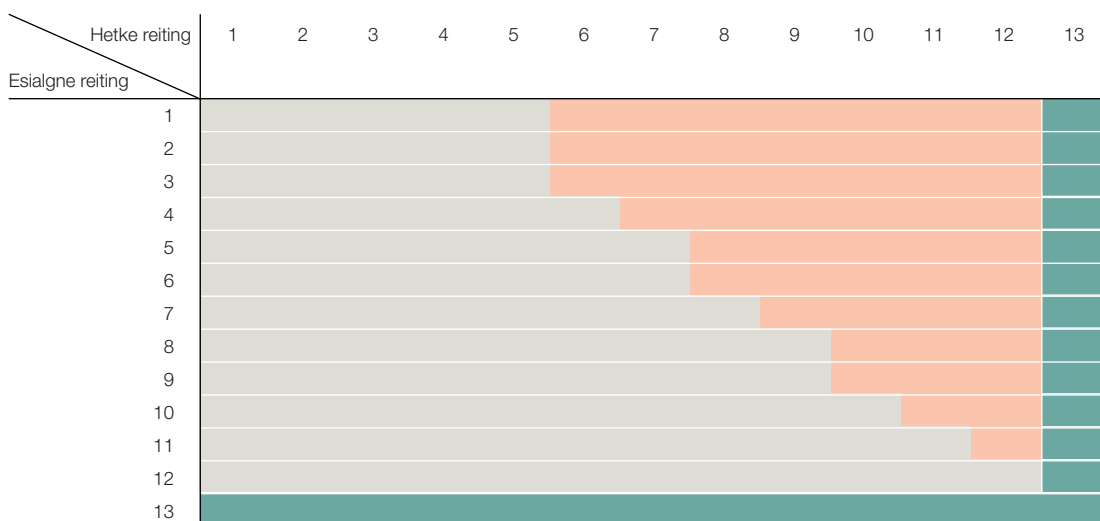

SICR kõver: esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks

Illustreerimaks eelnevalt välja toodud piirmäära rakendamist, võtame näiteks 13. veebruaril 2018 sõlmitud 3-aastase jaelaenu lepingu, millel oli esmasel arvelevõtmisel eluea PD 3,36% ja oodatav eluea PD kümme kuud hiljem aruandekuupäeval 2,76%. Kui aruandekuupäeval on tegelik

eluea PD 8,86%, siis ületab see oodatavat PD-d (2,76%) üle piirmäära. Seetõttu on toimunud krediidiriski oluline suurenemine.

Ajalooline portfelli – enne 1. jaanuari 2018 sõlmitud ettevõttele laenu lepingud

Piimäärad põhinevad hinnangutel, kuidas muutub instrumendi eluea PD enne makseraskustesse sattumist. Eluea PD loomuliku liikumise leidmiseks, mis ei näita krediidiriski olulist suurenemist, on hinnatud eluea PD-d

ka selliste instrumentide puhul, mis edasisel kajastamisel ei satu makseraskustesse. Ettevõttele laenu portfelli on lühikese tähtajaga, täpsemalt 2,5 aastat.

Kvalitatiivsed kriteeriumid

Kvalitatiivseid kriteeriumeid rakendatakse SICR-i arvutamisel ajaloolise jaelaenu portfelli puhul, mille lepingud on sõlmitud enne 2018. aastat. Uue portfelli puhul on PD arvutustes rakendatud kvalitatiivseid kriteeriume ja seetõttu sisalduvad need SICR-i arvutustes eluea PD kaudu.

Ajaloolise portfelli lühikese keskmise tähtaja tõttu (1,75 aastat) ei peetud mõistlikuks prognoosida esialgset eluea PD-d lepingute puhul, mis on sõlmitud enne 1. detsembrit 2017, mistõttu kasutati ajaloolise portfelli esialgse PD asemel taotluse või reitingu PD-d.

Ja laenu ajalooline portfelli – enne 1. jaanuari 2018 sõlmitud eralaenu lepingud

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaaaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele.

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.

- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks makseviivitus või maksuvõlg viimase 12 kuu jooksul.
- Kodulaenu või eralaenu puhul võetakse arvesse, kui lepingu LTV (laenu ja tagatise väärtuse suhe > 100%.

Ja laenu ajalooline portfelli – enne 1. jaanuari 2018 sõlmitud ettevõttele laenu lepingud

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaaaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele.

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks makseviivitus või on vähemalt neljal korral viimase 12 kuu jooksul esinenud maksuvõlg.

SICR-i hinnang sisaldab muuhulgas tulevikku vaatavat teavet ja arvestus toimub kvartalipõhiselt. SICR-i leidmiseks kasutatavaid kriteeriume monitoorib ja nende asjakohasust vaatab perioodiliselt üle krediidiriski meeskonna sõltumatu liige.

Backstop-kaitsemeede

Backstop-meedet rakendatakse juhul, kui laenusaja lepingujärgsed maksed on üle tähtaja rohkem kui 30 päeva, mida käsitatakse finantsinstrumendi krediidiriski olulise suurenemisena.

Madala krediidiriski erand

Grupp on 31. detsembril 2021 ja 31. detsembril 2020 lõppenud majandusaastal kasutanud madala krediidiriski erandit rahale ja nostrokontodele, mis täidavad likviidsusportfelli kriteeriumit.

2.2.2 Maksejõuetuse definitsioon ja krediidiriski tõttu langenud väärtusega varad

Grupp defineerib finantsinstrumendi staatust maksejõuetusena ja see vastab täielikult krediidiriski tõttu langenud väärtusega vara mõistele, kui vara suhtes kehtib üks või mitu allpool kirjeldatud kriteeriumi.

Kvantitatiivsed kriteeriumid

Laenusaja on rikkunud olulisuse piirmäära kriteeriumi 90 päeva järjest.

Kvalitatiivsed kriteeriumid

Järgnevalt on välja toodud asjaolud, mis viitavad sellele, et klient ei tasu võlgnevust täies ulatuses:

- Ilmneb märke makse laekumise ebatõenäolisusest, mis näitab, et laenuvõtja on märkimisväärtes rahalistes raskustes;
- majanduslike raskuste tõttu on toimunud restruktureerimine;
- katseajal on rakendatud lisaks varem rakendatud võla restruktureerimise meetmetele ka täiendavaid võla restruktureerimise meetmeid;
- leping on lõpetatud.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja need on kooskõlas maksejõuetuse definitsiooniga, mida kasutatakse sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse definitsiooni on läbivalt kasutatud Grupi oodatava krediidikahjumi arvutamisel PD, EAD ja LGD mudelite koostamiseks.

Maksejõuetuse staatuse rakendamisel kasutatakse suurklientide puhul kliendipõhist lähenemist, jaeklientide puhul lepingupõhist lähenemist.

Kui instrument ei vasta katseaja jooksul ühelegi maksejõuetuse kriteeriumile, siis ei ole instrument enam

maksejõuetuse staatuses. Katseaeg peaks kestma vähemalt 3 kuud alates hetkest, mil instrument ei vastanud enam maksejõuetuse kriteeriumitele.

Laenudele, mida raskuste tõttu on restruktureeritud, tuleb maksejõuetuse staatusest ümberklassifitseerimisel täiendavat tähelepanu pöörata, kuna viivises päevade arvestus toimub modifitseeritud maksegraafiku alusel ning laen jääb restruktureerimisele, kuni see on täielikult tagasi makstud. Seetõttu on selliste laenude katseaeg vähemalt üks aasta alates:

- restruktureerimismeetmete pikendamisest, maksejõuetuse kajastamisest või restruktureerimise kokkuleppes sisalduva maksepuhkuse lõpust, sõltuvalt sellest, mis toimub viimasena.

2.2.3 ECL-i mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamismeetodite selgitused

ECL-i mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum, mis:

- on neutraalne ehk ei peegelda liigset konservatiivsust ega optimismi;
- on tõenäosusega kaalutud summa, mis on arvestatud vastavalt kolmele allahindamise stsenaariumile (baas-, optimistlik ja pessimistlik stsenaarium);
- kajastab raha ajaväärtust;
- kasutab mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikusündmuste, praeguste tingimuste ning prognoositud majandustingimuste kohta.

Grupi ECL-i mudel järgib laiemalt aktsepteeritud marginaalkahjumite summa meetodit, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis tekivad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad riskipositsiooni ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust (PD ajaperioodide t ja t+1 vahel).

ECL-i arvutused põhinevad järgmisel neljal komponendil:

- maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang sellele, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks;
- riskipositsioon maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale laenusummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgneva oodatavaid muutusi, sh põhiosa ja intressi tagasimakseid ning valmisolekulaenude kasutamist;
- maksejõuetusest tingitud kahju (LGD) on maksejõuetuse korral tekkiva kahju hinnang.

Selle aluseks on saadaolevate lepinguliste rahavoogude ja LHV oodatavate rahavoogude (sh tagatistest saadud rahavoogude) vahe.

LGD kajastatakse protsendina EAD-st;

- diskontomäär kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusesse aruandekuupäeva seisuga.

Matemaatiliselt väljendatakse prognoosiperioodi T (12 kuud või eluiga, sõltuvalt sellest, kas vajalik on 12 kuu või eluea hinnang) ECL-i summat alljärgnevalt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T PD_t * LGD_t * EAD_t * d_t$$

kus: $t = 0$

T – 1-kuuline periood prognoosiperioodi T raames 12 kuu ECL-i hinnangu puhul

$T = 12$ kuud eluea ECL-i hinnangu puhul

T = laenu oodatav eluiga

PD_t – marginaal PD kuu t puhul

LGD_t – oodatav LGD kuu t puhul

EAD_t – riskipositsiooni summa, sh oodatavad

valmisolekulaenude kasutamised, kuu t puhul

dt – diskontomäär kuu t puhul

Diskontomäär on finantsinstrumendi sisemine intressimäär või selle ligikaudne väärtus.

Arvutusloogika illustreerimiseks on allolevas tabelis esitatud lihtsustatud näide. Selles tagatud laene käsitlevas näites on LGD tuletatud otse tagatiste väärtusest ning lihtsustamiseks on eeldatud, et tagatise õiglane väärtus on ajas konstantne. ECL-i mudel võtab siiski erinevate stsenaariumite abil arvesse võimalikku tagatise õiglase väärtuse muutust ajas.

ECL	31.01.22	28.02.22	31.03.22	30.04.22	31.05.22	30.06.22	31.07.22	31.08.22	30.09.22
(1) Riskipositsioon (EAD)	4 000	3 500	3 000	2 500	2 000	1 500	1 000	500	0
(2) Marginaalne PD	0,40%	0,38%	0,36%	0,34%	0,32%	0,30%	0,28%	0,26%	0,24%
(3) Tagatise väärtus	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
(4) Võimalik kahjum [Max(0;1-3)]	2 000	1 500	1 000	500	0	0	0	0	0
(5) Oodatav marginaalne kahjum [2*4]	8,00	5,70	3,60	1,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
(6) Oodatav marginaalne kahjum, diskonteeritud	7,97	5,65	3,56	1,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Eluea oodatav krediidikahjum seisuga 31.12.2021 [Summa (6)]	18,85								

Märkus. Diskonteerimine on tehtud eeldusel, et aruandeperioodi lõpp on 31.12.2021 ja diskontomäär on 5%.

Maksejõuetutele riskipositsioonidele arvutatakse ECL järgmiselt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T LGD_t * Exposure_t * d_t$$

Iga riskidimensioon (PD, LGD, EAD) on kaetud sisemiselt arendatud reitingu- ja skoorimudelitega. Need mudelid on arendatud äri- ja krediidi juhtimise eesmärgil.

Kokkuvõttes on ECL-i mudeli eesmärk muuta juba olemasolevate riskiparameetrite väärtused tulevikku suunatud konkreetse ajahetke hinnanguteks ja kasutada neid oodatava krediidikahjumi arvutamisel.

IFRS 9 parameetrid

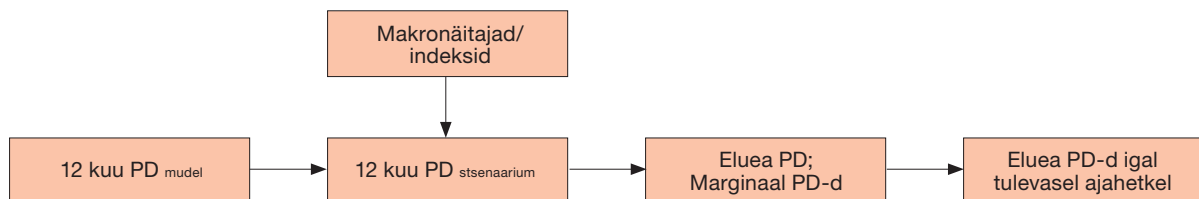
PD	12 kuu PD; eluea PD disagregeeritud täpsemateks marginaalseteks tõenäosusteks allperioodidele - Tulevikku vaatav konkreetse ajahetke hinnang, mis peegeldab praeguseid ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus - Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäära konservatiivsust
LGD	- Neutraalsed konkreetse ajahetke prognoosid - Võtab arvesse praegusi ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus - Sissenõutud maksed on diskonteeritud, kasutades diskontomäärana sisemist intressimäära - Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäära konservatiivsust
CCF/EAD	Peegeldab oodatavaid laenujäägi muutusi laenu eluea jooksul, sh laenugraafiku järgseid makseid ja ettemakseid
ECL	Rahavoo puudujäägi nüüdsväärtus (PV). Faas 1: 12 kuu PD. Faas 2: eluea PD. Faas 3: PD = 100%

Järgnevates peatükkides on välja toodud, kuidas on olemasolevaid mudeleid ECL-i arvutamisel kasutatud. Samuti on detailsemalt lahti seletatud iga riskidimensioon.

Reitingu- ja skoorimudelitest tuleneva PD lisamine ECL-i mudelisse

IFRS 9 oodatava krediidikahjumi arvutamiseks on vajalikud tulevikku vaatavad 12 kuu ja eluea konkreetse ajahetke hinnangud ning marginaalne PD, mitte ajalooline või pikaajaline keskmine 12 kuu PD (mudeli PD).

Mudeli PD teisendamine (PDmodel) toimub alljärgnevalt:

Järgmisena konverteeritakse 12 kuu konkreetse ajahetke hinnang eluea PD-ks ja marginaal-PD-ks. Selleks kasutatakse segmendipõhist standardset maksejõuetuse kõverat, mis annab oodatava maksejõuetuse ajastuse järelejäänud eluea jooksul.

Viimasena arvutatakse eluea PD-d laenu igale tulevasele ajahetkele kuni oodatava eluea lõpuni.

LGD lisamine põhimudelitest ECL-i mudelisse

LGD puhul erineb LGD põhimudeli kasutamine olenevalt sellest, kas tegemist on tagatud või tagamata positsiooniga.

Kuna IFRS 9 parameetri puhul tuleks arvesse võtta positsiooni oodatavat vähenemist aja jooksul, siis tagatud laenude tagatud osa puhul arvutatakse LGD otse vastava tagatise hinnangulise kiir-realiseerimisväärtuse põhjal, põhimudelite sisendeid ei kasutata.

LGD aluseks olnud LGD mudelist lisatakse ECL-i arvutusse tagamata positsioonid ja tagatud laenupositsioonide tagamata osa.

Järgmisena lisatakse makromajanduslikud stsenaariumid nii tagatud kui ka tagamata LGD näitajatesse nagu on ette nähtud vastavas allahindlusstsenaariumis.

Krediidi ümberhindlusteguri (CCF) hinnangute lisamine põhimudelitest ECL-i mudelisse

Sisemine CCF-i hinnang lisatakse otse ECL-i mudelisse ja seda kasutatakse EAD arvutamisel. Edasisi korrigeerimisi ei ole vaja teha, sest sisemine hinnang ei sisalda liigset konservatiivsust ega kogu tsüklit või langust arvestavaid korrigeerimisi.

2.2.4 Tulevikku vaatava teabe lisamine ECL-i mudelisse

Tulevikku vaatava teabe lisamiseks ECL-i mõõtmiseks, mis võtaks arvesse ka erinevaid võimalikke tulevikutingimusi, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL-i summa vastavalt kolmele allahindlusstsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Muuhulgas toob selline lähenemine esile mitte-lineaarsed suhted alternatiivsete stsenaariumite ja ECL-i vahel.

Matemaatiliselt:

$$ECL = p_{baas} * ECL_{baas} + p_{pos} * ECL_{pos} + p_{neg} * ECL_{neg}$$

kus:

p_{baas} , p_{pos} , p_{neg} – vastavalt baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi tõenäosused

ECL_{baas} , ECL_{pos} , ECL_{neg} – oodatav krediitkahjumi summa, mis on arvatud iga stsenaariumi kohta

ECL tuletatakse iga stsenaariumi korral üldisest valemist kasutades stsenaariumipõhiseid riskiparameetrite väärtusi.

Tõenäosusega kaalutud eluea PD hinnang krediidiriski olulise suurenemise arvutamiseks arvutatakse samamoodi:

$$PD = p_{baas} * PD_{baas} + p_{pos} * PD_{pos} + p_{neg} * PD_{neg}$$

kus:

PD_{baas} , PD_{pos} , PD_{neg} – eluea PD hinnang vastavalt igale stsenaariumile

Valitud näitajad eraisikute krediidiportfellis

Eraisikute krediidiportfelli jaoks valitud makronäitajad ja nende olulisuse osakaal on esitatud järgnevas tabelis:

	Hüpoteeklaenu	Tarbijalaenu, fikseeritud määr	Tarbijalaenu, ujuv määr (sh liising)
Palgakasv, %	17%	22%	18%
Töötuse määr, %	33%	44%	36%
Kinnisvarahinna-indeksi tõus, %	8%	0%	0%
Inflatsioonimäär, %	8%	11%	9%
6 kuu Euribor	17%	0%	18%
Pankade laenumarginaalid	17%	22%	18%
Kokku	100%	100%	100%

Märkus. Iga indikaatori suhteline osakaal arvestatakse vastavalt indikaatorite kaaludele.

Valitud näitajad ettevõtelaenu portfellis

Ettevõtete puhul on arvesse võetud erinevaid makromajanduslikke ja sektorispetsiifilisi näitajaid. Analüüs viidi läbi kahe sektori lõikes:

- 1) üldine majandustegevuse klassifikaator vastavalt tegevuskoodile / tähestikuline NACE Rev.2 klassifikatsioon ja
- 2) alamsektorid, mis põhinevad NACE Rev.2 klassifikaatori madalamatel numbrilistel koodidel.

Analüüsi põhjal tehti järgmised järeldused.

- Kõiki sektoreid mõjutab samasugune krediidsükk ning suuri sektoriüleseid majanduslikke raskusi kogetakse samaaegselt hoolimata sellest, et on teatud eripärad tööstusharude alamsektorite vahel (nt tootmises).
- On ainult teatud hulk muutujaid, mis „töötavad“ - muutujad, mille põhjal saab teha järeldusi, töötavad enamiku tööstusharude puhul üldiselt sarnaselt:
- SKP kasv, mis selgitab majanduse üldist olukorda;
- käibe muutus;
- töötajate arvu muutus.
- Muuhulgas testiti ka kasumite/kahjumite muutust tööstusharus, mis aga oli maksejõuetuse riski kohta järelduste tegemiseks liiga volatiilne.
- On mõned makronäitajad, mis on teatud tööstusharus, alamsektoris ja/või alamsektorite grupis olulised, isegi kui korrelatsioone on keeruline näidata väheste vaatluste ja/või vaatluse suhteliselt lühikese ajaperioodi tõttu. Näiteks:
- eksporditingimused ekspordile orienteerunud sektorite jaoks nagu metalli- ja keemiatooteid ning elektroonikaseadmed;
- rahvastiku kasv ja sissetulekute kasv elamukinnisvara sektori jaoks;
- kodumajapidamiste tarbimise kasv sisetarbimisele orienteeritud tööstusharude jaoks nagu jaekaubandus;
- Kokkuvõttes valiti ettevõtete jaoks näitajaks brutolisandväärtus tööstusharude kaupa, arvestades mitmesuguseid eeldusi:
- täheldatud korrelatsioon maksejõuetuse määrade lähenditega;
- SKP, mis on kõige lähedasem indikaator brutolisandväärtusele, on sektori jaoks eelistatud lähenemine;
- makromajanduslikke näitajaid on kergem prognoosida kui alternatiivseid näitajaid;
- erinevad majanduslikud eeldused.

Makromajanduslikud stsenaariumid (prognoosid) ja näitajad (sh ettevõtelaenu portfelli PD ja LGD hinnangud) töötatakse läbi vähemalt kord aastas krediidijuhtimise osakonnas, kus konsulteeritakse ka makromajandusanalüütikutega ning ekspertidega riskikontrolli, äri- ja finantsosakonnast.

Markomajanduslikku arengut monitooritakse kvartaalselt, kui vastavad andmed avalikustatakse.

Prognoose uuendatakse jooksvalt, et tagada õigeaegselt uue tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL-i hinnangusse.

Väljatöötatud allahindlusstsenaariumid ja olulised uuendused stsenaariumitele kinnitatakse riski- ja kapitalikomitees.

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks seisuga 31. detsember 2021 on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli puhul kasutati baas-, positiivset ja negatiivset stsenaariumi.

Seisuga 31.12.2021

Üldised makromajanduslikud näitajad	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2022E	2023E	2022E	2023E	2022E	2023E
SKP reaalkasv, %	2,8%	3,9%	2,0%	3,0%	3,7%	4,1%
Majapidamiste tarbimine, %	4,0%	3,6%	3,5%	2,5%	6,0%	3,5%
Valitsussektori tarbimine, %	-0,9%	-1,3%	0,0%	-0,4%	-1,2%	-0,8%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	-14,5%	6,9%	-15,0%	6,0%	-10,0%	8,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	4,9%	4,8%	3,0%	5,3%	6,5%	6,0%
Toodete ja teenuste import, %	-0,9%	4,8%	-2,0%	5,3%	4,0%	4,2%
Nominaalne SKP, mln eurot	33 020	35 480	32 681	34 941	33 068	35 595
SKP deflaator, % muutus	5,8%	3,4%	5,5%	3,8%	5,0%	3,4%
Tarbijahinna tõus, %	6,9%	3,0%	6,5%	3,5%	6,0%	3,0%
Töötuse määr, %	5,5%	5,3%	6,0%	5,8%	5,5%	5,0%
Tööhõive muutus, %	1,1%	0,6%	0,5%	0,8%	1,5%	0,2%
Netokuupalga tõus, %	8,3%	8,0%	6,7%	6,0%	8,5%	8,0%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	8,5%	8,0%	3,0%	5,0%	8,8%	8,2%
6 kuu Euribor	-0,5%	-0,2%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,2%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Nominaalkasv

Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2022E	2023E	2022E	2023E	2022E	2023E
Kokku – kõik NACE tegevusalad	8,7%	7,5%	7,6%	6,9%	8,9%	7,6%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	8,0%	0,1%	6,9%	-0,4%	8,2%	0,3%
Tööstus (v.a ehitus)	8,9%	7,5%	7,8%	6,9%	10,4%	6,4%
Tööstus, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	-0,1%	1,6%	-1,1%	1,1%	0,0%	1,8%
Tootmine	11,8%	9,1%	10,6%	8,6%	13,6%	7,6%
Ehitus	5,4%	9,4%	4,3%	8,9%	5,5%	9,6%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, tootlustus	15,1%	7,5%	13,3%	7,5%	18,3%	4,9%
Info ja side	20,9%	10,0%	12,5%	11,0%	21,0%	12,8%
Finants- ja kindlustustegevus	6,1%	7,5%	5,0%	6,9%	6,3%	7,6%
Kinnisvaraala tegevus	10,0%	6,2%	8,9%	5,6%	10,2%	6,4%
Kutse-, teadus- ja tehnikaala tegevus; haldus- ja abitegevused	7,1%	7,5%	6,0%	6,9%	5,9%	9,0%
Avalik haldus ja riigikaitse, kohustuslik sotsiaalkindlustus, haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	1,6%	7,5%	4,3%	3,0%	0,2%	9,3%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg, muud teenindavad tegevused, kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus, kodumajapidamiste tegevus ning eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste tegevus	9,8%	7,5%	8,7%	6,9%	10,0%	7,6%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2021 olid järgmised:

Valid at 31.12.2021

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaalud	60%	25%	15%

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks seisuga 31. detsember 2020 on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli puhul kasutati baas-, positiivset ja negatiivset stsenaariumi.

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2020 olid järgmised:

Valid at 31.12.2020

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaalud	60%	30%	10%

Valid at 31.12.2020

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2021E	2022E	2021E	2022E	2021E	2022E
Üldised makromajanduslikud näitajad						
SKP reaalkasv, %	2,4%	4,5%	-1,1%	6,6%	4,5%	3,5%
Majapidamiste tarbimine, %	2,3%	4,1%	-1,1%	5,0%	4,5%	4,6%
Valitsussektori tarbimine, %	-1,9%	0,6%	2,3%	0,8%	2,0%	1,5%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	3,2%	7,5%	-5,0%	9,0%	8,0%	4,5%
Toodete ja teenuste eksport, %	3,5%	6,6%	-3,8%	9,3%	6,0%	3,5%
Toodete ja teenuste import, %	4,2%	6,5%	-5,0%	9,0%	7,0%	4,5%
Nominaalne SKP, mln eurot	27 658	29 481	26 764	28 945	28 364	30 120
SKP deflaator, % muutus	1,3%	2,1%	1,1%	1,7%	1,7%	2,6%
Tarbijahinna tõus, %	1,0%	1,9%	0,5%	1,5%	1,5%	2,3%
Töötuse määr, %	9,1%	8,2%	12,0%	10,0%	8,5%	7,5%
Tööhõive muutus, %	-1,1%	1,0%	-3,7%	2,2%	1,7%	1,0%
Netokuupalga tõus, %	-0,6%	2,6%	-1,0%	1,6%	3,0%	4,2%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	-5,0%	3,5%	-10,0%	2,1%	-3,0%	4,5%
6 kuu Euribor	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	3,1%	3,3%	3,3%	3,5%	3,0%	3,1%

Nominaalkasv

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2021E	2022E	2021E	2022E	2021E	2022E
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus						
Kokku – kõik NACE tegevusalad	2,6%	5,8%	-0,2%	6,8%	5,2%	5,4%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	4,1%	6,6%	0,3%	8,7%	6,8%	6,2%
Tööstus (v.a ehitus)	4,3%	7,3%	-0,3%	9,6%	7,6%	7,5%
Tööstus, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	0,8%	6,6%	-2,5%	8,1%	3,3%	6,2%
Tootmine	5,3%	7,5%	0,3%	10,0%	8,8%	7,9%
Ehitus	-0,1%	8,0%	-3,3%	10,2%	2,5%	7,6%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, tootlustus	5,5%	8,3%	0,3%	10,7%	9,9%	7,3%
Info ja side	1,0%	3,8%	0,3%	6,8%	4,9%	3,5%
Finants- ja kindlustustegevus	1,3%	1,6%	0,3%	5,7%	3,9%	1,3%
Kinnisvaraalaane tegevus	2,8%	9,2%	-1,8%	9,5%	6,3%	8,8%
Kutse-, teadus- ja tehnikalaane tegevus; haldus- ja abitegevused	-2,3%	2,7%	-5,5%	8,1%	0,2%	2,3%
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus, haridus, tervishoid ja sotsiaaltoetused	0,0%	2,2%	1,6%	-2,6%	-3,0%	6,2%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg; Muud teenindavad tegevused; kodumajapidamiste tegevus ning eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste tegevus	8,0%	6,6%	-4,5%	18,4%	10,8%	6,2%

2.2.5 Nõuete allahindlus

Perioodi nõuete allahindlust mõjutavad erinevad tegurid, mille hulka kuuluvad:

- faaside 1, 2 ja 3 vahelised liikumised finantsinstrumentide krediidiriski olulise suurenemise (või vähenemise) või perioodi jooksul krediidiriski tõttu langenud väärtuse alusel ning sellest tingitud liikumised 12 kuu ja eluea ECL-i vahel;
- täiendavad allahindlused perioodi jooksul kajastatud uutele finantsinstrumentidele ja mahakantud instrumentide allahindluste tühistamised;
- mudelite sisendite regulaarsest uuendamisest tingitud PD, EAD ja LGD muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- mudelite ja eelduste muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- diskonteerimise tühistamine ECL-is seoses aja möödumisega, kuna ECL-i mõõdetakse nüüdisväärtuse baasil;
- välisvaluuta muutuste mõju välisvaluutas kajastatud varadele ja teistele liikumistele;

- finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul ja perioodi jooksul mahakantud varadega seotud allahindluste mahakandmised (vt punkt 2.2.6).

Individuaalsetel hinnangutel põhinevad allahindlused

Individuaalsetel hinnangutel põhinevate allahindluste moodustamiseks kasutatakse diskonteeritud rahavoo meetodit. Laenu allahindluse summa mõõdetakse laenupositsiooni raamatupidamisväärtuse ja sisemise intressimääraga diskonteeritud eeldatavate tulevaste rahavoogude vahena. Individuaalsete allahindluse hinnangute määramisel suhtutakse konservatiivselt selliste juriidiliste isikute vastu olevatesse nõuetesse, kes on liigitatud mittetöötavate nõuetega (maksejõuetus, reiting 13) klientideks, kui laenumaksed pole tähtaegselt tasutud ja/või esineb suur ebakindlus, et tagatise realiseerimisest eeldatavalt saadavatest rahavoogudest ei piisa laenu põhiosa ja intressimaksede raamatupidamisväärtuse katmiseks.

Mittetöötavateks muutuvate laenude allahindluse miinimummäärad

Kõigi mittetöötavate nõuete suhtes, mis on tekkinud pärast 26. aprilli 2019, tuleks kohaldada järgmisi allahindluse miinimummäärasid (nõude protsendina):

Aasta alguse seisuga	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tagamata nõue	0	0	35	100						
Tagatud (kinnisvaratagatisega)	0	0	0	25	35	55	70	80	85	100
Tagatud (muu tagatisega)	0	0	0	25	35	55	80	100		
Ekspordi krediitgarantii / kindlustus	0	0	0	0	0	0	0	100		

Kui enne 26. aprilli 2019 tekkinud nõude tingimusi muudetakse viisil, mis võlgniku vastu olevat nõuet suurendab, käsitatakse nõude tekkimise kuupäevana kuupäeva, mil muudatus jõustub.

Kui mittetöötav nõue on ainult osaliselt tagatud, käsitatakse nõude tagamata osa tagamata nõudena ja selle osa puhul kohaldatakse tagamata nõude allahindluse määra.

2.2.6 Mahakandmise poliitika

Grupp kannab maha finantsvarad täielikult või osaliselt, kui ta on ammendanud kõik praktilised sissenõudmise püüdlused ning on jõudnud järeldusele, et sissenõudmiseks põhjendatud ootust ei ole. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Asjaoludeks, mis näitavad, et sissenõudmiseks puudub põhjendatud ootus, hõlmavad muu hulgas seda (i) kui Grupp lõpetab sissenõudmistegevused ja (ii) kui Grupi sissenõudmistemetodiks on tagatise realiseerimine, aga tagatise väärtus on selline, et see eeldatavasti nõuet ei kata.

Kui Grupil ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas rakendada meetmeid diskonteeritava nõude sissenõudmiseks, hinnatakse nõue mittetöötavaks ja eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna.

Vähemalt üks loetletud tingimustest peab olema täidetud, et liigitada vastava tooteklassi nõue lootusetuks.

Krediitkaardid, tarbimislaenud ja järelmaks

- 12 kuu jooksul pärast kliendi maksejõuetuks tunnistamist ei ole toimunud olulist laekumist ning kohtumenetlus võlgnevuste sissenõudmiseks on lõpetatud Grupi kahjuks või klient ei täida kohtuotsust.
- Kliendile on kuulutatud pankrot või klient on kuulutatud maksejõuetuks.
- Kohus kinnitab võla restruktureerimise kava (kavas kajastatud nõue on väiksem kui tegelik nõue).

- Seoses väljastatud krediidiga on algatatud kriminaalmenetlus või krediidi saamiseks on kasutatud pettust.
- Klient on surnud ning pärast pärandi inventuuri kuulutatakse välja pankrot.
- Kohtutäiturile edastatud nõudega seotud kliendil on välismaine aadress või aadress puudub.

Liising, era- ja äri-laenu

- Klient ei hüvita vabatahtlikult Grupile nõudeid, mis on tekkinud esialgse nõude ja tagatise realiseerimise summade erinevusest.

2.2.7 Finantsvarade modifitseerimine

Mõnikord muudab Grupp klientidele pakutavate laenude tingimusi äri- ja isiklike läbirääkimiste või raskustes olevate laenude tõttu, et maksimeerida sissenõudmist.

Sellised restruktureerimised hõlmavad maksetähtaja pikendamist, maksepuhkusi ja maksete sissenõudmisest loobumist. Restruktureerimispoliitika ja -tavad põhinevad näitajatel või kriteeriumidel, mis juhtkonna hinnangul viitavad sellele, et maksed tõenäoliselt jätkuvad. Neid põhimõtteid vaadatakse pidevalt üle. Restruktureerimist kasutatakse kõige sagedamini tähtajaliste laenude puhul.

Selliste varade maksejõuetuse riski pärast modifitseerimist hinnatakse aruandekuupäeval ja võrreldakse esmasel kajastamisel esialgsetel tingimustel esinenud riskiga, kui modifitseerimine ei ole oluline ja seega ei too kaasa esialgse vara kajastamise lõpetamist (vt lisa 2.6). Grupp jälgib modifitseeritud varade hilisemat toimimist. Grupp võib otsustada, et pärast restruktureerimist on krediidirisk oluliselt paranenud, nii et varad liigitatakse faasist 3 või 2 (eluea ECL) faasi 1 (12 kuu ECL). See kehtib ainult selliste varade puhul, mis on toiminud vastavalt uutele tingimustele nõuetekohaselt vähemalt kuus järjestikust kuud või kauem.

2.3 Krediidiriski positsioonid

Alljärgnevad tabelid sisaldavad ülevaadet finantsinstrumente krediidiriski positsioonidest, mille suhtes on kajastatud ECL-i allahindlus. Finantsvarade brutoväärtus väljendab ühtlasi Grupi maksimaalset avatust nende varadega seotud krediidiriskile. Täiendavat teavet selle kohta, kuidas mõõdetakse oodatavat krediidikahjumit (ECL) ja kuidas on määratletud eespool kirjeldatud kolm faasi, leiab riskide juhtimise osast punktist 2.2 „Oodatava krediidikahjumi mõõtmine“.

2.3.1. Riskikontsentratsioon

Varade ja kohustise geograafiline jaotus.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Eesti	Saksamaa	Muu EL	USA	UK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	3 611 765	0	76 010	29 900	269 593	42	3 987 310
Finantsvarad õiglasel väärtuses	11	55 949	6	79 709	30	2	159	135 855
Laenud ja nõuded klientidele	12	2 652 960	781	17 292	903	849	4 375	2 677 160
Muud nõuded klientidele	13	9 752	0	0	0	0	0	9 752
Muud finantsvarad	14	117	0	0	2 119	0	0	2 236
Finantsvarad kokku		6 330 543	787	173 011	32 952	270 444	4 576	6 812 313
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	197 461	0	0	0	0	0	197 461
Klientide hoiused	16	3 449 803	113 798	1 484 106	62 541	631 356	66 013	5 807 617
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	16	349 146	0	0	0	0	0	349 146
Allutatud kohustised	19	110 378	0	0	0	0	0	110 378
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	17	49 262	0	0	0	0	0	49 262
Finantskohustised õiglasel väärtuses	11	157	0	0	0	0	0	157
Finantskohustised kokku		4 156 207	113 798	1 484 106	62 541	631 356	66 013	6 514 021

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Eesti	Saksamaa	Muu EL	USA	UK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	2 175 286	0	84 264	17 566	116 222	199	2 393 537
Finantsvarad õiglasel väärtuses	11	319 828	2	10 219	5	0	1	330 055
Laenud ja nõuded klientidele	12	2 180 999	823	14 577	360	7 954	4 110	2 208 823
Muud nõuded klientidele	13	9 391	0	0	0	0	0	9 391
Muud finantsvarad	14	122	0	0	1 951	0	0	2 073
Finantsvarad kokku		4 685 626	825	109 060	19 882	124 176	4 310	4 943 879
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	200 000	0	0	0	0	0	200 000
Klientide hoiused	16	2 778 307	216 261	705 206	1 633	375 657	42 707	4 119 771
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	16	268 584	0	0	0	0	0	268 584
Allutatud kohustised	19	110 000	0	0	0	0	0	110 000
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	17	22 995	0	0	0	0	0	22 995
Finantskohustised õiglasel väärtuses	11	221	0	0	0	0	0	221
Finantskohustised kokku		3 380 107	216 261	705 206	1 633	375 657	42 707	4 721 571

2.3.2 Antud laenude jaotus tööstusharude alusel

Järgnevas tabelis on esitatud antud laenude jaotus tööstusharude alusel.

Antud laenude jaotus tööstusharude alusel (neto):

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2021	%	31.12.2020	%
Eraisikud	1 009 927	37,7%	856 124	38,8%
Põllumajandus	68 459	2,6%	2 841	0,1%
Mäetööstus	2 019	0,1%	67 306	3,0%
Töötlev tööstus	151 638	5,7%	73 123	3,3%
Energeetika	58 504	2,2%	57 737	2,6%
Veevarustus ja kommunaalteenused	23 505	0,9%	495 953	22,5%
Ehitus	83 011	3,1%	16 336	0,7%
Jae- ja hulgimüük	131 630	4,9%	72 099	3,3%
Veondus ja laondus	28 752	1,1%	2 478	0,1%
Hotellid ja restoranid	28 680	1,1%	151 668	6,9%
Info ja side	10 878	0,4%	43 129	2,0%
Finantsteenused	85 505	3,2%	45 012	2,0%
Kinnisvaraalaane tegevus	654 325	24,4%	87 714	4,0%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	44 669	1,7%	27 413	1,2%
Haldus- ja abitegevused	114 446	4,3%	14 095	0,6%
Avalik haldus	97 622	3,6%	12 656	0,6%
Haridus	4 328	0,2%	41 153	1,9%
Tervishoid	13 139	0,5%	120 805	5,5%
Kunst ja meelelahutus	48 832	1,8%	13 230	0,6%
Muud teenindavad tegevused	17 291	0,6%	7 952	0,4%
Kokku (lisa 13)	2 677 160	100,0%	2 208 823	100,0%

2.3.3 Laenuportfelli jaotus reitingute alusel

Juriidilistele isikutele antud laenude jaotus sisereitingute alusel

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020	Järk
3 madal krediidirisk	0	5 696	Investeeringisjärk
4 madal krediidirisk	49 031	54 338	
5 madal krediidirisk	64 896	96 302	
6 madal krediidirisk	277 748	122 918	
7 keskmine krediidirisk	369 284	241 813	Mitte-investeeringisjärk (sh spetsiaalne monitoorimine)
8 keskmine krediidirisk	479 112	445 858	
9 kõrgendatud krediidirisk	184 268	167 041	
10 kõrge krediidirisk	32 516	61 029	
11 kõrge krediidirisk	48 780	14 534	Maksejõuetus
12 mitterahuldav reiting	19 111	20 379	
13 maksejõuetus	1 619	6 311	
Ettevõtted kokku	1 526 365	1 236 219	
VKE-dest jaekliendid	135 361	143 017	
Kokku	1 661 726	1 379 236	

Järgnevas tabelis on esitatud ettevõtteleenude kasutusse võtmata jäägid ja finantsgarantiilimiidid.

Finantsseisundi aruande väliste kohustiste krediitkvaliteet

(väljastamata ettevõtteleenude kasutusse võtmata jäägid ja finantsgarantiilimiidid)

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
3 väga madal risk	100 000	100 000
4 madal krediidirisk	32 091	0
5 madal krediidirisk	8 425	2 735
6 madal krediidirisk	80 577	35 402
7 keskmine krediidirisk	143 825	37 332
8 keskmine krediidirisk	192 424	176 195
9 kõrgendatud krediidirisk	80 244	16 628
10 kõrge krediidirisk	4 491	4 039
11 kõrge krediidirisk	6 833	1 003
12 makseviivitus	103	747
13 maksejõuetus	214	0
Reitinguta (jaekliidid)	96 387	10 204
Kokku	745 614	384 285

2.4 Krediidiportfelli kvaliteet

2.4.1 Laenude jaotus majandussektorite ja faaside alusel

Järgnevas tabelis on esitatud laenuportfelli jaotus tööstusharude ja faaside alusel.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Allahindlus	Kokku
IEraisikud	886 127	114 863	11 328	-2 392	1 009 926
Põllumajandus	63 843	4 809	21	-214	68 459
Mäetööstus	923	1 114	0	-18	2 019
Töötlev tööstus	125 985	26 328	255	-930	151 638
Energeetika	57 403	1 729	0	-627	58 505
Veevarustus ja kommunaalteenused	23 172	573	0	-240	23 505
Ehitus	80 323	3 990	477	-1 778	83 012
Jae- ja hulgimüük	126 082	5 186	848	-486	131 630
Veondus ja laondus	25 730	3 057	101	-136	28 752
Hotellid ja restoranid	5 526	25 036	159	-2 041	28 680
Info ja side	10 600	294	8	-24	10 878
Finantsteenused	85 481	327	0	-303	85 505
Kinnisvaraalaane tegevus	569 902	85 688	1 995	-3 260	654 325
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	39 062	5 344	482	-219	44 669
Haldus- ja abitegevused	113 860	3 698	155	-3 268	114 445
Avalik haldus	97 307	315	0	0	97 622
Haridus	4 035	275	31	-14	4 327
Tervishoid	9 766	3 441	3	-71	13 139
Kunst ja meelelahutus	24 155	27 576	64	-2 963	48 832
Muud teenindavad tegevused	16 463	856	38	-65	17 292
Kokku	2 365 745	314 499	15 965	-19 049	
Allahindlus	-9 472	-7 444	-2 133		
Laenuportfell kokku	2 356 273	307 055	13 832		2 677 160

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Allahindlus	Kokku
IEraisikud	761 422	92 491	4 228	-2 018	856 123
Põllumajandus	65 985	6 339	74	-299	72 099
Mäetööstus	2 082	420	0	-25	2 477
Töötlev tööstus	116 695	36 075	198	-1 300	151 668
Energeetika	43 367	284	0	-522	43 129
Veevarustus ja kommunaalteenused	2 014	824	9	-6	2 841
Ehitus	41 909	3 366	39	-303	45 011
Jae- ja hulgimüük	73 652	14 280	711	-928	87 715
Veondus ja laondus	24 844	2 679	11	-122	27 412
Hotellid ja restoranid	5 554	10 918	0	-2 377	14 095
Info ja side	12 174	514	17	-49	12 656
Finantsteenused	61 919	7 775	0	-2 388	67 306
Kinnisvaraalaane tegevus	380 660	114 224	4 042	-2 974	495 952
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	30 025	11 205	448	-525	41 153
Haldus- ja abitegevused	57 513	14 155	2 799	-1 343	73 124
Avalik haldus	120 805	0	0	0	120 805
Haridus	16 072	332	0	-67	16 337
Tervishoid	7 037	6 298	1	-105	13 231
Kunst ja meelelahutus	18 637	40 480	67	-1 447	57 737
Muud teenindavad tegevused	7 535	450	27	-60	7 952
Kokku	1 849 901	363 109	12 671	-16 858	
Allahindlus	-4 830	-10 011	-2 017		
Laenuportfell kokku	1 845 071	353 098	10 654		2 208 823

2.4.2 Laenude jaotus laenu liikide ja faaside alusel

Järgnevates tabelites on esitatud laenuportfelli jaotus laenu liikide ja faaside alusel ning muutused, mis toimusid aruan-
deperioodi jooksul laenu liikide allahindlustes ja faasipõhises
liigituses riskijuhtimise osa punktis 2.2 kirjeldatud tegurite
tõttu.

Neto laenuportfelli jaotus laenu liikide ja faaside alusel

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekinud	Allahindlus	Kokku
Äriklendilaenud	1 382 162	182 476	2 377	0	-15 288	1 551 727
Eraklendilaenud	777 868	107 810	9 949	0	-1 062	894 565
Liising	120 117	18 848	2 162	0	-1 250	139 877
Tarbimise rahastamine	71 408	5 367	1 353	0	-1 320	76 808
Investeeringute rahastamine	14 189	0	123	0	-129	14 183
Kokku seisuga 31.12.2021	2 365 744	314 501	15 964	0	-19 049	2 677 160
Äriklendilaenud	1 005 632	245 475	8 067	0	-13 447	1 245 727
Eraklendilaenud	665 989	80 705	3 674	1 124	-822	750 670
Liising	101 187	27 269	395	0	-1 385	127 466
Tarbimise rahastamine	64 051	9 661	535	0	-1 179	73 068
Investeeringute rahastamine	11 917	0	0	0	-25	11 892
Kokku seisuga 31.12.2020	1 848 776	363 110	12 671	1 124	-16 858	2 208 823

Faas 1

(tuhandetes eurodes)

	Algsaldo	Lisandumine	Amortisatsioon	Ümberliigitus	Allahindlus	Kokku
Ärikliendilaenud	1 005 632	565 264	-216 800	28 066	-8 594	1 373 568
Erakliendilaenud	667 113	184 799	-66 357	-7 687	-221	777 647
Liising	101 187	57 750	-37 613	-1 204	-281	119 839
Tarbimise rahastamine	64 051	39 037	-31 922	242	-364	71 044
Investeeringute rahastamine	11 917	5 026	-2 754	0	-11	14 178
Kokku	1 849 900	851 876	-355 446	19 417	-9 471	2 356 276

Faas 2

(tuhandetes eurodes)

	Algsaldo	Lisandumine	Amortisatsioon	Ümberliigitus	Allahindlus	Kokku
Ärikliendilaenud	245 475	10 721	-44 402	-29 318	-6 387	176 089
Erakliendilaenud	80 705	37 239	-10 719	585	-506	107 304
Liising	27 269	4 512	-12 045	-888	-286	18 562
Tarbimise rahastamine	9 661	1 539	-4 549	-1 284	-266	5 101
Investeeringute rahastamine	0	0	0	0	0	0
Kokku	363 110	54 011	-71 715	-30 905	-7 445	307 056

Faas 3

(tuhandetes eurodes)

	Algsaldo	Lisandumine	Amortisatsioon	Ümberliigitus	Allahindlus	Kokku
Ärikliendilaenud	8 067	88	-7 030	1 252	-307	2 070
Erakliendilaenud	3 674	97	-924	7 102	-335	9 614
Liising	395	14	-342	2 092	-683	1 476
Tarbimise rahastamine	535	111	-335	1 042	-690	663
Investeeringute rahastamine	0	123	0	0	-118	5
Kokku	12 671	433	-8 631	11 488	-2 133	13 828

2.4.3 Liikumised faaside vahel

Järgnevas tabelis on esitatud muutused, mis toimusid aruandeperioodi jooksul laenude faasipõhises liigituses riskijuhtimise osa punktis 2.2 kirjeldatud tegurite tõttu.

Liikumised faaside vahel

(tuhandetes eurodes)

	1 > 2	1 > 3	2 > 1	2 > 3	3 > 1	3 > 2
Ärikliendilaenud	34 149	144	62 359	1 108	0	0
Liising	27 293	503	19 997	7 474	112	763
Erakliendilaenud	4 353	1	3 150	2 091	0	0
Tarbimise rahastamine	1 421	243	1 900	822	6	17
Investeeringute rahastamine	0	0	0	0	0	0
Kokku	67 216	891	87 406	11 495	118	780

2.4.4 Tagatud laenud

Järgnevates tabelites on esitatud laenud tagatise liigi alusel ja tagatise raamatupidamisväärtus või õiglane väärtus, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Alatagatud osa on esitatud real „Tagamata laenud“.

Laenude jaotus tagatise alusel seisuga 31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Ärikliendilaenud	Tarbimise rahastamine	Investeeringute rahastamine	Liising	Erakliendi- laenud	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	14 312	0	0	14 312
Noteerimata väärtpaberid	22 593	0	0	0	2 003	24 596
Hüpoteek, kinnisvara	839 363	0	0	0	872 835	1 712 198
Kredexi ja MES-i käendused	42 578	0	0	0	9 812	52 390
Nõudeõiguse pant	91 421	0	0	0	0	91 421
Deposiidid	3 176	0	0	0	2 000	5 176
Liisitud vara	0	0	0	77 857	0	77 857
Muud	76 983	0	0	0	1178	78 161
Tagamata laenud	490 900	78 128	0	63 271	7 799	640 098
Kokku	1 567 014	78 128	14 312	141 128	895 627	2 696 209

Laenude jaotus tagatise alusel seisuga 31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Ärikliendilaenud	Tarbimise rahastamine	Investeeringute rahastamine	Liising	Erakliendi- laenud	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	11 917	0	0	11 917
Noteerimata väärtpaberid	14 888	0	0	0	1 024	15 912
Hüpoteek, kinnisvara	670 484	0	0	0	735 067	1 405 551
Kredexi ja MES-i käendused	38 232	0	0	0	9 537	47 769
Nõudeõiguse pant	63 810	0	0	0	0	63 810
Deposiidid	3 469	0	0	0	2 000	5 469
Liisitud vara	0	0	0	88 309	0	88 309
Muud	78 018	0	0	0	0	78 018
Tagamata laenud	390 272	74 247	0	40 543	3 864	508 926
Kokku	1 259 173	74 247	11 917	128 852	751 492	2 225 681

(tuhandetes eurodes)	Ületagatud laenud		Alatagatud laenud		Kokku	
	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglane väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglane väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglane väärtus
Seisuga 31.12.2021	1 273 470	2 445 616	1 422 740	782 907	2 696 210	3 228 523
Ärikliendilaenud	472 856	880 020	1 094 160	603 640	1 567 016	1 483 660
Tarbimise rahastamine	0	0	78 128	0	78 128	0
Investeeringute rahastamine	14 189	150 842	123	0	14 312	150 842
Liising	17 607	31 903	123 521	60 251	141 128	92 154
Erakliendilaenud	768 818	1 382 851	126 808	119 016	895 626	1 501 867
Seisuga 31.12.2020	964 450	351 235	1 261 231	448 867	2 225 681	800 102
Ärikliendilaenud	371 650	794 170	887 523	328 285	1 259 173	1 122 455
Tarbimise rahastamine	0	0	74 247	0	74 247	0
Investeeringute rahastamine	11 917	233 811	0	0	11 917	233 811
Liising	16 625	26 134	112 226	59 575	128 851	85 709
Erakliendilaenud	564 257	1 254 497	187 235	61 007	751 492	1 315 504

(tuhandetes eurodes)	Ületagatud laenud		Alatagatud laenud		Kokku	
	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglane väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglane väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglane väärtus
Seisuga 31.12.2021	1 106 892	2 175 002	1 258 854	675 832	2 365 746	2 850 834
Ärikliendilaenud	410 800	782 179	971 362	521 248	1 382 162	1 303 427
Tarbimise rahastamine	0	0	71 408	0	71 408	0
Investeeringute rahastamine	14 189	150 842	0	0	14 189	150 842
Liising	14 069	25 801	106 049	51 226	120 118	77 027
Erakliendilaenud	667 834	1 216 180	110 035	103 358	777 869	1 319 538
Faas 2	154 808	246 017	159 693	105 495	314 501	351 512
Ärikliendilaenud	60 502	94 752	121 974	81 813	182 476	176 565
Tarbimise rahastamine	0	0	5 367	0	5 367	0
Investeeringute rahastamine	0	0	0	0	0	0
Liising	3 229	5 522	15 619	8 029	18 848	13 551
Erakliendilaenud	91 077	145 743	16 733	15 653	107 810	161 396
Faas 3	11 771	24 597	4 193	1 580	15 964	26 177
Ärikliendilaenud	1 554	3 089	823	579	2 377	3 668
Tarbimise rahastamine	0	0	1 353	0	1 353	0
Investeeringute rahastamine	0	0	123	0	123	0
Liising	309	579	1 853	996	2 162	1 575
Erakliendilaenud	9 908	20 929	41	5	9 949	20 934

2.4.5 ECL-i tundlikkuse analüüs

Järgnevat tabelites on näidatud, missugust mõju avaldavad ECL-i allahindlustele seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 krediidiriski olulise suurenemise (SICR) arvutustes kasutatud PD piirmäärade muutused. ECL-i suurenemine (positiivsed summad) väljendab suurenenud allahindlusvajadust, mida oleks vaja kajastada.

Laenuportfell 2021

(tuhandetes eurodes)	Mõju allahindlusele
SICR-i muutus +10%	-158
SICR-i muutus -10%	482
SICR piirmääraga 0,5%	1
SICR piirmääraga 1,5%	-1

Laenuportfell 2020

(tuhandetes eurodes)	Mõju allahindlusele
SICR-i muutus +10%	155
SICR-i muutus -10%	127
SICR piirmääraga 0,5%	0
SICR piirmääraga 1,5%	-1

Nagu nähtub eespool esitatud tabelitest, omab SICR-i +/- 10% muutus või 100 bp piirmäär muutmine 50 bp või 150 bp tasemele Grupi üldisele ECL-ile piiratud mõju.

Kõige olulisemad eeldused, mis ECL-i allahindlust mõjutavad on järgmised.

Jaeportfell

- Töötuse määr
- Palgakasv
- Euribor
- Pankade laenumarginaalid
- SKP

Ettevõtteleenude portfell

- Oodatavad portfelli konkreetse ajahetke PD väärtused iga stsenaariumi korral
- Oodatav LGD mõju negatiivse stsenaariumi korral

Tundlikkusanalüüside eesmärk on näidata positiivsete ja negatiivsete stsenaariumide kaalude muutmise mõju. Tundlikkusanalüüsis jääb baasstsenaariumi kaal samaks ning tehakse kaks testi, kus positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalusid on muudetud vastavalt +/-5%. Allpool olev tabel illustreerib positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalude muutuste mõju portfelli seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	60-10-30 (baas/pos/neg)	60-20-20 (baas/pos/neg)
Stsenaariumide kaalude muutus	671	-724

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	65-5-30 (baas/pos/neg)	65-15-20 (baas/pos/neg)
Stsenaariumide kaalude muutus	1,048	-1,127

Allpool on esitatud ECL-i muutused seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020, mida põhjustaksid võimalikud muutused mõnes hinnangu tegemisel kasutatud näitaja väärtuses (nt mõju ECL-ile, mida põhjustaks töötuse määra tõus X% võrra nii baas-, positiivses kui ka negatiivses stsenaariumis).

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Tõusu mõju	Languse mõju
Töötuse määr +/-1%	115	-84
Palgatõus +/- 5%	-112	111
Euribor +/-0,5%	26	-15
Pankade laenumarginaalid +/-0,5%	165	-136
Tarbijahindade tõus +/-1%	-12	32
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-5	3
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-109	139

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Tõusu mõju	Languse mõju
Töötuse määr +/-1%	51	-66
Palgatõus +/- 5%	-99	38
Euribor +/-0,5%	9	-15
Pankade laenumarginaalid +/-0,5%	39	-129
Tarbijahindade tõus +/-1%	-41	24
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-3	2
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-52	48

Grupp on teinud stressiteste, kus PD ja LGD hinnangud suurenevad mõlemad 0,5 korda. Stressitestide kogumõju allahindlustele on esitatud järgnevas tabelis. Tabel sisaldab laene, millele on moodustatud üldine allahindlus, ning millel on oluline jääk ja potentsiaalne mõju.

2021

(tuhandetes eurodes)

	Mõju allahindlustele
LGD negatiivne 0,85	603
LGD negatiivne 0,95	-686
Keskmine PiT PD -0,5%	-3 042
keskmine PiT PD +0,5%	3 321

2020

(tuhandetes eurodes)

	Mõju allahindlustele
LGD negatiivne 0,9	812
LGD negatiivne 1,0	-756
Keskmine PiT PD -0,5%	-2 267
keskmine PiT PD +0,5%	2 719

3. Tururisk

Tururisk on risk, et turuhindade, sh välisvaluuta, intressimäärade ja väärtpaperite turuhindade ebasoodsad muutused põhjustavad Grupile kahju. Tururisk tekib nii finantsseisundi aruande kui ka selle väliste positsioonide puhul ja võib tekkida nii panga- kui ka kauplemisportfelli. Tururiski juhtimise eesmärk Grupis on seda riski õigesti tuvastada ja mõõta ning tagada, et tururiskiga seotud otsused on tehtud riskiteadlikult.

Muu hulgas tuleb juhtida järgmistest allikatest tulenevat tururiski:

- valuutarisk Grupi välisvaluutapositsioonidest;
- hinnarisk Grupi kõikidest väärtpaperite ja tuletisinstrumentide positsioonidest, sh need, mis on võetud investeerimise, riskijuhtimise ja maaklerluse eesmärgil;
- intressirisk Grupi intressituludest ja -kuludest ning Grupi positsioonide tundlikkusest intressimäärade muutuste suhtes.

Grupi tururiski juhtimine on dokumenteeritud tururiski juhtimise poliitikas ja muudes sise-eeskirjades, kus on määratud kindlaks Grupi riskivalmidus seoses pangaportfelli välisvaluutariski, hinnariski ja intressiriskiga. Tururiski juhtimise poliitika kohaselt on Grupi tururiski-valmidus väike.

Tururiski juhtimisel esimese kaitseliinina täidavad kesket rolli LHV Panga Treasury üksus, pangas moodustatud varade ja kohustiste juhtimise komitee (ALCO) ja Grupi teiste tütarettevõtete juhatused. Riskikontrolli üksus ja siseauditi üksus vastutavad vastavalt teise ja kolmanda kaitseliini funktsioonide täitmise eest.

3.1 Välisvaluutarisk

Välisvaluutarisk tuleneb Grupi välisvaluuta varade ja kohustiste mittevastavusest. Enamik Grupi finantsseisundi aruandes olevatest varadest ja kohustistest on nomineeritud eurodes, kuid mittevastavus võib tuleneda panga klientide välisvaluutatehingutest. Peale selle tuleneb mõningasel määral välisvaluutariski LHV Varahalduse enda juhitud pensionifondide osakutest, mida LHV Varahaldus peab seaduse kohaselt omama.

Välisvaluutariski mõõtmisel hinnatakse võimalikku kahju, mis võib Grupile tekkida avatud välisvaluuta netopositsioonist stressistsenaariumi korral. Välisvaluutariskist tekkida võib kahju ei tohi ületada kindlaks määratud osa Grupi netoomavahenditest.

Lisaks Grupi tasandil heaks kiidetud riskivalmiduse

tasemele, on Panga ALCO kehtestanud pangas mitmesuguste tururiskide jaoks täiendavad riskitasemed. Panga välisvaluutariski tasemed on fikseeritud maksimaalse nominaalse avatud netopositsiooni tasemenähtuna iga valuuta puhul euro ekvivalendina.

Kui avatud valuutapositsioon ületab ALCO seatud piiri, tuleb võtta meetmeid positsiooni sulgemiseks või vähendamiseks.

Tehtud on tundlikkuse analüüs valuutakursside muutuste mõju kohta kasumiaruandele eeldusel, et kõik muud muutujad on konstantsed. Tundlikkust on mõõdetud kursi võimaliku muutuse +/- 7% suhtes, mis vastab stressistsenaariumile, mida Grupp kasutab oma avatud netopositsioonide välisvaluutariski mõõtmiseks. Grupi välisvaluuta riskipositsioon on väga väike.

Mõju kasumiaruandele

(tuhandetes eurodes)	2021	2020
USD kurss +/- 7%	+/- 204	+/- 8
SEK kurss +/- 7%	+/-6	+5
GBP kurss +/- 7%	+/-17	+/-10
CHF kurss +/- 7%	+/-0	+/-0

Avatud valuutapositsioonid

Järgnevad tabelid annavad ülevaate valuutade avatud positsioonist tulenevast riskist. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustised on tabeli veergudes toodud euro ekvivalendis vastavalt aruandekuupäeval kehtinud vahe-tuskursile. Finantsseisundi aruandes õiglases väärtuses kajastatud tuletisinstrumentid on kajastatud finantsseisundi aruande väliste varade/kohustiste hulgas lepingulistes summades. Grupi avatus valuutariskile ja finantsvarade ning kohustiste mahud aruandekuupäeval ei erine oluliselt aasta jooksul esinenud keskmisest positsioonist. Valuuta forvardtehingud on esitatud tabelis finantsseisundi aruande väliste varade ja kohustistena nende lepinguliste rahavoogude täissummades. Tabel ei sisalda valuutariskita varasid (materiaalsed ja immateriaalseid põhivarasid) ja kohustisi (eraldisi) ning omakapitali.

Nagu nähtub järgnevast tabelist ja on märgitud ka eespool, toimub valdav osa Grupi majandustehingutest eurodes.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	3 687 255	1 367	277 043	1 075	18 433	2 137	3 987 310
Investeeringud võla- ja omakapitaliinstrumentidesse	11	135 812	0	1	0	37	4	135 855
Laenu ja nõuded klientidele	12	2 669 321	18	463	396	6 616	346	2 677 160
Muud nõuded klientidele	13	7 818	0	491	226	167	1 050	9 752
Muud finantsvarad	14	117	0	0	0	2 119	0	2 236
Valuutariski kandvad varad kokku		6 500 323	1 385	277 998	1 697	27 372	3 538	6 812 313
Valuutariski kandvad kohustised								
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	197 461	0	0	0	0	0	197 461
Klientide hoiused	16	5 409 103	5 037	271 784	7 837	101 149	12 708	5 807 617
Saadud laenu ja emitteeritud võlakirjad	16	349 146	0	0	0	0	0	349 146
Finantskohustised õiglasel väärtuses	11	0	0	0	16	123	18	157
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	17	36 376	218	6 456	217	5 676	319	49 262
Allutatud kohustised	19	110 378	0	0	0	0	0	110 378
Valuutariski kandvad kohustised kokku		6 102 464	5 254	278 240	8 070	106 948	13 045	6 514 021
Varadena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		0	3 872	0	6 454	82 496	9 026	101 848
Kohustistena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		101 848	0	0	0	0	0	101 848
Avatud valuutapositsioon		296 011	3	-242	81	2 920	-481	298 292

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	2 251 556	1 164	119 368	1 944	12 295	7 212	2 393 537
Investeeringud võla- ja omakapitaliinstrumentidesse	11	329 959	7	0	8	52	28	330 055
Laenu ja nõuded klientidele	12	2 195 132	24	7 016	484	5 997	169	2 208 823
Muud nõuded klientidele	13	7 779	0	350	10	464	788	9 391
Muud finantsvarad	15	117	0	0	0	1 956	0	2 073
Valuutariski kandvad varad kokku		4 784 544	1 194	126 734	2 445	20 764	8 197	4 943 879
Valuutariski kandvad kohustised								
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	200 000	0	0	0	0	0	200 000
Klientide hoiused	16	3 886 049	3 951	125 267	7 292	85 616	11 597	4 119 771
Saadud laenu	16	268 584	0	0	0	0	0	268 584
Finantskohustised õiglasel väärtuses	11	221	0	0	0	0	0	221
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	17	14 723	21	1 610	661	4 343	1 637	22 995
Allutatud kohustised	19	110 000	0	0	0	0	0	110 000
Valuutariski kandvad kohustised kokku		4 479 577	3 971	126 877	7 953	89 959	13 234	4 721 571
Varadena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		0	2 778	0	5 581	69 080	4 350	81 789
Kohustistena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		81 789	0	0	0	0	0	81 789
Avatud valuutapositsioon		223 178	1	-143	74	-114	-687	222 308

3.2 Hinnarisk

Hinnarisk tuleneb väärtpaperitest, mida Grupp hoiab likviidsusportfellis, kauplemisportfellis ja investeerimisportfellides (lisad 11 ja 12). Portfellid sisaldavad peamiselt LHV Panga hoitavaid väärtpaperiteid. Täiendav hinnarisk tuleneb LHV Varahalduse hoitavatest pensionifondide osakutest. LHV Kindlustuse investeerimisportfelli olulist hinnariski ei tulene.

Hinnariski mõõtmisel hinnatakse võimalikku kahju, mis võib Grupile stressistsenaariumi korral kaasneda. Hinnariskist stressistsenaariumi korral tulenev kahju ei tohiks ületada kindlaks määratud osa Grupi netoomavahenditest. LHV Pangas on ALCO kehtestanud täiendavad piirangud kauplemis- ja investeerimisportfellide suurusele. Kehtivad kindlad kriteeriumid panga hoitavate võlaväärtpaperite vastuvõetavate krediitdireitingute ja muude parameetrite kohta. Ka LHV Kindlustuses on kehtestatud teatavad kriteeriumid väärtpaperitele, mida investeerimisportfell võib sisaldada. Investeerimisfondide seaduse kohaselt on LHV Varahaldus pensionifondide valitsejana kohustatud omama vähemalt 0,5% iga enda valitsetava kohustusliku pensionifondi osakute arvust.

Tehtud on tundlikkuse analüüs väärtpaperite hinnamuutuste mõju kohta Grupi puhaskasumile kasumiaruandele Tundlikkusanalüüsis kasutatud potentsiaalsed hinnamuutused vastavad stressistsenaariumidele, mida Grupp kasutab hinnariski mõõtmiseks, ja põhinevad vastavates portfellides sisalduvate instrumentide tegelikul ajaloolisel volatiilsusel.

Mõju kasumiaruandele (puhaskasumile)

(tuhandetes eurodes)	2021	2020
Aktsiad ja fondiosakud +/-25%	+/-182	+/-120
Kohustuslikud pensionifondide osakud +/-5%	+/-381	+/-339
Võlakirjad (FVTPL)		
+/-2,0% (+/-2,0%)	+/-2 550	+/-6 454

On näha, et suurem osa Grupi hinnariskist tuleneb panga likviidsusportfellis hoitavatest võlaväärtpaperitest. Pank ei oma olulisel hulgal omakapitaliväärtpaperiteid (vt lisa 12) ja seepärast on tundlikkus nende positsioonide turuhindade muutuse suhtes marginaalne. Mõningane hinnarisk tuleneb ka LHV Varahaldusele kuuluvatest kohustuslike pensionifondide osakutest.

3.3 Intressirisk

Intressirisk tuleneb intressitundlike varade ja kohustiste lõpptähtaegade mittevastavusest (tähtaegade erinevuse risk), baasmäärade mittevastavusest (baasmäärarisk), intressimäär suhtes tundlike instrumentide lepingutes sisalduvast paindlikkusest (optsoonirisk) ja krediitmarginaalide

võimalikest muutustest (krediitmarginaali risk). Intressirisk võib tuleneda nii finantsseisundi aruande kui ka selle välistest positsioonidest. Grupi kontekstis on intressirisk oluline LHV Panga pangaportfelli seisukohast.

Pangaportfelli intressiriski mõõtmisel hinnatakse netointressitulu (NII) ja omakapitali majandusliku väärtuse (EVE) muutust mitme šokistsenaariumi puhul võrrelduna baasstsenaariumiga. Grupi riskivalmidus näeb ette, et stressistsenaariumide negatiivne mõju NII-le ja EVE-le ei tohi ületada teatavat osa panga netoomavahenditest.

Panga ALCO on kiitnud heaks stressistsenaariumid ja muud sisendid ja meetodid NII ja EVE muutuse arvutamiseks. Baasstsenaariumina kasutatakse turuandmete põhjal leitud intressimäärakõverat. Kasutatakse kuut šokistsenaariumi:

- paralleelne ülessuunaline šokk;
- paralleelne allasuunaline šokk;
- järsenemise šokk (lühiajalised intressimäärad alla ja pikaajalised üles);
- lamenumise šokk (lühiajalised intressimäärad üles ja pikaajalised alla);
- lühiajaliste intressimäärade ülessuunaline šokk;
- lühiajaliste intressimäärade allasuunaline šokk.

Kooskõlas regulatiivsete suunistega kohaldatakse sügavalt negatiivsete intressimäärade suhtes intressimäärade alampiire.

Omakapitali majandusliku väärtuse (EVE) muutuse analüüsi eesmärk on hinnata varade, kohustiste ja omakapitali majandusliku väärtuse muutust erinevate intressimäärastsenaariumide korral. Intressiriski mõõdikuks on EVE muutus intressimäär šokistsenaariumi korral võrreldes baasstsenaariumiga. EVE muutuse arvutamiseks leitakse pangaportfelli varadest, kohustistest ja finantsseisundi aruande välistest elementidest tulenevate rahavoogude nüüdispuhasväärtus iga stsenaariumi puhul. Rahavoogude arvutamisel lähtutakse allpool kirjeldatud eeldustest, kasutades nn äravooluga bilanssi. Kõik varadest, kohustistest ja finantsseisundi aruande välistest elementidest tulenevad rahavood diskonteeritakse, kasutades sama intressimäärakõverat (tulukõver sõltub stsenaariumist).

Netointressitulu (NII) muutuse analüüsi käigus hinnatakse intressimäärade muutuste mõju netointressitulule järgmise 12-kuulise perioodi jooksul. NII muutuse arvutamiseks jaotatakse kõik intressi kandvad varad, kohustised ja finantsseisundi aruande välised elemendid eel määratud ajavahemikesse vastavalt nende ümberhindamise kuupäevadele. Eeldatakse, et pärast ümberhindamise kuupäeva muutub intressitundlike varade ja kohustiste intressimäär vastavalt stsenaariumile ja saab kindlaks määrata NII muutuse eri stsenaariumide korral. NII analüüsis lähtutakse nn staatilisest bilansist.

EVE ja NII muutuse arvutamisel on peamised eeldused järgmised:

- kodumajapidamiste ja mittefinantsettevõtete nõudmiseni hoiuste puhul varieeruvad ümberhindamise tähtajad 1 päevast 5 aastani, sõltuvalt nende intressitundlikkusest;
- finantsasutuste hoiuste puhul eeldatakse kohest ümberhindamist;
- kodumajapidamiste hoiustele kohaldatakse 0% intressimäära alampiiri.
- laenude ja hoiuste puhul kasutatakse lepingulisi lõpptähtaegu;
- laenude puhul kasutatakse lepingupõhiseid intressimäära alampiire;

- finantsseisundi aruande väliste kirjete puhul (nt valmisolekulaenu ja krediitlimiidid), lisatakse mudelisse krediidi ümberhindlustegur ja eeldatakse, et limiidi kasutus suureneb lineaarselt kuni lepingu kehtivusaja lõpuni;
- mittetöötavad riskipositsioonid võetakse arvesse pärast allahindluste mahaarvamist. Selliste nõuete tähtaeg on 2 aastat alates maksejõuetuse staatusesse sattumisest.

Järgnevates tabelites on esitatud hinnang selle kohta, missugust mõju avaldaksid kuus šokistsenaariumi omakapitali majanduslikule väärtusele (EVE) ja järgmise 12 kuu netointressitulule (NII) (võrrelduna baasstsenaariumiga).

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)	Omakapitali majandusliku väärtuse muutus	Järgmise 12 kuu neto intressitulu muutus
Paralleelne ülessuunaline šokk	85 367	33 935
Paralleelne allasuunaline šokk	23 806	-1 522
Järsenemise šokk	-14 461	-1 519
Lamenemise šokk	57 061	17 489
Lühiajaliste intressimäärade ülessuunaline šokk	66 572	28 568
Lühiajaliste intressimäärade allasuunaline šokk	4 338	-1 523

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)	Omakapitali majandusliku väärtuse muutus	Järgmise 12 kuu neto intressitulu muutus
Paralleelne ülessuunaline šokk	102 454	35 587
Paralleelne allasuunaline šokk	-7 228	-4 094
Järsenemise šokk	9 443	-4 103
Lamenemise šokk	19 664	19 951
Lühiajaliste intressimäärade ülessuunaline šokk	47 077	31 430
Lühiajaliste intressimäärade allasuunaline šokk	-8 039	-4 095

Järgnevas tabelis on esitatud LHV Groupi intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustiste struktuur intressi ümberarvestamise tähtaja alusel. Esitatud on nõuete ja kohustiste põhisummad.

31.12.2021*tuhandetes eurodes)*

	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesummal	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeeringusühingutele	10	3 987 310	0	0	0	3 987 310	0	0	3 987 310
Finantsvarad õiglasel väärtuses (võlakirjad)	11	46 000	3 350	77 218	152	126 720	784	0	127 504
Laenud ja nõuded klientidele	13	1 214 410	1 375 207	85 595	15 869	2 691 081	5 128	-19 049	2 677 160
Kokku		5 247 720	1 378 557	162 813	16 021	6 805 111	5 912	-19 049	6 791 974
Finantskohustised									
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	0	0	200 000	0	200 000	-2 539	0	197 461
Klientide hoiused	16	2 249 662	101 744	3 457 466	0	5 808 872	-1 255	0	5 807 617
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	16	0	0	350 000	0	350 000	-854	0	349 146
Allutatud kohustised	19	0	0	0	110 000	110 000	378	0	110 378
Kokku		2 249 662	101 744	4 007 466	110 000	6 468 872	-4 270	0	6 464 602
Intressi ümberhindamise aja erinevus									
		2 998 058	1 276 813	-3 844 653	-93 979	336 239			

31.12.2020*tuhandetes eurodes)*

	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesummal	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeeringusühingutele	10	2 393 537	0	0	0	2 393 537	0	0	2 393 537
Finantsvarad õiglasel väärtuses (võlakirjad)	11	200 045	117 300	4 280	0	321 625	1 074	0	322 699
Laenud ja nõuded klientidele	12	993 697	1 113 053	103 141	10 616	2 220 507	5 174	-16 858	2 208 823
Kokku		3 587 279	1 230 353	107 421	10 616	4 935 669	6 248	-16 858	4 925 059
Finantskohustised									
Klientide hoiused	16	952 575	378 926	2 785 625	28	4 117 154	2 617	0	4 119 771
Saadud laenud	16	0	19 757	450 000	0	469 757	-1 173	0	468 584
Allutatud kohustised	19	0	0	0	110 000	110 000	603	0	110 603
Kokku		952 575	398 683	3 235 625	110 028	4 696 911	2 047	0	4 698 958
Intressi ümberhindamise aja erinevus									
		2 634 704	831 670	-3 128 204	-99 412	238 758			

3.4 Krediidiväärtuse korrigeerimise risk

Krediidiväärtuse korrigeerimise risk (CVA) on risk, et vastaspoole krediidiriski muutuste ja tuletisinstrumentide hindu mõjutavate tururiski tegurite muutuste tõttu tuleb muuta krediidiväärtuse korrigeerimist ja seetõttu tekib kahju. LHV Pank kasutab krediidiväärtuse korrigeerimise riskiga seotud kapitalinõude arvutamisel standardmeetodit. Seisuga 31. detsember 2021 oli LHV Panga krediidiväärtuse korrigeerimise riskiga seotud kapitalinõue 97 tuhat eurot (2020: 7 tuhat eurot).

4. Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Grupp ei suuda rahastada oma varade kasvu või maksta oma kohustisi õigeaegselt ja täies ulatuses, ilma et tekiks olulised kahjud või katkeks tavapärane äritegevus. Likviidsusrisk tuleneb nii finantsseisundi aruande kui ka selle välistest positsioonidest. Grupi likviidsusrisi juhtimise eesmärgiks on likviidsusrisi korrektne tuvastamine, mõõtmine, kontrollimine ja seire, et tagada õigeaegsete otsuste tegemine nii, et igal ajal oleks olemas asjakohase varuga piisav likviidsus.

Grupp hindab likviidsusrisi järgmistest eraldiseisvatest vaatenurkadest.

- Rahastamisrisk on risk, et Grupp ei suuda kaasata rahastust õigeaegselt, vajalikus summas ja aktsepteeritava hinnaga, ilma et see mõjutaks negatiivselt tema igapäevast tegevust või finantsseisundit. Rahastamisrisk hõlmab ka likviidsuse väljavooluga seotud riski tulenevalt hoiuste väljavõtmisest või hulgirahastamise tagasivõtmisest. Sellest vaatenurgast hinnatakse ka päevasisest likviidsusrisi.
- Turu likviidsusrisk on risk, et tehingut, näiteks väärtpaberi müümist või vara pantimist, ei ole võimalik õigeaegselt teha ilma vastuvõetamatuid kahjusid kandmata vähese kauplemistegevuse, turuhäire või teiste turuosaliste poolt kehtestatud piirangute tõttu.
- Vara koormatuse risk on risk, et kui liiga suur osa varadest on tagatisena koormatud, kahjustab Grupp oma võimet kaasata edasist tagamata või tagatud rahastamist kas seetõttu, et tagatiseta võlausaldajad muutuvad faktiliselt allutatuks, või selliste varade nappuse tõttu, mida saab tagatisena pantida.

Likviidsusrisi juhtimisega on kõigist Grupi ettevõtetest kõige rohkem seotud LHV Pank, sest Pank kaasab Grupi rahastamisest suurima osa (peamiselt hoiustajate kaudu), mida kasutatakse pikaajaliste varade (peamiselt laenude) rahastamiseks.

Grupi likviidsusrisi juhtimine on dokumenteeritud likviidsusrisi juhtimise poliitikas, Grupi rahastamispoliitikas ja muudes sise-eeskirjades, mis sätestavad Grupi rahastamise strateegia ja likviidsusriskiga seotud riskivalmiduse, varajase hoiatamise näitajad ja mitmesugused sisemised protseduurid, nagu näiteks aruandluskorrad ja hädaolukorrad. LHV Panga Treasury üksusel ning pangas moodustatud varade ja kohustiste juhtimise komiteel on esimese kaitseliinina võtmeroll likviidsusrisi juhtimisel. Riskikontrolli ja siseauditi üksus vastutavad vastavalt teise ja kolmanda kaitseliini ülesannete eest.

Grupi likviidsusriskiga seotud riskivalmiduse piiramiseks kasutatavate peamiste kvantitatiivsete mõõdikute hulgas on:

- minimaalne ellujäämisperiood stressistsenaariumi korral,
- likviidsuse kattekordaja (LCR),
- stabiilse rahastamise kattekordaja (NSFR),
- suurte hoiustajate kontsentratsiooni hindamise mõõdik,
- vara koormatuse määr.

Kõikidele eelnimetatud riskivalmiduse mõõdikutele on kehtestatud piirmäärad koos puhvritega, mis ületavad regulatiivseid nõudeid, kui neid on. Nende mõõdikute arvutamine ja aruandlus toimub igakuiselt.

Nii regulatiivne LCR kui ka minimaalne ellujäämisperiood stressistsenaariumi korral hindavad likviidsuse väljavoolu riski suhteliselt lühiajalisel perioodil. Sellise võimaliku stressistsenaariumi ja eeldatava hoiuste väljavoolu üleelamiseks hoiab Grupp tasakaalustavat likviidsuse kvaliteetsete varade puhvrit, mida saab kasutada kas kogu turgu hõlmava või idiosünkraatilise stressiolukorra stsenaariumi korral. Grupi likviidsuspuhver koosneb sularahast ja hoiustest keskpangas ning likviidsustest väärtpaberitest, mida saab hõlpsalt müüa või kasutada tagatisena rahastamistottingutes. Vastupidamise aja arvutamiseks kasutatakse käitumuslikke eeldusi, et modelleerida likviidsuse väljavoolu ja sissevoolu.

Regulatiivset NSFR-i ja hoiustajate kontsentratsiooni mõõdikut kasutatakse pikemaajalise struktuurse rahastamisrisi hindamiseks. Grupil peaks olema sobiv rahastamisstruktuur, kus pikaajalised varad on viidud vastavusse piisavate stabiilsete ja hästi hajutatud rahastamisallikatega. Vara koormatuse määra jälgimise eesmärk on tagada, et Grupil ei oleks liigselt varade koormatist, mis võiks piirata tema juurdepääsu rahastamisturgudele.

Järgmises tabelis on esitatud LCR-i ja NSFR-i suhtarvud võrrelduna regulatiivsete piirmääradega. Tabelist on näha, et mõlemad suhtarvud ületasid regulatiivseid nõudeid ja on olemas korralik puhver, mis iseloomustab Grupi konservatiivset lähenemist likviidsusriski juhtimisele.

	Regulatiivne nõue	31.12.2021	31.12.2020
LCR	Vähemalt 100%	142,7%	147,9%
NSFR	Vähemalt 100%	163,4%	152,6%

Grupi rahastamispoliitika kohaselt on rahastamisprofiili mitmekesistamine Grupi likviidsusriski juhtimise raamistiku oluline element. Grupi stabiilseim rahastamisallikas on Eesti klientide jaehoiused. Muud hoiuseid ning tagamata ja tagatud rahastamist kasutatakse rahastamise lisaallikatena. Grupp on emiteerinud pandikirju eluaseme hüpoteeklaenu portfelli jaoks suunatud rahastamise kaasamiseks. Samuti on ta emiteerinud tagamata võlakirju, mida kasutatakse nii rahastamiseks kui ka regulatiivse MREL-i nõude täitmiseks. Grupp on kasutanud ka Euroopa Keskpanga pakutavat TLTRO laenuvõimalust, et kasutada ära selle rahastamisallika praegust atraktiivset hinda.

Pikemaajalise rahastamisriski juhtimiseks koostab Treasury Grupi finantsplaneerimise tsükli osana rahastamiskavasid. Rahastamiskavas esitatakse Grupi äritegevuse toetamiseks nõutava rahastamise pikemaajaline vaade koos Grupi peamiste likviidsusmõõdikutega.

Järgnevates tabelites on esitatud finantsvarade ja kohustiste, v.a tuletisinstrumentid, jaotus lepinguliste lõpptähtaegade alusel. Esitatud summad on tulevased lepingulised diskonteerimata rahavood. Eraldi tulbas on esitatud finantsseisundi aruandes kajastatud saldo. Rahavood on jaotatud tähtajaklassidesse rahavoogude (sh intressirahavoogude) toimumise aja alusel.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamis- väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade alusel								
Võlad keskpankadele (TLTRO)		0	0	0	197 000	0	197 000	197 461
Klientide hoiused	16	5 648 302	55 271	101 784	2 288	0	5 807 645	5 807 617
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad		0	0	1 140	352 538	0	353 678	349 146
Allutatud kohustised	19	0	1 903	5 727	124 341	0	131 971	110 378
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	17	0	49 262	0	0	0	49 262	49 262
Kasutamata valmisolekulaenud	22	0	679 579	0	0	0	679 579	0
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summades	22	0	49 409	0	0	0	49 409	0
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)		0	101 848	0	0	0	101 848	0
Finantskohustised õiglases väärtuses	11	0	157	0	0	0	157	157
Kohustised kokku		5 648 302	937 429	108 651	676 167	0	7 370 549	6 514 021

**Likviidsusrisi katteks hoitavad
varad lepinguliste tähtaegade alusel**

Nõuded pankadele ja investeeringuühingutele	10	3 987 310	0	0	0	0	3 987 310	3 987 310
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlakirjad)	11	0	46 047	3 387	77 915	155	127 504	127 876
Laenud ja nõuded klientidele	12	0	173 534	431 582	1 661 341	924 419	3 190 876	2 677 160
Muud nõuded klientidele	13	0	9 752	0	0	0	9 752	9 752
Muud finantsvarad	14	2 236	0	0	0	0	2 236	2 236
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)		0	101 848	0	0	0	101 848	0
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad		3 989 546	331 181	434 969	1 739 256	924 574	7 419 526	6 804 334
Finantskohustiste ja -varade tähtaegade vahe		-1 658 756	-606 248	326 318	1 063 089	924 574	48 977	

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamis- väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade alusel								
Klientide hoiused ja saadud laenud	16	3 635 403	99 647	386 654	465 776	1 473	4 588 953	4 588 355
Allutatud kohustised	19	0	1 881	5 644	29 744	127 175	164 444	110 000
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	17	0	22 995	0	0	0	22 995	22 995
Kasutamata valmisolekulaenud	22	0	413 818	0	0	0	413 818	0
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summades	22	0	36 492	0	0	0	36 492	0
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)		0	81 180	0	609	0	81 789	0
Finantskohustised õiglases väärtuses	11	0	89	0	0	0	89	89
Kohustised kokku		3 635 403	656 102	392 298	496 129	128 648	5 308 580	4 722 037

**Likviidsusrisi katteks hoitavad
varad lepinguliste tähtaegade alusel**

Nõuded pankadele ja investeeringuühingutele	10	2 396 404	0	0	0	0	2 396 404	2 396 404
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlakirjad)	11	0	200 448	117 716	4 534	0	322 698	322 699
Laenud ja nõuded klientidele	12	0	146 192	329 310	1 375 417	741 393	2 592 312	2 208 823
Muud nõuded klientidele	13	0	9 391	0	0	0	9 391	9 391
Muud finantsvarad	14	2 073	0	0	0	0	2 073	2 073
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)		0	81 789	0	0	0	81 789	0
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad		2 398 477	437 820	447 026	1 379 951	741 393	5 404 667	4 939 390
Finantskohustiste ja -varade tähtaegade vahe		-1 236 926	-218 282	54 728	883 822	612 745	96 087	

Järgnevas tabelis on esitatud varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks.

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2021	31.12.2022
Käibevarad			
Nõuded keskpankadele	10	3 874 284	2 213 211
Nõuded krediitiasutustele	10	106 838	170 341
Nõuded investeerimisühingutele	10	6 188	9 985
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	128 235	323 267
Laenud ja nõuded klientidele	12	455 929	395 341
Muud nõuded klientidele	13	9 752	9 391
Muud varad	14	3 471	2 182
Käibevarad kokku		4 584 697	3 123 718
Põhivarad			
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	7 620	6 788
Laenud ja nõuded klientidele	13	2 221 231	1 813 482
Muud finantsvarad	14	2 236	2 073
Materiaalne põhivara	15	8 474	6 585
Immateriaalne põhivara	15	11 825	15 147
Finantsinvesteeringud		5 236	0
Firmaväärtus	6	3 614	3 614
Põhivarad kokku		2 260 236	1 847 689
Varad kokku	5	6 844 933	4 971 407
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Klientide hoiused	16	5 805 336	4 101 347
Saadud laenud	16	0	19 759
Finantskohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	157	221
Võlad hankijatele ja muud kohustised	17	55 751	27 555
Lühiajalised kohustised kokku		5 861 244	4 148 882
Pikaajalised kohustised			
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	197 461	200 000
Klientide hoiused	16	2 281	18 424
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	16	349 146	248 825
Allutatud võlakirjad	19	110 000	110 000
Pikaajalised kohustised kokku		658 888	577 249
Kohustised kokku	5	6 520 132	4 726 131

5. Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb siseprotsesside, inimeste ja süsteemide ebapiisavast tegevusest või tõrgetest või välistest sündmustest. Operatsioonirisk hõlmab juriidilist riski ja IKT riski, kuid ei hõlma strateegilist ega maineriski. Operatsiooniriski võib esineda kõigi teenuste, tegevuste, protsesside ja süsteemide puhul.

LHV-s vastutab iga juht operatsiooniriski juhtimise eest oma vastutusalas. Riskiosakond toimib teise kaitselinina, pakub vajalikku koolitust ja suuniseid operatsiooniriski raamistikku rakendamiseks ning teeb järelevalvet, et tagada riskiprofiili vastavus riskivalmiduse dokumentides kirjeldatud soovitud tasemele.

Operatsiooniriski raamistikku on kirjeldatud operatsiooniriski poliitikas, tegevuse vastupidavuse poliitikas, IKT ja infoturbe poliitikas ning muudes asjakohastes operatsiooniriski juhtimise dokumentides. Operatsiooniriski juhtimise, st riski tuvastamise, hindamise, leevendamise ja jälgimise põhiprotsessid ja töövahendid on järgmised.

Riskide ja kontrollide alane enesehindamine

Kogu LHV-s on kehtestatud ühtne protsess ja metoodika kõigi toodete ja teenuste operatsiooniriskide hindamiseks. Enesehindangu regulaarsus sõltub toote ja protsessi kriitilisuse tasemest; hindamine peab olema piisavalt regulaarne selleks, et kõik juhid oleksid teadlikud oma vastutusalas olevatest riskidest ja rakendaksid asjakohaseid leevendus- ja monitoorimismeetmeid, et riskiprofiil vastaks riski soovitud tasemele.

Uute toodete heakskiitmise protsess uute või oluliselt muudetud toodete, IT-süsteemide ja protsesside, organisatsiooni või partnerite (sh hangete) seotud muudatuste või erakordsete tehingute jaoks.

Protsessi väljatöötamise eesmärk on tagada, et kõiki kõnealuseid muudatusi hallatakse vajaliku hoolikusega ning neid ei kiideta heaks enne, kui on kaalutud kõiki riskitegureid. Selleks rakendatakse eelnevalt kindlaks määratud riskijuhtimiseeskirju, mida täiendavad nii riski- kui ka vastavuskontrolli osakonna sõltumatud arvamused.

Operatsiooniriski sündmuste ja talitluspidevuse juhtimine

Operatsiooniriski sündmuste juhtimise eesmärk on tagada, et kõiki sündmusi hallatakse nõuetekohaselt ja et sündmustest õpitaks ja kasutatakse saadud õppetunde sarnaste sündmuste edaspidiseks ärahoidmiseks.

Sündmuste juhtimine sõltub sündmuste laadist ja nende tõsidusest. Kriitiliste protsesside jaoks on kehtestatud talitluspidevuse plaan, mis käivitatakse, kui kriitilises protsessis esineb katkestus. Kriitiliste IT-süsteemide jaoks on samadel

põhjustel kehtestatud taasteplaan. Vajadusel kohaldatakse kriisijuhtimist, mida ohjab kriisikomisjon.

Talitluspidevuse plaane vaadatakse regulaarselt läbi ja testitakse, et tagada nende ajakohasus ja kohaldatavus kriitiliste protsesside katkemise korral.

Kõigist sündmustest teatatakse keskselt ja teavet nende kohta hoitakse keskses andmebaasis, et riskiosakond saaks seda täiendavalt analüüsida. Sündmuste andmeid kasutatakse ka sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) raames kapitalinõude arvutamiseks.

Peamised riskinäitajad

Peamised riskinäitajad on põhilised vahendid, mis võimaldavad monitoorida, kas riskid on soovitud tasemel ja kontrollid toimivad tõhusalt. Peamisi riskinäitajaid kasutatakse riskide monitoorimiseks eri tasanditel: nii LHV-üleselt kui ka konkreetse üksuse tasandil. Kui peamised riskinäitajad osutavad riskitaseme soovimatutele muutustele või olemasolevate kontrollide puudustele, järgneb tegevuskava rakendamine.

Kapitalinõude arvutamine

Operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel kasutatakse baasmeetodit ja seisuga 31. detsember 2021 oli kapitalinõue 12 222 tuhat eurot.

IKT ja infoturbe riskide juhtimine

Üks meie põhieesmärke on olla usaldusväärne panganduspartner oma klientidele, keskendudes kliendisõbralikele, turvalistele ja töökindlatele digitaalsetele pangandusteenustele. Seda eesmärki ei ole võimalik saavutada ilma turvaliste ja vastupidavate IT-süsteemideta.

Oleme määratlenud oma IKT ja infoturbega seotud riskivalmiduse järgmiselt:

- välke riskivalmidus potentsiaalselt suure mõjuga riskide (finants- ja maineriskid) puhul; enamik küberturvalisuse riske (nt küberrünnakud või andmekadu) kuulub sellesse kategooriasse; tarbetuid turvariske ei aktsepteerita ja need maandatakse viivitamata;
- keskmine riskivalmidus selliste tehnoloogiaga seotud riskide puhul, mille potentsiaalset mõju saab tõhusalt kontrollida; see võimaldab meil kasutada uut ja innovatiivset tehnoloogiat ja agiilse arenduse metoodikat, et muuta oma tehnoloogiat järjest paremaks ja turvalisemaks.

Lisaks üldisele operatsiooniriski raamistikule kasutame spetsiaalseid IKT ja infoturberiski juhtimise vahendeid ja meetodeid, mis aitavad kaitsta meie teavet ja klientide varasid ning tagada IT-süsteemide käideldavus, näiteks:

- teenuste uusi konfiguratsioone juurutame mõistliku konservatiivsusega;
- regulaarne turvaseire;
- nõrkusehalduse protsess;
- turvakontrollid tarkvaraarenduse elutsükli vältel;
- töötajate koolitus ja teadlikkuse tõstmine, et hoiduda tegevustest, mis võivad põhjustada IT-süsteemide ja teenuste turvaintsidente;
- hoiame ennast kursis turbevaldkonna arenguga, et olla teadlikud oma võimalikest nõrkustest.

Võtame tõsiselt kõiki rünnakukatseid, mis on suunatud nii meie oma taristu ja meie valduses olevate kliendiandmete kui ka klientide endi vastu, ja reageerime neile.

2021. aastal sagenesid mitmesugused LHV klientide vastu suunatud manipuleerimised, sh pangaandmete õngitsemine arvuti, SMS-i ja telefoni teel, kus ründajad kasutasid ära klientide usaldust meie brändi vastu. Põhiliselt pandi toime investeerimispettust või kehastuti pangatöötajaks, et klientide autentimisandmeid (nt kasutajanime ja isikukoodi) kätte saada ja ajendada kliente oma PIN-koodi kaheastmelise autentimisega seadmesse sisestama, et pahatahtlik tehing lõpule viia.

Ehkki selliste tehingute puhul vastutab tekkinud kahju eest klient ja märgitud tehinguid loetakse tugeva autentimisega tehinguteks, reageerime me taoliste meie klientide või brändi vastu suunatud rünnakute kiiresti ning teeme õiguskaitseseorganitega tihedat koostööd.

6. Vastavusrisk

Arvestades regulatsioonide keerukust ja mahtu, neis pidevalt toimuvaid muutusi, järelevalveasutuste kõrgendatud tähelepanu nõuete täitmise ja vastavuskontrolli funktsiooni suhtes, ühiskonna kiirelt muutuvaid väärtushinnanguid ja ootusi erinevates valdkondades, sealhulgas rahapesu tõkestamisel, pettuste ennetamisel ja jätkusuutlikkuse tagamisel ning finantsasutuste rolli nende täitmises, on vastavusrisk tänases keskkonnas märkimisväärne.

Vastavusriski realiseerumise tagajärjed on samuti üha teravamalt tuntavad, olgu siis läbi sanktsioonide tegeliku rakendamise, sanktsioonimäärade plaanitud suurendamise, sanktsioonide plaanitud lihtsustatud rakendamise menetluse kehtestamise või rikkumiste avalikuks saamisel mõju kaudu aktsiahinnale, lepingulistele suhetele, töötajate värbamisele ja hoidmisele või tegevusloa kehtivusele. Möödunud perioodi põhjal on selgelt näha, et Finantsinspektsioon rakendab rikkumiste tuvastamisel ka üha enam sundi, sh avalikustab rikkumised, teeb ettekirjutusi nende

kõrvaldamiseks ning nõuab detailsete tegevusplaanide väljatöötamist, esitamist ja täitmist.

Vastavuskontrolli ülesanne on vastavusriski juhtimine, sealhulgas õigusaktide ja standardite muudatuste tuvasdamine, nende mõju hindamine, nõustamine seoses meetmetega, mida tuleb rakendada uute ja olemasolevate õigusaktide ja standarditega vastavuse tagamiseks, uute ja olemasolevate toodete ja protsesside oluliste muudatuste hindamine ning riskipõhiste vastavusaudite läbiviimine, sisejärelevalve alaste tegevuste teostamine ja juhtorganitele aru andmine.

Täiendavalt pöörab vastavuskontroll tähelepanu vastavusriskile, mis on seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega ning rahvusvaheliste sanktsioonide rakendamisega. Riski tõhusamaks juhtimiseks on LHV otsustanud eraldada antud valdkonna vastavuskontrolli funktsioonist ning luua see eraldiseisva sisekontrolli funktsioonina.

Vastavuskontroll on lisaks praktilistele igapäevastele tegevustele organisatsiooni kultuuri eestvedaja ning moraalikompass. Nõuete täitmist toetava kultuuri loomine on üks tõhusamaid vastavusriski juhtimise meetmeid. Iga organisatsioon on omanäoline, kuid töötajate arv peab olema selline, et tegevuse keerukust, sealhulgas organisatsiooni struktuuri ja osutatavaid teenuseid arvestades oleks organisatsioon võimeline tagama vastavuse kõigis valdkondades. See tähendab võimekust juhtida riske, mis on seotud teenuste osutamisega, kuid ka krediidasutusena tegutsemisega. Sellest tulenevalt on vastavuskontroll suurendanud töötajate arvu ja arvestab selle vajadusega pidevalt.

Eelseisval perioodil jääb olulisele kohale grupiüleselt vastavusriski juhtimise põhimõtete ja koostöö arendamine, sh iseseisva sisekontrolli funktsioonina loodud rahapesu tõkestamise vastavuskontrolli funktsiooniga. Kõrgendatud tähelepanu nõuab eraldiseisva panga litsentsi taotlemine Ühendkuningriigis ning vastavus- ja finantskuritegevuse vastase võitluse funktsiooni arendamine.

Vastavuskontrolli funktsioonil on jätkuvalt oluline roll tegevuse vastavuse tagamises kehtivatele õigusaktidele. Vastavuskontrolli funktsiooni rolli ja ootusi peegeldavad ka teostatud ja kavandatavad muudatused seadusandlikul tasandil funktsiooni kohustuslikkuse, selle ülesannete, funktsiooni täitja sobivuse, aga ka aruandluse nõuete osas.

Kuigi vastavuse tagamine algab tippjuhtkonnast ning sellesse peavad panustama kõik töötajad, on kasvanud ka ootused vastavuskontrolli funktsioonile ja selle täitjale. Kui mittevastavuse eest vastutab kogu organisatsioon, siis vastavuskontrollilt ja selle täitjalt oodatakse tõhusate meetmete rakendamist riski juhtimisel. Vastavusriski tõhusaks juhtimiseks jätkab vastavuskontroll oma seniste tegevustega, et teha otsuseid, mis arvestavad kliendi, järelevalveasutuse, ühiskonna laiemalt ning LHV huvidega.

7. Rahapesu tõkestamine

7.1 Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise (AML/CTF) juhtimine

LHV sisemine juhtimine põhineb kolme kaitseliini mudelil. 2021. aastal ajakohastati panga AML-valdkonna sisemist juhtimist ja korrastati süsteemi nii, et esimene ja teine kaitseliin oleksid üksteisest selgesti lahus. AML-osakond korraldati ümber vahetult tegevjuhile alluvaks AML-vastavuskontrolli osakonnaks. Varem oli AML-osakond riskiosakonna koosseisus ja allus riskijuhile. Põhimõtte „Tunne oma klienti!“ (KYC) järgimise ja tugevdatud kliendikontrolli (EDD) funktsioone (nt skriinimine), mida varem teostas AML-osakond, täidavad nüüd äriüksuste AML-tegevustega tegelevad allüksused.

AML-i vastavuskontrolli osakond on teine kaitseliin, mille eesmärk on tagada, et esimene kaitseliin (st ärivaldkondade juhtimine) on kujundatud, kehtestatud ja toimib nõuetekohaselt. Kaitseliinid on juhtimisfunktsioone täitvad üksused, mis tagavad raamistiku ja reeglid, mis võimaldavad riskijuhtimist ja sisekontrolli arendada ja kohendada.

Kõik kaitseliinid järgivad toodete, teenuste, klientide ja riikide hindamisel riskipõhist lähenemist. Kohaldatakse nõuetekohaseid riskimaandamismeetmeid, sh kliendikontrolli (CDD) ja tugevdatud kliendikontrolli (EDD) meetmeid, lähtudes riskipõhise reaaliajakontrolli (skriinimise) ja hilisema analüüsi (monitoorimise) tulemustest ning kindlaksmääratud riskitasemetest.

Tugeva AML-kultuuri aluseks on riskijuhtimise ja rahapesu tõkestamise alane teadlikkus ning kohusetunne, mida veelgi toetatakse pidevate teadlikkuse tõstmise ja teavitustegevusega, võrgustike loomise ja parimate tavade vahetusega, koolituse ja aruandlusega.

LHV Grupi ja LHV Panga juhatus ja nõukogu suhtuvad väga tõsiselt rahapesu tõkestamise ja põhimõtte „Tunne

oma klienti!“ järgimise (AML/KYC) süsteemi rakendamisse, säilitamisse ja arendamisse Grupi kõigis üksustes. AML-i/CTF-i poliitika ja protseduure ajakohastatakse igal aastal. 2021. aastal alustati uue riskihindamise meetodika väljatöötamist koostöös Ernst & Young Balticsiga.

Grupi üksuste analüütiline ja tehniline võimekus on tugeva AML/KYC-süsteemi loomisel võtmelementideks. 2021. aastal asendati varasemate teenusepakkujate AML-i skriinimis- ja monitoorimistarkvarad uue, OÜ Salv Technology pakutava lahendusega. Uus tehnoloogia on suurendanud Grupi skriinimis- ja monitoorimissüsteemide võimekust ja paindlikkust.

IT-süsteemidesse tehtud investeeringute kõrval on märkimisväärselt suurenenud ka rahapesu tõkestamisega otseselt ja kaudselt seotud töötajate arv. Aruandeperioodil loodi uusi ametikohti nii AML-i vastavuskontrolli osakonda kui ka äriüksuste AML-funktsioone täitvatesse allüksustesse. Erilise tähelepanu all on analüütilise kompetentsi suurendamine.

7.2 AML-i/CTF-i juhtimisstruktuur

Esimene kaitseliin		Teine kaitseliin		Kolmas kaitseliin
Kliendisuhetud	Kõrge riskiga klientide osakond	Rahapesu tõkestamise (AML) osakond	Vastavuskontroll	Siseaudit
Põhimõtte „tunne oma klienti“ rakendamine	- Kõrgema riskiga klientide aktsepteerimine - Suhtlemine AML-osakonnaga - EDD-meetmed ja andmete kvaliteet	- Koordineerib AML-kordi ja protsesse - Kõrgemate riskitegurite riskihindamine - AML-alane monitooring ja skriinimine - EDD-meetmete koordineerimine - Esitab aruandeid juhatusele ja rahapesu andmebüroole	- Juhtkonna nõustamine AMLi nõuetele vastavuse suhtes - Teeb AML-alaseid kontrolle ja vastavus-auditeid - Esitab aruandeid juhtorganitele	- Viib läbi AML-meetmete sõltumatut hindamist - Esitab aruandeid nõukogule ja auditi-komiteele

7.3 AML/KYC-meetmed

LHV peamised AML-i/CTF-i (sh KYC) meetmed on järgmised:

- kõikehõlmav riskide hindamine ja segmentimine;
- tugev kliendikontroll (CDD) klientide aktsepteerimisel, mida toetavad klientide aktsepteerimise põhimõtted;
- regulaarne kliendikontroll (CDD) ja tugevdatud kliendikontroll (EDD);
- tugev riskipõhine monitooring;
- klientide ja tehingute skriinimine rahvusvaheliste finantssanktsioonide nimekirjade ja muude samalaadsete allikate (sh ÜRO ja ELi nimekirjade, kuid ka USA OFAC-i nimekirja ja Ühendkuningriigi HM Treasury nimekirja) põhjal;
- tipp- ja keskastmejuhtide tugev pühendumus;
- töötajate regulaarne koolitamine;
- pidev teabevahetus ja koostöö rahapesu andmebüroo ja teiste asjakohaste sidusrühmadega;

- aktiivne osalemine sektori parimate tavade kehtestamisel.

LHV rakendab klientide aktsepteerimise faasis neljatasemelist otsustusprotsessi. Sõltuvalt kliendi riskinäitajatest teeb tema aktsepteerimise otsuse kas:

- kliendisuhete juht;
- kliendisuhete juht koos kõrgema tasandi juhiga (nelja silma põhimõte);
- riskikliendi aktsepteerimise komitee või
- juhatuse.

Lisaks klientide aktsepteerimise etapis kohaldatavale konservatiivsele ja riskipõhisele lähenemisele ja korrale rakendatakse riskipõhiseid monitooringi- ja skriinimistegevusi ning ajakohastatakse regulaarselt põhimõtte „Tunne oma klient!“ järgimisel rakendatavat korda.

7.4 Pangandusteenused

LHV osutab teenuseid fintech-ettevõtetele, kes pakuvad finantsteenuseid omakorda enda klientidele. Kuna tavaklientide teenindamisega võrreldes hõlmab fintech-ettevõtetele teenuste osutamine teistsuguseid riske, on LHV pööranud nende ettevõtete seotud riskidele erilist tähelepanu ja võtnud täiendavaid meetmeid nende maandamiseks. LHV-s töötavad selle valdkonna spetsialistidest kliendisuhete juhid, kellel on fintech-sektoriga väga suured kogemused. Konkreetseid esimese ja teise kaitseliini üksused jälgivad sektori suundumusi, sündmusi ja sellega seotud ohte ning ajakohastavad AML/KYC-meetmeid vastavalt vajadusele. LHV kohaldab kõigi fintech-sektori klientide suhtes samu AML/KYC-meetmeid kui vastavate teenusepakujate suhtes. LHV eeldab, et kõik fintech-ettevõtetest kliendid rakendavad AML/KYC-meetmeid samal tasemel kui pangandussektor.

Fintech-ettevõtetest klientide aktsepteerimise ja KYC-korra pideva rakendamise käigus hindab LHV klientide ärimudelit, omandistruktuuri, juhte ja meeskonda, AML/KYC-meetmeid, skriinimise ja monitoorimise tehnilisi võimalusi, kliendikesksust, kliendiriski segmentimist, limiidipoliitikat, rahastamise allikaid jms. LHV teeb ka kohapealseid kliendikülastusi, et teha kindlaks, kas poliitika, protsessid ja meetmed on kehtestatud ning toimivad nõuete- ja kavakohaselt. Fintech-ettevõtete finantstegevusele pöörab LHV range monitoorimisega teravdatud ja pidevat tähelepanu. Kui on põhjust arvata, et klient ei täida AML/KYC ja parimale praktika nõudeid, rakendatakse sobivaid vastumeetmeid. Kui klient sellele vaatamata nõudeid ei täida, lõpetatakse kliendisuhe. Seda tehakse ka siis, kui kliendi riskitase ületab panga riskivalmiduse.

7.5 Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteem ja väljavaated Eestis

Riik viis läbi uue siseriikliku rahapesu ja terrorismi rahastamise riskihinnangu. Selleks kasutati Maailmapanga metoodikat, mille PWC oli Eesti eripärasid arvestades sobivaks kohandanud. Hinnangu kohaselt on suurimad ohud Eestis seotud virtuaalväringu teenuste pakkujatega, eelkõige kohalike ettevõtete, kellel on Rahapesu Andmebüroo väljastatud tegevusluba. 2021. aastal alustati rahapesuvastase töökonna FATF-i soovitudele vastavat hindamist, mille viib läbi FATF-i liikmeks olev Moneyval (Euroopa Nõukogu rahapesu ja terrorismi rahastamisega vastase võitlusega tegelev eksperdikomitee). Kohapealsed tegevused viiakse läbi ja aruanne koostatakse eeldatavasti 2022. aastal. Pangandussektor on teinud suuri investeringuid inimressurssidesse, suurendades nii töötajate arvu kui ka pädevust. Kõik turuosalised täiustavad pidevalt infotehnoloogia võimalusi, et suurendada oma tehnilist

ja analüütilist suutlikkust rahapesu tõkestamisel. Eesti rahapesuvastase süsteemi tõhustamiseks ja kõigi sidusrühmade vahelise koostöö parandamiseks on käimas mitmed seadusandlikud algatused.

7.6 Järelevalvemenetlused

Finantsinspeksioon viis LHV-s aruandeperioodil läbi mitu kohapealset ja kaugkontrolli. Tegemist oli tavapärase järelevalvetegevusega. Kohapealse kontrolli raames hinnati aruandeperioodil muu hulgas pangandusteenuste ärivaldkonna tegevust ja rahvusvaheliste finantssanktsioonide rakendamist. LHV koostas tuvastatud vajaka-jäämist kõrvaldamiseks üksikasjaliku tegevusplaani, mis viidi ellu ja mille tulemustest teavitati ka Finantsinspeksiooni.

Parimat praktikat järgides tellib LHV AML-i/CTF-i valdkonna hindamiseks ka välisauditeid. Viimase auditi raames, mille viis läbi FSCom, hinnati LHV AML/KYC vastavusraamistikku ja praktikat. Audiitorid ei tuvastanud märkimisväärsed puudusi. Siiski anti soovitusi protsesside täiustamiseks.

8. Muud riskid

8.1 Kindlustusrisk

Kindlustusrisk on kindlustustegevusega tegeleva tütar-ettevõtte olulisemaid riske, mis peegeldab kindlustuse põhitegevust, st kindlustusrisi võtmist ja juhtimist. Kindlustusrisi kõige tähtsam aspekt on kindlustusmaksete ja eraldiste risk, mis tuleneb kindlustuslepingute võimalikust ebapiisavast hinnastamisest ja lepinguliste kohustuste hindamisel kasutatavatest eeldustest.

Kindlustusrisk sisaldab katastroofiga seotud kuhjumise riski, mis tuleneb äärmuslikest või erakordsetest sündmustest (nt orkaanid, üleujutused, inimtegevusest tingitud kahjud), mille puhul üksikute kindlustuslepingute alusel kindlustatud riskide realiseerumine kuhjub erakordselt.

Eelkõige hõlmab kindlustusrisk riske, mis on seotud hinnastamise, tehniliste eraldiste ja edasikindlustuskaitse piisavusega.

Kindlustusrisi juhitakse ja kontrollitakse järgmiste protsesside kaudu:

- kindlustusettevõtte riskistrateegia kehtestamine kooskõlas äristrateegiaga;
- kindlustuslepingute hinnastamisel aktuaarse analüüsi ja usaldusväärsete eelduste kasutamine;
- tehniliste eraldiste ja solventsuskapitalinõude (SCR) arvutamisel Solventsus II standardvalemi kasutamine ja vastavalt sellele vajalike likviidsete varade hoidmine;
- kahjueraldiste eelduste hindamine,

kohustise piisavuse testide tegemine ja kindlustusportfelli kasumlikkuse jälgimine;

- regulaarselt/erakorraliselt oma riskide ja maksevõime hindamiste (ORSA) läbiviimine;
- edasikindlustusprogrammi kasutamine olulisemate riskide edasikindlustamiseks.

8.2 Strateegiline ja äririsk

Strateegiline risk väljendub eeskätt valedes strateegilistes otsustes. Strateegilist riski maandatakse läbi kaalutletud äriplaanide ning analüüside teostamise. Samuti omab LHV Panga ja LHV Groupi juhtkond (nii juhatus kui ka nõukogu) pikaajalist pangandus- ja/või ettevõtluskogemust. Uutele turgudele ja valdkondadesse sisenemisel kaasatakse eelnevalt alati vastava ala professionaalid ning teostatakse põhjalik analüüs.

8.3 Reputatsioonirisk

Reputatsioonirisk on defineeritud kui risk, mis tuleneb LHV maine halvenemisest klientide, äripartnerite, omanike, investorite või järelevalve silmis. Reputatsioonirisk tekib pigem muude riskide realiseerumise tagajärjel (näiteks operatsiooniriski või strateegilise riski realiseerumise tulemusena). Reputatsiooniriski maandava tegurina viib LHV läbi regulaarseid riskijuhtimisealaseid koolitusi ning samuti täiustatakse pidevalt kogu organisatsiooni hõlmavat riskijuhtimise raamistikku, mis kokkuvõttes tagab tugeva riskikultuuri.

8.4 Maarisk

Sarnaselt reputatsiooniriskiga väljendub maarisk üldjuhul mõne muu riski kaudu (operatsioonirisk, krediidirisk, strateegiline risk). Lisaks Eestile tegutseb LHV Ühendkuningriigis.

Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2021	2020
Intressitulu		124 641	88 373
sh EIR intressitulu		118 990	84 479
Intressikulu		-27 322	-19 881
Neto intressitulu	5, 7	97 319	68 492
Komisjoni- ja teenustasutulu		60 824	46 118
Komisjoni- ja teenustasukulu		-17 345	-12 769
Neto teenustasutulu	5, 8	43 479	33 349
Netokahjum/kasum õiglasel väärtuses kajastatavatel finantsvaradel	5, 11	-924	1 541
Valuutakursi ümberhindluse kahjumid/kasumid		-22	43
Netokahjum/-kasum finantsvaradelt	5	-946	1 584
Muud tulud		534	146
Muud kulud		-4	-27
Neto muud tulud		530	119
Netotulud kokku		140 382	103 544
Tööjõukulud	9	-31 322	-23 910
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	9	-33 863	-20 064
Kasum enne krediidikahjumeid		75 197	59 570
Laenude ja nõuete allahindluse kulu	5, 12	-3 948	-10 898
Kasum enne tulumaksu		71 249	48 672
Tulumaksukulu	5, 6, 25	-10 986	-8 826
Aruandeperioodi puhaskasum	5	60 263	39 846
Muu koondkasum/-kahjum:			
Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:			
Realiseerimata kursivahed välismaiste äriüksuste finantsnäitajate ümberarvestamisest		48	0
Aruandeperioodi koondkasum kokku		60 311	39 846
Puhaskasum:			
Emaettevõtte omanike osa		58 261	37 950
Mittekontrollivate osaluste osa		2 002	1 896
Aruandeperioodi puhaskasum	5	60 263	39 846
Koondkasum:			
Emaettevõtte omanike osa		58 309	37 950
Mittekontrollivate osaluste osa		2 002	1 896
Aruandeperioodi koondkasum		60 311	39 846
Tavakasum aktsia kohta (eurodes)	24	1,99	1,32
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	24	1,94	1,29

Lisad lehekülgedel 142 kuni 163 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Varad			
Nõuded keskpankadele	10	3 874 284	2 213 211
Nõuded krediitiasutustele	10	106 838	170 341
Nõuded investimisühingutele	10	6 188	9 985
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	135 855	330 055
Laenud ja nõuded klientidele	12	2 677 160	2 208 823
Muud nõuded klientidele	13	9 752	9 391
Muud finantsvarad	14	2 236	2 073
Muud varad	14	3 471	2 182
Strateegilised finantsinvesteeringud	11	5 236	0
Materiaalne põhivara	15	4 517	2 780
Kasutusõigusega varad	15	3 957	3 805
Immateriaalne põhivara	15	11 825	15 147
Firmaväärtus	6	3 614	3 614
Varad kokku	5	6 844 933	4 971 407
Kohustised			
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	197 461	200 000
Klientide hoised	16	5 807 617	4 119 771
Saadud laenud ja emitteeritud võlakirjad	16	349 146	268 584
Finantskohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	157	221
Võlad hankijatele ja muud kohustised	17	55 373	26 952
Allutatud kohustised	19	110 378	110 603
Kohustised kokku	5	6 520 132	4 726 131
Omakapital			
Aktsiakapital	20	29 864	28 819
Ülekurss	20	97 361	71 468
Kohustuslik reservkapital	20	4 713	4 713
Muud reservid	20	4 733	3 409
Jaotamata kasum		179 746	128 385
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital kokku		316 417	236 794
Mittekontrollivad osalused	6	8 384	8 482
Omakapital kokku		324 801	245 276
Kohustised ja omakapital kokku		6 844 933	4 971 407

Lisad lehekülgedel 142 kuni 163 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2021	2020
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		124 692	87 144
Makstud intressid		-29 888	-21 286
Saadud teenustasud		59 904	46 118
Makstud teenustasud		-17 345	-12 769
Muud saadud tulud		-845	-93
Makstud tööjõukulu		-27 104	-21 553
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-23 816	-14 427
Makstud tulumaks		-10 798	-5 002
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust		74 800	58 132
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, netomuutus		-140	-64
Laenud ja nõuded klientidele		-475 118	-531 929
Kohustuslik reservkapital keskpangas		-16 045	-14 827
Tagatisdeposiidid		-164	173
Muud varad		1 426	-5 483
Äritegevusega seotud kohustiste muutus:			
Klientide nõudmiseni hoiused		2 014 423	1 445 689
Klientide tähtajalised hoiused		-324 019	-25 248
Saadud laenud		0	448 685
Saadud laenude tagasimaksed		-21 764	-5 886
Kauplemiseks hoitavad finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		-64	212
Muud kohustised		28 244	-1 124
Neto rahavoog äritegevusest		1 281 579	1 368 330
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	15	-6 688	-4 699
Strateegiliste finantsinvesteeringute soetamine		-5 237	0
Laekumised õiglases väärtuses muutustega muus koondkasumis kajastatud		0	432
Investeeringuväärtuste müükidest ja lunastustest			
Investeeringuväärtuste netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	193 394	-287 930
Neto rahavoog investeerimistegevusest		181 469	-292 197
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aktsiakapitali sissemakse (sh ülekurs)	20	26 938	1 697
Tütarettevõtetes mittekontrolliva osaluse omandamine		0	2 800
Makstud dividendid	20	-10 458	-6 838
Saadud allutatud laenud	19	139 388	50 000
Lunastatud allutatud laenud	19	-40 000	-15 000
Rendikohustiste põhiosa tagasimaksed	18	-1 254	-1 278
Neto rahavoog finantseerimistegevusest		114 614	31 381
Valuutakursi muutuse mõju rahale ja raha ekvivalentidele		66	43
Raha ja raha ekvivalentide muutus		1 577 728	1 107 557
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	10	2 352 284	1 244 727
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	10	3 930 012	2 352 284

Lisad lehekülgedel 142 kuni 163 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne

(tuhandetes eurodes)	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reserv- kapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku	Mitte- kontrollivad osalused	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2020	28 454	70 136	4 713	3 280	94 228	200 811	5 217	206 028
Aktiivkapitali sissemakse	365	1 332	0	0	0	1 697	2 800	4 497
Makstud dividendid	0	0	0	0	-5 406	-5 406	-1 431	-6 837
Aktiaoptsoonid	0	0	0	129	1 613	1 742	0	1 742
Puhaskasum	0	0	0	0	37 950	37 950	1 896	39 846
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	0	0	0
Aruandeperioodi koondkasum 2020	0	0	0	0	37 950	37 950	1 896	39 846
Saldo seisuga 31.12.2020	28 819	71 468	4 713	3 409	128 385	236 794	8 482	245 276
Saldo seisuga 01.01.2021	28 819	71 468	4 713	3 409	128 385	236 794	8 482	245 276
Aktiivkapitali sissemakse	1 045	25 893	0	0	0	26 938	0	26 938
Makstud dividendid	0	0	0	0	-8 358	-8 358	-2 100	-10 458
Aktiaoptsoonid	0	0	0	1 276	1 458	2 734	0	2 734
Puhaskasum	0	0	0	0	58 261	58 261	2 002	60 263
Muu koondkasum	0	0	0	48	0	48	0	48
Aruandeperioodi koondkasum 2021	0	0	0	48	58 261	58 309	2 002	60 311
Saldo seisuga 31.12.2021	29 864	97 361	4 713	4 733	179 746	316 417	8 384	324 801

Täiendav info omakapitali kohta on toodud lisas 20.

Lisad lehekülgedel 142 kuni 163 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on esitatud allpool. Neid arvestuspõhimõtteid on Grupis järjepidevalt kohaldatud kõikidele aruandes toodud perioodidele ja Grupi konsolideeritavatele ettevõtetele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

1. Koostamise alused

Grupi 2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhul, kui mõnes allpool toodud arvestuspõhimõttes on kirjeldatud teisiti, näiteks „õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustised“, sh tuletisinstrumentid ja finantsvarad õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi aruande.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapiiride hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdloonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud lisas 2.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2021 ja lõppes 31. detsembril 2021. Raamatupidamise aastaaruande arv näitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud Grupi aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2021 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning nende uute standardite ja tõlgenduste mõjust Grupi aruandetele on esitatud allpool.

1.1 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

1. jaanuaril 2021 või hiljem alanud aruandeperioodidele kohalduvad mitu uut standardit, kuid need ei avalda Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 31. detsembril 2021 lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldu ja seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud aruande koostamisel rakendatud. Grupp kavatseb neid rakendada siis, kui need jõustuvad.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine). EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018–2020 (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine). EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

IFRS-i edasiarendused (2018–2020) sisaldavad standardites tehtud kolme muudatust:

- IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatustega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad koos rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusega kaasatavad tasud ainult uute tingimuste sõlmimiseks laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid (sisaldades ka laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoole nimel makstud või saadud tasusid).
- IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.
- IAS 41 „Põllumajandus“ muudatusega kaotatakse nõue kasutada põllumajandusvarade õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavoogusid. Varem nõuti IAS 41-ga, et ettevõtte kasutaks õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavooge, kuid ei nõutud maksueelse diskontomäära kasutamist nende rahavoogude diskonteerimiseks.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine).

IFRS 17 vahetab välja standardi IFRS 4, mis andis ettevõtetele võimaluse jätkata kindlustuslepingute kajastamist varasema praktika kohaselt. Seetõttu oli investoritel raske võrrelda sarnaste kindlustusettevõtete finantstulemusi. IFRS 17 on standard, mis sätestab ühe põhimõtte kõikide kindlustuslepinguliikide kajastamiseks, sh kindlustusandja poolt hoitavate edasikindlustuslepingute kajastamiseks. Standard nõuab kindlustuslepingute rühmade arvele võtmist ja mõõtmist (i) tulevaste rahavoogude (täitmisraha-voogude) nüüdisväärtuses, mida on korrigeeritud riskiga ja mis võtab arvesse kogu teadaoleva informatsiooni täitmisraha-voogude kohta kooskõlas jälgitava turuinformatsiooniga; millele on liidetud (kui tegu on kohustisega) või millest on lahutatud (kui tegu on varaga) (ii) summa, mis väljendab veel teenimata kasumit lepingute rühma osas (lepingulist teenuse marginaali). Kindlustusandjad kajastavad kasumi kindlustuslepingute rühmast kindlustuskatte pakkumise perioodi jooksul ning vastavalt sellele, kuidas nad riskist vabanevad. Kui lepingute rühm on kahjumlik või muutub kahjumlikuks, peab ettevõtte kajastama kahjumi kohe. Grupp hindab praegu standardi mõju finantsaruandele.

IFRS 16 muudatus: COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustuste kajastamine pärast 30. juunit 2021 (kohaldatakse 1. aprillil 2021 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

Standardi IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatusega võimaldati rentnikule erand kohustusest käsitada COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustust lepingu muudatusena.

2. Konsolideerimine

2020. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS-i LHV Group (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtete AS LHV Pank, AS LHV Finance (AS-i LHV Pank tütarettevõtte), AS LHV Varahaldus, AS LHV Kindlustus ja LHV UK Ltd (asutati 2021. aastal) raamatupidamise aruandeid. OÜ Cuber Technology oli aruandlusperioodil LHV Grupi tütarettevõtte, kuid 2021. aasta lõpus see likvideeriti. AS LHV Group omab läbi AS-i LHV Pank 65% osalust AS-is LHV Finance. AS LHV Group omab 65% osalust AS-is LHV Kindlustus.

Tütarettevõtted on kõik majandusüksused, mille üle Grupil on kontroll. Grupp kontrollib majandusüksust, kui ta on avatud või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada selle kasumi suurust, kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütarettevõtte ja äritegevuse soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all olevate ettevõtete soetused).

Soetusmaksumuseks loetakse üleantava vara, võetud kohustiste ja emiteeritud omakapitaaliinstrumentide õiglast väärtust omandamise kuupäeva seisuga. Omakapitaaliinstrumentide emiteerimise tehingukulud kajastatakse omakapitali vähendamisenä, võlainstrumentide emiteerimise tehingukulud kajastatakse võlainstrumentide raamatupidamisväärtuse vähendamisenä ning kõik muud omandamisega seotud väljaminekud kajastatakse kuludes. Ostumeetodi korral võetakse kõik omandatud tütarettevõtte eristatavad varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised ostukuupäeval arvele nende õiglasest väärtuses, sõltumata mittekontrolliva osaluse olemasolust.

Iga äriühenduse puhul teeb Grupp valiku, kas kajastada mittekontrolliva osalus omandatavas ettevõttes, mis annab selle omanikule õiguse proportsionaalsele osale ettevõtte netovarast selle likvideerimise korral, (a) õiglasest väärtuses või (b) mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast. Mittekontrollivaid osalusi, mis ei ole osalused enam käesoleval hetkel, mõõdetakse õiglasest väärtuses.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva mittekontrolliva osaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab Grupi osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustistes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui eelnenud summa on soodusostude puhul väiksem kui omandatud tütarettevõtte netovarade õiglane väärtus, siis pärast juhtkonna poolt täiendavate hinnangute tegemist kõikide omandatud varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste ja nende õiglaste väärtuste hindamise osas, kajastatakse vahe kohe kasumiaruandes.

Kõik omavahelised nõuded ja kohustised ning grupisisised tehingud ja realiseerimata tulu Grupi ettevõtete vahelistelt tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseerimata kahjumid, v.a. kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele.

Majandusaasta kestel soetatud tütarettevõtete tulud ja kulud konsolideeritakse Grupi kasumi- ja muu koondkasumi aruandesse alates omandamise hetkest kuni majandusaasta lõpuni. Majandusaasta jooksul müüdud tütarettevõtete tulemus konsolideeritakse kasumi- ja muu koondkasumi aruandesse alates majandusaasta algusest kuni müügihetkeni.

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtja) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtja põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

Tütarettevõtete kajastamist käsitlevaid arvestuspõhimõtteid on emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on

esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisana, vastavalt muudetud IAS 27 „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded” nõuetele.

Emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on lisatud käesolevasse konsolideeritud raamatupidamise aruandesse (vt lisa 26), on investeeringud tütarettevõtete aktsiatesse kajastatud soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud allahindlused vara väärtuse langusest.

Mittekontrolliv osalus on see osa tütarettevõtte aruandeperiоди tulemustest ja netovaradest, mida Grupp otseselt või kaudselt ei oma. Mittekontrolliv osalus moodustab eraldi osa Grupi omakapitalist. Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatakse mittekontrolliv osalus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist. Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruandes kajastatakse mittekontrolliva osaluse osa kasumist eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast osast.

3. Sidusettevõtted

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Grupp omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui Grupp omab ettevõttes 20% kuni 50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest. Seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 ei ole Grupil ühtegi sidusettevõtet.

Investeeringud sidusettevõtetesse kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes kapitaliosaluse meetodil. Selle meetodi kohaselt võetakse investeering algselt arvele tema soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel investori osalusega muutustes investeeringuobjekti omakapitalis (nii muutused sidusettevõtte kasumis/kahjumis kui ka muudel omakapitali kirjetel) ning investeeringuobjekti varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste ostuanalüüsis leitud õiglase väärtuse ja raamatupidamisväärtuse vahe elimineerimisega või amortisatsiooniga. Omavahelistes tehingutes tekkinud realiseerumata kasumid elimineeritakse vastavalt Grupi osaluse suurusle. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus.

Juhul kui Grupi osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtte kahjumis ületab sidusettevõtte raamatupidamisväärtust, vähendatakse investeeringu raamatupidamisväärtust nullini ning hinnatakse alla selliseid pikaajalisi nõudeid, mis sisuliselt moodustavad osa investeeringust. Edasisi kahjumeid kajastatakse finantsseisundi aruande väliselt. Juhul kui Grupp on garanteerinud või kohustatud rahuldama sidusettevõtte kohustusi, kajastatakse finantsseisundi aruandes nii vastavat kohustist kui ka kapitaliosaluse meetodil kahjumit.

Muid nõudeid sidusettevõtte vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses miinus võimalikud allahindlused.

Osalist omandatud sidusettevõtte varades ja kohustistes ning omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse finantsseisundi aruandes netosummana real „Investeeringud sidusettevõtetesse”.

Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas on märke sellest, et investeeringu kaetav väärtus võib olla langenud alla tema raamatupidamisväärtuse. Kui selliseid märke esineb, viiakse läbi vara väärtuse test. Investeeringu kaetava väärtuse määramisel lähtutakse punktis 2.9 kirjeldatud põhimõtetest.

4. Välisvaluutatehingute ja -saldode kajastamine

4.1 Arvestus- ja esitusvaluuta

Grupi ettevõtete arvestus- ja esitusvaluutaks on euro, välja arvatud Ühendkuningriigis asuval ettevõttel LHV UK Ltd, mille arvestusvaluutaks on nael. Kuna ettevõtte LHV UK Ltd tegevus ja tehingud olid 2021. aastal piiratud, on mõju Grupi raamatupidamise aruandele ebaoluline.

4.2 Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised hinnatakse ümber eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustised, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse hindamise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustiste ümberarvestamisel tekkivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real „Valuutakursi ümberhindluse kasumid/kahjumid”. Mittemonetaarsete varade nagu investeeringud omakapitaliinstrumentidesse, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, valuutakursimuutuste mõju kajastatakse kasumiaruandes real „Netokahjum/-kasum õiglases väärtuses kajastatavatelt finantsvaradelt”.

5. Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes raha, nõudmiseni hoiuseid keskpankades, teistes pankades ja investeerimisühingutes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

6. Finantsvarad

6.1 Esmane kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes hetkel, mil Grupist saab instrumendi lepinguline osapool, ja need kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglases väärtuses.

Esmasel arvelevõtmisel liidetakse tehingukulud õiglasele väärtusele, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, mille puhul tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

Õiglases väärtuses finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad kajastatakse tehingupäeval.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui (a) varad on tagasi makstud või õigused varadest tulenevatele rahavoogudele on muul viisil lõppenud või (b) Grupp on loovutanud õigused varadest tulevatele rahavoogudele või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe (pass-through arrangement), kusjuures (i) sisuliselt kõik varade omamisega seotud riskid ja hüved on üle antud või (ii) riskid ja hüved pole üle antud, kuid kontroll varade üle ei säili.

Kontroll varade üle säilib, kui vastaspoolle pole vara tervikuna võimalik müüa sõltumatule kolmandale osapoolele ilma müügipiirangute kehtestamiseta.

6.2 Edasine kajastamine

Grupp klassifitseerib finantsvarad ühte kolmest mõõtmiskategooriast: finantsinstrumendid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi ja korrigeeritud soetusmaksumuses. Klassifitseerimine sõltub sellest, kas finantsvara puhul on tegemist võlainstrumendi, omakapitaliinstrumendi või tuletisinstrumendiga.

6.3 Võlainstrumendid (laenud ja võlakirjad)

Klassifitseerimine sõltub finantsvarade haldamise ärimudeli hindamisest ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid (APIM). Ärimudelit hinnatakse homogeensete portfelliide/toodete põhjal, lähtuvalt sellest, kuidas Grupi üksustes toimub ärijuhtimine. Hindamine põhineb realistlikel stsenaariumitel ning seejuures võetakse arvesse, kuidas portfelle hinnatakse ja sellest juhtkonnale aru antakse; millised riskid mõjutavad portfelli tulemuslikkust ja kuidas neid riske juhitakse ning kuidas toimub juhtide tasustamine, samuti müükide sagedust, väärtust ja ajastust ning nende põhjuseid.

Hindamaks, kas rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, on põhiosa määratud kui võlainstrumendi õiglane väärtus esmasel kajastamisel, mis võib muutuda, kui toimub tagasimakseid või intresside kapitaliseerimisi. Intressirahavood tulenevad tavapärasest laenuandmise komponentidest, sh tasu raha ajaväärtuse eest, krediidi- ja likviidsusriski eest, administratiivkulud ja kasumimarginaal. Kui on muid lepingulisi tingimusi, mistõttu ollaks avatud muudele riskidele või volatiilsusele, ei ole ainult põhiosa- ja intressimaksete kriteerium täidetud. APIM-i teste viiakse läbi uute toodete heakskiitmise protsessi osana. IFRS 9 rakendamisel 2018. aastal rakendati APIM-i 22 suuremale tootele, mida kajastati korrigeeritud soetusmaksumuses.

Võlainstrumendid kajastatakse järgmistel finantsseisundi aruande kirjetel: nõuded keskpankadele, krediidiasutustele ja investeerimisühingutele; laenud ja nõuded klientidele; finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; muud nõuded klientidele ja muud finantsvarad, ning sisaldavad instrumente järgmistes mõõtmiskategooriates.

Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Võlainstrumendid kajastatakse selles kategoorias, kui neid pole võimalik kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi. Seda tehakse juhul, kui ärimudeliks on hoida kauplemiseesmärgil; st et finantsvarasid hoitakse kauplemiseesmärgil, et need lühiajalises perspektiivis müüa ja teenida kasumit. Võlainstrumendid kajastatakse kohustuslikult õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui neid varasid juhitakse või hinnatakse õiglase väärtuse alusel või varasid hoitakse eesmärgiga need müüa või kui rahavood ei sisalda ainult põhiosa- ja intressimakseid.

Õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi. Võlainstrumendid liigitatakse sellesse kategooriasse, kui on täidetud järgmised tingimused: (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid nii lepinguliste rahavoogude saamise kui ka müümise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Neid varasid mõõdetakse õiglases väärtuses ja õiglase väärtuse muutmise tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis ja akumuliseeritakse omakapitalis. Akumuleeritud kasumid ja kahjumid klassifitseeritakse omakapitalist ümber kasumiaruandesse, kui võlainstrumendi kajastamine lõpetatakse. Intressitulu arvestatakse intressikandvatelt finantsvaradelt, kasutades sisemise intressimäära meetodit, ja oodatavad krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumendid liigitatakse sellesse kategooriasse, kui on täidetud järgmised tingimused: (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid

rahavoogude sissenõudmise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Nende varade raamatupidamislikku brutoväärtust mõõdetakse sisemise intressimäära meetodil ja korrigeeritakse oodatavate krediitkahjumitega.

6.4 Omakapitaliinstrumendid

Omakapitaliinstrumendid kajastatakse üldjuhul finantsvaradena õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Samas võib juhtkond teha esmasel arvelevõtmisel ka otsuse kajastada omakapitaliinstrumente õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil.

6.5 Tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumendid (mida hoitakse kauplemiseesmärgil) kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

6.6 Muutmisel

Grupp võib läbi rääkida või muuta lepingulisi tingimusi. Kui uued tingimused on oluliselt erinevad võrreldes algsete tingimustega, siis lõpetab Grupp algse vara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Grupp hindab lisaks, kas uue finantsvara osas esineb esmasel arvelevõtmisel krediidiriski tõttu väärtuse languse tunnuseid.

Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis ei põhjusta muutus kajastamise lõpetamist ning Grupp arvutab uue brutojääkväärtuse vastavalt uutele lepingulistele rahavoogudele ja finantsvara esialgsele sisemisele intressimäärale ning kajastab muutmisest tuleneva kasumi või kahjumi.

6.7 Ümberklassifitseerimine

Harvadel juhtudel saab võlainstrumente (finantsvarad), v. a need, mida on esmasel arvele võtmisel kajastatud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ümber klassifitseerida, kui finantsvara juhtimise ärimudelil on toimunud muutus.

6.8 Mahakandmine

Grupp kannab finantsvarad kas osaliselt või täielikult maha, kui on tehtud kõik võimalikud pingutused finantsvara sissenõudmiseks ning on ilmnenu, et finantsvara sissenõudmiseks puudub põhjendatud ootus. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Indikaatoriks selle kohta, et nõude sissenõudmiseks ei ole põhjendatud ootusi, on (i) sissenõudmistevõime lõpetamine ja (ii) kui Grupi sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et see eeldatavasti nõuet ei kata.

Kui Grupi jaoks ei ole diskonteeritavate nõuete sissenõudmine teostatav või majanduslikult mõistlik, hinnatakse nõue mittetöötavaks ja lõpetatakse selle kajastamine finantsseisundi aruandes. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse saadud summa tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud, et klassifitseerida nõue lootusetuks.

IFRS 9 kategooria	Klass (määratletud Grupis)	31.12.2021	31.12.2020
Finantsvarad	Nõuded pankadele ja investimisühingutele	3 987 310	2 393 537
	Laenud ja nõuded klientidele	Laenud juriidilistele isikutele	1 667 234
		Laenud eraisikutele	1 009 926
	Muud nõuded klientidele	9 752	9 391
	Muud finantsvarad	2 236	2 073
	Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	Aktsiad	727
		Noteeritud võlakirjad	127 504
		Tuletisinstrumendid	4
		Fondiosakud	7 620
	Investimisväärtuspaberid	Noteerimata aktsiad	0
	Õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavad omakapitaliinstrumendid		0

7. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse langus

7.1 Mõõtmine

Allahindluse nõuded baseeruvad oodatava krediitkahjumi (ECL) mudelil. ECL-i mudel näitab finantsinstrumentide krediitkvaliteedi halvenemise või paranemise üldisi suundumusi.

Kõik korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavad võla finantsvarad, samuti ka liisingunõuded, finantsgarantiid, varalepingud ja teatud valmisolekulaenu, on oodatava krediitkahjumi mõõtmise skooabis.

Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavate finantsvarade ja liisingunõuete ECL kajastatakse allahindlusena, st koos nende varadega finantsseisundi aruandes. Allahindlus vähendab raamatupidamislikku brutoväärtust. ECL valmisolekulaenuelt ja finantsgarantii lepingutelt kajastatakse eraldisena, st finantsseisundi aruandes kohustisena. Allahindluse ja eraldise korrigeerimised seoses ECL-i muutusega kajastatakse kasumiaruandes oodatava krediitkahjumi netomuutuseks.

Krediidiriski ja ECL-i hinnatakse erapooletult ja tõenäosusega kaalutult ning seejuures võetakse arvesse kogu aruandekuupäeva seisuga teadaolevat informatsiooni, mis on hinnangu andmisel asjakohane, sh teavet toimunud sündmuste ja praeguste tingimuste kohta ning mõistlikke ja toetatavaid prognoose tuleviku sündmuste ja majandustingimuste kohta.

LHV kasutab ECL-i arvutamiseks nii mudelitel kui ka eksperdi hinnangutel põhinevaid individuaalseid hinnanguid.

ECL-i mudel kasutab kolme faasilist lähenemist, lähtuvalt krediidiriski muutusest. 12 kuu ECL-i (faas 1) rakendatakse kõikidele nõuetele, v.a juhul, kui on toimunud krediidiriski oluline suurenemine võrreldes esialgse kajastamisega. Nõuetele, mille puhul on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (faas 2) või mis on maksejõuetud (faas 3), rakendatakse eluea ECL-i.

7.2 Krediidiriski oluline suurenemine

Grupp hindab igal aruandekuupäeval, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega. Olulise krediidiriski suurenemise hindamine baseerub kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel indikaatoritel. Need indikaatorid hõlmavad makseid, mis on viivituses vahemikus >30 ja <90 päeva ja finantsvarasid, mis on klassifitseeritud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud (laenu, mille lepingulisi tingimusi on kliendi finantsraskuste tõttu muudetud). Kvantitatiivne indikaator arvutatakse vastavalt eluea maksejõuetuse tõenäosuse (PD) muutusele, võrreldes aruandekuupäeval

stsenaariumitega kaalutud eluea PD-d stsenaariumitega kaalutud eluea PD-ga esmasel kajastamisel. Juhul, kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esmase kajastamisega, kajastatakse eluea ECL-i allahindlus ja finantsvara liigub faasi 2. Meetod on sümmeetriline, st järgnevatel aruandekuupäevadel, kui finantsinstrumendi krediitkvaliteet paraneb selliselt, et pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud krediidiriski kriteerium ei ole enam täidetud, liigub finantsvara tagasi faasi 1.

7.3 Maksejõuetuse definitsioon

Grupp defineerib finantsvara staatust maksejõuetusena, mis on täielikult kooskõlas krediitkahjumi mõistega, kui see vastab ühele või mitmele allpool toodud kriteeriumile:

1) Kvantitatiivsed kriteeriumid

Laenuvõtja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja rohkem kui 10 eurot üle tähtaja. 10-eurone piirmäär, mille ületamisel algavad tegevused võla sissenõudmiseks, on paika pandud võlahalduse protseduuridega ning see on ka nõude maksejõuetuse definitsioonis olulisuse piirmäär.

2) Kvalitatiivsed kriteeriumid

Laenuvõtja ei täida tõenäoliselt laenu tagasimakse tingimusi, mis näitab, et tal on märkimisväärsed finantsraskused. Indikaatorid, et klient ei suuda võlga täielikult tasuda, on järgmised:

- lepingule on määratud mitteteenindav staatus;
- krediitkvaliteedi langemise tõttu on tehtud krediitkorrigeerimisi;
- krediitkohustuse müük toimub majandusliku kahjumiga üle 5%;
- lepingule on rakendatud makseraskustest tulenevaid restruktureerimismeetmeid, mille tulemusena on finantskohustused vähenenud rohkem kui 1% võrra;
- laenusaaaja pankrot on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust;
- kliendi rahavoo seis ei võimalda enam osamakseid teenindada;
- Grupp on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja need vastavad maksejõuetuse definitsioonile sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse staatusega finantsinstrumendid on faasis 3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on krediidiriski tõttu langenud väärtusega.

7.4 Modelleerimine

ECL-i arvutus lähtub maksejõuetuse tõenäosusest (PD), riskipositsioonist maksejõuetuse hetkel (EAD) ja maksejõuetusest tingitud kahjust (LGD), samuti ka kahjujuhtumi toimumise hetkest. Grupi IFRS 9 metodoloogia ECL-i mõõtmiseks baseerub olemasolevatel sisemistel skooringu- ja reitingumudelitel.

PD väljendab tõenäosust, et laenu ei maksta tagasi ja see jõuab kas 12 kuu või eluea jooksul maksejõuetuse staatusesse. Oodatav PD igale individuaalsele instrumendile sisaldab hinnangut toimunud sündmuste ja praeguste tingimuste kohta ning mõistlikke ja toetatavaid prognoose tulevaste sündmuste ja majandustingimuste kohta. LHV kasutab olemasolevaid skooringu- ja reitingumudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 erinõuetele. Mudelite kalibreerimisel on lähtutud varaklassist ja toote liigist.

EAD väljendab hinnangut krediidi positsiooni summa kohta hetkel, mil maksejõuetus võib tekkida. Finantsseisundi aruande väliste summade osas sisaldab EAD hinnangut sellele, millised täiendavad summad võidakse võtta maksejõuetuse hetkeks kasutusele. LGD on summa, mida maksejõuetuse korral ei pruugita tagasi saada. LGD võtab arvesse iga hoitava tagatise väärtust ja kvaliteeti. LHV kasutab olemasolevaid LGD mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 nõuetele. ECL-i mõõtmisel kasutab LHV maksimaalset lepingulist perioodi, mille kestel LHV on riskile avatud.

7.5 Tulevikku vaatav teave

Tulevikku vaatava teabe alusena kasutab Grupp ECL-i mõõtmisel sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose. Selleks, et tagada erapooletu krediidi kahjude hindamine vastavalt IFRS 9 nõuetele, kasutatakse vähemalt kolme stsenaariumit.

Üheks stsenaariumiks on baasstsenaarium, mis on kõige tõenäolisem väljavaade ja mida kasutatakse ka tavapärase finantsplaneerimise ja eelarvestamise protsessis; teised stsenaariumid kajastavad optimistlikumat ja pessimistlikumat väljavaadet.

Prognoosid koostatakse sisemiselt krediidi juhtimise osakonnas, kes konsulteerib riskikontrolli üksuse ekspertide ning äri- ja finantsekspertidega. Kui selline võimalus on mõistliku kuluga kättesaadav, tuleks konsulteerida väliste ekspertidega ja tutvuda väliselt välja töötatud põhiprognoosidega. Need prognoosid hõlmavad muu hulgas IMF-i maailmamajanduse väljavaadet ning Euroopa Komisjoni ja Eesti Panga majandusprognoose. Stsenaariumid kinnitab riski- ja kapitalikomitee.

Stsenaariumid tuleks välja töötada ajaperioodile, mille kohta saab koostada usaldusväärseid prognoose (tavaliselt 3-aastane periood).

Minimaalselt tuleb kasutatavaid makronäitajaid prognoosida jooksvale aastale järgneva kaheaastaseks perioodiks. Üldiselt vaadatakse stsenaariumid üle kord kvartalis. Juhul, kui on toimunud olulisi muutusi makromajanduskeskkonnas ja väljavaadetes, stsenaariumeid uuendatakse.

7.6 Individuaalsed hindamised ja juhtkonna hinnangud

Grupp kasutab ECL-i määramiseks nii mudelitel kui ka eksperdiarvamustel põhinevaid hinnanguid. Hinnangu tase ECL-i määramisel sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudel annab juhiseid ja läbi-paistva meetodi hindamiseks, kuidas majandussündmused võivad mõjutada finantsvarade allahindlust. Eksperdi hinnangut võib rakendada modelleeritud tulemusele, et hõlmata selliste tegurite oodatud mõju, mida mudel ei kajasta. Selliseid individuaalseid ECL-i hinnanguid võidakse rakendada oluliste positsioonide puhul vastaspoole tasandil. Need hindamised otsustab krediitkomitee. Lisaks võib olla vajadus korrigeerimiseks portfelli tasandil, mille otsustab riski- ja kapitalikomitee.

8. Materiaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse Grupi enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse vara raamatupidamisväärtuses või vajadusel eraldi varana ainult juhul, kui on tõenäoline, et Grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse tegevuskuluna nende toimumise perioodil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ning sisustuse aastane amortisatsioonimäär on 33%, rendipinna parendustel 20% aastas või amortiseerimist rendiperioodi pikkuse jooksul, sõltuvalt sellest, kumb on lühem. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse soetamise kuust ning arvestatakse seni, kuni vara raamatupidamisväärtus jõuab vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab raamatupidamisväärtust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Iga aruandeperioodi lõpus hinnatakse, kas varade lõppväärtused, amortisatsioonimeetodid ja kasutusea

hinnangud on asjakohased, ning vajadusel neid korrigeeritakse.

Grupp viib läbi materiaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla raamatupidamisväärtuse. Juhul, kui vara raamatupidamisväärtus on suurem tema kaetavast väärtusest (kas vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on suurem), hinnatakse materiaalse põhivara objekt kohe alla kaetava väärtuseni, kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi kasumiaruandes.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse raamatupidamisväärtuse lahutamisel müügist saadud summadest, kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes muu tulu või tegevuskuluna.

9. Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalsed varad on identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad, mis praegu hõlmavad soetatud tarkvaralitsentse. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Pärast soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt, v.a kliendilepingud (vt allpool). Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas.

Uute klientide hankimisega seotud müügikulud kapitaliseeritakse. Ostetud kliendilepinguid amortiseeritakse kahaneva jäägi meetodil. Ostetud kliendilepingute aastane amortisatsiooninorm on 12% nende varade lõppväärtusest. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsioonimäärad, -meetodid ja lõppväärtuste hinnangud on asjakohased.

Grupp viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla raamatupidamisväärtuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse ulatuses, mille võrra vara raamatupidamisväärtus ületab kaetavat väärtust, mis on kas vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on kõrgem.

10. Varade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga varasid (sh firmaväärtus) ei amortiseerita, kuid nende puhul kontrollitakse kord aastas vara väärtuse langust, võrreldes vara raamatupidamisväärtust kaetava väärtusega.

Piiramata kasutuseaga vara ning amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist.

Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda raamatupidamisväärtusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara raamatupidamisväärtus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille puhul on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus).

Varade allahindlusi kajastatakse kasumiaruandes.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle raamatupidamisväärtuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara raamatupidamisväärtust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisena.

11. Valmisolekulaenu, finantsgarantiid ja tegevusgarantiid

Grupp väljastab valmisolekulaene. Valmisolekulaenu on tühistamatud või tühistatavad ainult oluliste kahjulike muutuste tõttu. Sellised kokkulepped võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mis tavaliselt väljendub saadud tasude summana.

Seda summat amortiseeritakse lineaarsel meetodil valmisolekulaenu kogu eluea jooksul, välja arvatud selliste valmisolekulaenu puhul, mille osas on tõenäoline, et Grupp sõlmib konkreetse laenulepingu ega kavatse seda laenu müüa vahetult peale sõlmimist; sellise valmisolekulaenu tasud kajastatakse tulevikus ja lisatakse laenu kajastamisel algele raamatupidamisväärtusele. Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse valmisolekulaenu (i) mitteamortiseeritud jääkväärtuses esialgselt arvelevõtmise summast, millele on lisatud (ii) oodatava krediitkahjumi mudeli alusel arvutatud allahindlus, välja arvatud juhul, kui kohustus on väljastada turuintressimäärast madalama intressimääraga laenu, mille puhul kajastatakse valmisolekulaenu nimetatud väärtustest kõrgeimas summas. Valmisolekulaenu jääkväärtus väljendab kohustist. Lepingutel, mis sisaldavad

nii laenu kui ka valmisolekulaenu ja Grupil pole võimalik väljastamata osa komponenti ECL-is lahutada laenu komponendist, kajastatakse valmisolekulaenu allahindlus koos laenu allahindlusega.

Juhul, kui kombineeritud ECL-id ületavad laenu brutosummat, kajastatakse neid kohustisena.

Grupp väljastab finantsgarantiisid. Finantsgarantii lepingud nõuavad garantii andjalt ettenähtud maksete tegemist, kui klient ei ole täitnud võlakohustuse tingimusi kolmanda osapoole ees ning finantsgarantiid kannavad krediidiriski nagu antud laenud. Finantsgarantiid võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, mis tavaliselt väljendub saadud tasude summamana. Seejärel garantii jääkväärtus amortiseeritakse lineaarselt garantii eluea jooksul. Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse finantsgarantiisid selle järgi, kas kõrgem on (i) tagatud riskipositsiooni kahjumi hüvitise summa, mis määratakse kindlaks oodatava kahjumi mudeli alusel või (ii) allesjäänud amortiseerimata saldo summa esmasel kajastamisel. Lisaks sellele kajastatakse ECL allahindlus saadavate tasude puhul, mida kajastatakse finantsseisundi aruandes varana.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis pakuvad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingulisi kohustusi. Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski. Tegevusgarantiid võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses, mis tavapärastel võrdub saadud teenustasudega. Tasude summa amortiseeritakse lineaarselt lepinguperioodi vältel. Iga aruandeperioodi lõppedes hinnatakse tegevusgarantiid kas (i) algselt arvele võetud tasude amortiseerimata jäägi ulatuses või (ii) parima hinnangu alusel, milline on tänasesse väärtusesse diskonteeritud lepingu lõpetamise potentsiaalne kulu iga aruandeperioodi lõppedes; sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem.

Kui Grupil on lepinguline õigus kliendilt sisse nõuda garantii-lepingu alusel täitmiseks kulunud summasid, võetakse sellised summad garantii saajale rahalise kahju korvamise hetkel arvele kui laenuõuded.

12. Finantskohustised

Grupp klassifitseerib finantskohustisi järgmiselt:

- a) finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande,
- b) korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised,
- c) finantsgarantii lepingud ja laenukohustused.

Finantskohustise (tuletisinstrumenti) õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastamist vaata arvestuspõhimõttest 2.6. Kõigi muude finantskohustiste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses,

kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse.

Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Klientide deposiidid võetakse arvele väärtuspäeval õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud. Edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit, ja kajastatakse real „Klientide hoiused ja saadud laenud”, sh kajastatakse samal real tekkepõhiselt arvestatud intressikohustisi. Tekkepõhiselt arvestatud intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Võetud laenud, emiteeritud võlaväärtpaberid ja sarnased allutatud kohustised võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud (laekumisel saadud raha miinus tehingukulud). Allutatud kohustiseks loetakse kohustisi, mis krediidasutuse likvideerimise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldamist. Muud finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustised) võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

LHV sõlmis 2021. aastal üht uut liiki rahastamistehinguid:

- eelisnõudeõigusega võlakirjad

Neid võlainstrumente kajastatakse muude saadud laenudena, kasutades sisemise intressimäära meetodit, sarnaselt 2020. aasta uute rahastamistehingutega (TLTRO-III ja pandikirjad).

Pandikirjad on tagatud kinnisvaralaenuvõla, nende emissioonidel on Moody'se reiting ja need on noteeritud Dublini börsil. TLTRO-III laenud on tagatud hüpoteekvõlakirjadega ja kohalikele omavalitsustele antud laenuvõla. Eelisnõudeõigusega võlakirjade tähtaeg on neli aastat ja emitendil on kolm aastat pärast väljalaskekuupäeva võlakirjade tagasiostuõigus. Emissioon sai reitingu Baa3 ja võlakirjad noteeriti Dublini börsil.

TLTRO-III intressimäär sõltub teatavate tingimuste täitmisest. LHV on valinud konservatiivse lähenemise ning ei võta sisemise intressimäära arvutamisel arvesse võimalikku soodsamat intressimäära. Juhul, kui vajalikud tingimused täidetakse, arvutab LHV intressitulu ümber ja kajastab vahe jooksva aruandeperioodil, korrigeerimata varasemate aruandeperioodide andmeid.

Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse, kui need on kustinud (st lepinguga kindlaks määratud kohustis on tasutud, tühistatud või lõppenud).

13. Kohustised töötajate ees

Kohustised töötajate ees sisaldavad nii välja maksmata palgakohustisi kui ka töölepingu alusel ja töötaja elukohariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustist aruandekuupäeva seisuga. Puhkusetasu kohustis koos sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksuga kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustisena ning kasumiaruandes tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. Grupil puudub nii juriidiline kui faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvalt pensioni- või muid sarnaseid makseid.

14. Aktsiapõhised maksed

AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsiooniprogrammi, mille järgi tasub Grupi töötajatele nende teenuste eest väljastades optsioone AS-i LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsioonide õiglane väärtus kajastatakse optsiooniprogrammi kehtivuse jooksul Grupi tööjõukuluna ning omakapitali (muude reservide) suurenemisena. Kulude kogusumma on määratletud optsioonide õiglase väärtuse alusel optsioonide väljastamise hetkel. Optsioonide õiglane väärtus on leitud:

- arvestades optsiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS-i LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja mis tahes muude teenuste ja turutingimustega mitteseotud tulemuslikkusnäitajate mõju, mis võivad olla aktsiate üleandmise eelduseks (näiteks kasumlikkus, müügikasvu eesmärgid ning töötaja töötamine ettevõttes teatava ajaperioodi jooksul.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab Grupp, kui palju optsioone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optsioonide väljastamise tingimustest (välja arvatud turutingimustest). Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis. Kui optsioonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid.

Opsioonide väljastamist AS-i LHV Group tasandil tema tütarettevõtete töötajatele käsitatakse kui kapitali sisse makset tütarettevõttesse. Saadud töötajate teenuste õiglast väärtust, mida mõõdetakse üleandmise kuupäeva seisuga, kajastatakse jõustumisperioodi jooksul tütarettevõtte

investeeringu suurenemisena ning see krediteeritakse vastavalt omakapitalis emaettevõtte eraldiseisvas raamatupidamise aruandes. Vastavalt optsioonide väljastamise tingimustele ei kaasne optsioonide realiseerimisel pärast kolmeaastase perioodi möödumist sotsiaalmaksu kulu.

15. Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustisi, millel on kas seaduslik alus või mis tulenevad Grupi senisest tegevuspraktikast (juriidiline või faktiline kohustus), mis nõuavad tõenäoliselt ressursidest loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (asjaolu, et kohustise rahuldamiseks on vajalik vahendite väljavool, on pigem tõenäoline kui mitte) ja mille summa suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale. Eraldiste kulu ja eraldiste raamatupidamisväärtuse muutuste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldisi ei moodustata äritegevuse tulevaste perioodide kahjumite katmiseks.

Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muude tingimuslike kohustiste osas (garantiid, v.a. finantsgarantiid, ja muud kohustused), mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulud ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, kajastatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena. Tingimuslikud kohustised võivad ajas muutuda esialgselt ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid järjepidevalt portfelli põhisel tuvastamiseks, kas on muutunud tõenäoliseks, et tulenevalt kohustisest on tõenäoliselt vajalik vara väljavool. Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimusliku kohustisena kajastatud kohustis(t)e tõttu on vajalik tulevase majandusliku kasu väljavool, võtab Grupp arvele eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, millal vastav tõenäosuse muutus toimub (v.a väga harvadel juhtudel kui kohustisega seotud kulu ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata).

16. Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustiste eristamine

Varad, millest tulenevate hüvede realiseerumist Grupi jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, mille puhul osaline hüvede realiseerumine toimub pärast 12 kuu möödumist aruandekuupäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist (vt riskide juhtimise osa punkt 4).

Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast; või kui Grupil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva. Saadud laene, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul aruandekuupäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena saadud laene, mida laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Kõigi pikaajaliste varade ja kohustiste kohta on vastav pikaajaline osa eraldi välja toodud raamatupidamise aastaaruande vastava lisa juures (vt riskide juhtimise osa punkt 4).

17. Tulud ja kulud

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja -kohustiste või õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavate võlainvesteeringute intressitulu ja -kulu kajastamisel kasumiaruandes on kasutatud sisemise intressimäära meetodit.

Sisemise intressimäära meetod on finantsvara raamatupidamisliku brutoväärtuse või finantskohustise korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Sisemine intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul finantsinstrumendi neto jääkväärtusesse. Tulevaste maksete arvutamisel hinnatakse kõiki rahavooge arvestades lepingulisi tingimusi (näiteks ettemakseid).

Sisemise intressimäära arvutamine hõlmab tasusid, mis on sisemise intressimäära olemuslikeks komponentideks. Samas ei võeta arvesse tulevasi krediidikahjumeid.

Kui finantsvaral esineb hiljem krediidiriski tõttu väärtuse languse tunnuseid, siis kajastatakse intressitulu, rakendades sisemist intressimäära korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes, s.o. bruto jääkväärtust vähendatakse allahindluse võrra.

Kui finantsvara osas esineb krediidiriski tõttu väärtuse

languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel, siis arvestatakse oodatavad krediidikahjumid hinnangulistes rahavoogudes korrigeeritud sisemise intressimäära arvutamiseks, mida seejärel rakendatakse intressitulu kajastamiseks.

17.1 Teenustasutulud

Teenustasutulude all kajastatakse müügitulu lepingutest klientidega. See ei rakendu müügitulule rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest lepingulistest kohustustest, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ kohaldamisalas.

Tasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsinstrumendi sisemise intressimäära arvutamisel, näiteks laenu lepingutasud, jaotatakse instrumendi eeldatava tähtaja peale rakendades sisemise intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Neto intressitulu“.

Teenustasutulud kajastatakse vastavalt sellele, kuidas klientidele lubatud teenust osutatakse, ja summas, mis peegeldab tasu, mida LHV loodab, et tal on õigus saada nende teenuste osutamise eest.

Teenustasutulud kajastatakse lineaarselt kogu teenuse osutamise perioodi jooksul, kui klient samaaegselt saab ja tarbib Grupi tegevusest tulenevaid eeliseid. Muutuvtasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille osas juhtkonna otsuse alusel on väga tõenäoline, et tühistamist ei toimu.

Muud teenustasutulud kajastatakse hetkel, mil Grupp täidab oma täitmiskohustuse, mis tavaliselt toimub selle aluseks oleva tehingu teostamisel. Saadud või saadav tasu väljendab tehingu hinda konkreetsete täitmiskohustuste teenuste eest.

Peamisi teenustasude liike on kirjeldatud allpool.

Teenustasutulud varahaldusteente osutamise eest klientidele kajastatakse tuluna perioodi jooksul, mil teenust osutatakse. Tulemustasusid kajastatakse, kui on väga tõenäoline, et kajastatud müügitulu hiljem ei tühistata, mis on sageli siis, kui tasu saamise tingimused on täidetud.

Maakleritasud ja muud tasud seoses kolmandate osapoolte nimel tehtud tehingutega, näiteks äritegevuse soetamise või müügi korraldamine, kajastatakse tehingu lõpuleviimisel.

Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutulude genereerimisega, kajastatakse kui teenustasukulud.

17.2 Neto finantstulu

Kasumid ja kahjumid, mis tekivad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglase väärtuse muutustest, kajastatakse real „Neto finantstulu“. Finantskohustiste, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, õiglase

väärtuse muutus, mis tuleneb enda krediidiriski muutusest, kajastatakse muus koondkasumis.

17.3 Dividenditulu

Dividendid kajastatakse siis, kui ettevõtte on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

18. Varahaldusteenused

Grupp tegeleb varahaldusteenuste pakkumisega (lisa 21). Selliseid varasid, mille on Grupile hallata andnud kolmandad osapooled, kajastatakse finantsseisundi aruande väliselt.

Selliste varade haldamisest ja hoidmisest saadakse teenustasu ja Grupile nendega krediidi- ega tururiske ei kaasne.

19. Rendiarvestus – Grupp kui rentnik

Grupp rakendas IFRS 16 „Rendilepingud” esmakordselt alates 1. jaanuarist 2019.

Rendilevõtjad peavad arvele võtma:

- (a) varad ja kohustised kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väheväärtuslik; ning
- (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavatelt varadelt eraldi rendikohustiste intressist.

Grupp rendib erinevaid kinnisvaraobjekte. Rendilepingud on tavaliselt tähtajaga kuni 5 aastat, kuid hõlmavad reeglina pikendamise ja lõpetamise võimalusi. Renditingimused lepitakse kokku iga lepingu baasil ja need võivad hõlmata mitmesuguseid erinevaid tingimusi.

Grupp kajastab rendilepinguid kasutusõiguse varana ja vastava kohustisena kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks saadaval.

Rendikohustised kajastati rendimaksete nüüdisväärtusena. Kasutusõiguse vara hinnati summas, mis võrdub rendi kohustisega, kuna kasutusõiguse varade korrigeerimine ei olnud vajalik. Iga liisingumakse jaotatakse kohustise ja finantskulude vahel. Finantskulu kajastatakse rendiperioodi kasumiaruandes nii, et intressimäär oleks igal osaperioodil kogu rendiperioodi jooksul kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Rendivara amortiseeritakse lineaarselt vara kasuliku eluea või rendiperioodi jooksul vastavalt sellele, kumb on lühem.

Rendikohustised hõlmavad järgmiste rendimaksete nüüdisväärtust:

- püsimaksed, millest on maha arvatud saadavad rendisoodustused;
- muutuv rendimakse, mis põhineb indeksil või intressimääral (näiteks inflatsioon, Euribor);

- summad, mida rentnik eeldatavasti maksab jääkväärtuse garantii alusel;
- ostuoptsiooni kasutamise hind, kui on piisavalt kindel, et rentnik seda optsiooni kasutab.

Rendimaksed diskonteeritakse, kasutades rendi sisemist intressimäära, kui see on kergesti määratav, või Grupi alternatiivset laenuintressimäära. Alternatiivne laenuintressimäär on intressimäär, mida rentnik peaks maksma, et sarnase tähtajaga ja tagatisega laenata vahendid, mida oleks vaja sarnase väärtusega vara omandamiseks sarnases majanduskeskkonnas.

Lühiajaline rent on rent, mille rendiperiood on lühem kui 12 kuud. Väheväärtuslikud varad hõlmavad IT tehnikat ja väiksemaid kontorisisustuse esemeid. Renditähajaga määramisel kaalub juhtkond kõiki fakte ja asjaolusid, mis loovad majandusliku ajendi pikendamisoptsiooni rakendamiseks või lõpetamisoptsiooni rakendamata jätmiseks. Pikendamisoptsioonid (või perioodid pärast lõpetamisoptsioone) on renditähajale lisatud ainult juhul, kui on piisavalt tõenäoline, et renti jätkatakse (või seda ei lõpetata). Grupi juhtkond vaatab hinnangu läbi, kui esineb olulisi sündmusi ja asjaolude muutusi, mis on juhtkonna kontrolli all ja mõjutavad optsioonide kasutamise tõenäosust, või kui on muutunud rendilepingu katkestamatu periood (näiteks kui Grupp on realiseerinud optsiooni, mida eelnevalt peeti piisavalt ebakindlaks, või Grupp ei ole realiseerinud optsiooni, mida eelnevalt peeti piisavalt kindlaks).

Lepingute kohaselt ei ole Grupp andnud jääkväärtuse garantiisid lepingute lõppedes.

Grupp on kasutanud järgmisi standardiga lubatud praktilisi erandeid:

- aruandekuupäeva seisuga 12-kuulise rendiperioodi pikkusega kasutusrendi lepingute kajastamine raamatupidamises lühiajalise rendina;
- väikese väärtusega varade rendilepingute välistamine;
- esmaste otseste kulude välistamine kasutusõiguse varade mõõtmisel standardi esmasel kohaldamisel.

Üksikasju vt ka lisadest 15, 17 ja 18.

20. Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

20.1 Ettevõtte tulumaksu põhimõtted Eestis

Eesti äriühingud ei maksa tulumaksu jooksvalt teenitud kasumilt. Tulumaksu makstakse kasumieraldistelt, nii tegelikelt (dividendidelt, omakapitali väljamaksetelt) kui ka kasumieraldisena käsitatavatelt summadelt (ettevõtlusega mitteseotud kulud, siirdehinna korrigeerimised, teatavad maksed maksuparadiisidesse jne). Dividendid ja muud

kasumieraldised on maksustatavad tulumaksumääruga 20/80 väljamakse netosummalt. Alates 2019. aastast rakendatakse madalamat maksumäära 14/86 regulaarsetele dividendiväljamaksetele ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise maksustatud dividendiga. 2018. aasta on esimene arvesse võetav aasta kolme aasta keskmise maksustatud kasumi arvestamisel. Tulumaksukohustis ja tulumaksukulu dividendidelt kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel. Tulumaks kuulub tasumisele väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10. kuupäevaks.

Alates 2018. aasta teisest kvartalist on krediidiuasutused kohustatud tasuma kvartali kasumilt 14% avansilist tulumaksu vastavalt IFRS-ile (lisa 26). Avansiline tulumaks tuleb maksuhaldurile tasuda kvartalile järgneva kolmanda kuu 10. kuupäevaks. Avansiline tulumaks ei kuulu tagastamisele ja seega kajastatakse tasutud tulumaks kuluna, kuid selle arvelt saab krediidiuasutus vähendada tuleviku kasumijaotistelt tasumisele kuuluvat tulumaksusummat.

20.2 Ettevõtte tulumaks teistes riikides

Vastavalt kohalikele tulumaksuseadustele maksustatakse Ühendkuningriigis asuva ettevõtte kasumit, mida on korregeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksuga.

Ettevõtte tulumaksumäärad	2021	2020
Ühendkuningriik	19%	19%

Edasilükkunud tulumaks on arvestatud kõikidelt olulistelt ajutistelt erinevustelt maksuarvestuse ja konsolideeritud finantsaruandes kajastatud varade ja kohustiste raamatupidamisväärtuste vahel. Põhilised ajutised erinevused tekivad põhivara amortisatsioonist ja edasikantavast maksukahjumist. Edasilükkunud tulumaks arvutatakse kehtivate või eeldatavalt kehtivate maksumääradega, mis on rakendatavad perioodidel, kui ajutised erinevused või maksukahjumid realiseeruvad. Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustised tasaarveldatakse ainult individuaalsete Grupi ettevõtete piires.

Edasilükkunud tulumaksuvara ajutistelt erinevustelt ning maksukahjumitelt kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult siis, kui on tõenäoline, et see realiseerub läbi maksustatava kasumi tekke tulevikus. Edasilükkunud tulumaks arvestatakse ajutistelt erinevustelt investeringutest tütarettevõtetesse ja sidusettevõtetesse, välja arvatud juhul, kui ajutise erinevuse realiseerumine on Grupi kontrolli all ja ajutise erinevuse realiseerumine lähitulevikus on ebatõenäoline. Finantsseisundi aruandes ei kajastata edasilükkunud tulumaksukohustist, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustis, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisas 20.

21. Kindlustuslepingute liigitamine

Kindlustusleping on kindlustusandja ja kindlustusvõtja vahel kirjalikus vormis sõlmitud kokkulepe, mille kohaselt kindlustusvõtja kohustub tasuma lepingus märgitud kindlustusmakseid ning kindlustusandja kohustub kindlustusjuhtumi saabumisel välja maksma kindlustussumma või -hüvitise või tegema muud lepingus ette nähtud tööd.

Kõik Grupi kindlustuseltsi poolt klientidega sõlmitavad lepingud liigituvad kindlustuslepinguteks.

Seltsi lepingud on kahjukindlustuslepingud ja nende kehtivuse tähtaeg on enamasti üks aasta. Erandiks on lühiajalised reiskindlustuse lepingud, mis on sõlmitud ühe reisi kohta ja selle toimumise ajaks. Teiseks erandiks on seadmekindlustuse ja pikendatud garantii lepingud, mille kehtivusaeg võib olla pikem kui üks aasta.

Kindlustuspreemia võetakse täissummas arvele lepingu alguses. Kindlustussummadest ei ole maha arvestatud vahendustasusid. Kindlustuslepingu tulu loetakse täielikult teenituks kui kindlustuskate lõppeb.

Edasikindlustus

Edasikindlustus on edasikindlustuslepingu alusel kindlustusandja poolt võetud kindlustusriskide osaline ülekandmine edasikindlustusandjale. Edasikindlustuslepingud on üldjuhul sõlmitud üheks aastaks, erandiks on proportsionaalne edasikindlustusleping liikluskindlustuses, mis on sõlmitud kolmeks aastaks.

Edasikindlustaja osa ettemakstud kindlustusmaksete eraldises ja rahuldamata nõuete eraldises on kajastatud vastavalt edasikindlustuslepingutele.

Ettemakstud preemiate eraldis

Ettemakstud preemiate eraldis arvutatakse kõikides kindlustusliikides *pro rata temporis* 365 päeva meetodil. Arvutusi tehakse lepinghaaval. Iga kindlustuslepingu ettemakstud preemia eraldis moodustab selle lepingu bruto kindlustusmaksest sama suure osa, kui aruandekuupäeva järgne kindlustuskatte kestus moodustab kogu lepingu kindlustuskatte kestusest.

Edasikindlustaja osa ettemakstud preemiate eraldises arvestatakse kindlustuslepingutele, mille kohta kehtib proportsionaalne edasikindlustusleping.

Rahuldamata nõuete eraldis

Rahuldamata nõuete eraldis moodustatakse aruandekuupäevaks toimunud, aga hüvitamata kahjude ja kahjukäsitluskulude katteks. Rahuldamata nõuete eraldis koosneb:

- käsitletud, kuid välja maksmata kahjude hüvitiste summadest;

- teadaolevatest registreeritud kahjude nõuetest, mis ei ole veel välja makstud;
- esinenud, kuid teatamata kahjude tuleviku nõuetest.

Toimunud, aga rahuldamata nõuete osa suurust hindavad kahjukäsitluseksperdid juhtumhaaval, arvestades kogu teadaoleva informatsiooniga.

Edasikindlustaja osa rahuldamata nõuete eraldises leitakse lepingute järgi, millele kehtib edasikindlustuse leping.

22. Varade ja kohustiste saldeerimine

Finantsvarad ja -kohustised saldeeritakse ja netosumma kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks on olemas juriidiline õigus ning need summad kavatsetakse kas tasaarveldada või vara realiseerida ja kohustis arveldada samaaegselt. Täpsem informatsioon on toodud riskide juhtimise osas.

23. Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest kohustuslik reservkapital. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt üks kahekümnendik puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab ühe kümnendiku aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad

LISA 1 Üldine informatsioon

AS-i LHV Group ja tema tütarettevõtete AS LHV Pank (edaspidi: pank), AS LHV Finance (AS-i LHV Pank tütar-ettevõtte), AS LHV Varahaldus, AS LHV Kindlustus ja LHV UK Ltd (edaspidi koos nimetatud: Grupp või LHV) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on koostatud seisuga 31. detsember 2021, on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. AS LHV Group omab läbi AS-i LHV Pank 65% osalust AS-is LHV Finance. AS LHV Group omab 65% osalust AS-is LHV Kindlustus.

AS LHV Group on aktsiaselts, mis on registreeritud Eesti Vabariigis ja mille alaline asukoht on Eesti. Ettevõtte ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. AS LHV Group on valdus-ettevõtte, mille tütar-ettevõtte AS LHV Pank osutab pangateenuseid ning finantsnõustamise- ja väärt-paberivahenduse teenuseid Eestis ja Ühendkuningriigis. Klientide teenindamiseks on avatud esindused Tallinnas ja Tartus ning 2018. aastal avati filiaal Londonis. LHV UK Ltd asutati 2021. aastal

ja selle asukohaks on samuti Ühendkuningriik. AS LHV Finance pakub järelmaksu ja tarbimislaenude teenust. AS LHV Varahaldus osutab pensioni- ja muude fondide fondi-valitsemise teenuseid Eesti klientidele. AS LHV Kindlustus pakub erinevaid kindlustustooteid. Seisuga 31. detsember 2021 töötas Grupis 652 täisajaga töötajat, sh 43 passiivset töötajat (31.12.2020: 518 töötajat, sh 27 passiivset).

Juhatus kiitis käesoleva konsolideeritud majandusaasta aruande (sh raamatupidamise aruande) heaks 16. veebruaril 2022. Olulist mõju AS-i LHV Group üle omavad Rain Lõhmus 22,7% ja Andres Viisemann 9,6% hääleõigusega (vt ka lisa 20).

Juhatus kinnitatud konsolideeritud aastaaruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet mitte kinnitada.

LISA 2 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-ile tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju aruandekuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustiste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustistele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud laenude, nõuete ja investeeringute väärtuse hindamisel (lisa 10, 11, 12 ja 13) ning materiaalse ja immateriaalse põhivara kasulike eluigade määramisel (lisa 15).

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, sh tulevaste sündmuste ootused, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Kõige olulisemad juhtkonna hinnangud ja eeldused on

seotud finantsinstrumentide standardiga IFRS 9, täpsemalt SICR-i kriteeriumid, PD ja LGD arvutamine, ärimudeli ja APIM-i hinnang finantsvarade klassifitseerimiseks (lisateavet vt riskide juhtimise osa punkt 2 ja allpool). Juhtkonna hinnangutes ja eeldustes 2021. aastal muid olulisi muudatusi ei toimunud.

Oodatava krediitkahju (ECL) arvutamine sisaldab mitmeid olulisi seisukohti, mis vajavad juhtkonna hinnangut. Oodatava krediitkahju hindamine on selle iseloomust tulenevalt ebamäärane ja nende hinnangute täpsus sõltub mitmetest faktoritest, nagu näiteks makromajanduslikud prognoosid, ning need sisaldavad kompleksseid modelleerimisi ja hinnanguid. Krediidiriski olulise suurenemise hindamine on standardist IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ tulenev lähenemine ja vajab olulisi hinnanguid. Igal aruandekuupäeval hindab Grupp, kas krediidirisk on esmase kajastamisega võrreldes oluliselt suurenenud, võttes arvesse finantsinstrumendi eluea maksejõuetuse tõenäosuse muutust, kasutades selleks olulisi riskiindikaatoreid, mis on kasutusel Grupi riskijuhtimise protsessides. Teine valdkond, mis vajab olulisi hinnanguid, on tulevikku vaatava teabe ja makromajanduse stsenaariumite kaasamine. IFRS

9 nõuab erapooletut ja tõenäosusega kaalutud krediidi- kahjude hindamist, lähtudes mitmete võimalike tulemuste hinnangutest, mis sisaldavad tulevaste majandustingimuste prognoose. LHV kasutab ECL-i mõõtmisel tulevikku vaatava teabe alusena sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose ning ECL-i määramiseks nii mudeleid kui ka eksperdihinnanguid.

Eksperdihinnangute eesmärgiks on kaasata eeldatav mõju näitajatest, mida mudelid ei kajasta.

ECL-i määramiseks vajalik hinnangu tase sõltub arvutuste tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudeleid, hinnanguid ja eeldusi vaatab regulaarselt üle Grupi riskifunktsioon ning need kinnitab Grupi varade ja kohustiste juhtimise komitee.

LISA 3 Varade ja kohustiste saldeerimine

Grupp on saldeerinud järgnevad varad ja kohustised.

	Brutosumma enne saldeerimist finantsseisundi aruandes	Saldeerimine	Netosumma finants- seisundi aruandes	Seotud vahendid, mida ei ole finantsseisundi aruandes tasaarveldatud		Neto- summad
				Finantsinst- rumendid	Saadud rahalised tagatised	
31.12.2021						
VARAD						
Tuletisinstrumendid	4	0	4	0	0	0
KOHUSTISED						
Tuletisinstrumendid	157	0	157	0	0	0
31.12.2020						
VARAD						
Tuletisinstrumendid	89	0	89	0	0	0
KOHUSTISED						
Tuletisinstrumendid	221	0	221	0	0	0

LISA 4 Finantsvarade ja -kohustiste õiglane väärtus

(tuhandetes eurodes)	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku õiglane väärtus 31.12.2021	Raamatu-pidamisväärtus 31.12.2021	Erinevus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Aktsiad ja fondiosakud*	11	727	7 620	0	8 347	8 347	0
Võlakirjad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	127 504	0	0	127 504	127 504	0
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	11	0	4	0	4	4	0
Kokku finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		128 231	7 624	0	135 855	135 855	0
Finantskohustised õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande							
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	11	0	157	0	157	157	0
Kokku finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		0	157	0	157	157	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Nõuded keskpankadele	10	0	3 874 284	0	3 874 284	3 874 284	0
Nõuded krediitdiasutustele	10	0	106 838	0	106 838	106 838	0
Nõuded investeerimisühingutele	10	0	6 188	0	6 188	6 188	0
Laenud ja nõuded klientidele	12	0	0	2 717 991	2 717 991	2 677 160	40 831
Muud nõuded klientidele	13	0	9 752	0	9 752	9 752	0
Muud finantsvarad	14	0	2 236	0	2 236	2 236	0
Kokku finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses		0	3 999 298	2 717 991	6 717 289	6 676 458	40 831
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses							
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	0	197 461	0	197 461	197 461	0
Klientide hoiused	16	0	5 646 953	159 277	5 806 230	5 807 617	-1 387
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	16	350 220	0	0	350 220	349 146	1 074
Allutatud kohustised	19	0	111 813	0	111 813	110 378	1 435
Võlad hankijatele ja muud kohustised	17	0	49 262	0	49 262	49 262	0
Kokku finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses		350 220	6 005 489	159 277	6 514 986	6 513 864	1 122

Puhaskasum kokku kolmanda taseme finantsvaradest muus koondkasumis oli 0 eurot.

(tuhandetes eurodes)	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku õiglase väärtus 31.12.2021	Raamatu- pidamisväärtus 31.12.2021	Erinevus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Aktsiad ja fondiosakud*	11	479	6 788	0	7 267	7 267	0
Võlakirjad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	322 699	0	0	322 699	322 699	0
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	11	0	89	0	89	89	0
Kokku finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		323 178	6 877	0	330 055	330 055	0
Finantskohustised õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande							
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	11	0	221	0	221	221	0
Kokku finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		0	221	0	221	221	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Nõuded keskpankadele	10	0	2 213 211	0	2 213 211	2 213 211	0
Nõuded krediidiasutustele	10	0	170 341	0	170 341	170 341	0
Nõuded investeerimisühingutele	10	0	9 985	0	9 985	9 985	0
Laenud ja nõuded klientidele	12	0	0	2 239 759	2 239 759	2 208 823	30 936
Muud nõuded klientidele	13	0	9 391	0	9 391	9 391	0
Muud finantsvarad	14	0	2 073	0	2 073	2 073	0
Kokku finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses		0	2 405 001	2 239 759	4 844 760	4 613 824	30 936
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses							
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	0	199 744	0	199 744	200 000	-256
Klientide hoiused	16	0	3 636 156	484 736	4 120 892	4 119 771	1 121
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	16	249 208	19 759	0	268 967	268 584	383
Allutatud kohustised	19	0	110 545	0	110 545	110 603	-58
Võlad hankijatele ja muud kohustised	17	0	22 995	0	22 995	22 995	0
Kokku finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses		249 208	3 989 199	484 736	4 723 143	4 721 953	1 190

* Aktsiad ja fondiosakud sisaldavad Grupi tütarettevõtte AS LHV Varahaldus investeringut pensionifondi osakutesse summas 7 620 tuhat eurot (31.12.2020: 6 788 tuhat eurot). Vastavalt investeerimisfondide seadusele on LHV Varahalduse kui fondivalitseja kohustuslik osalus 0,5% kõigist osakutest kohustuslikes pensionifondides, mida ta haldab.

Grupi juhatus on hinnanud finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohustiste õiglast väärtust. Õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeritakse tuleviku rahavood turuintressikõvera alusel.

Hierarhias kasutatud tasemed:

1. Tase 1 – aktiivsel turul noteeritud hind.
2. Tase 2 – hindamistehnika, mis tugineb muudele jälgitavatele turuinfopõhistele sisenditele (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad).
3. Tase 3 – muud hindamismeetodid: a) kvantitatiivne teave õiglase väärtuse määramisel kasutatud oluliste jälgimatute sisendite kohta (kui need on majandusüksuse jaoks välja töötatud ja saadaval); b) kirjeldav kirjeldus õiglase väärtuse määramise tundlikkuse kohta mittejälgitavate sisendite muutuste suhtes (kui muudatus võib põhjustada õiglase väärtuse määramise olulist muutust); c) mittejälgitavate sisendite võimalike põhjendatud muudatuste mõju.

Finantsvarade ja finantskohustiste tähtajalise struktuuri kohta vt riskide juhtimise osa punkt 4.

LISA 5 Tegevussegmendid

Grupp jagab oma äritegevused 7 peamiseks ärisegmendiks: jaepangandus, ettevõtete pangandus, varahaldus, järelmaks, finantsvahendajad, kindlustus ja LHV UK Ltd. Iga ärisegment moodustab Grupi osa, võimaldades eraldi juurdepääsu finantsandmetele, mis on ühtlasi aluseks äritulemuste regulaarsel jälgimisel Grupi otsustajate poolt. Kogu planeerimine ja tulemusmõõdikute paikapanek toimub segmentide tasemel. Igas segmendis koostatakse täielik finantsseisundi aruanne ja kasumiaruanne. Grupis toimub planeerimine/mõõtmine lisaks eespool nimetatud segmentitasandile ka osakondade tasandil. Jaotus on tehtud kliendi-/tootebaasi alusel ning sarnased osakonnad on grupeeritud ühe segmendi alla.

Jaepanganduse segment hõlmab kõiki eraisikuid ja väikeseid juriidilisi isikuid, kelle krediitdipositsioon on alla 500 tuhande euro. Tegemist on tavapärase universaalpanganduse segmendiga, mis pakub makseid, pangakaarte, krediiti jne.

Ettevõtete panganduse segment hõlmab kõiki suuri ettevõtteid ja teisi juriidilisi isikuid, kelle krediitdipositsioon on üle 500 tuhande euro. Peamised tooted on laenud ja maksed.

Varahalduse puhul on tegemist pensioni haldamise segmendiga, mis hõlmab II ja III pensionisammast.

Järelmaksu ja tarbimise rahastamise üksus Eestis on eraldi juriidiline isik, mis pakub eraisikutele väikelaene. Need portfellid on suhteliselt väikesed, kuid tulenevalt klientide erinevast maksepraktikast tuleb neid käsitleda eraldi segmentidena.

Finantsvahendajad tegelevad fintech-ettevõtetega, kelle maksete maht on suur nii Eestis kui ka Ühendkuningriigis.

Selles segmendis kajastab LHV ka tavalisi makseteenuseid.

Kindlustussegment hõlmab teenuseid, mida LHV Kindlustus osutab klientidele kahjukindlustuse segmendis.

LHV UK Ltd on Ühendkuningriigis asuv ettevõte, mis taotleb Ühendkuningriigis pangaliitsentsi. Kui liitsents on käes, võtab ettevõtte üle suurema osa finantsvahendajate ärisegmendist.

Muud tegevused sisaldavad treasury tegevusi, mis seisneb sisemises finantseerimisteenuse pakkumises teistele segmentidele ning AS-i LHV Group soolotegevusi, mis on seotud peamiselt kapitali ja finantseerimisega.

AS-i LHV Group juhatus on määratud otsustajaks, kes vastutab rahaliste eraldiste ja äritegevuse kasumlikkuse hindamise eest. Segmendi esitatud tulemused sisaldavad otseselt segmendiga seotud tulusid ja kulusid.

Segmendi teatatud müügitulu sisaldab raamatupidamise aruannetel põhinevat müügitulu, sh segmentidevahelistest tehingutest saadud tulu, st teistele Grupi ettevõtetele AS-i LHV Pank poolt antud laenud. Intressitulu ning komisjoni- ja teenustasutulu jagunemine klientide asukoha lõikes on toodud lisades 7 ja 8. Grupil ei ole ühtegi klienti, kelle tulu moodustaks rohkem kui 10% vastavast tulu liigist.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Jaepangandus	Ettevõtete pangandus	Varahaldus	Järeilmaks ja tarbimise rahastamine	Finantsvahendajad	Kindlustus	LHV UK Ltd	Muud tegevused	Kokku
Intressitulu, sh	36 226	59 564	0	11 577	5 107	4	0	12 163	124 641
väline intressitulu	36 226	59 564	0	11 577	43	4	0	17 227	124 641
sisemine intressitulu	0	0	0	0	5 064	0		-5 064	0
Intressikulu	-1 066	-10 172	-14	-1 791	0	0	0	-14 279	-27 322
Neto intressitulu	35 160	49 392	-14	9 786	5 107	4	0	-2 116	97 319
Komisjoni- ja teenustasu tulu	10 003	2 515	11 374	768	34 647	919	0	598	60 824
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-1 831	-354	0	-667	-14 946	0	0	453	-17 345
Neto teenustasutulu	8 172	2 161	11 374	101	19 701	919	0	1 051	43 479
Netokahjum finantsvaradelt	-97	0	591	0	-436	0	4	-1 008	-946
Neto muud tulud	15	397	0	0	96	0	0	22	530
Netotulud	43 250	51 950	11 951	9 887	24 468	923	4	-2 051	140 382

Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud

	-15 788	-9 853	-10 015	-1 868	-14 732	-1 895	-2 995	-8 039	-65 185
Kasum enne laenude allahindlust	27 462	42 097	1 936	8 019	9 736	-972	-2 991	-10 090	75 197
Laenude allahindluse kulu	-475	-3 110	0	-293	-43	0	0	-27	-3 948
Kasum enne maksustamist	26 987	38 987	1 936	7 726	9 693	-972	-2 991	-10 117	71 249
Tulumaksukulu	-3 120	-4 544	-1 241	-1 184	-1 670	-1	0	774	-10 986
Aruandeperioodi puhaskasum	23 867	34 443	695	6 542	8 023	-973	-2 991	-9 343	60 263
Varad kokku	2 885 760	3 905 861	28 185	69 089	0	14 859	9 009	-67 830	6 844 933
Kohustised kokku	3 297 057	711 642	544	50 417	2 520 127	8 212	143	-68 010	6 520 132

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Jaepangandus	Ettevõtete pangandus	Varahaldus	Järeilmaks ja tarbimise rahastamine	Finantsvahendajad	Muud tegevused	Kokku
Intressitulu, sh	28 867	44 659	0	12 022	941	1 884	88 373
väline intressitulu	28 867	42 779	0	12 022	0	4 705	88 373
sisemine intressitulu	0	1 880	0	0	941	-2 821	0
Intressikulu	-2 072	-6 246	-95	-1 880	0	-9 588	-19 881
Neto intressitulu	26 795	38 413	-95	10 142	941	-7 704	68 492
Komisjoni- ja teenustasu tulu	8 284	1 000	14 966	708	21 160	0	46 118
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-1 042	-44	0	-635	-11 032	-16	-12 769
Neto teenustasutulu	7 242	956	14 966	73	10 128	-16	33 349
Netokasum finantsvaradelt	-50	-1	707	0	17	911	1 584
Netotulud kokku	33 987	39 368	15 578	10 215	11 086	-6 809	103 425
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-13 213	-7 691	-6 389	-1 703	-9 588	-5 271	-43 855
Ärikasum enne laenude allahindlust	20 774	31 677	9 189	8 512	1 498	-12 080	59 570
Laenude allahindluse kulu	-976	-9 363	0	-533	-26	0	-10 898
Kasum enne maksustamist	19 798	22 314	9 189	7 979	1 472	-12 080	48 672
Tulumaksukulu	-1 825	-2 394	-844	-826	-521	-2 416	-8 826
Aruandeperioodi puhaskasum	17 973	19 920	8 345	7 153	951	-14 496	39 846
Varad kokku	1 722 042	3 050 474	34 352	65 851	147 604	-48 916	4 971 407
Kohustised kokku	2 172 121	1 274 941	1 109	47 7781	274 941	-44 759	4 726 131

Grupi intressitulude geograafiline jaotus ning jaotus toodete lõikes on toodud lisas 7.

LISA 6 Tütarettevõtted ja firmaväärtus

Seisuga 31.12.2021 on Grupi käesolevas aruandes konsolideeritud tütarettevõtted:

- AS LHV Pank (Eesti, osalus 100%)
- AS LHV Varahaldus (Eesti, osalus 100%)
- AS LHV Finance (Eesti, osalus 65% läbi AS-i LHV Pank)
- AS LHV Kindlustus (Eesti, osalus 65%)
- LHV UK Ltd (Ühendkuningriik, osalus 100%)

2021. aasta lõpus likvideeriti Cuber Technolody OÜ (2020: osalus 100%).

2021. aastal asutati Ühendkuningriigis LHV UK Ltd.

AS LHV Pank asutas AS-i LHV Finance 2013. aastal ja omab selles 65% osalust. 35% mittekontrolliva osaluse sissemakse on kajastatud konsolideeritud finantsseisundi aruandes real „Mittekontrollivad osalused“.

AS LHV Group maksis 2020. aastal 5200 tuhande euro suuruse rahalise sissemakse 65% osaluse eest AS-is LHV Kindlustus ja mittekontrolliv osalus maksis 2800 tuhande euro suuruse rahalise sissemakse 35% osaluse eest. Nimetatud mittekontrolliva osaluse sissemakse on kajastatud konsolideeritud finantsseisundi aruandes real „Mittekontrollivad osalused“.

Seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 polnud Grupil sidusettevõtteid.

Seisuga 31. detsember 2021 koosneb AS-i LHV Group konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes firma-väärtus summas 3614 tuhat eurot järgnevalt:

- AS-i LHV Varahaldus osaluste omandamisel tekkinud firmaväärtus summas 1044 tuhat eurot;
- Danske Capital AS-i ostulepingu järgselt tekkinud firmaväärtus AS-il LHV Varahaldus summas 2570 tuhat eurot.

Seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 viidi läbi firmaväärtuse väärtuse languse test. Firmaväärtuse raha genereerivaks üksuseks on AS LHV Varahaldus. Kasutusväärtuse arvestus tugineb järgnevatele eeldustele, mis põhinevad viie aasta prognoosil:

- valitsetava vara mahu kasvuks prognoositakse 7% aastas (2021: 3%). 2022. aastat mõjutab negatiivselt II pensionisamba reform, kuid 2024. aastaks eeldatakse, et varade maht jõuab taas 2020. aasta lõpu tasemele;
- 2020. ja 2021. aastal õnnestus LHV Varahaldusel teenida edukustasu, mida tulevastest prognoosides pole arvesse võetud.

Kõik ettevõttesisesed eesmärgid on püstitatud sellisel tasemel, et nende saavutamine võimaldaks LHV Varahaldusel teenida edukustasu ka tulevastel aastatel. Ilma edukustasuta eeldatakse fondivalitseja tulude kasvu keskmiselt -4% aastas (2021: -4%);

- tulenevalt majanduskeskkonnast eeldatakse kaudsete kulude kasvu 2% aastas (2021: 5%);
- rahavoogude diskontomäärana on kasutatud 16% (2021: 15%).

Põhieelduste väärtuste kasutamisel tugines juhatus eelnevate perioodide kogemustele ja oma parimale hinnangule tõenäoliste ootuste osas. Ootuseid on muudetud konservatiivsemaks tulenevalt muutustest turuolukorras ning seadusandluses. Kasutusväärtuse testi tulemusena ületab seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 raha genereeriva üksuse kaetav väärtus tema raamatupidamisväärtust, mistõttu ei ole tehtud allahindlusi.

Seisuga 31. detsember 2021 on Grupil kaks tütarettevõtet (31.12.2020: kaks), kellel on mittekontrollivad osalused: AS LHV Kindlustus ja AS LHV Finance.

Järgnevalt on toodud finantsinformatsioon AS-i LHV Finance ja AS-i LHV Kindlustus kohta. Informatsioon on esitatud enne omavaheliste tehingute elimineerimist.

Lühendatud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)	AS LHV Finance		AS LHV Kindlustus	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Laenu ja nõuded klientidele ning muud lühiajalised varad	69 079	65 804	13 893	0
Põhivarad	10	45	966	233
Lühiajalised kohustised	1 968	1 808	8 212	133
Pikaajalised kohustised	48 449	45 970	0	0
Netovarad kokku	18 672	18 071	6 647	100

Lühendatud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

Neto intressi- ja teenustasutulud	9 807	10 215	1 073	0
Kasum/kahjum enne makse	7 726	7 979	-822	-551
Tulumaksukulu	-1 184	-826	-1	0
Puhaskasum	6 542	7 153	-833	-551
Kokku koondkasum	6 542	7 153	-833	-551

Mittekontrolliva osaluse osa kasumist/kahjumist ja muust koondkasumist

	2 291	2 089	-288	-193
--	-------	-------	------	------

Lühendatud rahavoogude aruanne

Rahavoog äritegevusest	6 494	9 411	3 168	-407
Makstud intressid	-1 797	-1 899	0	0
Makstud tulumaks	-1 184	-826	-1	0
Neto rahavoog äritegevusest	3 513	6 686	3 167	-407
Neto rahavoog investeerimistegevusest	0	0	-1 157	2 556
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	-3 515	-6 684	0	5 200
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-2	2	2 010	7 349
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	2	0	7 349	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	0	2	9 359	7 349

LISA 7 Neto intressitulu

Intressitulu (tuhandetes eurodes)	Lisa	2021	2020
Intressitulu sisemise intressimäära meetodil			
Ettevõtluslaenud		62 213	46 834
sh laenud seotud osapooltele	23	54	31
sh faasi 3 intressid*		303	129
Järelmaks		3 409	3 708
Tarbimislaenud		8 156	8 314
Eralaenud		2 299	2 109
Hüpoteeklaenud		21 441	18 170
Finantsvõimenduse laenud ja väärtpaberite laenamine		1 742	753
Krediitkaardilaenud		834	849
Nõuded krediidiasutustele ja investeerimisühingutele		281	33
Nõuded keskpankadele		2 283	0
Muud laenud		16 332	3 709
Vahesumma		118 990	84 479
Muu sarnane intressitulu			
Liising		6 000	4 329
sh laenud seotud osapooltele	23	9	4
Võlakirjad		-349	-435
sh võlakirjad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	-349	-435
Vahesumma		5 651	3 894
Kokku	5	124 641	88 373
Intressikulu			
Klientide hoiused ja saadud laenud		-5 323	-7 570
sh seotud osapoolte hoiused	23	-27	-17
Nõuded keskpankadele		-14 170	-5 966
Allutatud kohustised	19	-7 829	-6 345
sh laenud seotud osapooltelt	23	-323	-342
Kokku	5	-27 322	-19 881
Neto intressitulu	5	97 319	68 492
Laenude intressitulud kliendi asukoha järgi (ei sisalda intressituluseid pankadelt ja võlakirjadelt):			
Eesti		121 461	87 420
Muud		965	1 355
Kokku		122 426	88 775

* Kuna enamik faasi 3 laene müüakse inkassofirmadele, on faasi 3 intressid kõigis laenuportfellides marginaalsed, välja arvatud ettevõtluslaenude portfellis. Grupi intressitulude jaotus tegevuste lõikes on esitatud lisas 5. Laenuportfell on esitatud lisas 12.

LISA 8 Neto komisjoni- ja teenustasutulu

Komisjoni- ja teenustasutulu	Lisa	2021	2020
Väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud		6 159	4 825
sh seotud osapooled	23	0	13
Varahaldus- ja sarnased tasud		16 540	18 629
sh Grupi poolt valitsetavad fondid*	23	11 215	14 958
Valuuta konverteerimise tasud		8 618	3 406
Tasud kaartidelt ja arveldustelt		23 635	15 171
Tarbimislaenu- ja järelmaksu teenustasud		768	709
Kindlustusteenuste teenustasud		919	0
Muud teenustasutulud		4 185	3 378
Kokku	5	60 824	46 118
Komisjoni- ja teenustasukulu			
Makstud väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud		-1 778	-1 062
Kaartidega seotud kulud		-5 734	-4 722
Kaardimaksetega seotud kulud		-7 104	-4 498
Tehingukulud		-1 135	-788
Sularahaautomaatidega seotud kulud		-748	-1 058
Muud teenustasukulud		-846	-641
Kokku	5	-17 345	-12 769
Neto teenustasutulu		43 479	33 349

* Pensioni- ja investeerimisfondide valitsemistasu on kindlaksmääratud protsent fondi koguvaradest, mis on vahemikus 0,39% - 1,2% aastas.

Komisjoni- ja teenustasutulu kliendi asukoha järgi	2021	2020
Eesti	53 527	42 523
Muud	7 297	3 595
Kokku	60 824	46 118

LISA 9 Tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2021	2020
Palk ja boonused		23 888	18 380
Sotsiaal- ja muud maksud*		7 433	5 530
Tööjõukulud kokku		31 322	23 910
IT kulud		4 467	3 403
Info- ja pangateenused		1 343	1 005
Turunduskulud		2 511	1 822
Kontorikulud		1 030	672
Transpordi- ja sidekulud		318	279
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud		450	317
Muud sisseostetud teenused		6 432	3 847
Muud administratiivkulud		7 654	3 879
Põhivara kulum	15	8 204	4 359
Rendimaksud		807	125
Muud tegevuskulud		648	356
Muud tegevuskulud kokku		33 863	20 064
Tegevuskulud kokku		65 185	43 974

* sotsiaalmaks, tervisekindlustus ja muud maksed

Grupi keskmine töötajate arv 2021. aastal oli 597 (2020: 473).

Alates 2018. aastast on pensionifondi kliendilepingutega seotud müügikulud kapitaliseeritud immateriaalse põhivarana vastavalt kliendisuhete eeldatavale elueale, mis on 20 aastat.

Juhul, kui need müügikulud oleksid kajastatud kuludena ja mitte kapitaliseeritud, oleksid turunduskulud olnud 749 tuhande euro (2020: 1584 tuhande euro) võrra suuremad.

LISA 10 Nõuded keskpankadele, krediidasutustele ja investeerimisühingutele

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Nõudmiseni hoiused ja tähtajalised hoiused kuni 3 kuud*	113 026	180 326
Kohustuslik reservkapital keskpankades	57 298	41 253
Nõudmiseni hoiused keskpankades*	3 816 986	2 171 958
Kokku	3 987 310	2 393 537
* raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes	3 930 012	2 352 284

Nõuete jaotus riikide lõikes on esitatud riskide juhtimise osas punktis 2. Kohustusliku reservkapitali nõue seisuga 31. detsember 2021 oli 1% (2020: 1%) kõigist finantseerimisallikatest (kliientide hoiused ja saadud laenud). Reserwinõuet täidetakse kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt eelnevalt aktsepteeritud välismaistes väärtpaberites.

LISA 11 Investeeringud võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse

Kohustuslikult määratud kui õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:	31.12.2021
Aktsiad ja fondiosakud	727
Võlakirjad	127 504
Fondiosakud	7 620
sh investeeringud valitsetavatesse pensionifondidesse	7 620
Valuutaforvardid	4
Finantsvarad kokku	135 855
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	157
Finantskohustised kokku	157
Kohustuslikult määratud kui õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:	31.12.2020
Aktsiad ja fondiosakud	479
Võlakirjad	322 699
Fondiosakud	6 788
sh investeeringud valitsetavatesse pensionifondidesse	6 788
Valuutaforvardid	89
Finantsvarad kokku	330 055
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	221
Finantskohustised kokku	221
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2019	40 530
Netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeeringutelt	287 498
Negatiivne intressitulu (lisa 7)	-435
Ümberhindlus	2 462
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2020	330 055
Netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeeringutelt	-193 626
Negatiivne intressitulu (lisa 7)	-349
Ümberhindlus	-225
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2021	135 855

Strateegiline finantsinvesteering

AS-il LHV Group on teinud 5236 tuhande euro (4,455 miljoni naela) suuruse investeeringu ettevõttesse Bank North (varasema nimega B-North). AS-il LHV Group on ettevõttes 9,9% osalus. Bank Northi tegevusmudel võimaldab kiireid esialgseid krediidiotsuseid ja üheaegselt toimuvaid kinnitamise, hindamise ja juriidilisi protsesse, mis võimaldab klientidele kindlustunnet, paindlikkust ja kiiret rahastamist – raha kättesaamiseni kulub pigem päevi või nädalaid kui kuid.

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on noteeritud väärt-paberite puhul nende ostunoteering. 2021. aastal saadi võlakirjade ümberhindlusest kahjumit 1142 tuhat eurot (2020: 865 tuhat eurot kasumit). Intressimäära vahetuslepingute ümberhindlusest ei saadud 2021. ja 2020. aastal ei kasumit ega kahjumit.

Grupi poolt valitsevate pensioni- ja investeerimisfondide hallatavate varade maht oli seisuga 31. detsember 2021 1349 miljonit eurot (31. detsember 2020: 1537 miljonit eurot).

LISA 12 Laenud ja nõuded klientidele

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Laenud juriidilistele isikutele	1 683 891	1 367 540
sh ettevõtuluslaenud	1 469 216	1 192 803
sh liising	111 001	102 297
sh arvelduskrediit	32 327	30 338
sh kaubalaenud	37 162	20 497
sh finantsvõimenduslaenud	5 304	5 551
sh krediitkaardid ja järelmaks	570	519
sh laenud korteriühistutele	10 929	7 135
sh faktooring	17 382	8 400
Laenud eraisikutele	1 012 318	858 141
sh järelmaks	13 081	14 294
sh hüpoteeklaenud	840 736	695 204
sh tarbimislaenud	56 936	52 202
sh eralaenud	49 683	50 264
sh liising	30 127	26 554
sh finantsvõimenduslaenud	9 008	6 366
sh krediitkaardilaenud	7 540	7 232
sh arvelduskrediit	19	23
sh õppelaen	1 213	974
sh kinnisvaraliising	3 975	5 028
Kokku	2 696 209	2 225 681
sh laenud seotud osapooltele (lisa 23)	6 047	4 096
Allahindlus	-19 049	-16 858
Kokku	2 677 160	2 208 823

Muutused allahindlustes	Saldo seisuga 1. jaanuar	Aasta jooksul moodustatud/ tühistatud allahindlused	Aasta jooksul välja kantud	Saldo seisuga 31. detsember
Ärikliendilaenud	-13 449	-9 707	7 867	-15 289
Tarbimise rahastamine	-1 178	-1 318	1 177	-1 320
Investeeringute rahastamine	-25	-130	25	-130
Liising	-1 385	-1 226	1 361	-1 250
Erakliendilaenud	-821	-707	466	-1 061
2021. aasta kokku	-16 858	-13 087	10 896	-19 049
Ärikliendilaenud	-3 819	-11 345	1 714	-13 449
Tarbimise rahastamine	-789	-923	534	-1 178
Investeeringute rahastamine	-6	-21	2	-25
Liising	-639	-981	235	-1 385
Erakliendilaenud	-851	-498	528	-821
2020. aasta kokku	-6 104	-13 767	3 013	-16 858

Aasta jooksul moodustatud allahindlused erinevad kasumiaruandes kajastatud laenude allahindluse kulust aasta jooksul sisse nõutud summadest, mis olid varem maha kantud kui lootusetud nõuded. Nimetatud laekumised kanti kasumiaruandes laenude allahindluse reale.

Krediidiriskipositsioonide ning laenude tagatiste kohta on info esitatud riskide juhtimise osas punktis 2.

Antud laenude jaotus valuutade lõikes on esitatud riskide juhtimise osas punktis 3.

Laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud riskide juhtimise osas punktis 4.

Laenude geograafiline jaotus on esitatud riskide juhtimise osas punktis 2.

Intrassitlud antud laenudelt, vt lisa 7.

LISA 13 Muud nõuded klientidele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2021	31.12.2020
Varahaldustasud klientidelt	3 990	8 152
sh seotud osapooled (lisa 23)	3 252	6 949
Muud tasud klientidele teenuste osutamise eest	794	1 230
Nõuded kindlustustegevusest	3 717	0
Maksed teel	1 251	9
Kokku	9 752	9 391

Kõik tasud laekuvad 12 kuu jooksul aruandekuupäevast ja on seetõttu käibevara.

LISA 14 Muud varad

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2021	31.12.2020
Finantsvarad		
Balti börside garantiideposiidid	17	15
VISA ja MasterCardi tagatisdeposiidid	2 220	2 058
Vahesumma	2 237	2 073
Mittefinantsvarad		
Ettemaksed Finantsinspeksioonile	1 112	831
Ettemaksed kindlustustegevusest	564	0
Muud ettemaksed*	1 794	1 351
Vahesumma	3 470	2 182
Kokku	5 707	4 255

* Ettemaksed kontoriruumide rendi, kindlustuse, infoteenuste, ajakirjandusväljaannete ja koolituste eest.

Ettemaksed laekuvad tagasi või kasutatakse ära 12 kuu jooksul arvates aruandekuupäevast ja on seetõttu arvele võetud käibevarana. Balti börside garantiideposiidid on Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtpaberitehingute tagamiseks ning VISA ja MasterCardi deposiidid krediitkaarditehingute tagamiseks, mistõttu käsitatakse mõlemad pikaajalise varana.

LISA 15 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)	Materiaalne põhivara	Kasutusõigusega varad	Kokku materiaalne põhivara	Immateriaalne põhivara	Kliendi- lepingute soetusega seotud kulud	Immateriaalne põhivara kokku	Kokku
Saldo 31.12.2019							
Soetusmaksumus	5 112	5 676	10 788	8 352	14 020	22 372	33 160
Akumuleeritud kulum	-3 203	-899	-4 102	-4 775	-2 892	-7 667	-11 769
Jääkväärtus 31.12.2019	1 909	4 777	6 686	3 577	11 128	14 705	21 391
Soetatud põhivara	1 651	0	1 651	1 105	0	1 105	2 756
Kapitaliseeritud müügikulutused	0	0	0	0	1 944	1 944	1 944
Mahakantud põhivara	0	-230	-230	0	0	0	-230
Amortisatsioonikulu (lisa 9)	-780	-972	-1 752	-804	-1 803	-2 607	-4 359
Saldo 31.12.2020							
Soetusmaksumus	6 763	5 446	12 209	9 457	15 964	25 421	37 630
Akumuleeritud kulum	-3 983	-1 641	-5 624	-5 579	-4 695	-10 274	-15 898
Jääkväärtus 31.12.2020	2 780	3 805	6 585	3 878	11 269	15 147	21 732
Soetatud põhivara	2 515	1 077	3 592	2 496	0	2 496	6 088
Kapitaliseeritud müügikulutused	0	0	0	0	750	750	750
Mahakantud põhivara	0	-67	-67	-807	0	-807	-874
Amortisatsioonikulu (lisa 9)	-863	-773	-1 636	-2 610	-3 958	-6 568	-8 204
Saldo 31.12.2021							
Soetusmaksumus	9 278	6 523	15 801	11 146	16 714	27 860	43 661
Akumuleeritud kulum	-4 846	-2 481	-7 327	-7 382	-8 653	-16 035	-23 362
Jääkväärtus 31.12.2021	4 432	4 042	8 474	3 764	8 061	11 825	20 299

Materiaalne põhivara sisaldab arvuteid ja kontoritehnikat, mööblit, kontori renoveerimiseks tehtud kapitaliseeritud kulusid. Immateriaalne vara sisaldab litsentse, kliendilepinguid ja arenduskulusid.

2021. ja 2020. aastal ei ole ilmnenud märke materiaalse või immateriaalse põhivara kasutusväärtuse langusest. Kasutusõiguse varade raamatupidamisväärtus ja aasta jooksul toimunud muutused on avalikustatud lisa 18.

LISA 16 Klientide hoiused ja saadud laenud

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Eraisikud	Finantsettevõtted	Muud ettevõtted	Avalik sektor	Kokku
Nõudmiseni hoiused	1 005 757	2 473 973	2 008 349	161 510	5 649 589
Tähtajalised hoiused	39 209	15 679	81 808	22 587	159 283
Tekkepõhine intressikohustus	285	-1 537	-5	2	-1 255
Kokku	1 045 251	2 488 115	2 090 152	184 099	5 807 617
sh seotud osapooled (lisa 23)	2 349	0	28 290	0	30 639

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

Nõudmiseni hoiused	745 304	1 213 543	1 284 186	392 134	3 635 167
Tähtajalised hoiused	256 764	38 895	172 406	15 237	483 302
Tekkepõhine intressikohustus	1 208	24	68	2	1 302
Kokku	1 003 276	1 252 462	1 456 660	407 373	4 119 771
sh seotud osapooled (lisa 23)	1 791	0	19 527	0	21 318

31.12.2021**31.12.2020**

(tuhandetes eurodes)

	Kohustise põhiosa	Kogunenud intress	Kohustise põhiosa	Kogunenud intress
Saadud laen EIF-ilt ja NIB-ilt	0	0	19 757	2
Emiteeritud võlakirjad	100 000	26	0	0
Pandikirjad	248 980	140	248 685	140
Kokku	348 980	166	268 442	142

31.12.2021**31.12.2020**

(tuhandetes eurodes)

	Kohustise põhiosa	Kogunenud intress	Kohustise põhiosa	Kogunenud intress
Saadud laen keskpankadelt (TLTRO)	200 000	-2 539	200 000	0
Kokku	200 000	-2 539	200 000	0

LHV Pangal oli Euroopa Investeeringufondiga (EIF) tagamata 10-aastane laenuleping summas 12,5 miljonit eurot, et suurendada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete laenuvõimalusi. 31. detsembri 2020 seisuga oli pank laenusummast kasutusele võtnud 12250 tuhat eurot ja põhisummat tagasi maksnud summas 3604 tuhat eurot. Bilansiline jääk seisuga 31. detsember 2020 on 8646 tuhat eurot. Seisuga 31. detsember 2020 oli pank saanud 20 000 tuhat eurot laenu Põhjamaade Investeeringuspangalt (NIB) ja põhisummat tagasi maksnud summas 8889 tuhat eurot. 31. detsembri 2020 seisuga on NIB-ilt saadud laenu jääk summas 11 111 tuhat eurot.

2021. aasta lõpuks olid Euroopa Investeeringufondilt ja Põhjamaade Investeeringuspangalt saadud laenud täielikult tagasi makstud.

2020. aasta juunis korraldas LHV Pank edukalt rahvusvaheliste investoritele suunatud pandikirjade esmaemissiooni mahus 250 miljonit eurot. Viieaastase tähtajaga pandikirjade emissioonil osales 31 institutsionaalset investorit

ja intressimääraks kujunes 0,12%. LHV Panga emissioon oli esimene esmaemissioon pärast COVID-19 kriisi algust. Emissioon sai Moody'selt reitingu Aa1 ning see noteeriti Dublini börsil.

2021. aasta kolmandas kvartalis kaasas pank Euroopa Keskpanga TLTRO-III programmi kaudu 200 miljoni euro ulatuses negatiivse intressimääraga vahendeid.

Enamiku klientide hoiuste ja saadud laenude nominaalne intressimäär on võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole makstud.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus valuutade lõikes on esitatud riskide juhtimise osas punktis 3.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud riskide juhtimise osas punktis 4.

Klientide hoiuste ja saadud laenude geograafiline ja riski kontsentratsiooni jaotus on esitatud riskijuhtimise osas punktis 2.

LISA 17 Võlad hankijatele ja muud kohustised

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Finantskohustised			
Võlgnevused hankijatele		2 779	2 058
Muud lühiajalised kohustised		6 904	5 591
Rendikohustised	18	3 350	3 394
Maksed teel		27 202	10 952
Kindlustusvõlad		7 926	0
Väljastatud finantsgarantiid		1 101	397
Vahesumma		49 262	22 392
Mitte-finantskohustised			
Väljastatud tegevusgarantiid		543	299
Maksuvõlad		2 207	1 820
Võlgnevused töötajatele		2 545	2 202
sh seotud osapooled	23	107	91
Muud lühiajalised võlgnevused		816	239
Vahesumma		6 111	4 560
Kokku		55 373	26 952

Võlgnevused töötajatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest ning boonuse- ja puhkusereservi kohustistest. Võlgnevuste suurenemine on tulenenud töötajate lisandumisest aasta jooksul. Maksed teel koosnevad välisvaluutamaksetest ning väärtpaberitehingute vahendamisest tekkinud võlgnevustest klientidele. Kõik kohustised, v.a finantsgarantiid, kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustistena.

Tulevaste dividendide pealt arvutatud edasilükkunud tulumaks summas 1603 tuhat eurot (2020: 2416 tuhat eurot) kajastub muude lühiajaliste kohustiste hulgas.

LISA 18 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised

Grupp rendib kontoriruumi. Alates 1. jaanuarist 2019 kajastab Grupp rendilepinguid kasutusõiguse varana ja vastava kohustisena kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks saadaval. Kõik rendilepingud on katkestatavad poolte kokkuleppel.

Grupi finantsseisundi aruandes seisuga 31. detsember 2021 on kasutusõiguse varade maht 4 042 tuhat eurot (31. detsember 2020: 3 805 tuhat eurot) ning rendikohustiste maht 3 350 tuhat eurot (31. detsember 2020: 3 394 tuhat eurot). 2021. aasta jooksul toimunud kasv oli seotud uute rentide ja ka lepingute pikendamisega.

2020. aasta jooksul lahutati kasutusõiguse varadest ja rendikohustisest seoses uue rendivaraga 315 tuhat eurot.

Kasutusõiguse varade jääk on avalikustatud lisa 16. Rendikohustiste saldo on avalikustatud lisa 17. Rendikohustiste intressikulud olid 101 tuhat eurot (2020: 144 tuhat eurot) ja kasutusõiguse varade kulum oli 840 tuhat eurot (2020: 971 tuhat eurot) (lisa 15). Rendikohustiste põhiosa tagasimaksed olid summas 963 tuhat eurot (2020: 963 tuhat eurot).

LISA 19 Allutatud kohustised

Vastavalt Grupi äritegevusele on rahavoogude aruandes finantseerimistegevusena kajastatud saadud laenudena ainult allutatud kohustised, kuna muud saadud laenud on tavapärase äritegevuse osa. Käesolevas lisa on toodud allutatud kohustiste muutused, sh rahalised või mitterahalised liikumised ning valuutakursi mõjud, juhul kui neid on aruandeperioodil või võrreldaval perioodil toimunud.

Grupp on võtnud allutatud laene pikaajaliste vahendite suurendamise eesmärgil. Allutatud laenudest tulenevad nõuded kuuluvad Grupi pankroti korral rahuldamisele peale kõigi muudest kohustustest tulenevate nõuete rahuldamist, kuid enne aktsionäride nõuete rahuldamist. Allutatud kohustiste saldo iga aruandeperioodi lõpus on välja toodud alljärgnevas tabelis.

Allutatud kohustised

(tuhandetes eurodes)

	Summa	Intressimäär	Lunastustähtaeg
Allutatud võlakiri	40 000	6,0%	28. november 2028
Allutatud võlakiri	35 000	6,0%	30. september 2030
Esimese taseme allutatud võlakiri	20 000	8,0%	tähtajatu
Esimese taseme allutatud võlakiri	15 000	9,5%	tähtajatu
Allutatud kohustised seisuga 31.12.2020	110 000		
Allutatud kohustised seisuga 31.12.2021	110 000		

Intressikulud allutatud võlakirjadelt iga aruandeperioodi kohta ning intressikohustis iga aruandeperioodi lõpu seisuga on välja toodud alljärgnevas tabelis. Intressikohustised on finantsseisundi aruandes arvele võetud, kasutades sisemist intressimäära.

Intressikohustis allutatud kohustistelt

(tuhandetes eurodes)

Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 01.01.2020 (lisa 18)	444
2020. aasta intressikulu (lisa 7)	6 345
2020. aastal tasutud	-6 186
Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 31.12.2020 (lisa 18)	603
2021. aasta intressikulu (lisa 7)	7 266
2021. aastal tasutud	-7 491
Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 31.12.2021 (lisa 18)	378

LISA 20 Omakapital aktsiaseltsis

Tehingud aktsiate ja ülekursiga

	Aeg	Aktisia hind	Aktsiate arv (tuhandetes)	Ülekurs (tuhandetes)	Kokku (tuhandetes)
Aktsiakapital seisuga 01.01.2020			28 454	70 136	
Aktsiakapitali sissemaksed	Aprill 2020	4,65	365	1 332	1 697
Aktsiakapital seisuga 31.12.2020			28 819	71 468	
Aktsiakapitali sissemaksed	Aprill 2021	5,33	300	1 298	1 598
Aktsiakapitali sissemaksed	Oktoober 2021	34,00	745	24 595	25 340
Aktsiakapital seisuga 31.12.2021			29 864	97 361	

Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas. Aktsiate nimiväärtus on 1 euro ja aktsiate arv seisuga 31. detsember 2021 29 864 167 (31.12.2020: 28 819 092). Iga aktsia annab aktsionärile üldkoosolekul 1 hääle. Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 15 miljonit eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 60 miljonit eurot (31.12.2020: 15 ja 60 miljonit eurot). Olulist mõju AS-is LHV Group omavad 22,7% hääleõigusega Rain Lõhmus ja 9,6% hääleõigusega Andres Viisemann (31.12.2020: 23,4% ja 9,7%).

Aruandeaastal maksis Grupp aktsionäridele dividende 0,29 (2020: 0,19) euro senti aktsia kohta, kogusummas 8358 (2020: 5406) tuhat eurot. Seisuga 31. detsember 2021 moodustas Grupi jaotamata kasum 179 746 tuhat eurot (31.12.2020: 128 385 tuhat eurot). Seisuga 31. detsember 2021 on võimalik dividendidena omanikele välja maksta 144

244 (2020: 103 057) tuhat eurot. Osa võimalikest dividendidest (1/3 2019–2021 makstud dividendidest) maksustatakse madalama maksumääraga 14/86 ja ülejäänud määraga 20/80. Kaasnev tulumaksukulu oleks 35 502 (2020: 25 328, maksumääraga 20/80) tuhat eurot.

Kohustuslik reservkapital omakapitali koosseisus koosneb:

(tuhandetes eurodes)

Kohustuslik reservkapital seisuga 01.01.2020	4 713
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2020	4 713
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2021	4 713

Muud reservid konsolideeritud omakapitali muutuste aruandes koosnevad:

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Töötajatele väljastatud optioonide reserv	4 685	3 409
Kokku	4 685	3 409

Grupp väljastab aktsiaoptioone AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonnajuhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele.

	Aktsiate arv	Osaku märkimishind (EUR)	Aegumise aasta	Inimeste arv, kellele optsioone väljastati
Aktsiaoptsioonide jääk seisuga 01.01.2020	1 175 722			
Perioodi jooksul väljastatud kogus	452 781	5,96	2023	107
Perioodi jooksul realiseeritud kogus	-364 990			
Aktsiaoptsioonide jääk seisuga 31.12.2020	1 263 513			
Perioodi jooksul väljastatud kogus	435 606	9,23	2024	138
Perioodi jooksul realiseeritud kogus	-299 781			
Aktsiaoptsioonide jääk seisuga 31.12.2021	1 399 338			

Grupp võib emitteerida aktsiaoptsioone ka 2021. aasta tulemuste eest. Kõigi programmi aktsiaoptsioonide üleandmisperiood on 3 aastat. Märkimisõiguse rakendamine tekib realiseerimisperioodi esimesel päeval. Optsiooni märkimishinna arvutamisel kasutatakse Blacki-Scholesi mudelit, mis põhineb LHV Grupi aktsia hinnal 2021. aasta 4. kvartalis ja volatiilsusel, lähendina kasutatavatel Läti ja Leedu riskivabadel valitsuse võlakirjadel ning sisendina kasutataval dividendide tootlusel. 2021. aastal realiseeriti 2018. aastal väljastatud aktsiaoptsioonid täies mahus.

Juhatuse liikmetel ja töötajatel ei ole võimalik aktsiaoptsioonide asemel võtta välja määratud summat rahas. Aktsiaoptsioone ei saa vahetada, võõrandada, pantida ega koormata. Aktsiaoptsioone saab pärida. Aktsiaoptsioonileping kaotab kehtivuse töölepingu ennetähtaegsel lõpetamisel töötaja algatusel, millest saab teha erandeid AS-i LHV Group nõukogu või nõukogu otsuse alusel töötasukomitee, ja töölepingu erakorralisel ülesütlemisel tööandja poolt töötajast tuleneval põhjusel. Vastavalt krediidasutuste seadusele võib AS-i LHV Group nõukogu vähendada väljastatud aktsiaoptsioonide arvu või aktsiaoptsioonid

tühistada, kui ettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, ettevõtte juhatuse liige või töötaja ei täida enam tulemuskriteeriume, ettevõtte ei täida enam usaldatavus-normatiive või ettevõtte riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahendi-tega või tulemustasu määramisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Aktsiapõhistest maksetehingutest tulenevad kulud kokku moodustasid 2734 (2020: 1953) tuhat eurot.

LISA 21 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad

AS LHV Pank, tegutsedes klientide kontohaldurina,

hoiab enda käes vastutaval hoiul või vahendab järgmisi klientide varasid:

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Klientide rahalised vahendid	3 806	7 938
Klientide väärtpaberid	3 392 585	1 856 104
sh emaeetevõtte omanikud ja nendega seotud ettevõtted (lisa 23)	660 351	306 625
Kokku	3 396 391	1 864 042

Varahaldustasud nende varade haldamise eest on vahemikus 0,01 – 0,02% aastas (2020: 0,015–0,025%) (vt vastavat tulu lisast 8).

Finantsseisundi aruande välisena on kajastatud nende klientide rahalised vahendid, kes kasutavad LHV Panga pakutavat aktiivse väärtpaberikaupleja platvormi ehk kauplemissüsteemi LHV Trader. Süsteemi eripärast tulenevalt on pank need vahendid hoiustanud klientide isikustatud kontodel välispartneri juures ja kuna need klientide rahalised vahendid ei ole panga majandustegevuses kasutatavad (neid ei ole võimalik teistele klientidele välja laenata või tagatisena kasutada), siis arvestatakse neid rahalisi vahendeid finantsseisundi aruande välisena. Pank teenib nimetatud kontode tehingute vahendamise eest teenustasu- ja intressitulust sarnaselt Grupi

finantsseisundi aruandes arvatud klientide kontodele. Pank on andnud LHV Traderi kontode osas partnerile lepingulise garantii, millega ta tagab vajadusel partnerile enda vahendatud klientide tehingute finantseerimisest saadavad kahjud, sealjuures esmane tagatis on finantsvõimenduslaenude tagatiseks olevad väärtpaberid. Klientidel on sarnane garantii pangale, ning seega on pank sisuliselt garantii üle andnud lõppkliendile. Vältimaks võimalikke kahjusid monitoorib pank igapäevaselt võimalikku tagatiste vähenemist ja kliendikontode puudujääke. Senises praktikas sellised kahjud, mille puhul panga antud garantii rakenduks, puuduvad ja pank ei ole garantiist tulenevalt kompensatsioonikulu kandnud.

LISA 22 Tingimuslikud varad ja kohustised

Tühistamatud tehingud	Tegevusgarantiid	Finantsgarantiid	Akreditiivid	Valmisolekulaenu	Kokku
Kohustis lepingulises summas 31.12.2021	19 919	49 409	1 438	679 579	750 345
Kohustis lepingulises summas 31.12.2020	15 217	36 492	8	413 818	465 535

Tulumaks võimalikelt tulevastelt dividendidelt on avalikustatud lisas 20.

IFRS 9 esmakordsel rakendamisel kohaldatakse finantsgarantiide ja kasutamata valmisolekulaenudele ECL-i, vt ka riskide juhtimise osa punkt 2.

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. Maksuhaldur ei ole aastatel 2020–2021 Grupi maksurevisjoni läbi viinud. Grupi juhtkonna hinnangul ei esine 2022. aastal selliseid asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Grupile olulise täiendava maksusumma.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis tagavad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi. Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski. Tegevusgarantiid lepingute riskiks on võimalus, et

toimub kindlustusjuhtum (s.o teise osapoole suutmatus täita lepingust tulenevaid kohustusi). Grupi võtmeriskid on olulised kõikumised lepingust tulenevate maksete tiheduses ja suuruses võrreldes ootustega. Grupp kasutab selliste maksete prognoosimiseks ajaloolist informatsiooni ja statistilisi meetodeid. Nõuded tuleb esitada enne lepingu tähtaega ning suurem osa nõudeid rahuldatakse kiirelt. See võimaldab Grupile suuremat kindlust prognoositud maksete kohta ning seega tuleviku rahavoogude kohta. Selliste riskide kontrollimiseks monitoorib Grupp pidevalt sarnaste toodete väljamakseid ning omab võimalust tulevikus tasusid korrigeerida, et need vastaksid võimalikele muutustele taotluste väljamaksete osas. Grupil on välja töötatud väljamaksete taotluste menetlemise protsess, mis sisaldab õigust nõue üle vaadata ning pettuslikud või nõuetele mittevastavad taotlused tagasi lükata. Tegevusgarantiide positsioon ja kontsentratsioon garanteeritud lepinguliste summadena on järgmine:

Tegevusalade lõikes	31.12.2021	31.12.2020
Ehitus	11 404	9 302
Veevarustus ja kommunaalteenused	3 186	950
Tootmine	2 758	1 879
Haldusteenused	691	1 235
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	651	523
Muu tegevus	1 229	1 328
Kokku	19 919	15 217

Reitinguklasside lõikes		
5 madal krediidirisk	1 141	1 878
6 madal krediidirisk	898	4 228
7 keskmine krediidirisk	5 127	2 267
8 keskmine krediidirisk	7 648	1 630
9 kõrgendatud krediidirisk	1 309	1 220
10 kõrge krediidirisk	671	414
11 kõrge krediidirisk	0	218
12 mitterahuldav reiting	0	0
13 mitterahuldav reiting	214	0
Ilma reitinguta	2 911	3 362
Kokku	19 919	15 217

Tegevusgarantiid on iga aruandeperioodi lõpu seisuga ületatud. Seetõttu ei ole Grupp kandnud kahjusid tegevusgarantiide lepingutest nii 2021. aastal kui ka varasematel perioodidel.

LISA 23 Tehingud seotud osapooltega

Grupi konsolideeritud aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- olulist mõju omavad omanikud ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatusel liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed;
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted.

Tehingud	Lisa	2021	2020
Intressitulud	7	144	54
sh juhtkond		63	22
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		81	32
Komisjoni- ja teenustasutulud	8	12	13
sh juhtkond		8	7
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		5	6
Intressikulud deposiitidelt	7	27	17
sh juhtkond		7	4
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		20	13
Intressikulud allutatud kohustistelt	7	323	342
sh juhtkond		9	9
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		314	333
Saldod	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Laenud ja nõuded aasta lõpu seisuga		6 047	4 096
sh juhtkond	14	2 887	2 462
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	14	3 160	1 634
Hoiused aasta lõpu seisuga		30 639	21 318
sh juhtkond	17	788	642
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	17	29 851	20 676
Allutatud kohustised aasta lõpu seisuga		4 134	4 134
sh juhtkond	20	148	148
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	20	3 986	3 986

Tabelis on toodud ülevaade seotud osapoolte olulisematest saldodest ja tehingutest. Kõik muud tehingud juhatuse ja nõukogu liikmete lähikondlastega ja nendega seotud ettevõtetega ning emaettevõtte AS LHV Group väikeaktsionäridega on tehtud üldise hinnakirja alusel. Seotud osapooltega seoses pole kajastatud ebatõenäoliselt laekuvaid võlgasid või laenude allahindlusi.

Seotud osapooltele antud laenud on väljastatud turutingimustel.

Juhtkonnal ei olnud seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 tähtajalisi hoiuseid ning nõudmiseni hoiuste intressimäär vastab klientide üldisele hinnakirjale.

Novembris 2018 saadud allutatud laenu intressimäär on 6,0%. Juunis 2019 saadud allutatud laenu intressimäär on 8,0%. Mais 2020 saadud allutatud laenu intressimäär on 9,5% ja septembris 2020 saadud allutatud laenu intressimäär on 6%.

2021. aastal on makstud emaettevõtte AS LHV Group ja tema tütarettevõtete juhtkonnale palka ja muid kompensatsioone kogusummas 2101 tuhat eurot (2020: 1768 tuhat eurot), koos kõigi maksudega.

Seisuga 31. detsember 2021 on kohustisena juhtkonna ees kajastatud detsembri töötasu- ja puhkusekohustis summas 107 tuhat eurot (31. detsember 2020: 91 tuhat eurot) (lisa 17).

Grupil ei eksisteeri seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 juhatuse ega nõukogu liikmetega seotud pikaajalisi kohustisi (pensionikindlustusi, lahkumishüvitisi jne). 2021. aastal maksti nõukogu liikmetele tasusid summas 114 tuhat eurot (2020: 116 tuhat eurot).

Grupp on sõlminud juhatuse liikmetega lepingud, milles ei ole lepingute lõpetamisel ette nähtud lahkumishüvitisi.

Lepinguga reguleerimata küsimustes toimuvate vaidluste korral on osapooled kokku leppinud lähtuda Eesti Vabariigi seadustes kehtestatud korrast.

Juhatusel on kehtestatud aktsiaoptsioonide programm. 2021. aastal väljastati juhatuse liikmetele aktsiaoptsioone summas 1102 tuhat eurot (2020: 784 tuhat eurot).

Kontohaldurina hoitavate seotud osapoolte varade kohta on informatsioon toodud lisa 21.

LISA 24 Tava- ja lahustatud kasum aktsia kohta

Leidmaks tavakasumit aktsia kohta, on emaettevõtte omanike osa puhaskasumist jagatud kaalutud keskmise aktsiate arvuga.

	2021	2020
Emaettevõtte omanikele kuuluv puhaskasum (sh lõpetatud tegevustelt; tuhandetes eurodes)	58 261	37 950
Kaalutud keskmine aktsiate arv (tuhandetes)	29 230	28 728
Tavakasum aktsia kohta (eurodes)	1,99	1,32
Kaalutud keskmine aktsiate arv kasutatud lahustatud kasumi aktsia kohta arvutamisel (tuhandetes)	29 967	29 404
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	1,94	1,29

Kaalutud keskmine aktsiate arv kasutatud nimetajana (tuhandetes)	2021	2020
Kaalutud keskmine lihtaktsiate arv, mida on kasutatud nimetajana tavakasumi arvutamisel aktsia kohta	29 230	28 728
Korrigeerimine lahustatud kasumi arvutamisel aktsia kohta		
Aktsiaoptioonid	737	676
Kaalutud keskmine lihtaktsiate ja potentsiaalsete lihtaktsiate arv, mida on kasutatud nimetajana lahustatud kasumi arvutamisel aktsia kohta	29 967	29 404

LISA 25 Tulumaksukulu

Pank arvestab 14% ettemakstud tulumaksu. Ettemakstud ettevõtte tulumaks 2021. aastal oli 9338 tuhat eurot (2020: 4740 tuhat eurot).

(tuhandetes eurodes)	2021	2020
Ettemakstud ettevõtte tulumaks	9 338	4 740
Ettevõtte tulumaks	1 648	4 086
Tulumaksukulu kokku	10 986	8 826

LISA 26 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades konsolideerimisgrupi emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded.

Emaettevõtte kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Intressitulu	7 494	5 886
Intressikulu	-7 829	-6 345
Neto intressikulu	-335	-459
Saadud dividendid	10 400	7 059
Netotulu/-kulu investeeringutelt sidusettevõtetesse	-26	0
Netokasum/-kahjum finantsvaradelt	10 374	7 059
Tegevuskulud	-1 146	-858
Aruandeperioodi puhaskasum	8 893	5 742
Aruandeperioodi puhaskasum ja muu koondkasum	8 893	5 742

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Varad			
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele		16 941	11 240
Antud laenud		189 260	89 595
Muud nõuded ja varad		85	3
Investeeringud tütarettevõtetesse		142 496	118 028
Varad kokku		348 782	218 866
Kohustised			
Viitvõlad ja muud kohustised		55	146
Emiteeritud võlaväärtpaberid		100 026	0
Allutatud kohustised		110 378	101 603
Kohustised kokku		210 459	110 749
Omakapital			
Aktiivkapital	20	29 864	28 819
Ülekurs	20	97 361	71 468
Kohustuslik reservkapital		4 713	4 713
Muud reservid		4 685	3 409
Jaotamata kasum/akumuleeritud kahjum		1 700	-292
Omakapital kokku		138 323	108 117
Kohustised ja omakapital kokku		348 782	218 866

Emaettevõtte rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Rahavood äritegevusest		
Saadud intressid	7 494	5 886
Makstud intressid	-7 829	-6 345
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud	-863	-714
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust	-1 198	-1 173
Korrigeerimised		
Aksiaoptsioonidest tulenevad investeeringud tütaretevõtetesse	-2 451	-1 810
Äritegevusega seotud varade ja kohustiste neto muutus:		
Muude nõuete muutus	-347	11
Muude kohustiste muutus	2 406	2 037
Neto rahavoog äritegevusest	-392	238
Rahavood investeerimistegevusest		
Antud laenud	-140 000	-25 000
Laenude tagasimaksed	40 600	7 950
Kapitali tagasimaksed tütar- ja sidusettevõtetest	2	0
Kapitali sissemaksed finantsinvesteeringutesse	-5 236	0
Kapitali sissemaksed tütar- ja sidusettevõtetesse	-16 810	-16 200
Neto rahavoog investeerimistegevusest	-121 444	-33 250
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud allutatud laenud	139 755	50 000
Allutatud laenude tagasimaksed	-40 000	-15 000
Aksiakapitali sissemakse (sh ülekurs)	26 938	1 697
Saadud dividendid	10 400	7 059
Makstud dividendid	-8 358	-5 406
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	128 735	38 350
Raha ja raha ekvivalentide muutus	5 701	4 165
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	11 240	7 072
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	16 941	11 240

Emaettevõtte omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)	Aktiakapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Akumuleeritud kahjum / jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2020	28 454	70 136	4 713	3 146	-2 353	104 096
Sissemakstud aktiakapital	365	1 332	0	0	0	1 697
Makstud dividendid	0	0	0	0	-5 406	-5 406
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	0	0	0	0
Aktiaoptsioonid	0	0	0	475	1 613	2 088
2020. aasta muu koondkasum	0	0	0	-212	5 742	5 530
Saldo seisuga 31.12.2020	28 819	71 468	4 713	3 409	-404	108 005
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste raamatupidamisväärtus	0	0	0	0	-116 634	-116 634
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	0	245 423	245 423
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2020	28 819	71 468	4 713	3 409	128 385	236 794
Saldo seisuga 01.01.2021	28 819	71 468	4 713	3 409	-404	108 005
Sissemakstud aktiakapital	1 045	25 893	0	0	0	26 938
Makstud dividendid	0	0	0	0	-8 358	-8 358
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	0	0	0	0
Aktiaoptsioonid	0	0	0	1 276	1 457	2 733
2021. aasta muu koondkasum	0	0	0	0	8 893	8 893
Saldo seisuga 31.12.2021	29 864	97 361	4 713	4 685	1 588	138 211
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste raamatupidamisväärtus	0	0	0	0	-135 842	-135 842
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	0	314 048	314 048
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2021	29 864	97 361	4 713	4 685	179 794	316 417

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital on maksimaalne summa, mida võib Eesti seaduste järgi aktsionäridele välja maksta.

Juhatuse allkirjad konsolideeritud majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud AS-i LHV Group tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta kohta.

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 6 kuni 72 esitatud AS-i LHV Group tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja konsolideeritud ettevõtete kui terviku äritegevusest, tulemustest ja finantsseisundist.

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 73 kuni 163 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annab juhatuse parima teadmise kohaselt õige ja õiglase ülevaate emitendi ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku varadest, kohustistest, finantsseisundist ja tulemustest vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sisaldab peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

1. märts 2022

Madis Toomsalu

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

AS LHV Group aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Oleme auditeerinud **AS-i LHV Group** ja selle tütarettevõtete (koos nimetatud *kontsern*) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2021, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane meie arvamusele aluse andmiseks.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitlesime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

Klientidele antud laenud ja nõuete väärtuse langus	
Vaata konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa „Riskijuhtimine“, lisa 2 „Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud“ ja lisa 12 „Laenud ja nõuded klientidele“.	
Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
Seisuga 31. detsember 2021 moodustasid laenud ja nõuded klientidele kokku 2 677 miljonit eurot ning nendega seotud 2021. aasta kasumiaruandes kajastatud allahindluse kahjum 4 miljonit eurot. Keskendusime sellele valdkonnale finantsmõju olulisuse tõttu ja ka seetõttu, et finantsinstrumentide eeldatavate krediidikahjumite (ECL) hindamine hõlmab olulisi otsustusi ja hinnanguid. ECL arvutused on tulevikku suunatud ja tõenäosusega kaalutud arvestushinnangud. Peamised valdkonnad, kus me tuvastasime juhtkonna hinnangute suurema mõju ja seetõttu auditi fookuse suurenemise kontserni ECL-i hinnangus, on järgmised: — ECL-i mõõtmiseks kasutatakse hinnangulist modelleerimist, mis hõlmab maksejõuetuse tõenäosuse (PD), maksejõuetuse kahjumäära (LGD) ja maksejõuetuse tekkimisel tasumata laenusaldo (EAD) määramist. PD mudelid on ECL-i keerukuse peamised tõukejõud ja mõjutavad ka varade jaotust ning seetõttu peetakse neid kontserni ECL-i modelleerimise lähenemisviisi kõige olulisemaks hinnanguliseks aspektiks. — IFRS 9 nõuab, et kontsern mõõdab ECL-i erapooletult tulevikku vaadates, kajastades tuleviku majandusstsenaariume. Kasutatavate majandusproгноoside ja nende suhtes kohaldatavate tõenäosuskaalude määramisel rakendatakse olulist juhtkonna otsustust. — Maksekatkestusega ettevõtteleenude puhul arvutatakse individuaalne allahindlus lähtuvalt laenuõude suurusest ning tagatise realiseerimisväärtusest bilansipäeval, mis samuti nõuab olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid.	Meie auditiprotseduurid hõlmasid selle asjaolu puhul muuhulgas järgmist: Hindasime, kas kontserni arvestuspõhimõtted ja rakendatud meetodika klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse languse osas on kooskõlas IFRS 9 nõuetega. Viisime läbi otsast lõpuni protsesside ülevaated, et tuvastada peamised süsteemid, rakendused ja kontrollitegevused, mida kasutatakse ECL-i arvutamise protsessis. Testisime ECL arvutamise protsessis kasutatavate võtmesüsteemide asjakohaseid manuaalseid, üldiseid IT- ja rakendusjuhtimise kontrole. Lisaks testisime kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust ettevõtteleenude krediititoimiku ja tagatiste väärtuse perioodilise läbivaatamise ning krediidireitingute määramise osas. Viisime läbi detailsed auditi protseduurid järgnevalt loetletud valdkondades: ▪ ECL arvutuses kasutatud alusandmete täielikkus ja täpsus, ▪ IFRS 9 meetodikast tulenevate oluliste sisendite asjakohane rakendamine ECL arvutuses, ▪ 12 kuu ja kogu eluea ECL arvutuse adekvaatsus ja vastavus IFRS 9 nõuetele, ▪ Diskonteerimise rakendamine ECL arvutuses, ▪ Laenuõuete faasidesse määramisel kasutatud alusandmete täpsus ja täielikkus, ▪ Krediidireitingute määramine, mis on sisendiks ettevõtteleenude ECL arvutuses, ▪ ECL mudeli sisendiks oleva tagatise ja nende väärtust käsitleva informatsiooni adekvaatsus, ▪ Faasi 3 liigitatud laenuõuete nimekirja täielikkus ja nende ECL arvutamine. Hindasime oluliste ECL mudeli sisenditeks olevate juhtkonnapoolsete hinnangute mõistlikkust, näiteks hinnangud erinevate stsenaariumite osakaalude ja kordajate, laenuportfelli hetke PD, krediidiriski olulise suurenemise kriteeriumite ning oluliste makromajanduslike prognooside osas.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet ja tasustamisaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega. Vastavalt väärtpaberituru seaduse §-ile 135³ on meie kohustus kontrollida tasustamisaruande vastavust seadusega kehtestatud nõuetele.

Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Meie hinnangul on tasustamisaruanne koostatud vastavalt väärtpaberituru seaduse §-ile 135³.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduureid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva

Meie sõltumatu vandeaudiitori aruande käesolev versioon on PDF-versioon originaalist, mis koostati xhtml formaadis ja esitati Nasdaq Tallinnale koos konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande originaalversiooniga. Tehtud on kõik võimalik, et PDF-versioon oleks originaali täpne esitus, välja arvatud xbrl-sildid, kuid kõigis teabe, seisukohtade või arvamuste tõlgendamise küsimustes on meie aruande algversioon selle PDF-versiooni suhtes ülimuslik.

väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeaudiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et kontsern ei jätkka oma tegevust;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Esitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile informatsiooni kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust ja, juhul kui see on asjakohane, informatsiooni vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast määratleme need, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsed ja on seega peamised auditi asjaolud. Kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud mõne asjaolu kohta informatsiooni avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et mõne asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes informatsiooni avaldada, sest võib põhjendatult eeldada, et avaldamise kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles avalikes huvides avaldamisest tõusva kasu.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande iXBRL-vormingus elektrooniliste märgendite vastavuse kohta Euroopa ühtse elektroonilise aruandevormingu regulatiivsete tehniliste standardite (ESEF RTS) nõuetele

Oleme teostanud põhjendatud kindlust andva töövõtu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande iXBRL-vormingus elektrooniliste märgendite osas, mis sisalduvad **AS-i LHV Group** koostatud digitaalsetes andmefailides nimega 529900JG015JC10LED24-2021-12-31-et.zip.

Juhatuse kohustused seoses digitaalsete andmefailide koostamisega vastavalt ESEF RTS-i nõuetele

Juhatus vastutab digitaalsete andmefailide koostamise eest vastavalt ESEF RTS-i nõuetele. See vastutus hõlmab:

- asjakohaste iXBRL-märgendite valimist ja rakendamist, kasutades vajadusel otsustust;
- digitaalse teabe ja inimloetavas vormingus esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande vastavuse tagamist;
- ESEF RTS-i kohaldamisega seotud sisekontrollide kavandamist, rakendamist ja alalhoidmist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kogutud tõendusmaterjali põhjal arvamust selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande elektrooniline märgistamine vastab olulises osas ESEF-i regulatiivsetele tehnilistele standarditele (ESEF RTS).

Viisime läbi põhjendatud kindlust andva töövõtu vastavalt rahvusvahelisele kindlustandvate teenuste standardile (Eesti) 3000 (muudetud) „Kindlustandvad teenused, mis on muud kui möödunud perioodide finantsinformatsiooni auditid või ülevaatused“ (ISAE (EE) 3000 (muudetud)).

Standardi ISAE (EE) 3000 (muudetud) kohane põhjendatud kindlust andev töövõtt hõlmab protseduuride läbiviimist, et koguda tõendusmaterjali vastavuse kohta ESEF RTS-iga. Protseduuride olemuse, ajastuse ja ulatuse valik sõltub vandeaudiitori otsustest, sealhulgas hinnangust ESEF RTS-i nõuetest pettuse või vea tõttu olulise kõrvalekaldumise riski kohta. Põhjendatud kindlust andev töövõtt sisaldab:

- arusaamise omandamist märgistamisest ja ESEF RTS-ist, sealhulgas töövõtuga hõlmatud märgistamisprotsessi suhtes rakendatud sisekontrollidest;
- piisava asjakohase tõendusmaterjali kogumist märgistamisprotsessi suhtes rakendatud sisekontrollide tulemuslikkuse kohta, kui hinnangud olulise väärkajastamise riskide kohta sisaldavad ootust, et sellised sisekontrollid toimivad tulemuslikult, või kui muud protseduurid kui sisekontrollide testimised ei anna üksinda piisavalt asjakohast tõendusmaterjali;
- märgistatud andmete võrdlemist auditeeritud konsolideeritud raamatupidamise aruandega seisuga 31. detsember 2021;
- konsolideeritud raamatupidamise aruande märgistamise täielikkuse hindamist;
- aruandva üksuse poolt ESEF-i põhitaksonoomiast valitud iXBRL-elementide ja sobiva põhitaksonoomia elemendi puudumisel laiendtaksonoomia elemendi loomise asjakohasuse hindamist;
- aruandva üksuse poolt kasutatud laiendtaksonoomia elementide kinnistamist põhitaksonoomia elementide külge.

Usume, et meie hangitud tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Meie arvates on AS-i LHV Group 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta aastaaruandes sisalduv konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne andmekogumis nimega 529900JG015JC10LED24-2021-12-31-et.zip märgistatud kooskõlas ESEF-i regulatiivsete tehniliste standarditega (ESEF RTS).

Muud audiitori aruande nõuded tulenevalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusest (EL) nr 537/2014

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, määrasid meid esmakordselt 13. märtsil 2019 auditeerima AS-i LHV Group 31. detsembril 2021 lõppevate majandusaastate konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandeid. Audiitorteenust oleme osutanud katkematult kaks aastat ja see hõlmab perioode, mis lõppesid 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2021.

Me kinnitame, et:

- meie auditiarvamus on kooskõlas kontserni auditikomiteele esitatud täiendava aruandega;
- me ei ole osutanud kontsernile keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1. Me olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Tallinn,

/digitaalselt allkirjastatud ja dateeritud/

Eero Kaup

Vandeauditori number 459

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5

Tallinn 10117

Eesti

Tel +372 626 8700

www.kpmg.ee

Kasumi jaotamise ettepanek

AS-i LHV Group juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2021. aasta kasumi jaotamiseks järgnevalt:

- maksta dividende 0,40 eurot aktsia kohta, kokku summas 11 946 tuhat eurot; dividendidelt makstav tulumaks oleks 2 986 tuhat eurot
- kanda aruandeperioodi emaettevõtte aktsionäridele kuuluv kasum summas 46 363 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumisse.

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, vandeaudiitori aruandest ning kasumi jaotamise ettepanekust, läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

01.03.2022

Nõukogu esimees:

Rain Lõhmus

Nõukogu liikmed:

Raivo Hein

Heldur Meerits

Tiina Mõis

Sten Tamkivi

Tauno Tats

Andres Viisemann

Tulude jaotus vastavalt EMTAK-ile

Konsolideeritud:

EMTAK	Tegevusala	2021	2020
66121	Väärtpaberite ja kaubalepingute maaklerlus	9 787	6 919
64191	Krediidiasutused (pangad) (laenuandmine)	157 415	108 276
64911	Liising	6 000	4 329
66301	Fondide valitsemine	11 374	14 967
	Tulud kokku	184 546	134 491

Konsolideerimata:

EMTAK	Tegevusala	2021	2020
64201	Valdusfirmade tegevus	7 494	5 886
	Tulud kokku	7 494	5 886